

Naturfaglige registreringer og vurderinger av biologisk verdifulle områder på Nord-Fosen ifbm. planlagt Dåapma (Nord-Fosen) nasjonalpark

Tom Hellig Hofton, Jon Klepsland og Sigve Reiso

Ekstrakt

På oppdrag for Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har BioFokus ved Tom H. Hofton sammenstilt informasjon om naturverdier i planlagte Dåapma / Nord-Fosen nasjonalpark i Nord- og Sør-Trøndelag, og vurdert disse opp mot Naturmangfoldlovens bestemmelser og påpekte områdevern-mangler i Norge.

Dåapma-utredningsområdet er ca 263 km², og ligger sentralt på nordlige del av Fosenhalvøya, i mellom-, nordboreal og lavalpin vegetasjonssone. Det har store nasjonale naturverdier (***)).

Foreliggende rapport er en sammenstilling av områdebeskrivelser og verdivurderinger av alle arealer som er kartfestet som biologisk verdifulle områder i ulike sammenhenger. Dette omfatter 8 større skogområder med et totalareal på 125 km², 58 naturtypelokaliteter på totalt 19,6 km², og 14 viltområder på totalt 114,5 km².

Nøkkelord

Fosen
Dåapma
Nord-Trøndelag
Sør-Trøndelag
Nasjonalpark
Naturskog
Biologisk mangfold

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: Skorpefylllav (*Fuscopannaria ignobilis*) (Svartholet, Elgsjøen)

Midtre: Hundtjøna

Nedre: Finnvollvatnet-Selja

Fotos: Tom H. Hofton

LAYOUT (OMSLAG):

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-177-0

BioFokus-rapport 2011-42

Tittel

Naturfaglige registreringer og vurderinger av biologisk verdifulle områder på Nord-Fosen ifbm. planlagt Dåapma (Nord-Fosen) nasjonalpark

Forfatter

Tom Hellik Hofton, Jon Klepsland, Sigve Reiso

Dato

22.12.2011

Antall sider

39 sider + vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen BioFokus har på oppdrag for Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sammenstilt naturfaglig kunnskap om og beskrevet naturverdier i det ca. 263 km² store utredningsområdet for Dåapma / Nord-Fosen nasjonalpark (heretter kun kalt Dåapma) (Hofton 2011a). Foreliggende rapport er et kunnskapsunderlag for den utredningen, og omfatter områdebeskrivelser av alle kartfestede/avgrensede områder som er beskrevet i ulike rapporter og publikasjoner som viktige for biologisk mangfold.

Tom H. Hofton har vært prosjektansvarlig, og har utarbeidet rapportene. Terje Blindheim har laget oversiktskartet og bidratt til å sette sammen rapporten. Feltarbeidet, områdebeskrivelsene og –vurderingene er utført av en rekke personer (se kap. 1.3 Kunnskapsgrunnlag).

Vår kontaktperson hos oppdragsgiver Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har vært Eldar Ryan (miljøvernavdelingen), mens kontaktperson hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har vært Jan Erik Andersen.

Eggedal/Oslo, 22.12.2011.

Tom H. Hofton

Mot Tekssjøen. Foto: Tom H. Hofton

Sammendrag

Bakgrunn

På oppdrag fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, har BioFokus ved Tom H. Hofton sammenstilt, beskrevet og vurdert naturfaglige kvaliteter innenfor et utredningsområde på Nord-Fosen som vurderes for opprettelse av Dåapma nasjonalpark. Flere aktører har påpekt viktige vernekvaliteter i "Dåapma-området" helt siden 1980-tallet, da Forsvarets planer om skytefelt i området ble frafalt. Fylkesmennene i Nord- og Sør-Trøndelag kunngjorde formelt oppstart av planarbeidet 24.9.2010. Prosessen kom i gang etter initiativ fra kommunene Osen, Roan, Åfjord, Verran og Namdalseid overfor Miljøverndepartementet. Roan trakk seg seinere ut av prosessen, og utredningsområdet omfatter derfor ikke arealer i Roan.

Omfang og metode

Foreliggende rapport er en sammenstilling av alle områdebeskrivelser som vedrører avgrensede/kartfestede områder som er beskrevet som viktige for biologisk mangfold i utredningsområdet, og utgjør det hovedsakelige kunnskapsgrunnlaget for utredningen som er gjort mht. naturverdivurderingene (Hofton 2011a). Dette er i hovedsak data som er framkommet og sammenstilt ifbm. (1) skogvernplaner, (2) naturtypekartleggingsprosjekter (der mye av tidligere registreringer gjort til rapportene for disse prosjektene ble skrevet er inkludert), og (3) nye kartlegging i tilknytning til nasjonalparkplanene (fire skogområder samt kartlegging av fugl i 2010 og 2011). Det er lagt vekt på å framlegge et så komplett kunnskapsgrunnlag og sett av vurderinger som mulig, som basis for framtidige forvaltningsmessige og politiske valg.

Områder

Skog

Området er inndelt i 9 delområder med skog (tab 1 og 3, fig. 2.1). Av disse er 8 kartlagt, beskrevet og vurdert etter nyere skogvernmetodikk (4 som del av verneplan for skog på statsgrunn (hvorav 2 også ble vurdert i den "gamle" verneplan for barskog), og 4 som supplerende kartlegging ifbm. nasjonalparkprosessen), mens ett område ("gamle" Finnvollvatnet naturreservat) er kartlagt etter "gammel" skogvernmetodikk. 8 av de 9 områdene er vurdert som verneverdig på minst lokalt nivå, og disse dekker et totalareal på 125 km².

Tab. 1. 9 delområder skog i Dåapma.

Område	Verdi	Areal	Kartlagt	Referanser
Elgsjøen	***	13158 daa	1985 Verneplan barskog fase 1 1997 Verneplan barskog fase 2 2000 Statskog nøkkelbiotoper 2006 Verneplan Statskog	Angell-Petersen 1994 Gaarder 1998 Lyngstad & Prestø 2002 Korbøl 2003 Hofton 2007
Austvatnet	-	-	2010 Fosen NP supplement	Klepsland 2011
Lomtjønnheia	*	2815 daa	2000 Statskog nøkkelbiotoper 2010 Fosen NP supplement	Korbøl 2003 Hofton 2011b
Finnvoll dalen	**-***	32243 daa	2000 Statskog nøkkelbiotoper 2002 Naturtypekartlegging 2006 Verneplan Statskog	Korbøl 2003 Holién 2003 Reiso et al. 2006 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008
Finnvollvatnet sør	***	6688 daa	1979 Skogreservat statsgrunn 1980- undersøkelser av lav 1985ca Verneplan barskog fase 1 1994 Boreal regnskog 2000 Statskog nøkkelbiotoper	Børsel 1979 Bergmann 1989 Korsmo et al. 1989 DN 1991 Gaarder et al. 1997 DN 1998 Korbøl 2003 Artskart 2011
Esplingdalen	**	11 231	2000 Statskog nøkkelbiotoper 2002 Naturtypekartlegging 2006 Verneplan Statskog	Korbøl 2003 Holién 2003 Klepsland 2006 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008
Langvatnet-Torsvatnet	**	14222 daa	2010 Fosen NP supplement	Hofton & Klepsland 2011
Tekssjøen	***	38 294 daa	1985 Verneplan barskog fase 1	Korsmo et al. 1989

Område	Verdi	Areal	Kartlagt	Referanser
			2004 Verneplan Statskog (hele)	DN 1991 Angell-Petersen 1994 DN 1998 Bredesen (red.) 2003 Hofton et al. 2005
Kastbolnen	**	6336 daa	2010 Fosen NP supplement	Hofton 2011c

Naturtypelokaliteter

Pr. 20.12.2011 er det kartlagt 58 unike naturtypelokaliteter (tab 5, fig. 2.1.). Disse er fordelt på 28 i Namdalseid, 13 i Verran (inkl. 5 lokaliteter i kanten av utredningsområdet men innenfor de helhetlige skogområdene som i hovedsak ligger i utredningsområdet, og derfor inkludert i datamaterialet), 8 i Åfjord og 9 i Osen. Disse dekker et samlet areal på 19596 daa. De 58 lokalitetene fordeler seg på gammel granskog (36), gammel furuskog (2), gammel barskog (2) (blanding gran-furu), gammel lauvskog (2), boreal regnskog ("kystgranskog") (1), kalkskog (1), rik sumpskog (3), bekkeløft (1), høgstaudebjørkeskog (2), beiteskog (1), rikmyr (1), intakte lavlandsmyrer (1), deltaområde (1), fossesprøytsone (1), annen type ferskvatn/våtmark (1), kalkrike områder i fjellet 3 (hvorav 2 er olivinfelt).

I tillegg kommer to naturreservater (Finnvollvatnet i Namdalseid og Tekssjøen i Åfjord) (nyopprettede Finnvalldalen-Esplingdalen naturreservat ligger pr. 20.12.2011 ikke på Naturbase), samt 2 lokaliteter i Namdalseid, 1 lokalitet i Verran og 2 lokaliteter i Osen som ligger på Naturbase men som er fra gamle kartlegginger og skal inkorporeres i nykartlagte lokaliteter.

I Verran sin del av utredningsområdet tilkommer dessuten 6 lokaliteter som ligger på Naturbase, men som mht. områdebeskrivelse, verdisetting-/begrunnelse og avgrensning er mangelfull og overfladisk (trolig kun plukket ut fra kart) og derfor lite informativt og lite egnet som kunnskapsunderlag for forvaltningsbeslutninger (tab. 6).

Viltområder

Det er registrert 14 områder med viltverdi i området (11 B-verdi, 3 C-verdi), fordelt på 4 i Osen, 4 i Åfjord, 2 i Verran og 4 i Namdalseid (tab. 7, fig. 2.2.). Disse dekker et stort areal, totalt 114,5 km².

Innhold

1	INNLEDNING	7
1.1	BAKGRUNN	7
1.1.1	<i>Oppstart av vernearbeidet</i>	7
1.1.2	<i>Eiendomsforhold</i>	7
1.1.3	<i>Planstatus</i>	7
1.2	RAPPORTENS OMFANG OG UNDERSØKELSESONRÅDE	8
1.3	KUNNSKAPSGRUNNLAG	8
1.3.1	<i>Kunnskapsstatus</i>	8
1.3.2	<i>Gjennomførte naturfaglige undersøkelser</i>	9
1.3.3	<i>Kilder for områdebeskrivelsene</i>	11
1.4	KARTLEGGINGSMETODIKK OG OMRÅDERAPPORTERING	12
2	BIOLOGISK VIKTIGE OMRÅDER	13
2.1	SKOGOMRÅDER	14
2.2	NATURTYPELOKALITETER	15
2.3	VILTOMRÅDER	35
3	REFERANSER	38
4	VEDLEGG: OMRÅDEBESKRIVELSER (FAKTA-ARK) FOR SKOGOMRÅDER	40

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

1.1.1 Oppstart av vernearbeidet

Fylkesmennene i Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag kunngjorde 24.9.2010 (Fylkesmennene i Nord- og Sør-Trøndelag 2010) oppstart av planarbeid – utredning av Dåapma nasjonalpark (se hjemmeside <http://www.fylkesmannen.no/hoved.aspx?m=2839&amid=3424806>):

”Bakgrunnen for vernearbeidet er at ordførerne på vegne av kommunene Osen, Roan, Åfjord, Namdalseid og Verran i brev av 18.09.2009 til Miljøverndepartementet ønsker utredning av nasjonalpark på Nord-Fosen. I dette brevet vises det bl.a til de tidligere planene om skytefelt på Nord-Fosen. Etter at skytefeltplaner ikke ble noe av, fortsatte kommunene sitt engasjement for ivaretagelse av området ved å samordne sin kommuneplanlegging gjennom Dåapmaprosjektet. Der ble det utarbeidet felles retningslinjer av området for å ivareta naturkvaliteten for arealbruk som styres etter plan- og bygningsloven.

Området inngår ikke i landsplanen for nasjonalparker og andre større verneområder (St. meld. nr. 62 1991-02), men Stortingsmeldingens kap. 9.4.5 refererer til prosjektgruppen for Norsk Sti- og løypeplan, som i sin innstilling anbefaler at enkelte områder burde tas inn i nasjonalparkplanen som supplement, hvorav et av disse områdene var Finnvollhei- og Stordalen-området i Sør- og Nord-Trøndelag. Dette området er omtrent det samme området som det nå kunngjøres oppstart av planarbeid for. Prosjektgruppens begrunnelse for å ta med området i nasjonalparkplanen var at det tilhører en kystnær naturtype, og at slike områder var svakt representert i nasjonalparkplanen.

På bakgrunn av henvendelsen fra kommunene, og møte med dem den 24.09.2009, ga Miljøverndepartementet i brev av 01.10.2009 fylkesmennene i Nord- og Sør-Trøndelag i oppdrag å utrede mulighetene for å opprette en nasjonalpark på Nord-Fosen.

I brev av 02.03.2010 gir Roan kommune beskjed om at de ikke ønsker å delta i den videre utredningsprosessen knyttet til nasjonalparken, noe fylkesmennene har tatt til etterretning.”

1.1.2 Eiendomsforhold

Storparten av utredningsområdet ligger på statsgrunn, med Statskog som arealforvalter og fjellstyrene som forvaltere av rettigheter etter Fjelloven. Dette omfatter alt areal i Osen (Bjørnør statsallmenning) og Åfjord (Åfjord statsallmenning), og storparten av arealet i Namdalseid (Furudal statsallmenning, Finnvoll statskog). I Namdalseid inngår mindre privateide areal i Finnvoll dalen-Esplingdalen naturreservat. Øvre privat areal i Finnvoll dalen er ikke en del av utredningsområdet. I Verran er østlige del kommunalt eid (Fergeli Allmenning), mens vestlige del er privateid (Ulvig Kiær).

1.1.3 Planstatus

Betydelige deler av området er LNF-område i kommuneplanene. I Åfjord er arealet klassifisert som LNF-område, foreslått som verneområde. Det er relativt store eksisterende og foreslåtte naturreservat i utredningsområdet:

Tekssjøen naturreservat (Åfjord) 24010 daa, opprettet 2.9.2005.

Finnvoll dalen-Esplingdalen naturreservat (Namdalseid) 50394 daa, opprettet 16.12.2011. Dette inkluderer tidligere Finnvollvatnet naturreservat (6688 daa, opprettet 31.8.2001).

Elgsjøen foreslått naturreservat (Osen og Roan) 15223 daa. Den delen av Elgsjøområdet som ligger i Roan inngår ikke i utredningsområdet for nasjonalpark. Elgsjø-området ligger til sluttbehandling i Miljøverndepartementet.

Årgårdsvassdraget (som drenerer Finnvollidalen, Esplingdalen, Ferja) er varig vernet mot kraftutbygging.

Steinselva (som drenerer det meste av arealet i Osen) er varig vernet mot kraftutbygging.

Hofstadelva (som drenerer en liten flik i sørvestre hjørne av Elgsjø-området) er varig vernet mot kraftutbygging.

I kommuneplansammenheng inngår størstedelen av området i det såkalte Dåapma-området, med felles kommunale retningslinjer som forvaltes etter plan- og bygningsloven.

Samlet areal for utredningsområdet (slik det forelå pr. 1.5.2011) er 262,8 km². Av dette er 74,4 km² naturreservat og 15,2 km² foreslått naturreservat (til sammen 89,6 km²).

1.2 Rapportens omfang og undersøkelsesområde

Foreliggende rapport er en sammenstilling av alle områdebeskrivelser, verdivurderinger og avgrensninger av områder som i ulike sammenhenger har blitt kartlagt som verdifulle for biologisk mangfold i utredningsområdet for Dåapma nasjonalpark. Sammenstillingen begrenser seg til områder som er kartfestet og avgrenset. Dette utgjør hovedkunnskapsunderlaget for utredningsrapporten (Hofton 2011a), der det er gjort sammenstillinger og vurderinger av utredningsområdet mht. ulike aspekter knyttet til naturverdier ut fra naturfaglige og vernefaglige kriterier. Foreliggende rapport er derfor en ren kunnskapspresentasjon, mens de overordnede vurderingene er gitt i utredningsrapporten.

Biologisk verdifulle områder som ikke helt eller delvis ligger innenfor grensene for utredningsområdet for Dåapma nasjonalpark slik grensene var pr. juni 2010, er ikke gjengitt i denne rapporten. Se Naturbase, naturtyperapportene for de ulike kommunene, NARIN-databasen, Artskart og andre kilder for informasjon om slike områder. Unntak (dvs. arealer som ligger utenfor utredningsområdet, men som er inkludert i datamaterialet som presenteres i rapporten) er (1) Finnvollidalen-Esplingdalen naturreservat, der også den delen som ligger utenfor utredningsområdet men inne i naturreservatet (området mellom Finnvollen og Finnvollvatnet på nordsiden av Selja), og (2) 5 naturtyperlokalteter i kanten av området i Verran (innenfor de helhetlige skogområdene som i hovedsak ligger innenfor utredningsområdet).

1.3 Kunnskapsgrunnlag

1.3.1 Kunnskapsstatus

Skog

Det meste av skogarealene i utredningsområdet er per 2010 dekket av naturfaglige undersøkelser utført etter nyere skogvernmetodikk. Unntaket er det gamle Finnvollvatnet naturreservat (nå inkludert i Finnvollidalen-Esplingdalen NR), men her er det gjort en del undersøkelser tidligere, inkludert tilnærmet heldekkende nøkkelbiotopkartlegging. Det foreligger i tillegg mye informasjon fra tidligere skogkartlegginger i ulike sammenhenger. Samlet sett anses derfor det naturfaglige kunnskapsgrunnlaget for de aktuelle skogområdene i Dåapma (og delvis også for nærområdene) som godt (selv om det åpenbart er flere kunnskapshull, ikke minst mht. artsmangfold i noen av delområdene (eksempelvis mykorrhizasopp i Tekssjølia)).

Fjell og andre naturtyper

Undersøkelsene ifbm. skytefeltplanene på slutten av 1970-tallet og første del av 1980-tallet (både mht. botanikk og vilt) var omfattende og grundige, med god geografisk dekning, og framsto i praksis som nykartlegging av et til da botanisk sett nesten helt ukjent fjellområde. Disse undersøkelsene hadde imidlertid ikke det samme målrettede fokuset på beskrivelse og vurdering av naturverdier som dagens metodikk legger opp til. For vegetasjon og botanikk har også bare små deler av arealene over skoggrensa vært gjenstand for naturfaglige undersøkelser siden den tid. Med unntak av noen lokaliteter som er omfattet av naturtypekartleggingene, er kunnskapsgrunnlaget for avgrensning og verdisetting av verdifulle lokaliteter over skoggrensa derfor mer mangelfullt enn for skog. Dette innebærer at det trolig finnes enkelte verdifulle partier som ikke er kjent, og bl.a. er noen av olivinkollene og terrenget omkring disse ikke grundig florakartlagt. Det vurderes likevel at dette bare i mindre grad har betydning for de samlede verdivurderingene av området, og det antas at naturforhold og naturverdier er godt nok kjent til å gjøre slike vurderinger. Derimot er fugl ganske godt undersøkt over det meste av fjellområdene, etter supplerende kartlegginger 2010 og 2011 (i tillegg til kartleggingene ifbm. skytefeltet).

For **myr** ble det også gjort grundig kartlegging ifbm. skytefeltplanene, og dessuten ble flere lokaliteter vurdert i verneplanen for myr (Moen 1983, Moen et al. 1983). Trolig er myr og våtmark, og naturverdier knyttet til disse naturtypene, noe bedre dekket enn snaufjellet.

Det er ikke gjennomført systematiske undersøkelser av **kulturlandskap** i området, men tilfeldige besøk gjort under andre kartlegginger har gitt et klart inntrykk av at biomangfoldverdier knyttet til kulturlandskap er helt marginale i området, og mangelen på systematiske undersøkelser har liten betydning for kunnskaps-vurderingsgrunnlaget.

1.3.2 Gjennomførte naturfaglige undersøkelser

Områdebeskrivelsene og avgrensningene er kommet fram gjennom flere ulike prosjekter (tab. 2). Omtrent alle de beskrevne og avgrensede biologisk verdifulle områder er hentet fra (1) nyere skogvernundersøkelser, (2) naturtypekartleggingene (som har tatt inn mange lokaliteter fra tidligere kartlegginger), og (3) fugleundersøkelsene gjort av NOF i 2010. Tidligere kartlegginger er i stor grad inkludert i disse.

Skytefeltundersøkelsene

Ifbm. planarbeidet for det planlagte skytefeltet på Nord-Fosen (520 km²) ble det gjort omfattende naturfaglige undersøkelser mht. vegetasjon (karplanter, dels også moser) (inkludert utarbeidelse av vegetasjonskart) (bl.a. 43 dagsverk i felt 1978) og vilt (pattedyr, fugl og delvis fisk) (Moen & Selnes 1979, Reitan et al. 1982, Asplan 1983). Dette var delvis grunnundersøkelser mht. vegetasjonstyper, utbredelse og dekning av slike, og undersøkelser av karplantefloraen, men det ble også identifisert og beskrevet spesielt verdifulle områder. Dette gjelder både mht. vegetasjon og vilt, og for både skog, myr, vann og våtmark og snaufjell. Hele området ble dekket, men med klar hovedvekt på arealene under skoggrensa. Foruten vegetasjonskartet ble områdeavgrensninger av interessante og biologisk viktige arealer imidlertid bare gjort på svært grov skala.

Skogvernundersøkelser

I årene 2004-2010 ble 8 av de 9 skog-delområdene som utredningsområdet er inndelt i (se kap. 2.1.) kartlagt og verdivurdert etter nyere skogvernmetodikk. Fire av disse er kartlagt av BioFokus i Statskog-prosessen (Elgsjøen 2006, Finnvollidalen 2006, Esplingdalen 2006, Tekssjøen 2004), fire er kartlagt av BioFokus ifbm. nasjonalparkprosessen i 2010 (Austvatnet, Lomtjørnheia, Langvatnet-Torsvatnet, Kastbotnen). Tre av områdene er også vurdert ifbm tidligere verneplaner for barskog og kartlagt av Økoforsk etter daværende metodikk på slutten av 1980-tallet (Elgsjøen, Tekssjøen, Finnvollvatnet sør) (Angell-Petersen 1994, Bergmann 1989). Rognlihøgda skogreservat, et lite skogparti sør for Finnvollvatnet som har vært administrativt vernet siden 1920, ble undersøkt av Børset (1979). Et lite område (Svartholet) i Elgsjøen-området kartlagt av Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning) ifbm. den utvidete barskogsverneplanen i 1997 (Gaarder 1998). To av områdene

(Tekssjøen, Finnvoll-dalen-Esplingdalen) er i dag vernet som naturreservater (men for Tekssjøen er kun Åfjord-delen av det kartlagte området inkludert i reservatet).

Nøkkelbiotoper og hensynsområder på Statskog

Viktige kartlegginger i tillegg til verneundersøkelsene er først og fremst kartleggingen av nøkkelbiotoper og hensynsområder på Statskog-grunn (både "rene" statskoger og statsallmenninger). Dette arbeidet ble gjennomført i år 2000 (Korbøl 2003), og dekker størsteparten av skogarealene (med Tekssjøen som viktigste unntak). Et stort antall (mindre) nøkkelbiotoper og (større) hensynsområder både innenfor og utenfor planområdet er avgrenset og tatt inn i skogbruksplanene. Det har ikke vært mulig innenfor dette prosjektet å framskaffe avgrensning for alle disse områdene, de er derfor ikke gjengitt her, men mange er tatt inn i naturtypekartleggingene.

Verneplan for myr

I de omfattende myrundersøkelsene som lå til grunn for verneplanen for myr på 1980-tallet, ble tre områder innenfor utredningsområdet og to like utenfor kartlagt, beskrevet og verdisatt (delvis basert på undersøkelsene gjort ifbm. skytefeltplanene) (Moen 1983, Moen et al. 1983).

Naturtypekartlegginger

Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland og Rissa kommuner samarbeidet om gjennomføring av naturtypekartlegging gjennom prosjektet "Kartlegging av biologisk mangfold i seks Fosen-kommuner", som ble gjennomført av Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS) og NTNU Vitenskapsmuseet i 2000-2001 (Lyngstad & Prestø 2002, Aune 2003, Engan & Bratli 2003). I Namdalseid ble naturtypekartleggingen gjennomført av Høgskolen i Nord-Trøndelag og rapportert i 2003 (Holien 2003). I Verran ble naturtypekartleggingen gjennomført av Origo i 2001. Naturtypeprosjektene har imidlertid bare i svært begrenset grad relevant informasjon om arealer i og nær Dåapma-området, fordi disse prosjektene i hovedsak fokuserte på pressområder i lavlandet og langs kysten (lokaliteter som er tatt inn i naturtypeprosjektene i høyereliggende/indre områder er i stor grad kartlagt i andre sammenhenger tidligere). For Verran sin del er naturtypedataene (både avgrensning og områdebeskrivelser) av dårlig kvalitet og egner seg generelt dårlig som grunnlag for vurderinger og analyser.

Boreal regnskog

Liene sør for Finnvollvatnet ble i 1994 undersøkt av Geir Gaarder og Arnodd Håpnes ifbm. de tematiske kartleggingene av boreal regnskog i Midt-Norge (Gaarder et al. 1997). Svartholet ved Elgsjøen ble kartlagt etter samme metodikk av Geir Gaarder i 1997 (Gaarder 1998), som en del av verneplan for barskog fase 2.

Ornitologiske undersøkelser 2010 og 2011

I 2010 og 2011 gjorde NOF, på oppdrag for Fylkesmannen, supplerende undersøkelser av fugl i store deler av utredningsområdet (Winnem 2011, Ranke 2011) (se kap. 3.6.), med hovedfokus på vann- og vadefugl (arter tilknyttet vann og våtmark). Det ble avgrenset en rekke store områder med B- og C-verdi for fugl.

Geologi

Ett område er kartlagt og vurdert ifbm. oversikten over geologisk verneverdige områder: morenerygg i området Skurvvatnet – Dåapma (noe i Åfjord, så vidt i Namdalseid, mest i Roan) (Sollid & Sørbel 1981).

Fylkesdelplaner

Fylkesdelplan Vindkraft Sør-Trøndelag 2008-2020 ble vedtatt av Sør-Trøndelag Fylkesting 16.12.2008 (Sør-Trøndelag fylkeskommune 2008). Del I: Faktadel Midt-Norge, presenterer tematiske verdier innenfor planområdet. Dataene er i stor utstrekning en gjengivelse av eksisterende data fra det tidspunktet plangrunnlaget ble sammenstilt.

Verneplan for vassdrag

Utredningsområdet berører tre vernede vassdrag (se kap. 4.4.). For Årgårdsvassdraget foreligger mye naturfaglig informasjon i VVV-rapporten (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2000), men det meste er basert på andre og tidligere kartlegginger.

Konsekvensutredning Statnett

Statnett sine planer om ny 420 kV-kraftledning mellom Namsos og Roan utløste krav om konsekvensutredning. Dokumentene (inkludert konsekvensutredningene) knyttet til utbyggingen finnes på NVE sine nettsider (NVE 2010). Det kom imidlertid ikke fram ny naturfaglig informasjon gjennom dette arbeidet som berører utredningsområdet. Mesteparten av influensområdet for kraftledningen ligger nord for Dåapma-utredningsområdet, bortsett fra helt i nordvest, der en av Statnetts omsøkte traséalternativer gikk midt gjennom Elgsjø-området. Den godkjente traséen (konsesjon gitt av NVE 7.6.2010) ble noe justert, slik at den bare så vidt berører utredningsområdet lengst nord i Elgsjø-området slik det er avgrenset av Hofton (2007a) (kraftlinja vil krysse midt over kjerneområde 6).

1.3.3 Kilder for områdebeskrivelsene

Områdebeskrivelsene og avgrensningene er kommet fram gjennom flere ulike prosjekter (tab. 2 og 3). Omtrent alle de beskrevne og avgrensede biologisk verdifulle områder er hentet fra (1) nyere skogvernundersøkelser, (2) naturtypekartleggingene (som har tatt inn mange lokaliteter fra tidligere kartlegginger), og (3) fugleundersøkelsene gjort av NOF i 2010. Tidligere kartlegginger er i stor grad inkludert i disse.

Tab. 2. Viktige kunnskapskilder for naturfaglige forhold ved Dåapma Nasjonalpark utredningsområde, sortert kronologisk etter publikasjonsår.

Kilde	År kartlagt	Prosjekt	Områder
Børslet 1979		Inventering av skogreservater på statens grunn	Systematiske undersøkelser av vegetasjon og skogstruktur på skogreservater på statsgrunn. Rognlihøgda skogreservat på 16 daa. sør for Finnvollvatnet som ble fredet av Statens skogvesen i 1920 ble undersøkt, og skogstruktur grundig beskrevet.
Moen & Selnes 1979	1966-1978	Nord-Fosen skytefelt	Omfattende vegetasjons- og floraundersøkelser av alle naturtyper, inkludert utarbeidelse av vegetasjonskart, innenfor det 520 km ² store planlagte Nord-Fosen skytefelt.
Sollid & Sørbel 1981	→1981	Verneverdig kvartærgeologi	Et område ved Skurvvatnet-Dåapma (noe i Åfjord, så vidt i Namdalseid, mest i Roan) undersøkt, beskrevet og verdvurdert ifbm. kartlegginger av kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge.
Reitan et al. 1982	→1982	Nord-Fosen skytefelt	Viltundersøkelser (pattedyr, fugl, fisk) innenfor det 520 km ² store planlagte Nord-Fosen skytefelt.
Asplan 1983	→1983	Nord-Fosen skytefelt	Oppsummering av naturfaglig kunnskap innenfor det 520 km ² store planlagte Nord-Fosen skytefelt.
Moen 1983		Verneplan myr	Undersøkelser av en rekke myrområder i Sør-Trøndelag ifbm. verneplanen for myr. To områder innenfor utredningsområdet for Dåapma nasjonalpark: Stordalen (Åfjord) (1 km ² , verdi 2 (regional verdi)), og Myr S for Austvassli (Osen) (500 daa, verdi 2), samt beskrivelse av Inner Vargfossnesa like utenfor utredningsområdet i Roan (senere vernet som myrreservat).
Moen et al. 1983		Verneplan myr	Undersøkelser av en rekke myrområder i Nord-Trøndelag ifbm. verneplanen for myr. Ett område innenfor utredningsområdet for Dåapma nasjonalpark: Vest for Finnvollvatnet (Namdalseid) (700 daa, verneverdi 2-3 (regional til lokal verdi)), samt ett område like utenfor: Vest for Furudalsvatnet (Namdalseid) (300 daa, verneverdi 3-4 (lokal til liten verdi)).
Bergmann 1989	1980-tallet	Verneplan barskog fase 1	Ett område i Nord-Trøndelags dels av Dåapma-området kartlagt ifbm. første fase av verneplan for barskog: Finnvollvatnet (Furudalshøgda) (8600 daa, vurdert som ***).
Korsmo et al. 1989	1980-tallet	Verneplan barskog fase 1	Regionrapport for Midt-Norge ifbm. første fase av verneplan for barskog. Omtale av Teksjølia og Finnvollvatnet (Furudalshøgda).
Direktoratet for Naturforvaltning 1991	1980-tallet	Verneplan barskog fase 1	Utkast til verneplan for barskog, fase 1. To områder innenfor Dåapma-området foreslått vernet: Teksjølia (11300 daa), Finnvollvatnet (Furudalshøgda) (8600 daa).
Angell-Petersen 1994	1985	Verneplan barskog fase 1	To områder i Sør-Trøndelags dels av Dåapma-området kartlagt ifbm. første fase av verneplan for barskog: Inner-Elgsjøen (3048 daa, ** til ***) og Teksjølia (3700 daa, ***).
Gaarder et al. 1997	1990-tallet	Boreal regnskog, systematiske kartlegginger	Tematisk naturfaglig kartlegging av boreal regnskog i Midt-Norge. Innenfor Dåapma-området ett lite område tatt med: Finnvollvatnet sørside (Furudalshøgda) (15 daa, verdisatt til ***)S.
Direktoratet for	1980- og	Verneplan barskog fase 2	Utkast til verneplan for barskog, fase 2. To områder innenfor Dåapma-området

Kilde	År kartlagt	Prosjekt	Områder
Naturforvaltning 1998	90-tallet		foreslått vernet: Tekssjølia (11300 daa), Finnvollvatnet (Furudalshøgda) (6700 daa, vernet som naturreservat i 2001).
Gaarder 1998	1997	Verneplan barskog fase 2	Svartholet ved Elgsjøen (30 daa) kartlagt som boreal regnskog og verdivurdert til *T.
Lyngstad & Prestø 2002	→2002	Naturtypekartlegging Osen	En rekke lokaliteter tatt inn i naturtypekartleggingen og overført til Naturbase, basert på tidligere kartlegginger og kartlegginger gjort ifbm. naturtypeprosjektet. 1 lokalitet innenfor utredningsområdet, og 1 lokalitet i nærområdet.
Aune 2003	→2002	Naturtypekartlegging Åfjord	En rekke lokaliteter tatt inn i naturtypekartleggingen og overført til Naturbase, basert på tidligere kartlegginger og kartlegginger gjort ifbm. naturtypeprosjektet. 3 lokaliteter innenfor utredningsområdet (hvorav 1 ikke er overført til Naturbase), og 1 lokalitet i nærområdet.
Bredesen (red.) 2003	→2002	Store naturskogsområder i Norge	Presentasjon av "villmarksområder" i skog, de fram til 2002 største kjente naturskogsområdene i Norge. Ett område i Dåapma inkludert: Tekssjølia.
Engan & Bratli 2003	→2002	Naturtypekartlegging Roan	En rekke lokaliteter tatt inn i naturtypekartleggingen og overført til Naturbase, basert på tidligere kartlegginger og kartlegginger gjort ifbm. naturtypeprosjektet. 5 lokaliteter nær utredningsområdet (hvorav 2 deles med Osen og Namdalseid).
Holien 2003	→2002	Naturtypekartlegging Namdalseid	En rekke lokaliteter tatt inn i naturtypekartleggingen og overført til Naturbase, basert på tidligere kartlegginger og kartlegginger gjort ifbm. naturtypeprosjektet. I alt 9 lokaliteter innenfor utredningsområdet og 5 i nærområdet like utenfor.
Korbøl 2003	2000	Nøkkelbiotoper, restaureringsbiotoper og hensynsområder på Statskog	En rekke områder kartlagt og verdisatt og tatt inn i skogbruksplanen.
Hofton et al. 2005, Hofton 2007, Klepsland 2006, Reiso et al. 2006	2004-2006	Verneplan for skog på Statskog	Fire områder undersøkt og beskrevet etter "moderne" skogvernmetodikk: Tekssjøen 2004 (38294 daa, verdi ***), Elgsjøen 2006 (13158 daa, verdi ****), Finnvoll dalen 2006 (32243 daa, verdi **), Esplingdalen 2006 (11231 daa, verdi **).
Artskart 2011	→2011	-	Samledatabase med internettpubliserte og koordinatfestede artsfunn.
Winnem 2011	2010	Dåapma nasjonalpark	Undersøkelser av fuglefaunaen i utredningsområdet for nasjonalpark, med avgrensning og verdivurdering av delområder basert på undersøkelsene i 2010.
Hofton 2011b, c Hofton & Klepsland 2011 Klepsland 2011	2010	Supplerende naturfaglige kartlegginger av skog i Dåapma-området	Supplerende kartlegging av fire skogområder ifbm. nasjonalparkprosessen: Austvatnet (verdi -), Lomtjønnheia (verdi *), Langvatnet-Torsvatnet (verdi **), Kastbotnen (verdi **).

1.4 Kartleggingsmetodikk og områderapportering

Kartleggingen av skogområdene undersøkt gjennom verneplan for skog på statsgrunn og de fire nye områdene som ble undersøkt i 2010 følger standard metodikk for undersøkelser av potensielle skogvernområder de siste årene (se bl.a. Hofton et al. 2004, Hofton og Blindheim 2007, Blindheim et al. 2011). Den henvises til disse rapportene og DN sin instruks for metodikk og rapportering av slike områder (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) for en gjennomgang av metodikken. Faktaark i form av full områdebeskrivelse er utarbeidet for hvert enkelt område (gjengitt i vedlegg 1), og naturtypelokaliteter er kartlagt i henhold til DN håndbok 13 (2010-standard) og vil bli overlevert Fylkesmannen/DN for innlegging i Naturbase.

Alle forekomster av interessante arter er koordinatfestet og er eller vil bli lagt ut på Artskart gjennom BioFokus' egen GBIF-node, og innsamlinger/kollekter vil etter hvert bli overlevert herbariene ved Botanisk Museum i Oslo eller Vitenskapsmuseet i Trondheim.

Områdebeskrivelsene er offentlig tilgjengelige i databasen Narin, på publikumløsningen <http://borchbio.no/narin> der fakta-arkene kan lastes ned som pdf-filer.

Tidligere skogundersøkelser ifbm verneplan for barskog følger daværende metodikk (se for eksempel Korsmo et al. 1989, Angell-Petersen 1994).

2 Biologisk viktige områder

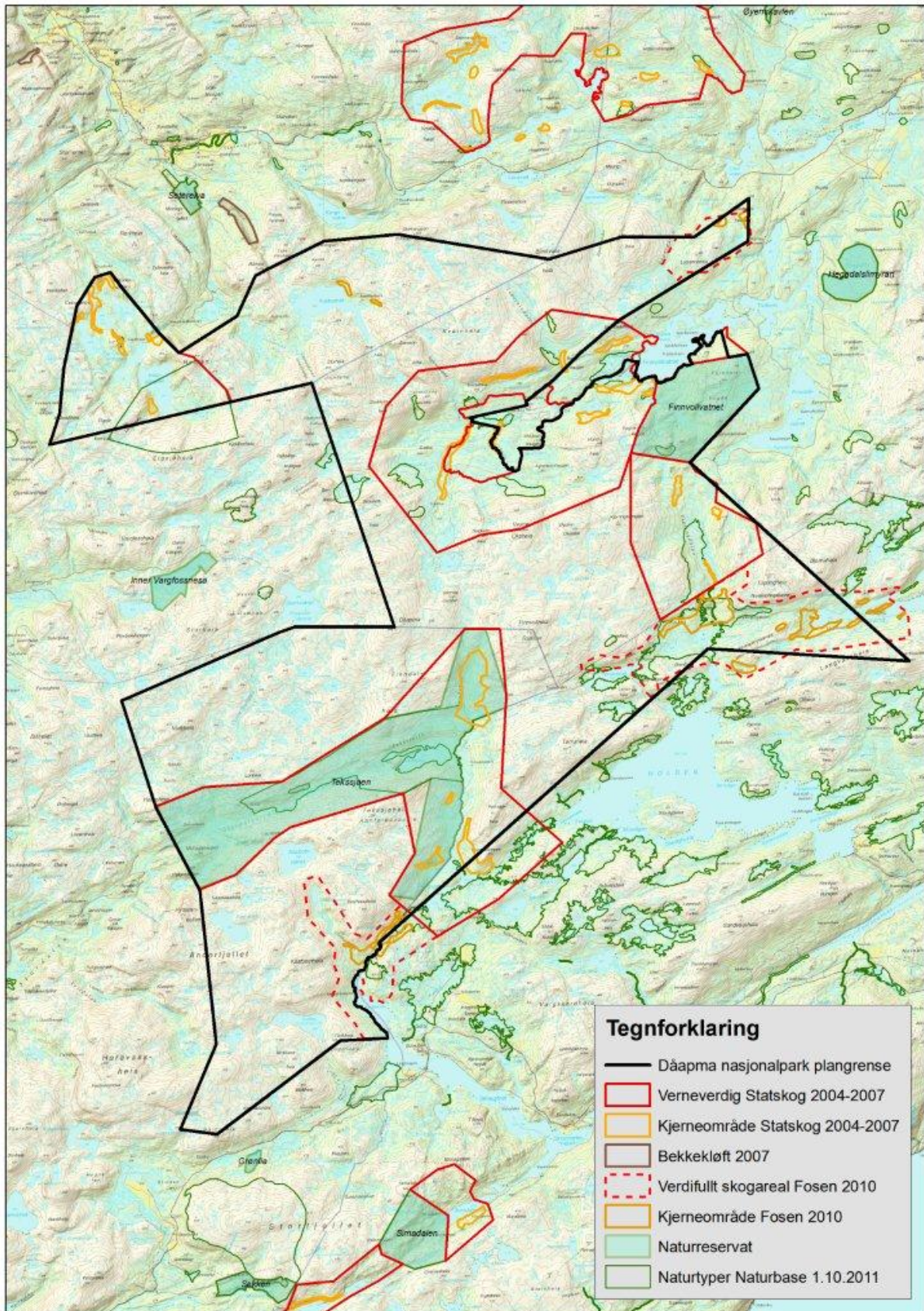

Fig. 2.1. Dåapma utredningsområde og alle publiserte interessante naturområder (unntatt vilt) innenfor kartutsnittet.

2.1 Skogområder

Det er her valgt å dele opp utredningsområdet i 9 delområder (tab. 3), pga. mer eller mindre naturlig/økologisk avgrensede og praktisk hensiktsmessige enheter mht. presentasjon og vurdering av naturverdier og biologisk mangfold. Inndelingen baserer seg dels på at det er mer eller mindre avgrensede område-enheter, dels at de har ulike naturforhold og naturverdier, og dels at de er kartlagt og rapportert i ulike sammenhenger ifbm. planlagt skogvern. Med unntak av Elgsjøen og Austvatnet er imidlertid skogområdene som her vurderes i større eller mindre grad sammenhengende (men dels via arealer utenfor planområdet). 8 av de 9 områdene er vurdert som verneverdige på minst lokalt (*) nivå, og disse dekker et totalareal på 125 km². For de 8 områdene som er kartlagt etter nyere skogvernmetodikk er fulle områdebeskrivelser gjengitt i vedlegg 1.

Tab. 3. Oversikt over de 9 delområdene med skog innenfor planområdet, viktigste kunnskapskilder og status pr. august 2011

Område	Verdi	Areal	Kartlagt	Referanser	Kommentar
Elgsjøen	***	13158	1985 Verneplan barskog fase 1 1997 Verneplan barskog fase 2 2000 Statskog nøkkelbiotoper 2006 Verneplan Statskog	Angell-Petersen 1994 Gaarder 1998 Lyngstad & Prestø 2002 Korbøl 2003 Hofton 2007	1985: Et parti på 3048 daa ved Inner-Elgsjøen undersøkt ifbm første fase av verneplan for barskog (Angell-Petersen 1994). Dette er seinere tatt inn i naturtypekartleggingen (Lyngstad & Prestø 2002). 1997: Svartholet (30 daa) gitt verdi T ⁺ som boreal regnskog ifbm andre fase av verneplan for barskog (Gaarder 1998). 2000: Nøkkelbiotopkartlegging på Statskog (en rekke lokaliteter) (Korbøl 2003). 2006: Et større område som omfatter hele Statskog-delen (13158 daa) avgrenset som ***-område i Statskog-verneplan (Hofton 2007).
Austvatnet	-	-	2010 Fosen NP supplement	Klepstand 2011	Supplerende kartlegging av skogområder tilknyttet Dåapma nasjonalpark, funnet ikke verneverdig isolert sett etter skogvernmetodikk, men to kjerneområder/naturtypelokaliteter.
Lomtjønnheia	*	2815	2000 Statskog nøkkelbiotoper 2010 Fosen NP supplement	Korbøl 2003 Hofton 2011b	2000: Nøkkelbiotopkartlegging på Statskog (deler av området) (Korbøl 2003). 2010: Supplerende kartlegging av skogområder tilknyttet Dåapma nasjonalpark, et område på 2815 daa samlet vurdert som lokalt verneverdig etter skogvernmetodikk, men to viktige kjerneområder/naturtypelokaliteter (Hofton 2011b).
Finnvollaldalen	**	32243	2000 Statskog nøkkelbiotoper 2002 Naturtypekartlegging 2006 Verneplan Statskog	Korbøl 2003 Holién 2003 Reiso et al. 2006 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008	2000: Nøkkelbiotopkartlegging på Statskog (en rekke lokaliteter avgrenset i dalen) (Korbøl 2003). 2002: En rekke skog- og myrlokaliteter tatt inn i naturtypekartleggingen (Holién 2003). 2006: Hele dalen (unntatt privatareal) (32 243 daa) avgrenset i Statskog-verneplan og vurdert som regionalt til nasjonalt verneverdig (***) (Reiso et al. 2006), foreslått naturreservat sammenhengende med Esplingdalen (43 388 daa) (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008). 2011: Finnvollaldalen-Esplingdalen naturreservat på 50394 daa opprettet.
Finnvollvatnet sør	***	6688	1979 Skogreservater statsgrunn 1980- undersøkelser av lav 1985ca Verneplan barskog fase 1 1994 Boreal regnskog 2000 Statskog nøkkelbiotoper	Børset 1979 Bergmann 1989 Korsmo et al. 1989 DN 1991 Gaarder et al. 1997 DN 1998 Korbøl 2003 Artskart 2011	Rognlihogda skogreservat på 16 daa på statens grunn fredet av Statens skogvesen allerede i 1920, og administrativt vernet av Statskog i 1969, beskrevet av Børset (1979). Furudalshøgda kjent som område med rik lavflora siden 1980, og et lite parti på ca 15 daa beskrevet som boreal regnskog (Gaarder et al. 1997). 2000: Nøkkelbiotopkartlegging på Statskog (en rekke lokaliteter) (Korbøl 2003). Undersøkt ifbm verneplan for barskog fase 1 (Bergmann 1989), og vurdert vernet i verneplan for barskog både i fase 1 (8600 daa) (DN 1991) og i fase 2 (DN 1998), og 6688 daa vernet som naturreservat i 31.8.2001 (www.naturbase.no). 2011: Finnvollaldalen-Esplingdalen naturreservat på 50394 daa opprettet 16.12.2011, inkluderer det gamle Finnvollvatnet NR.
Esplingdalen	**	11231	2000 Statskog nøkkelbiotoper 2002 Naturtypekartlegging 2006 Verneplan Statskog	Korbøl 2003 Holién 2003 Klepstand 2006 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008	2000: Nøkkelbiotopkartlegging på Statskog (flere lokaliteter) (Korbøl 2003), disse videreført som naturtypelokaliteter (Holién 2003). 2006: Kartlagt i Statskog-verneplan, et område på 11 231 daa avgrenset som regionalt verneverdig (**) (Klepstand 2006), foreslått naturreservat sammenhengende med Finnvollaldalen på 43 388 daa) (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008). 2011: Finnvollaldalen-Esplingdalen naturreservat på 50394 daa opprettet 16.12.2011.

Område	Verdi	Areal	Kartlagt	Referanser	Kommentar
Langvatnet-Torsvatnet	**	14222	2010 Fosen NP supplement	Hofton & Klepsland 2011	Supplerende kartlegging av skogområder tilknyttet Dåapma nasjonalpark, et område på 14222 daa samlet vurdert som regionalt verneverdig (**) etter skogvernmetodikken, med en rekke viktige kjerneområder/naturtypelokaliteter (Hofton & Klepsland 2011).
Tekssjøen	***	38294	1985 Verneplan barskog fase 1 2004 Verneplan Statskog (hele)	Korsmo et al. 1989 DN 1991 Angell-Petersen 1994 DN 1998 Bredesen (red.) 2003 Hofton et al. 2005	1985: Sentrale del i Teksjølia (3700 daa) undersøkt ifbm verneplan for barskog fase 1 (Angell-Petersen 1994) og et areal på 11 300 daa foreslått vernet (DN 1991). Samme område videreført som verneforslag i fase 2 av barskogplanen (DN 1998). Området omtalt i Naturvernforbundets storområde-skograpport (Bredesen (red.) 2003). 2004: Kartlagt i Statskog-verneplan og et areal på 38 294 daa funnet nasjonalt verneverdig (***) (Hofton et al. 2005). Åfjord-delen (24010 daa) vernet som naturreservat 2.9.2005 (www.naturbase.no), Verran-siden ikke vernet pga uavklarte eiendomsforhold.
Kastbotnen	**	6336	2010 Fosen NP supplement	Hofton 2011c	Supplerende kartlegging av skogområder tilknyttet Dåapma nasjonalpark, et område på 6336 daa samlet vurdert som regionalt verneverdig (**) etter skogvernmetodikken (Hofton 2011c).

Tab. 4. Naturverdier i de 9 delområdene med skog innenfor utredningsområdet, modifisert etter dagens metodikk (og derfor enkelte avvik fra område-grunnlagsrapportene).

UR: Urørthet, DVm=dødvedmengde, DVk=dødvedkontinuitet, GmB=gamle bartrær, GmL=gamle løvtrær, GmEL=gamle edelløvtrær, TresIV=treslagsvariasjon, TopV=topografisk variasjon, VegV=vegetasjonsvariasjon, Rik=rikhet, Art=artsmangfold, Arr=arrondering, Str=størrelse, Tot: totalt verdi.

Område	UR	DVm	DVk	GmB	GmL	GmEL	TresIV	TopV	VegV	Rik	Art	Arr	Str	Tot
Kastbotnen	***	**	**	***	*	-	*	**	*	0	*	**	**	**
Tekssjøen	***	***	**	***	*	-	*	**	***	***	***	***	***	***
Langv.-Torsv	***	**	*	**	**	-	*	**	*	*	*	**	**	**
Esplingdalen	*	**	*	**	*	-	**	**	*	*	*	**	**	**
Furudhøgda	***	***	*	**	***	-	***	**	**	**	***	**	**	***
Finnvollaldalen	**	**	*	**	***	*	***	***	***	**	**	***	***	**
Elgsjøen	***	***	**	***	***	*	***	***	**	*	**	***	**	***
Austvatnet	***	**	**	*	*	-	**	*	*	*	*	-	-	0
Lomtjønnheia	***	**	*	**	*	-	*	*	*	0	*	*	*	*
TOTALT	***	**	**	**	**	-	**	***	***	**	**	***	***	***

2.2 Naturtypelokaliteter

Det er pr. 20.12.2011 kartlagt 58 unike naturtypelokaliteter (inkludert kjerneområder under skogvernmetodikken) i utredningsområdet for Dåapma nasjonalpark (tab. 5) Disse er fordelt på 28 i Namdalseid, 13 i Verran (inkludert 5 lokaliteter like inntil (se kap. 1.5), 8 i Åfjord og 9 i Osen. Disse dekker et samlet areal på 19596 daa. De 58 lokalitetene fordeler seg på gammel granskog (36), gammel furuskog (2), gammel barskog (2) (blanding gran-furu), gammel lauvskog (2), boreal regnskog ("kystgranskog") (1), kalkskog (1), rik sumpskog (3), bekkekløft (1), høgstaudebjørkeskog (2), beiteskog (1), rikmyr (1), intakte lavlandsmyrer (1), deltaområde (1), fossesprøytsone (1), annen type ferskvatn/våtmark (1), kalkrike områder i fjellet 3 (hvorav 2 er olivinfelt) (naturtypeklassifisering er her oppgradert og ført enhetlig, noe som innebærer noe avvik for en del lokaliteter ifht. slik de er oppgitt på Naturbase 2011).

I tillegg kommer to naturreservater (Finnvollvatnet i Namdalseid og Tekssjøen i Åfjord) (nyopprettede Finnvollaldalen-Esplingdalen naturreservat ligger pr. 20.12.2011 ikke på Naturbase), samt 2 lokaliteter i Namdalseid, 1 lokalitet i Verran og 2 lokaliteter i Osen som ligger på Naturbase men som er fra gamle kartlegginger og skal inkorporeres i nykartlagte lokaliteter.

I Verran sin del av utredningsområdet tilkommer dessuten 6 lokaliteter som ligger på Naturbase, men som mht. områdebeskrivelse, verdisseting-/begrunnelse og avgrensning er mangelfull og overfladisk (trolig kun plukket ut fra kart) og derfor lite informativt og lite

egnet som kunnskapsunderlag for forvaltningsbeslutninger (disse lokalitetene er gjengitt i egen tabell; tab. 6).

Tab. 5. Naturtypelokaliteter (inkludert kjerneområder kartlagt i skogvernsammenheng) i Dåpma nasjonalpark utredningsområde pr. august 2011.

"Kilde" angir publikasjon/referanse der avgrensning og områdebeskrivelse er gjort siste gang (mange relevante opplysninger om lokalitetene er i disse kildene hentet fra tidligere undersøkelser, bl.a. skytefeltundersøkelsene).

NB = Naturbase, angir om lokaliteten er lagt ut på Naturbase pr. 20.12.2011 eller ikke.

Gamle lokaliteter som nå er inkludert innenfor nyere kartlagte lokaliteter står i kursiv.

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
Namdalseid	Lomtjønnhaugan	Gammel granskog	B	74	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 21.9.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Lomtjønnhaugan nordvest for Langvatnet, og består av et slakt nordvendt søkk og tilhørende hellinger, avgrenset av tørrere og fattigere skog med furu på kantene, og mot ungsog i nord.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Humid blåbærgranskog dekker området. Skogen er gammelskog i aldersfase, med ganske god sjiktning og aldersspredning, med for det meste middelaldrende til halvgamle trær. Enkelte litt eldre og også grovere trær inngår, men tydelig gammel gran og kraftige dimensjoner mangler. Det er lite død ved, og omtrent bare i ferske nedbrytningsstadier). Sparsomt inngår også bjørk og rogn i granskogen, inkludert noen gamle og grove rogn og stående døde rogn.</p> <p>Artsmangfold: Skogen er humid, og har gode forhold for fuktighetskrevende arter, og en del gammelskogs-lavarter ble påvist, men mangel på trær av høy alder, få løvtrær, og lite stående og liggende død ved (betinget av tidligere plukkhogstpåvirkning) begrenser artsutvalget. Det er relativt mye gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>), og en del skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>) på grantrærne. På rogn finnes lungenever (<i>Lobaria pulmonaria</i>) og kystårenever (<i>Peltigera collina</i>). Ved basis av eldre grantrær inngår noe huldrelav (<i>Gyalecta friesii</i>). På granstammene er gammelgranlav (<i>Lecanactis abietina</i>) ganske vanlig og enkelte trær har også brun dråpelav (<i>Cliostomum griffithii</i>), men mer krevende arter i dette lavsamfunnet ble ikke påvist. På stående død rogn ble det påvist flere gammelskogsarter av knappenålslav, med dverggullnå (<i>Chaenotheca brachypoda</i>), langnål (<i>C. gracillima</i>) og den meget sjeldne praktdoggnål (<i>Sclerophora amabilis</i>).</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av kjerneområdene i gammelskogsområdet omkring Lomtjønnheia.</p> <p>Verdivurdering: Dette er et parti med svært fuktig, eldre granskog og således med gode forhold for fuktighetskrevende arter, men tidligere betydelig plukkhogstpåvirkning har gitt mangel på trær av høy alder og død ved. Skogstruktur og arts mangfold generelt tilsier helst C-verdi, men funn av praktdoggnål trekker opp til B (viktig).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton 2011b	
Namdalseid	Lomtjønnheia NØ	Gammel granskog	B	58	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 21.9.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger et stykke vest for Lomtjønnhaugan, i nordøsthellingen av Lomtjønnheia, og består av ei nordvendt, dels relativt bratt helling og flere mindre søkk. Området grenser til tørrere skog med mye furu i omgivelsene, og mot ungsog i nord.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En utpreget humid blåbærgranskog dekker det meste av området, med fattig sumpskog nede i bunnen. Skogen er gammelskog i aldersfase, med god aldersspredning og sjiktning, inkludert flere temmelig gamle og til dels ganske grove trær. Det er også en god del læger, mest vindfelle i tidlige nedbrytningsstadier, men også noen få gamle og sterkt nedbrutte stokker (restelementer, midlere nedbrytningsstadier mangler helt). Det er også noe gadd og høgstubber. Spredte gamle bjørk og rogn og død ved av disse står isprengt grana.</p> <p>Artsmangfold: Området har et middels godt utvalg av typiske fuktighetskrevende gammelskogs-lavarter (men ligger for høyt til at det er utviklet regnskog). Det er mye gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>) og skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>) på trærne, mens det på granstammene er en del gammelgranlav (<i>Lecanactis abietina</i>) samt noe meldråpelav (<i>Cliostomum leprosum</i>). Huldrelav (<i>Gyalecta friesii</i>) finnes flere steder innunder rothalsene. På rogn inngår sparsomt lungeneversamfunnet, med lungenever (<i>Lobaria</i></p>	Hofton 2011b	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p><i>pulmonaria</i>), skrubbenever (<i>L. scrobiculata</i>) og kystårenever (<i>Peltigera collina</i>). På stående død gran finnes bl.a. dvergullnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i>), langnål (<i>C. gracillima</i>), mens det på stående død rogn ble funnet praktdoggnål (<i>Sclerophora amabilis</i>) (meget sjelden, norsk tyngdepunkt i Midt-Norge). Vedsoppfungaen er fattig, men på grov gammel granlåg (restelement) ble det funnet svartsonekjuka (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>).</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av kjerneområdene i gammelskogsområdet omkring Lomtjønnheia.</p> <p>Verdivurdering: Lokaliteten har humid, relativt gammel granskog med en ganske godt utviklet lavflora av typiske gammelskogsarter (inkludert 6 rødlistearter), og vurderes som viktig (verdi B).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>		
Namdalseid	Sørtjørna sør	Rikmyr	A	225	<p>Lokaliteten ligger på sørsida av Sørtjøna nord for Storslettheia. Kommunegrensa mot Roan krysser området. I følge Moen & Selnes (1979) er det her ei ca. 200 dekar stor rikmyr som er uvanlig stort for Nord-Fosenområdet. Omtrent halvparten av myra ligger i Namdalseid. Av rikmyrarter forekommer her bl.a. gulstarr, engmarihand, breiull og bjønnbrodd (<i>Carex flava</i>, <i>Dactylorhiza incarnata</i>, <i>Eriophorum latifolium</i>, <i>Tofieldia pusilla</i>).</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Finnbulli (Raudhesten)	Andre viktige forekomst er (<i>olivinfelt; burde helst føres til "kalkrike områder i fjellet"</i>)	B	94	<p>Lokaliteten er noe uklart avgrenset, men ligger ca. 1,5 km nord-nordvest for Stornesvatnet. Den består i hovedsak av en serpentinknoll i et landskap som ellers er preget av fattige og intermediaære bakkemyrer.</p> <p>Moen & Selnes (1979) nevner området uten å gi en nærmere presisering av lokaliteten eller omtale av floraen her. De angir imidlertid regionalt sjeldne arter som fjelljæreblom og tuearve (<i>Lychnis alpina</i>, <i>Minuartia biflora</i>). For begge artene er dette eneste kjente forekomst i kommunen. Dessuten forekommer grønnskog og strandsnelle (<i>Asplenium viride</i>, <i>Silene uniflora</i>) her. Alle disse artene er typiske arter på serpentin.</p> <p>Dessuten er det i nærheten noe engbjørkeskog med bl.a. skogmarihand (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>). Lokaliteten er sannsynligvis identisk med hva som av tidligere eier av Finnvollen vanligvis ble omtalt som Raudhesten (Bjørn Sæter pers. med.).</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Storsletta	Riksumpskog	B	360	<p>Lokaliteten ligger innerst i Finnvalldalen mellom Galten og Storslettheia. Her er det en del riksumpskog med gran og bjørk i blanding omgitt av myrer. Løvandelen er stedvis svært høy. Det er ikke gjort funn av rødlistearter i området.</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Oksheia nord	Høgstaudebjørkeskog og	B	408	<p>Lokaliteten ligger i ei nordvendt skråning av Vestre Oksheia. Moen & Selnes (1979) har på vegetasjonskartet her utfigurert et område med godt utviklet høgstaude- og storbregne-bjørkeskog som i øst går over i rikmyr. I bjørkeskogen forekommer bl.a. skogmarihand (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>).</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Seterelva	Gammel granskog	A	387	<p>Variert område langs nordvendt sidebakk til Finnvollelva. Gammel granskog i mosaikk med rike løvskogslirer. Flate løvdominerte (gråor, bjørk og vierarter) flommarkspartier på finkornede elvedeponer inngår for sammøtet med Finnvollelva lengst i nord. Høgstaudekog, riksumpskog og gråor-heggeskog dominerer, med innslag av småbregneskog på tørre rygger. Videre sørover blir det mer granskog, fremdeles med et stedvis høyt løvinnslag. Enkelte liser er helt dominert av frodig høgstaudekog med dominans av gråor, typisk i ustabile skreinter på finkornet materiale. Småbregne-, storbregne-, høgstaudegranskog domineres ellers i liser. Betydelige areal med intermediaær gran-bjørkesumpskog finnes også på flate partier langs elva. Granskogen er tidligere påvirket av gjennomhogster og har kun spredt med gamle trær og død ved. Gammel gråor, selje og bjørk med rike Lobarionsamfunn preger enkelte av løvlene i øvre deler av vassdraget. Her ble det bl.a. registrert 25-30 trær med sølvnever og blåfyllav, i tillegg til skrubbenever, lungenever, vrengearter og kystårenever. På flommarksareal langs Finnvollelva er også løvskogen gammel men tydelig mer påvirket av tidligere beite og hogst. Lobarionsamfunnet er noe svakere utviklet her med dominans av skrubbenever. Gransumpskogen langs elva har rike gubbeskjeggforekomster. Enkelte gamle trær hadde også forekomster den mer krevende trådrag. På en gammel 50 cm grov gran satt igjen ved siste hogst ble de to krevende skorpelevene granbendellav og rosa tusseleva registrert. Området er variert med rik flora og gode forekomster av fuktighetskrevende lav på både løv og gran. Området er vurdert som svært viktig (A).</p>	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Finnkruelva	Gammel granskog	B	91	<p>Lokaliteten strekker seg oppover Finnkruelva rundt 1 km oppover fra utløpet i Finnvollelva. Elva har gravd seg markert ned i</p>	Reiso et al. 2006	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p>løsmassene og danner en ganske bred dalbunn. I bunnen er det delvis en frodig elvekantskog av gran og noe gråor, mens sidene har en blanding av småbregneskog, høgstaudeskog og blåbærskog. Et sted har det nylig rast ut en større bit av en brattskråning og nakne grusmasser har blitt eksponert. I søkk parallelt med elva blir det straks sumpskog (bekkeblom, mjødukt, skogsnelle etc.). Nederst vider elva seg noe ut, og en har utviklet ei elveslette med gråorskog. Denne skogen er noe åpen pga storfebeite.</p> <p>I kraft av å være en fuktig, eldre gran-naturskog i et ganske langt parti langs en markert bekkedal, delvis på tjukke løsmasser, og med noe gråor-heggeskog nederst, vurderes området foreløpig som viktig verdi B.</p>		
Namdalseid	Finnvollelva	Beiteskog	B	265	<p>Lokaliteten ligger like vest for Finnvollen langs Finnvollelva og omfatter også Storneset og nedre del av Finnskrueelva (Moen & Selnes 1979, Nilsen 1996). Langs elvebreddene er en god del gråor-hegge-skog som er forholdsvis sterkt beitepåvirka. Feltsjiktet er frodig med arter som tyrhjelm, mjødukt og vendelrot (<i>Aconitum septentrionale</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Valeriana sambucifolia</i>). På grusbanker i elveleiet finnes arter som klåved og fjellsyre (<i>Myricaria germanica</i>, <i>Oxyria digyna</i>). Klåved er sjelden på Fosenhalvøya.</p> <p>Langst vest i lokaliteten er en gammel beitemark. Denne omtales av Nilsen (1996) som frisk fattigeng med arter som gulaks, kvitbladtistel, føyblom, engsoleie, blåknapp, kvitkløver og fuglevikke (<i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Cirsium helenioides</i>, <i>Leontodon autumnalis</i>, <i>Ranunculus acris</i>, <i>Succisa pratensis</i>, <i>Trifolium repens</i>, <i>Vicia cracca</i>). Området er i dag preget av gjengroing. I forlengelsen av beitemarka er ei gammel slåttemyr som domineres av trådstarr (<i>Carex lasiocarpa</i>), men med innslag av rikmyrsarter som engmariland og bjønnbrodd (<i>Dactylorhiza incarnata</i>, <i>Tofieldia pusilla</i>).</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Sauheia	Rik sumpskog	B	103	<p>Lokaliteten ligger i et markert søkk langs en liten bekk oppunder sørvestsida av Sauheia ca. 3 km vest for Finnvollen. Området er utfigurert på vegetasjonskart som enggranskog av Moen & Selnes (1979) og også registrert som nøkkelbiotop av Siste Sjanse (in litt.). Her er en uvanlig frodig, eldre granskog av storbregne- og høgstaudetypen.</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Stornesbekken	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	B	92	<p>Lokaliteten ligger i Finnvalddalen sør for Måssaheia på østsida av Stornesbekken. Her er en del grandominert naturskog med til dels fine forekomster av rike vegetasjonstyper. Både høgstaude- og storbregnetypen er godt representert. Rødlisterarten duftskinn (<i>Cystostereum murraili</i>) er påvist på granved.</p>	Holien 2003	X
Namdalseid	Kverrvatnet N	Gammel granskog	B	146	<p>Langstrakt, bratt og sørvendt biotop med eldre granskog og løvblandingsskog. Granskogen er i tidlig aldersfase og relativt produktiv og volumøs i avflatende parti. Læger i lave og midlere nedbrytningstrinn opptrer jevnt, mens grove gamle læger er så godt som fraværende. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne- og storbregneskog. På flate parti nederst i lia er det innslag av fattig gran-bjørke-sumpskog. Løvinnslaget er varierende, men sett under ett er løvandelen høy eller dominerende. Foruten bjørk er det mye rogn og en del selje. Kontinuiteten i gamle relativt grove løvtrær og dødved av løv ser ut til å være rimelig god. Hegg og alm finnes lokalt i midtre del av avgrensingen ovenfor parti med grovsteinet ur. Vegetasjonen under almen er sterkt avvikende fra landskapet ellers med eksempelvis myskegras, maurarve, stankstorkenebb, vendelrot, lundrapp, skogsvinerot, grassstjerneblom og ormetelg. Lobarionsamfunnet er rimelig godt utviklet på rikkbarkstrær (rogn, selje, alm). Lokaliteten grenser til myr og hogstflater i bunn. Biotopen er ganske stor, og sammen med et variert naturgrunnlag, stedvis høy produktivitet, varierende vegetasjon med mye løv og rimelig langt fremskredet skogtilstand vurderes lokaliteten å ha regional verdi (B).</p>	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Kverrvatnet (tidligere kartlagt lokalitet, inngår i "Kverrvatnet N" over)	Rik edelløvsko	B	78	<p>Lokaliteten er en sørvendt skråning på nordsida av Kverrvatnet ca. 1 km nord for Finnvollen. Her er det en del almeskog på blokkrik mark med innslag av bjørk, selje, rogn og gran. Området går over i rik grandominert skog på begge sider. Feltsjiktet er frodig med bl.a. arter som hundekveke, stankstorkenebb, hengeaks, myskegras, maurarve, lundrapp, skogsvinerot og vendelrot (<i>Elymus caninus</i>, <i>Geranium robertianum</i>, <i>Melica nutans</i>, <i>Milium effusum</i>, <i>Moehringia trinervia</i>, <i>Poa nemoralis</i>, <i>Stachys sylvatica</i>, <i>Valeriana sambucifolia</i>). Lavfloraen er ikke undersøkt, men</p>	Holien 2003	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<i>inneholder sannsynligvis interessante arter.</i>		
Namdalseid	Brannhaugan vest	Rik sumpskog	B	111	Lokaliteten ligger nord for Finnvollen i en østskråning vest for Brannhaugan og nord for Kverbekken. Her er det i følge Moen & Selnes (1979) en forekomst av høgstaude- og storbregnegranskog. Det foreligger ingen opplysninger om spesielle artsfunn fra lokaliteten.	Holien 2003	X
Namdalseid	Tverrelva	Bekkekløft	C	72	Avgrensingen gjelder skog og myrareal langs Tverrelva. Store partier er uten eller med liten tredekning, mens andre parti har tettere granskog i sen optimalfase helt ned til elva. Dødved mengden er generelt lav, og grove eldre læger mangler. Lokaliteten er først og fremst avgrenset på grunnlag av topografi og hydrologi. Elva løper ut i flere større stryk og små vannfall på strekningen, men lokaliteten har ikke noe særpreget bekkekløftmiljø. Likevel er et par relativt krevende skorpelav påvist. På grunn av variert terreng og fuktighetsstilling representerer lokaliteten et variert miljø med potensiale for å utvikle spesielle naturkvaliteter. Nåværende tilstand tilsier lokal verdi C.	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Tverrelvdalen	Høgstaudebjørkeskog og	C	67	Lokaliteten ligger i en vestskråning i Tverrelvdalen på sørenden av Bjørkvassheia. Her er det i følge Moen & Selnes (1979) en forekomst av høgstaude- og storbregnebjørkeskog. Det foreligger ingen opplysninger om enkeltfunn fra området.	Holien 2003	X
Namdalseid	Steinbekkeheia S	Gammel granskog	B	152	Sørvendt dalside som grenser til bakkemyr eller bekk i bunn. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne-, storbregne- og fattig høgstaudeskog. I de rikeste flekkene (kun i øst) finnes hegg, teiebær og turt. Granskogen særmerker seg ved høy produktivitet og ved å være uvanlig volumiøs, særlig den østre delen av avgrensingen. Tilstanden varierer fra sen optimal- til tidlig aldersfase. Dødved mengden varierer fra nesten fraværende i partier i vest til høy i partier i øst. Dødved profilen er i alle tilfeller sterkt forskjøvet mot yngre aldersklasser. Sparsomt forekommer gamle mosekleddede gjenliggende stokker etter et tidlig hogstuttak. De mest produktive partiene i øst har grantrær med diameter inntil 60 cm ved brysthøyde. Maksalder er anslått til 180 år. Skogbunnen er tett av gamle stubber inntil 80 cm i diameter i avskjæret. Det er foretatt plukk- og til dels flatehogst i nedre del av lia sentralt i avgrensingen i nyere tid. I mer skrinne, åpne og grunnlendte partier er det en del rogn med Lobarion. Den sårbare laven trådrag er påvist på gran i myrkant i østre del av avgrensingen. Høy produktivitet, brukbar skogtilstand, gunstig lokalklima og god forekomst fuktighetskrevende kryptogamer, inkludert trua og sjeldne arter tilsier på tross av nyere inngrep i allefall regional verdi B.	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Selja	Deltaområde	B	907	Lokaliteten (figur 16) ligger lengst vest i Finnvollvatnet. Her er et større myr- og våtmarksområde ved utløpet av Finnvollelva. I følge Moen & Selnes (1979) er myrområdet hovedsakelig av typen flatmyr med fattig mattevegetasjon, til dels også med høgstarrsump hvor en bl.a. finner sennegrass (<i>Carex vesicaria</i>). I følge Moen et al. (1983) forekommer også rikmyrsarter ved Sellitjørnin bl.a. klubbstarr, gulstarr og engmarrihand (<i>Carex buxbaumii</i> ssp. <i>buxbaumii</i> , <i>C. flava</i> , <i>Dactylorhiza incarnata</i>). Ellers nevnes myrkråkefot og kvitmyrak (<i>Lycopodiella inundata</i> , <i>Rhynchospora alba</i>). Vannvegetasjonen i Sellitjørnin er forholdsvis rik på flytebladsplanter. Området er også viktig for vann- og vadefugler.	Holien 2003	X
Namdalseid	Sellifossen	Fossesprøytzone	C	22	Lokaliteten ligger rett sørvest for Selja (se foran) og er en markert, men ikke spesielt høy foss som ved stor vassføring danner fossesprut som påvirker nærområdene. Det foreligger imidlertid ikke registreringer av spesielt sjeldne arter fra området.	Holien 2003	X
Namdalseid	Hundtjønna S	Gammel granskog	A	151	Området ligger mellom Hundtjønna og snauffjellet, og består av nordvendte moderat til middels bratte nordvendte helling med tung granskog. Størsteparten er frodig, fuktig småbregneskog, men det er også en del storbregneskog, som stedvis nærmer seg høgstaudetypen (kranskonvall, turt). Det finnes også en del sumpskog (noen steder i forsenkninger større sammenhengende arealer). Skogen er høyproduktiv, kompakt og storvokst granskog i aldersfase, partvis også oppløsningsfase, stort sett bra sjikket og med relativt gamle trær og mye død ved. Vanlig trealder ligger trolig rundt 140-180 år, men med innslag av en del trær på sikkert 200 år på fattigere mark. Dbh ligger gjerne rundt 40-50 cm. Gjennom hele området er det mye læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier, både rotveller og brekk, men kontinuiteten er ikke særlig god. Skogklimaet er stabilt meget fuktig. Sammen med mye grovbarked gammel gran gir dette et relativt bra artsmanngfold	Reiso et al. 2006	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					av fuktighetskrevende arter. Trærne er behengt med mye gubbeskjegg, og det er også mye korallav, skrukelav, groplav på greinene. På granstammer inngår både granbendellav og meldråpelav. På gamle løvtrær (som opptrer bare sparsomt) er funnet både skorpefittlav og olivenfittlav. Området er en velutviklet gammel naturskog, med stor tetthet av nøkkelelementer. Sammen med et temmelig rikt artsmangfold (bl.a. 9 rødlistearter) vurderes derfor området som svært viktig verdi A.		
Namdalseid	Vestre Sørsellitjønnå S	Gammel granskog	B	58	Slak nordvendt helling med fuktig granskog. Frodig, høyproduktiv småbregneskog dominerer, isprengt noe sumpskog. Skogen er kompakt og storvokst, virkesrikt aldersfaseskog, med vanlig dbh på 40-50 cm. Det er ganske mye granlæger i stadium 1-3 (av 5), både rotvelter og knekk med høgstubber. Området er svært fuktig, det er store mengder skjeggglav på trærne, og skogen ligger nært opp til boreal regnskog. I nedkant grenser det til et parti plantet ung granskog ned mot elva, dette har ganske sikkert vært enda fuktigere og rikere. Lokaliteten har viktige kvaliteter som en storvokst, kompakt og samtidig meget fuktig skog, med bra potensial for fuktighetskrevende arter (det er leitet lite etter arter). Det vurderes som viktig verdi B.	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Østre Sørsellitjønnå	Gammel granskog	A	189	Lokaliteten består av ei nordvendt 700-800 meter lang lise opp fra Sørsellitjønnå. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne- og mye fuktskog i hellende terreng. Det er en kompakt aldersfase-naturskog; tettheten varierer fra tettvokst, svakt sjiktet skog med trær på 20-30 cm til flersjiktet skog med god aldersspredning og trær på 30-45 cm. Stedvis (klumpvis fordelt) finnes ganske mye læger i tidlige og ferske nedbrytningsstadier, mest i form av rotvelter. I øst er et bratt, steinete søkk ned mot Finnvollvatnet; rotete skog som delvis er glennepreget, og med grov stein og bergvegger. Løvtrær inngår spredt og sparsomt, men dels er det mye stående død bjørk. Skogen har et svært fuktig preg, noe som sammen med mye egnet substrat fører til et rikt artsmangfold av fuktighetskrevende arter. Spesielt skorpelavsamfunnet på gamle granstammer, men særlig knappålslav på stående døde løvtrær er ganske rikt utviklet. Sammen med gammelgranlav opptrer både granbendellav og meldråpelav. På ei død, avbarket, lutende rogn ble EN-arten praktdoggnål påvist. Interessant var også skorpepiggsopp på død rogn. 10 rødlistearter ble funnet i området. Stort areal, kompakt og storvokst skog på god bonitet, svært fuktig preg og et ganske rikt artsmangfold fører til at området vurderes som svært viktig verdi A.	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Sørsellitjønnå (tidligere kartlagt lokalitet, inngår i "Østre Sørsellitjønnå" over)	Gammel barskog	B	78	Lokaliteten ligger øst for Sørsellitjønnå i ei lise som delvis vender nordvest og delvis nordøst ned mot Finnvollvatnet. Her er rester av grandominert naturskog. Blåbærgranskog er dominerende vegetasjonstype, men det forekommer en mindre andel storbregneskog. Rødlistearten svartonekjuke (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>) er påvist på granlæger.	Holien 2003	
Namdalseid	Finnvollvatnet SV	Gammel granskog	B	19	Slak nordøstvendt forsøkningsgrense ned mot Finnvollvatnet, grensende til Finnvollvatnet naturreservat. Det er her fuktig blåbær-småbregnegranskog som dominerer. Skogen er plukkhogd aldersfaseskog; ganske kompakt og med bare moderat grad av sjiktning, men spredning på diameterklasser ganske bra. Trealder 120-150 år vanlig, dbh ofte rundt 30-40 cm. Skogen har stedvis dannet en god del rotvelter i stadium 1-3 (av 5). Beskyttet beliggenhet og kompakt skog gir et humid skogklima, og det er mye skjeggglav på grana. En har også innslag av kravfulle skorpelav på de gamle granstammene, med både meldråpelav og granbendellav. I nord inngår en del gamle løvtrær. Som en relativt gammel, meget fuktig granskog med brukbart artsmangfold av fuktighetskrevende lavarter, og med 6 rødlistearter, anses området som viktig verdi B.	Reiso et al. 2006	X
Namdalseid	Nordre Rognlitjønnå N	Gammel furuskog	C	45	Her er avgrenset en slak sørvendt skråning opp fra det nordligste av Rognlitjønnå, grensende til Finnvollvatnet naturreservat i øst. Skogen består av fattig røsslyng-blokkebærfuruskog og noe blåbærgranskog. Furskogen er ganske gammel, med bra aldersspredning, inkludert trær opptil 300-350 år, men ingen over dette. Partiet skiller seg ut fra furuskogene ellers i traktene ved å ha en del gammel gadd og høgstubber, samt ganske mye furulæger. Mye er rotvelter etter 1-2 vindfelling, men læger i alle stadier inngår. Noen grove osper finnes også (med brun blæreglye). Området er ganske spesielt pga relativt mye død furu, noe som er sjeldent i landskapet. Det vurderes likevel ikke som mer enn lokalt viktig verdi C.	Reiso et al. 2006	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
Namdalseid	Finnvollvatnet naturreservat (gammel, før opprettelse av Finnvoll-dalen-Esplingdalen NR)	Barskog	***	6688	Finnvollvatnet naturreservat i Namdalseid kommune ble opprettet den 31. august 2001 for å bevare et større barskogsområde som er lite påvirket av menneskelig aktivitet, og som inneholder en lokalitet med boreal regnskog. Reservatet dekker et areal på 6700 dekar. Skogen i Finnvollvatnet er til dels veldig gammel, og dette gjør området svært verdifullt. Det er funnet trær som er opp til 260 år gamle. Deler av reservatet har derfor urskogpreg, selv om området også er preget av plukkhogst og noe nyere hogst. Området har også veldig rik flora av moser og lav knyttet til levende og råtten ved. Skogsfuglene trives også veldig godt i området. Lokaliteten ligger på sørsida av Finnvollvatnet og omfatter et større barskogsområde med store deler av Furudalshøgda og området omkring Rognlitjønnin. Det meste er eldre granskog med innslag av løvtrær som bjørk og rogn, men også furudominerte partier er inkludert. En liten kjerne i nordre del av området ble vernet av Statens skogvesen allerede i 1920 og gitt status som administrativt verneområde av Statens skoger i 1969 (Børset 1979). Området som i dag er vernet er angitt av Direktoratet for Naturforvaltning (1998). Noe av skogen kan klassifiseres som boreal regnskog, men da av den mellomboreale typen som har vesentlig fattigere lavflora enn i sørboreale regnskoger. Imidlertid forekommer relativt godt utviklet lungeneversamfunn (Lobarion) på rogn med arter som lungenever, skrubbenever, vrengearter og kystårenever (<i>Lobaria pulmonaria</i> , <i>L. scrobiculata</i> , <i>Nephroma</i> spp., <i>Peltigera collina</i>). Det er også registrert sparsomme forekomster av brun blæreglye, skorpeglye, vanlig blåfyllav og kystfyllav (<i>Collema nigrescens</i> , <i>C. occultatum</i> , <i>Degelia plumbea</i> , <i>Pannaria rubiginosa</i>), samt rødlistearten gullprikklav (<i>Pseudocyphellaria crocata</i>). Dessuten kan nevnes funn av knappenålslavene dverggullnål, langnål og kystdoggnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i> , <i>C. gracillima</i> , <i>Sclerophora peronella</i>) samt skorpelaven <i>Rinodina disjuncta</i> . Floraen av vedboende sopp er også forholdsvis rik, bl.a. med en bra populasjon av rødlistearten svartsoneskjuge (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>) på granlæger. På granlæger er ellers påvist hvit grankjuge, hyllekjuge og praktbarksopp (<i>Antrodia heteromorpha</i> , <i>Phellinus viticola</i> , <i>Veluticeps abietina</i>) samt den sjeldne barksoppen <i>Leucogyrophana sororia</i> . Videre kan nevnes <i>Skeletocutis lenis</i> på furulåg.	Holien 2003	X
Namdalseid	Grastjønnin nord	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	A	100	Lokaliteten er ei sørvendt skråning vest for Furudalvatnet rett nord for Grastjønnin. Her er en del gammel granskog i naturskogtilstand med overveiende fattige vegetasjonstyper. På død ved av gran er de to rødlisteartene harekjuge (<i>Inonotus leporinus</i>) og svartsoneskjuge (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>) påvist. Området ligger delvis innenfor og delvis utenfor grensa for Finnvollvatnet naturreservat. En grensejustering her hadde vært fornuftig.	Holien 2003	X
Namdalseid	Esplingdalen N	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	B	129	Overveiende blåbærganskog i tidlig aldersfase. Partier er nærmere sen optimalfase med tett bestokking og lite dødved. Beste partier har en del vindfall (rotvelt) og selvtynningsstokker i lite og midlere nedbrytningsklasser. Spredt inngår noen relativt grove læger (40-50 cm dbh). Gjennom hele biotopen finnes rester av gamle grove stokker fra tidligere gjennomhogst. Stedvis er det en del relativt grove levende grantrær med begynnende grovbarkdannelse. Lokaliteten skiller seg mest ut ved å være et større barskogsområde med relativt god bonitet. Den østvendte beliggenheten sikrer en relativt konstant høy luftfuktighet. Bestanden har mye gubbeskjegg, brun korallav og en del gammelgranslav. Lokaliteten grenser til mer glissen myrlendt barblandingsskog i overkant og nedkant. Skogtilstand, artsinventar og størrelse tilsier i alle fall lokal verdi C, kanskje helst svak B.	Klepsla nd 2006	X
Namdalseid	Esplingdalen Ø	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	C	53	Småbregnegranskog i tidlig aldersfase og sen optimalfase med til dels mye dødved etter stormfelling. Stormfelling har gitt glennepreg i deler av bestanden. Læger ligger ofte i store vaser og er i samme nedbrytningsfase (middels nedbrutt). Andre deler av skogen har unngått stormfelling og er tett bestokket og noe dårlig sjiktet, men med relativt godt utviklet bunn og feltsjikt. Særlig i øvre del opptrer en del løv, mest bjørk og rogn, lite selje. Bestanden grenser til eldre hogstflater på begge sider. Skogen er over gjennomsnittet produktiv og gir derfor lokal verdi C.	Klepsla nd 2006	X
Namdalseid	Esplingdalen	Gammel granskog	A	1320	Lokaliteten ligger innerst i Esplingdalen på vestsida av Sørfurudalselva og strekker seg til grensa mot Verran kommune. Her er et forholdsvis stort område med grandominert skog i	Holien 2003, Naturba	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					naturskogtilstand i mosaikk med bakkemyrer. Det er også enkelte furudominerte områder og det er stedvis en god del gadd og læger. Vegetasjonsbildet er variert med dominans av fattige typer, men det er også innslag både av høgstaude- og storbregnegranskog. På rogn- og seljetrær forekommer lungeneversamfunnet (<i>Lobaria</i>) med arter som lungenever, skrubbenever og vrengearter (<i>Lobaria pulmonaria</i> , <i>L. scrobiculata</i> , <i>Nephroma</i> spp.). Rødlstearten duftskinn (<i>Cystostereum murraii</i>) er påvist på død ved av gran flere steder.	se	
Namdalseid	Torsheia	Kalkrike områder i fjellet	A	55	Lokaliteten ligger på toppen av Torsheia kloss inntil kommunegrensa mot Verran. Her er i følge Moen & Selnes (1979) et lite område med kalkkrevende rabbevegetasjon hvor reinrose (<i>Dryas octopetala</i>) inngår. Dette er eneste kjente lokalitet for denne arten i Namdalseid. Av assosierte kalkkrevende arter her kan nevnes rundskolm, hårstarr, gulsildre og fjellsmelle (<i>Anthyllis vulneraria</i> , <i>Carex capillaris</i> , <i>Saxifraga aizoides</i> , <i>Silene acaulis</i>).	Holien 2003	X
Verran	Langvatnet SØ	Gammel granskog	B	14	Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark". Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av Langvatnets østre del, og består av et mindre granskogsparti i en slak nordvendt helling, omgitt av glisnere furudominert skog. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Humid blåbærgranskog dominerer helt, med spredt småvokst rogn i tillegg til gran. Skogen er godt sjikket aldersfaseskog, med god spredning på trealder, inkludert innslag av temmelig gamle grantrær. Det er også en del læger, men gamle stokker mangler. Artsmangfold: Skogen er humid, og holder et moderat utvalg av naturskogsarter av lav typisk for slik skog i distriktet, så som gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>), skrubbenever (<i>Lobaria scrobiculata</i>) (på rogn), skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>), huldrelav (<i>Gyalecta friesii</i>), <i>Lecidea leprarioides</i> , på stående død ved av bjørk og rogn også dvergullnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i>) og den relativt sjeldne taiganål (<i>C. laevigata</i>). Med unntak av taiganål er dette nokså vanlige arter i eldre granskog i distriktet. Skogen ligger for høyt til at det er potensial for regnskogsarter. Vedsoppmangfoldet er dårlig utviklet, med gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>) på grangadd som eneste av interesse. Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollaldalen. Verdivurdering: Lokaliteten har kvaliteter knyttet til fuktig, eldre granskog med ganske gamle grantrær, med en moderat rik flora av naturskogsarter av lav som biomangfoldmessig mest interessant, men kvalitetene er ikke spesielt store, og vurderes som viktig (verdi B) (svak). Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).	Hofton & Klepsla nd 2011	
Verran	Mehaugen ved Langvatnet	Gammel granskog	C	54	Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark". Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Mehaugen midt på Langvatnet, og består av en nokså bratt sørvendt granskogshelling. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Denne lokalklimatisk gunstige skråningen har humid blåbærgranskog som til dette høydelaget å være er av god bonitet. Store mengder bjønnekam er typisk i skogbunnen. Skogen er kompakt, grovvokst og virkesrik, nokså godt sjikket aldersfaseskog. Trærne er relativt gamle, men virkelig gamle trær mangler. Det er spredt gadd og relativt mye læger (men gamle læger mangler helt, og kontinuiteten i død ved er dårlig). Artsmangfold: Det ble påvist et mindre utvalg av ganske vanlige naturskogsarter av lav og vedlevende sopp: gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>) (sparsomt), skrubbenever (<i>Lobaria scrobiculata</i>) (på rogn), svartonekjuke (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>) på gammel granlåg (restelement), og gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>) på grangadd. Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollaldalen. Verdivurdering: Lokaliteten har lokalt viktige kvaliteter i kraft av å være relativt produktiv og storvokst gammelskog med mye død ved (det klart mest dødvedrike partiet i solsideleiene ved Langvatnet), men naturskogs kvalitetene er begrensede og artsomangfoldet ordinært, og området vurderes derfor som lokalt	Hofton & Klepsla nd 2011	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
Verran	Langvatnet S, SV for Mehaugen	Gammel granskog	B	38	<p>viktig (verdi C). Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p> <p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark". Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av Langvatnet et stykke sørvest for Mehaugen, og består av en nokså bratt nord-nordvestvendt granskogshelling. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det meste av lia har blåbærgranskog, men det finnes også noe småbregne- og storbregneskog. I tillegg til gran inngår en del bjørk og smådimensjonert rogn. Skogen er relativt gammel aldersfaseskog, med variert skogstruktur, god sjiktning og god spredning på alder og dimensjoner. Spredte til dels meget gamle grantrær inngår. Det er også ganske mye død ved, men gamle læger mangler (dårlig kontinuitet i død ved). For noen år siden er spredte enkelttrær hogd. Artsmangfold: Skogen er stabilt fuktig, og har en del naturskogsarter av lav typiske for gammel granskog i dette høydelaget i distriktet – gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>), skrubbenever (<i>Lobaria scrobiculata</i>) (vanlig på rogn), skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>) (vanlig), på stammen av gamle grantrær sukkernål (<i>Chaenotheca subroscida</i>) og <i>Lecidea leprarioides</i>, ved basis av grantrær huldrelav (<i>Gyalecta friesii</i>), og på bjørkehøgstubber langnål (<i>Chaenotheca gracillima</i>). Vedsoppmangfoldet er (som vanlig i distriktet) dårlig utviklet, med vasskjuke (<i>Climacocystis borealis</i>) og svartsonekjuke (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>) som de eneste signalarter. Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen. Verdivurdering: Lokaliteten har klare kvaliteter knyttet til stabilt fuktig, temmel gammel naturskog, med (meget) gamle grantrær og en del gammel rogn og bjørk, med et moderat rikt arts mangfold (men uten at sjeldne/kravfulle arter er påvist). Området vurderes som viktig (verdi B). Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton & Klepsland 2011	
Verran	Langvatnet SV, ved Langvassetran	Gammel granskog	B	149	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark". Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest for Langvatnet, omkring Langvassetran, og består av ei ca 800 m lang nordvendt lisse med granskog. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia dekkes av humid granskog iblandet en god del rogn og bjørk. Blåbærskog er vanligst, men det er også noe småbregneskog og småpartier med storbregneskog og fattigsumpskog. Det meste er relativt gammel naturskog i aldersfase, godt sjiktet og med variert skogstruktur som vekslar mellom kompakt skog og mer glisne partier. En del trær av til dels høy alder inngår. Flere steder er det glenner etter mindre stormfelling og mye rotvetlet gran. Det er derfor mange læger, men gamle stokker mangler. Mye rogn og bjørk har kommet opp i glennene. Litt øst for Langvassetran er det et parti med dominans av rogn og bjørk, kanskje har dette delvis vært beite for lenge siden. Umiddelbart omkring hytta er det for øvrig mer ordinær og yngre skog. Enkelte små plukkhogstingrep er gjort for en del år tilbake noen steder. Artsmangfold: Skogen er stabilt fuktig, og har gode forhold for fuktighetskrevede naturskogsarter (men ligger for høyt for regnskogsarter). Typiske arter for slik skog i distriktet som gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>), skrubbenever (<i>Lobaria scrobiculata</i>) (mye), dverggnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i>), sukkernål (<i>C. subroscida</i>), vasskjuke (<i>Climacocystis borealis</i>), gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>) ble påvist. Artsmangfoldet er bare stikkprøvemessig sjekket, og næyere undersøkelser vil trolig avdekke flere arter, det er bra potensial for sjeldnere skorpelav i området. Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen. Verdivurdering: Området har klare kvaliteter knyttet til stabilt fuktig, gammel granskog, der kvalitetene først og fremst er knyttet til stående gammel gran, gammel rogn og bjørk, og stående død ved av rogn og bjørk, med tilhørende lavflora. Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B). Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton & Klepsland 2011	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
Verran	Langvatnet V	Gammel granskog	B	295	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i vestenden av Langvatnet, og består av granskogen i bekkedalene og tilhørende hellinger som renner ut i Langvatnet.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området dekkes nesten utelukkende av blåbærgranskog, med sparsomt innslag av bjørk i tillegg til grana. Skogen er gammel naturskog i aldersfase, godt sjiktet, med variert skogstruktur. Trærne er gjennomgående gamle, inkludert en del trær av tydelig (meget) høy alder (grov bark, mye grove greiner langt ned mot bakken). Det er også en del død ved, men lite av sterkt nedbrutte stokker. Skogen ned mot Langvatnet er noe mer påvirket (lavere andel gamle trær, mindre død ved) enn ellers i området.</p> <p>Artsmangfold: Artsmangfoldet er dårlig undersøkt, men det er bra potensial for fuktighetskrevende lav knyttet til gamle grantrær (men området ligger for høyt for regnskogsarter), selv om potensialet for sjeldne og kravfulle arter trolig er begrenset. Stikkprøver ga funn av bl.a. vasskjuke (<i>Climacocystis borealis</i>), svartsonekjuka (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>), gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>), gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>), sukkernål (<i>Chaenotheca subroscida</i>), rødmuslingmose (<i>Mylla taylorii</i>). Et gammelt hekkehull av tretåspett ble også sett.</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen.</p> <p>Verdivurdering: Området har klare kvaliteter knyttet til gammel gran-naturskog med til dels meget gamle trær, og tilhørende potensial for arter knyttet til slike trær, men uten at naturverdiene er spesielt store, og lokaliteten vurderes derfor som viktig (verdi B).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton & Klepsland 2011	
Verran	Langvatnet N, vis-a-vis Mehaugen	Gammel granskog	C	32	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av, omtrent midt på, Langvatnet, og består av et mindre parti i ei sørvendt relativt bratt lisse opp fra vatnet.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia har en noe steinete blåbær-småbregneskog dominert av gran, men i tillegg med en del rogn og noe bjørk. Skogen er eldre naturskog i aldersfase, med "halvgamle" gran, en del ferskt og dels middels nedbrutte granlæger, og en del gammel (men mest smådimensjonert) rogn.</p> <p>Artsmangfold: På rogn finnes en del nokså vanlige arter i lungeneversamfunnet, bl.a. skrubbenever (<i>Lobaria scrobiculata</i>), kystvrenge (<i>Nephroma laevigatum</i>) og kystårenever (<i>Peltigera collina</i>). En del gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>) henger i trærne.</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen.</p> <p>Verdivurdering: Området har visse kvaliteter på lokalt nivå i dette høydelaget mht granskog med mye eldre rogn, men har på ingen måte spesielle kvaliteter og mangler sjeldne/kravfulle arter, og lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (verdi C).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton & Klepsland 2011	
Verran	Finnburshaugen-Nordesplingtjønnen	Gammel granskog	B	1014	<p>Innledning: Naturtypelokaliteten er registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med utredning om mulig nasjonalpark (2010).</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innerst i Esplingdalen, like nord for vannet Nordesplingen, i Verran kommune. Lokaliteten grenser mot skog og myr av gjennomgående lavere naturverdi, unntatt i nord hvor den grenser inntil en tidligere registrert naturtypelokalitet (Klepsland 2006).</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et større areal med eldre granskog, og er kartlagt som gammel barskog (gammel granskog). Blåbærskog er dominerende vegetasjonstype. Denne har ofte et oseanisk preg med mye bjørnekam og kystkransmose. Småbregneskog opptrer mer lokalt, og er sjelden av "ren" utforming. Den tenderer oftere mot høystaudeskog, med innslag av skogstorkenebb, tyrihjel, sumphaukeskjegg, turt og myskegras. Hvitveis er vanlig. Utpreget høystaudeskog opptrer derimot bare helt unntaksvis, og da fremst oppunder den østvendte brattskrenten til Finnburshaugen. Der opptrer en smal stripe med uvanlig urterik vegetasjon hvor det</p>	Hofton & Klepsland 2011	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p>også inngår skogstjerneblom, vendelrot, mjødukt og litt strutseving, trollbær og lerkespore. Bergveggen bak er baserik og består av erodert amfibolitt med striper av kalkspatmarmor. Mangfoldet av moser og lav på denne bergveggen er forholdsvis stor (uten at spesielt krevende arter er påvist). Langs en rolig flytende del av hovedbekken (som drenerer mot nord) står det bjørkedominert skog på fluviale avsetninger, hvor feltsjiktet er dominert av sølvbunke og hvitveis. Ellers inngår små parti med forsumpet blåbærgranskog og diverse fattige til intermedieære myrer i avgrensingen.</p> <p>Gran er dominerende treslag i hele avgrensingen, med få unntak hvor bjørk dominerer. Rogn opptrer lokalt ganske frekvent (på rikere mark i hellinger), mens selje opptrer spredt og sjeldent.</p> <p>Skogen er gjennomgående i aldersfase, men nærmere Nordesplingtjønnå i øst er skogen snarere i sen optimalfase, og temmelig aldershomogen. I sistnevnte område er stubbettheten høy etter kraftig gjennomhogst for anslagsvis litt i overkant av 50 år siden. Resten av granskogen er også påvirket av hogst på denne tiden (og tidligere), men tilsynelatende mindre intensivt, da skogstrukturen er noe bedre utviklet, dvs aldersspredningen er større og tresjiktet mer ujevnt. Eldre trær i aldersklassen 80-150 år dominerer likevel skogbildet. Rådende stammediameter ved brysthøyde er 30-50 cm. Et fåtall grantrær er inntil 60 cm dbh. Dødvedelementer opptrer spredt og ganske sparsomt i mye av området, og dødvedprofilen er sterkt forskjøvet mye yngre aldersklasser. Lokalt er det store mengder læger etter vindfall/stormkast. Tydelig gamle læger (eller fragmenter av slike) finnes, men forekomsten er sparsom. Noen av de aller eldste grantrærne i området står inntil hovedbekken sør i avgrensingen, og disse er muligens 200-300 år gamle. I den flompåvirkete bjørkeskogen langs hovedbekken står flere strukturrike og forholdsvis gamle bjørketrær med og uten slammeskader, samt diverse dødvedelementer av bjørk.</p> <p>Artsmangfold: Flere moderat krevende gammelskogsarter tilknyttet både gran, bjørk og rikbarkstrær (rogn) er påvist. Verdt å fremheve er olivenfyllav, skorpeglye, <i>Bactrospora corticola</i>, kystdoggnål, langnål, lungenever, brun dråpelav, <i>Catinarina atropurpurea</i>, gammelgranskål og svartsonekjuka. De fleste av disse lot til å opptre temmelig sparsomt. Gubbeskjegg derimot er en vanlig og dominerende skjeggglav i området.</p> <p>Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er uten nyere inngrep av betydning, men det går en gammel kjerrevei gjennom området som det foretas noe rydding langs.</p> <p>Verdivurdering: Lokaliteten skiller seg positivt ut fra omgivelsene ved høyere produktivitet, større naturvariasjon, forekomst av rike vegetasjonstyper, og lokalt relativt lav påvirkningsgrad. Dette gir utslag i forholdsvis velutviklet naturskogsstruktur med høyere tetthet av viktige nøkkellementer og bedre utviklingspotensial enn omkringliggende skogareal. Flere moderat krevende gammelskogsarter (med krav på stabilt skogklima og kontinuitetselement) er dessuten påvist, inkludert sårbare arter etter gjeldene rødliste. Lokaliteten er dessuten relativt stor i omfang. Historisk høy påvirkningsgrad og mangel på virkelig krevende arter begrenser verdivurderingen. På denne bakgrunn vurderes lokaliteten som klart viktig.</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten noen form for inngrep.</p>		
Verran	Esplingdalen (gammel lokalitet, inngår i "Finnburshaugen-Nordesplingtjønnå" over)	Gammel barskog	B	822	<p>Granskogen i området er vesentlig heigranskog. Nordøstlige deler er preget av eldre stripehogst. De sørvestlige deler (Finnburshaugen - Nordesplingsetran) består av gammelskog uten vesentlig hogstpåvirkning i følge eldre regiteringer. Hele sørfurudalen består imidlertid mest av ungsog. Den gjenstående restbiotopen med gammelskogen har derfor en viktig økologisk funksjon der den kan tilføre den yngre granskogen det mangfoldet av arter som dette økosystemet bør bestå av. Enggranskogen på Finnburshaugen er meget næringsrik. Denne typen dekker knapt 1% av Nord-Fosenområdet, men finnes spredt over i hele området. Dalen er en landskapskorridor mellom Furudalen og Holden - området og en viktig trekkvei for hjort og elg. Lokaliteten er foreslått å ha regional verdi i (Kolle 2000). Forslag til skjøtsel og hensyn: Tåler ikke nevneverdig påvirkning av menneskelig aktivitet. Viktig nøkkelbiotop.</p> <p>Område med gammelskog i følge eldre regiteringer. Rik granskog på Finnburshaugen. Lågurtskog og høgstaudeskog dominerer. Sterkt innslag av bjørk <i>Betula pubescens</i> i tresjiktet. Viktige arter er</p>	Moen & Selnes 1979	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p>gråor <i>Alnus incana</i>, turt <i>Cicerbita alpina</i>, tyrihjel <i>Aconitum lycoctonum</i>, mysegras <i>Milium effusum</i>, ormetelg <i>Dryopteris filix-mas</i> og skogburkne <i>Athyrium filix-femina</i>. Ein del hogst i området på Namdalseid-sida (Statskog), truleg ikkje hogd på Finnburshaugen. Mulig at naturtypen rik sumpskog også finnes i området.</p> <p>Grunngjeving for verdisetting: Lite areal med rik gammalskog i kommunen. Tilstand usikker. Bør oppsøkjast på nytt for avgrensing og tilstandsvurdering.</p>		
Verran	Søresplingskurven Ø	Kalkrike områder i fjellet	C	33	<p>Innledning: Undersøkt (avstandsvurdert) av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst på fjellryggen Søresplingskurven, og består av en markert olivinkolle med bratte bergskrenter.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er kun observert på avstand, og ikke undersøkt for arter. Lokaliteten har skrint vegetasjonsdekke, og den rødbrune olivinsteinen er lett synlig.</p> <p>Artsmangfold: Liknende olivinkoller i distriktet har en spesialisert flora, inkludert en del basekrevende og (lokalt til regionalt) sjeldne arter, noe som trolig også gjelder Søresplingskurven. Dette må imidlertid avklares nærmere ved feltbesøk.</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i planområdet for Dåapma nasjonalpark.</p> <p>Verdivurdering: Dette er en markert olivinkolle, som de finnes flere andre av i traktene. Disse har uten unntak en spesialisert flora, og skiller seg ut som botanisk viktige arealer i et ellers overveiende fattig fjell-landskap. Dette gjelder høyst trolig også Søresplingskurven, og området har derfor trolig klare kvaliteter, men pga manglende opplysninger om artsinventaret settes verdien foreløpig til C (lokalt viktig).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton & Klepsland 2011	
Verran	Søresplingskurven S	Gammel granskog	B	142	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Søresplingskurven, og består av skogen i indre del av den vestvendte bekkedalen som renner herfra ned i Søresplingen.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Granskog dekker lisdene på begge sider av dalen. Det meste er blåbærskog, men på solsida er det rikere og her finnes også en del (relativt frodig) småbregneskog. Langs bekken er det en del fattigsumpskog. I tillegg til gran inngår spredt bjørk og sparsomt rogn. Skogen er gammel naturskog i aldersfase, godt sjiktet, med godt innslag av relativt gamle trær, og med en god del død ved (men gamle stokker mangler nesten helt). Det er også bra med gammel bjørk og død stående og liggende bjørk.</p> <p>Artsmangfold: Området holder en del naturskogsarter av lav og vedboende sopp typiske for slik skog i distriktet, men uten at arts mangfoldet kan sies å være spesielt rikt. Gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>) og skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>) er ganske vanlige, på stammen av gammel gran finnes sukkernål (<i>Chaenotheca subroscida</i>), og på stående død bjørk er det flere steder dvergullnål (<i>C. brachypoda</i>), langnål (<i>C. gracillima</i>). På gammel rogn ble det også funnet vanlig sinoberlav (<i>Ramboldia/Pyrhospora cinnabarina</i>). Av vedsopp kan nevnes vasskjuke (<i>Climacocystis borealis</i>), duftskinn (<i>Cystostereum murrayi</i>), gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>).</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen.</p> <p>Verdivurdering: Området har klare verdier knyttet til nokså gammel gran-naturskog og fattigsumpskog, der gamle grantrær og gammel bjørk og stående død bjørk er det viktigste nøkkelelementene, med tilhørende arts mangfold. Det kan være potensial for enkelte noe mer kravfulle arter (men området ligger for høyt for regnskogsarter). Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton & Klepsland 2011	
Verran	Finndalen (mesteparten innenfor Tekssjøen NR, i Åfjord)	Gammel barskog (burde føres til gammel)	A	89 (1333)	<p>Sørvendt slakt dalføre med mye myr i dalbunnen og lisdier med granskog opp mot snau fjellet på begge sider, til dels ganske bratt på vestsida der det også er noen bekker som delvis har gravd seg ned i morene og skapt v-daler. Terrenget er mosaikk mellom bakkemyrer, rygger med røsslyng-blokkebærfuruskog og større</p>	Hofton et al. 2005	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
		granskog)			arealer granskog (mest blåbærskog, noe småbregneskog, innslag av rikere høgstaudevegetasjon noen steder). Skogen er til dels urskogsnaer, mye alders- og bledningsfase, med utpregnet glennpreg mange steder. Trærne er grove og til dels meget gamle (250-300 år), enkelte kjempetrær opptil 80-90 cm inngår. Det er mye gadd og rikelig med grove læger i alle nedbrytningsstadier. Kontinuiteten er generelt høy, selv om et fåtall eldgamle stubberester finnes. Skogen har stor tetthet av flere signalarter.		
Verran	Reinsjøklumpen	Gammel barskog	B	550	Sør- til vestvendt liseide med mosaikk mellom blåbærgranskog og røsslyng-blokkbær-barblandingskog. Litt småbregnegranskog finnes nederst. Aldersfase dominerer. Skogbildet er stort sett ganske glissent, særlig på magrere mark (furu, gran, bjørk i blanding), noe mer kompakt på ren granmark. Skogen er ganske gammel, med en del tydelig gamle trær, gadd og læger i flere nedbrytningsstadier, selv om tettheten ikke er veldig stor. Det inngår også noe spredt gammel furugadd og enkelte furulæger.	Hofton et al. 2005	X
Verran	Siriklumpen NV	Intakte lavlandsmyrer	C	410	grader helling). Flatmyr i dalbunnen, og svake strengmyrer i moderat helling. Små kanthøgmyrer inngår. Suboceaniske arter er vanlige. Bakkemyrene domineres av fattige fastmattevegetasjon, og i tillegg inngår svært små flekker av overgangstyper mellom fattig og intermediaær myr (ved bekker o.l.). Rikere myr mangler. Ombrotrof vegetasjon dekker lite og har hovedsaklig tuevegetasjon. Tekniske inngrep er ikke rgjstrert (1979). Myrene representerer trivielle typer med triviell flora og vegetasjon. Området ligger innenfor det som var planlagt som skytefelt på Nord-Fosen, og vegetasjonen er kartlagt av Moen & Selnes (1979). Myrene har verneverdi av lokal interesse i følge Moen & medarbeider (1983). Området ligger trolig for høyt til å være lavlandsmyr. Lokaliteten bør undersøkes nærmere for klassifisering, avgrensning, verddivurdering og videre beskrivelse.	Moen et al. 1983	X
Verran	Reinsjødalen østside	Gammel furuskog	B	170	Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9.6.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark". Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av ei ca 1,2 km lang nordvestvendt liseide på østsiden av Reinsjødalen innenfor Kastbotnen, avgrenset av skrinne, dels nakne rygger i bakkant og den myrlendte dalbunnen i nedkant. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I den småkuperte hellingen dominerer fattig røsslyng-blokkbær-furuskog, med spredt gran innimellom. Skogen er relativt glissen, men gammel naturskog, med god aldersspredning, mange tydelig gamle trær (men mest av saktevoksende, små til moderate dimensjoner, selv om enkelte litt grovre også finnes). Det står også en del furugadd (gammel "kelogadd"), mens det er få læger (men spredte finnes). Artsmangfold: Artsmangfoldet er dårlig undersøkt, men området har et visst potensial for naturskogsarter knyttet til død stående og liggende furu. Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det (meget) store naturskogsområdet som strekker seg fra Kastbotnen til Tekssjøen og østover forbi Holden til Esplingdalen og Langvatnet. Verdivurdering: Gammel furu-naturskog er sjeldent, og det er lite tilsvarende skog kartlagt på Fosen. Imidlertid er det relativt lite læger, noe som klart trekker ned (siden mye av biomangfoldkvalitetene i slik skog er knyttet til læger). Under noe tvil settes verdien til B (viktig). Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).	Hofton 2011c	
Åfjord	Svartvasslia Reinsjødalen	Gammel granskog	A	146	Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9.6.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark". Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Svartvatnet i Reinsjødalen mellom Kastbotnen og Reinsjøene, for det meste i Åfjord men også med en liten bit i Verran. Den består av ei 1,4 km lang sørøstvendt liseide ned mot dalbunnen, avgrenset av snauffjell i bakkant. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia har fattig blåbær-fjellgranskog, med noe sumpskog helt nederst i dalbunnen. Skogen er helt ubetydelig påvirket gammel naturskog, med grove dimensjoner og mange meget gamle trær med tette, grove tørrgreiner langt ned mot bakken. Det er også mye gadd og en god del læger i ulike nedbrytningsstadier (inkludert gamle, sterkt nedbrutte). Ei svært tett kronet, men samtidig smal gran ("slangegran") står ned mot myra. Innslaget av løvtrær er lite, men enkelte gamle bjørk inngår. Lenger sørover er det relativt skarpt skille mot mer påvirket (men fortsatt relativt gammel) naturskog,	Hofton 2011c	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p>der andelen gamle trær er lavere og det er mindre død ved.</p> <p>Artsmangfold: Området har gode forhold for arter knyttet til gammel naturskog, men det ligger opp mot skoggrensa, noe som (særlig for lav) begrenser artsutvalget en del. Skorpefloraen på trærne er dårlig undersøkt. Spredte funn er gjort av vinflekklav (<i>Arthonia vinoso</i>), gammelgranlav (<i>Lecanactis abietina</i>) og <i>Lecidea leprarioides</i>, og det er klart potensial for flere arter. På stående død ved er påvist langnål (<i>Chaenotheca gracillima</i>), og innunder rothalsen på trærne vokser huldelav (<i>Gyalecta friesii</i>). Av makrolav er det ganske mye gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>) og noe skrukelav (<i>Platismatia norvegica</i>). På læger er det svartonekjuke (<i>Phellinus nigrolimitatus</i>), og på grovbarkete trær (særlig gadd) gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>). Artsmangfoldet er generelt ganske dårlig undersøkt.</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det (meget) store naturskogsområdet som strekker seg fra Kastbotnen til Tekssjøen og østover forbi Holden til Esplingdalen og Langvatnet.</p> <p>Verdivurdering: Her er uvanlig gammel naturskog, med meget gamle trær og mye død ved, og selv om det er fjellskog (noe som begrenser artsutvalget) vurderes lokaliteten som svært viktig (verdi A).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>		
Åfjord	Finnburskardet nedre	Gammel barskog	B	255	<p>Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9.6.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innenfor Kastbotnen, på grensa mot Verran, og består av sørvest- til sørøstvendte granskogslirer der Finnburskardet munner ut i Reinsjødalen. Området er avgrenset av glissen fjellskog i bakkant.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia dekkes for det meste av nokså tung og kompakt granskog (blåbærskog), mens det i de sørvestvendte hellingene innover mot Finnburskardet er tørrere og skrinnere, og mest en glisnere blandingsskog av gran og furu (røsslyng-blokkebærskog og blåbærskog). Noe fattig sumpskog finnes i myrkanter i bunnen, i mosaikk med dels åpen barblandskog. Skogen er gammel, men noe mer påvirket enn lenger inn i Reinsjødalen. Granskogen i nedre del er moderat plukkhogst påvirket aldersfaseskog, med relativt godt innslag av biologisk gamle trær, og spredte gadd og læger i ulike nedbrytningsstadier. Innover Finnburskardet er skogen mindre påvirket, med til dels meget gamle trær og mye gadd av både gran og furu, men nokså lite læger. Furutrærne er dels meget gamle, men ikke grovdimensjonerte. Det er nesten ikke læger av furu.</p> <p>Artsmangfold: Artsmangfoldet er av moderat interesse, med et mindre utvalg typiske naturskogsarter av lav og vedsopp. Eksposisjonen gjør at skogen ikke er spesielt fuktig, noe som gjør området lite egnet for fuktighetskrevede arter, og for eksempel er det bare sparsomme mengder gubbeskjegg (<i>Alectoria sarmentosa</i>). Av andre påviste arter kan nevnes duftskinn (<i>Cystosterum murrayii</i>), gammelgranskål (<i>Pseudographis pinicola</i>), praktbarksopp (<i>Veluticeps abietina</i>).</p> <p>Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det (meget) store naturskogsområdet som strekker seg fra Kastbotnen til Tekssjøen og østover forbi Holden til Esplingdalen og Langvatnet.</p> <p>Verdivurdering: Lokaliteten har relativt gammel naturskog av både gran og furu, bl.a. med "urskogselementer" av gammel furu og furugadd. Artsmangfoldet er imidlertid ikke særlig rikt. Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).</p>	Hofton 2011c	
Åfjord	Tekssjøen naturreservat	Barskog	***	2410 0	Se kildene.	Hofton et al. 2005, Angell-Peterse n 1988, Moen & Selnes 1979	X
Åfjord	Nordre Reinsjøen	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	A	155	<p>Innledning: Lokaliteten er kartlagt i forbindelse med Siste Sjanse kartleggingen i 2004. Lokaliteten er et av flere kjerneområder innefor Tekssjøen naturreservat. For mer informasjon om dette arbeidet se kilde.</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Bratt østvendt li med produktiv granskog. Stedvis finnes en del steinblokker i de bratteste</p>	Hofton et al. 2005	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					partiene. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen varierer mellom blåbærskog, småbregneskog, storbregneskog og stedvis mindre flekker med høgstaudekog. Gran dominerer med en del bjørk og noe innslag av rogn. Flere gran på rundt 50 cm dbh finnes. Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er plukkhogget fra tidligere, men har stedvis mye død ved av både gran og bjørk. Godt nedbrutte og ferske læger dominerer, mens det er mindre av middels nedbrutte. Gadd finnes spredt. Artsmangfold: Lokaliteten har et fuktig lokalklima med en del hengelav på trærne. Verdibegrunnelse: Lokaliteten vurderes som viktig, verdi B.		
Åfjord	Reinsjøelva V	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	A	32	Innledning: Lokaliteten er kartlagt i forbindelse med Siste Sjanse kartleggingen i 2004. Lokaliteten er et av flere kjerneområder innefor Tekssjøen naturreservat. For mer informasjon om dette arbeidet se kilde. Beliggenhet og naturgrunnlag: Slak østvendt li i overkant av myr. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Blåbærgranskog dominerer med en del bjørkeinnslag. Granskogen er flersjiktet, og er urskogs nær med god kontinuitet. Bruk, tilstand og påvirkning: Det er rikelig med læger, gadd, høystubber og gamle trær på rundt 40 cm dbh. God kontinuitet. Lokaliteten har ingen synlige spor av hogst. Verdibegrunnelse: Lokaliteten vurderes som svært viktig, verdi A.	Hofton et al. 2005	X
Åfjord	Finndalen	Gammel barskog (burde føres til gammel granskog)	A	1334	Innledning: Lokaliteten er kartlagt i forbindelse med Siste Sjanse kartleggingen i 2004. Lokaliteten er et av flere kjerneområder innefor Tekssjøen naturreservat. For mer informasjon om dette arbeidet se kilde. Beliggenhet og naturgrunnlag: Sørvendt slakt dalføre med mye myr i dalbunnen og liser med granskog opp mot snauffjellet på begge sider, til dels ganske bratt på vestsiden der det også er noen bekker som delvis har gravd seg ned i morene og skapt v-daler. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en mosaikk mellom bakkemyrer, rygger med røsslyng-blokkebærfuruskog og større arealer granskog (mest blåbærskog, noe småbregneskog, innslag av rikere høgstaudevegetasjon noen steder). Skogen er til dels urskogs nær, mye alders- og bledningsfase, med utpreget glennepreg mange steder. Trærne er grove og til dels meget gamle (250-300 år), enkelte kjempetrær opptil 80-90 cm inngår. Bruk, tilstand og påvirkning: Det er mye gadd og rikelig med grove læger i alle nedbrytningsstadier. Kontinuiteten er generelt høy, selv om et fåtall eldgamle stubberester finnes. Artsmangfold: Skogen har stor tetthet av flere signalarter. Verdibegrunnelse: Lokaliteten vurderes som svært viktig, verdi A.	Hofton et al. 2005	X
Åfjord	Teksjølia	Gammel barskog	A	7554	Sørvendt li øverst i Stordalen. Berggrunnen med kalkholdig glimmerskifer øverst i lia og skifrig amfibolitt nederst mot vassdraget. Gammel naturskog av gran og noe bjørk, med store myrer ova- og nedafor. Høg bonitet og trehøgder over 25 m. Trea i oversjiktet er 125-185 år gamle, klare spor etter (til dels sterk) plukkhogst for ca. 90 år sia. Det at området er så frodig, gir det funksjon som et svært viktig viltområde. Ulfartsterreng med koie ved Tekssjøen, inkl. båt/fiskemuligheter. Vegetasjon og flora: Øverst i lia finnes den frodigste vegetasjonen. I søkkene er det gjerne høgstaudegranskog (C2b) med bl.a. tyrihjel, sumphaukeskjegg og skogstorkenebb (<i>Aconitum septentrionale</i> , <i>Crepis paludosa</i> og <i>Geranium sylvaticum</i>). Rik sumpgranskog (E4) finnes det også mye av. Her finnes skogrørkvein, soleihov, skogmarhand, mjødurt og strandrør (<i>Calamagrostis purpurea</i> , <i>Caltha palustris</i> , <i>Dactylorhiza fuchsii</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> og <i>Phalaris arundinacea</i>). En del fattigere sumpgranskog (E1?) med skogsnelle, molte og skogsivaks (<i>Equisetum sylvaticum</i> , <i>Rubus chamaemorus</i> og <i>Scirpus sylvaticus</i>) finnes også. I øvre del av lia er også storbregnegranskog (C1) med arter som skogburkne, ormetelg, sauetelg og hengeving (<i>Athyrium filix-femina</i> , <i>Dryopteris expansa</i> og <i>Phegopteris connectilis</i>) vanlig. Småbregnegranskog (A5) er vanlig over hele lia, med fugletelg, maiblom og hengeving (<i>Gymnocarpium dryopteris</i> , <i>Maianthemum bifolium</i> og <i>Phegopteris connectilis</i>). Enkelte steder har skogen lågurtpreg med liljekonvall, hengeaks og tågebær (<i>Convallaria majalis</i> , <i>Melica nutans</i> og	Aune 2003	X

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p><i>Rubus saxatilis</i>). Nedre del av lia domineres av blåbærgranskog (A4) med fugletelg. I øvre del av lia finnes noe rikmyr (M2) med gulstarr (<i>Carex flava</i>) og en god del intermediær myr (L2) med trådstarr og vanlig myrklegg (<i>Carex lasiocarpa</i> og <i>Pedicularis palustris</i>). Særlig i nedre del finnes en god del fattigmyr. Oseaniske arter som bjønnekam, klokkelyg og rome (<i>Blechnum spicant</i>, <i>Erica tetralix</i> og <i>Narthecium ossifragum</i>) er vanlig. Moen & Selnes (1979) rapporter kalkbarskog (B2?) i tilknytning til kalkbenkene i området. Det mest markerte kalkskogområdet er skilt ut som eget område.</p> <p>Inngrep: Det er mye stubber i området fra tidligere plukkhogster. Plantefelt finnes imidlertid ikke. Vegetasjonen bærer i stor grad preg av beite. Konfliktinteressene i området regnes som små.</p>		
Åfjord	Øst for Lonlia	Kalkskog	B	69	<p>Det mest markerte kalkskogområdet innen området Tekssjølia i følge vegetasjonskart hos Moen & Selnes (1979).</p> <p>Registreringen er gjort for relativt lang tid siden. Lokaliteten har også mangler i områdebeskrivelsen. Lokaliteten bør undersøkes nærmere for å oppdatere status på området, samt gi en bedre beskrivelse av naturforholdene og begrunnelse for verdisettingen.</p>	Aune 2003	X
Åfjord	Tekssjøen	Annen type ferskvatn/våtmark	C	756	<p>Område av ornitologisk interesse.</p> <p>Området ligger innenfor det foreslåtte barskogsreservatet Tekssjølia (område 244). Rygh (1981) sier om Tekssjøen og myrområda omkring at bl.a. krikand, brunnakke, stokkand og enkeltbekkasin (<i>Anas crecca</i>, <i>A. penelope</i>, <i>A. platyrhynchos</i> og <i>Gallinago gallinago</i>) sannsynligvis hekker her. Haldås (1985) rapporterer sangsvane (<i>Cygnus cygnus</i>).</p> <p>Arter registrert i databasen: Dyr: 5 arter, av disse én sjelden (R) Ingen vernestatus Trusler: Ingen kjente</p>	Aune 2003	
Osen	Elgsjøen (større område, skal splittes opp på nykartlagte lokaliteter)	Gammel barskog	A	3049	<p>Opplysningene om Elgsjøen er hentet fra Angell-Petersen (1994). Dette er et barskogsområde ved Elgsjøen sørøst i kommunen. Deler av område ligger i Roan. I lia vest for vatnet og i de fleste bekkedalene øst for vatnet dominerer frodig høgstaude-skog. I resten av det skogdekte område finner vi mest blåbærgranskog, men også en god del småbregnegranskog ellerfattig sumpgranskog med blant annet skogsnelle, blåtopp og molte (<i>Equisetum sylvaticum</i>, <i>Molinia caerulea</i>, <i>Rubus chamaemorus</i>). Området har mye fattigmyr. Myskegras (<i>Milium effusum</i>) er funnet i den vestre delen av området.</p> <p>Det er drevet lite hogst i området, og vi finner bare noen få stubber (observasjon fra 1985). I lia nordøst for Elgsjøen er det imidlertid flere hogstflater av ulik alder tilplantet med gran (<i>Picea abies</i>). Området er lite påvirket av beite.</p> <p>Skogen er for en stor del frodig fjellgranskog (høgstaudegranskog, riksumpgranskog, storbregnegranskog og småbregnegranskog), til sammen kan disse typene utgjøre 100-200 daa. Granplantinger forekommer ikke. Området danner en naturlig helhet rundt indre del av Elgsjøen og har stor rekreasjonsverdi.</p>	Lyngstad & Prestø 2002	X
Osen	Hestlia	Gammel lauvskog	B	66	<p>Lokaliteten er ei norvestvendt lisse opp fra Elgsjøelva med gammel løvskog som er resultat av et gjengrodd kulturlandskap. Ifølge infotavle ble området, med lokalnavnet Hestlia, brukt til slåttemark i hvert fall fram til noen år etter 1913. Lia har mest bjørk, men det er også en god del selje og rogn, samt en del gråor i fuktige søkk. Fuktig småbregne-storbregneskog dominerer. I sør er ei lita ravine gravd ut i leirete materiale, og med åpen, frodig og fuktig høgstaude-sump-skog (bl.a. bekkeblom). Skogen har nå stått så lenge siden kulturlandskapet gikk ut av bruk at det har utviklet seg en gammel suksessjonsløvskog, med gamle trær av alle treslag, selv om dimensjonene foreløpig ikke er spesielt store. Det er også en hel del døde løvtrær. Rogn, selje og gråor har frodige lobarionsamfunn, men karakteristisk nok er det i hovedsak snakk om "standardarter" (jf. trolig dårlig kontinuitet i gamle løvtrær). Unntak er sølvnever, men denne ble bare funnet på grove gråor i sørlige hjørne (i den delen som kanskje har vært minst brukt). Mange gamle løvtrær, frodig skog og ganske velutviklet rikbarkslavflora tilsier B-verdi.</p>	Hofton 2007	
Osen	Innerelgsjøen SV	Gammel granskog	A	73	<p>Lokaliteten er ei norvestvendt lisse opp fra Elgsjøelva med gammel løvskog som er resultat av et gjengrodd kulturlandskap. Ifølge infotavle ble området, med lokalnavnet Hestlia, brukt til slåttemark i hvert fall fram til noen år etter 1913. Lia har mest bjørk, men det er også en god del selje og rogn, samt en del gråor i fuktige søkk. Fuktig småbregne-storbregneskog dominerer. I sør</p>	Hofton 2007	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					er ei lita ravine gravd ut i leirete materiale, og med åpen, frodig og fuktig høgstaude-sump-skog (bl.a. bekkeblom). Skogen har nå stått så lenge siden kulturlandskapet gikk ut av bruk at det har utviklet seg en gammel suksesjonsløvskog, med gamle trær av alle treslag, selv om dimensjonene foreløpig ikke er spesielt store. Det er også en hel del døde løvtrær. Rogn, selje og gråor har frodige lobarionsamfunn, men karakteristisk nok er det i hovedsak snakk om "standardarter" (jf. trolig dårlig kontinuitet i gamle løvtrær). Unntak er sølvnever, men denne ble bare funnet på grove gråor i sørlige hjørne (i den delen som kanskje har vært minst brukt). Mange gamle løvtrær, frodig skog og ganske velutviklet rikkbar-lavflora tilsier B-verdi.		
Osen	Svartholet	Kystgranskog	A	83	Området består av ei øst-nordøstvendt lise opp fra Granholvatnet og Fremmerelgsjøen. Skogen er grandominert, men med et flekkvis betydelig innslag av rogn, litt selje og lokalt også gammel osp. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne- og storbregneskog, samt på slakere mark i sør også noe gransumpskog. I nord er terrenget brattere, med en rikere, noe steinete storbregne-høgstaudeskog der løvinnlaget er betydelig. Skogen er relativt gammel – aldersfase, varierende sjiktet, tresjiktet heterogent og variert særlig i bratte partier, med god treslagsblanding. Skogen er tidligere plukkhogd, men det er likevel et betydelig innslag av tydelig gammel gran (>250 år, dbh 40-45(-50) cm vanlig). Mange gamle graner er grovbarkete, lutende og med tett krone (viktige substrater for skorpelav). Løvtrærne varierer mye i alder, men mange trær er gamle selv om dimensjonene for det meste er ganske moderate (10-20-30 cm) (bortsett fra enkelte selje og osp). Beiteskader av elg forekommer, noe som har gitt redusert foryngelse av løvtrærne, men situasjonen er likevel bedre enn i mange andre skogområder på Fosen. En del død gran i midlere stadier finnes, men kontinuiteten er svak. Det er også noe dødt løvtrevirke. Skogen er svært fuktig, og er en ganske velutviklet utforming av Fosen-typen av boreal regnskog. Løvtrærne har meget frodige og artsrike lobarionsamfunn, der det også inngår kravstore arter, med gullprikklav (8 trær) og skorpefyllav (5 trær) som mest interessant. Det er også rike skorpelavsamfunn på grov gran, bl.a. med både granbendellav og meldrøpelav, førstnevnte ganske vanlig. Grana har generelt rikelig med skjeggjav, groplav er vanlig, dvergfilllav finnes, og flere steder inngår også skrubbenever på grankvistene. 7 rødlistearter, hvorav 4 sårbare, ble påvist. Tross den høytliggende beliggenheten er lokaliteten en relativt velutviklet boreal regnskog av Fosen-typen, med brukbart artsmangfold, og i tillegg ganske gammel naturskog. Den vurderes derfor som svært viktig – verdi A.	Hofton 2007	
Osen	Svartholet (gammel lokalitet, inngår i "Svartholet" over)	Kystgranskog	A	35	<i>Svartholet er en liten, høgtliggende (240-280 moh.) forekomst av boreal regnskog (Gaarder 1998). Blåbærgranskog dominerer, og i tillegg forekommer noe rikere småbregneskog, litt storbregneskog og tendenser til høgstaudeskog. Gullprikklav (Pseudocypbellaria crocata, V) ble funnet på tre seljer (Salixcaprea), og i tillegg finner vi sparsomt med enkelte andre arter knyttet til lungeneversamfunnet. Svartsonekjuke (Phellinus nigrolimitatus) ble registrert på en ganske grov og gammel granlåg, men generelt er kontinuiteten i dødt trevirke relativt dårlig. Lokaliteten er liten og ikke spesielt artsrik, men den er så høgtliggende at den likevel er av lokal interesse. Svartholet er vurdert å være det området rundt Elgsjøen med størst potensial for forekomst av boreal regnskog.</i>	Gaarder 1998	X
Osen	Geilvassnova S	Gammel granskog	B	33	Kjerneområdet er ikke inventert, men vurdert på avstand. Det er en lun, sørvendt skråning opp fra Vestre Geilvatnet, der det står tung og kompakt, grov gammel granskog isprengt spredt bjørk og rogn. Det er mye gubbeskjegg i granene. Nøkkelbiotopnotatet (Korbøl 2003) sier "relativt bra med død ved", men samtidig "mange stubber (40-50 år siden)", slik at en her har en eldre naturskog som har vært tidligere plukkhogd. Verdien settes tentativt til B.	Hofton 2007	
Osen	Geilvassnova Ø	Gammel granskog	A	183	Lokaliteten omfatter en vel kilometerlang, noe småkupert østvendt lise opp fra Granholvatnet, bestående av tung, kompakt og gammel gran-naturskog. Det er hovedsakelig blåbærskog, med fattig sumpskog i søkkene. Skogen er plukkhogd for lenge siden (en del mosegrodde, gamle stubber), men har stått urørt i lang tid og har i dag et lite påvirket preg. Trærne er gjennomgående av høy alder (vanlig rundt 250 år (over 300 år trolig heller ikke uvanlig), grovbarkete, kvistrike og kraftige, med vanlig dimensjon	Hofton 2007	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					40-45 cm. Det er jevnt over ganske mye læger, men overvekt av stadium 3-4 (få 1-2, svært få 5) (pga. plukkhogsten). Hele området, men spesielt i sumpskogssøkkene, har et fuktig preg, bl.a. med store mengder gubbeskjegg i trærne. De gamle granene har også innslag av interessante skorpelav i gammelgranlavsamfunnet, bl.a. ble granbendellav påvist på 3 trær. 6 rødlistearter ble sett. Først og fremst på bakgrunn av skogens høye alder, samt også det fuktige preget med innslag av kravfulle skorpelav, anses området som svært viktig – verdi A.		
Osen	Rokkoneshaugen V	Gammel granskog	B	99	<p>Dette er ei sørvendt, noe inneklemt gryte opp mot fjellet, med Granholvatnets nordlige utløper i nedkant. Her står en tung, kompakt, gammel granskog av blåbærtype som er plukkhogd for lenge siden, men som har stått lenge urørt og utviklet et fint naturskogsreg. Det er mange gamle trær og en del død ved. Imidlertid er den ikke like fuktig som skogen i lia litt lenger sør, og anses derfor som noe mindre verdifull, og gis verdier B – viktig.</p>	Hofon 2007	
Osen	Elgsjøelva NV	Gammel granskog	B	20	<p>Her er avgrenset ei trang lita sørøstvendt kløft som munner ut i Elgsjøelva like nedenfor utløpet av Fremmerelgsjøen. Skogen er litt steinete, mest av blåbærtype, og svært fuktig. Det er en gammel naturskog, bra sjiktet og med vanlig innslag av tydelig gamle trær på 200-250 år, og også en del læger finnes. Skogen er svært fuktig, og kan muligens være boreal regnskog, men pga. kveldsmørke var det ikke mulig å gjennomføre nøyere artsundersøkelser. Det er store mengder gubbeskjegg i trærne, rikelig med gammelgranlavs på stammene, og det ble også funnet et tre med granbendellav (et tre som sto såpass åpent at det var lyst nok til å kikke på). Foreløpig vurderes området som viktig – verdi B.</p>	Hofon 2007	
Osen	Austvatnet NØ	Gammel granskog	C	59	<p>Innledning: Naturtypelokaliteten er registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med utredning om mulig nasjonalpark (2010).</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøstsiden av Austvatnet i Osen kommune, og omfatter en sør- til vestvendt li med eldre skog. Den er avgrenset mot mer påvirket granskog, eller mer fjellnær og glissen skog.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gran og bjørk dominerer tresjiktet. Rogn opptrer spredt. Småvokst osp inngår helt unntaksvis. Vegetasjonen er for det meste ganske fattig og dominert av blåbærskog og fattige myrflekker. Stedvis er det småbregneskog med innslag av bl.a. skogburkne, hvitveis, biltekonvall, skogstorkenebb og turt. Enkelte myrsig er også intermedieære i rikhet med bl.a. bekkeblom, sumphaukeskjegg og blåknapp. Skogen er forholdsvis gammel, flersjiktet og betydelig fleraldret. For gran er det god aldersspredning opp til ca 200-250 år, og det inngår også spredte grantrær som trolig er litt eldre. De eldste grantrærne har typisk gulrotformete stammer med bred basis. De største er 50-60 cm dbh. Også bjørk og rogn er forholdsvis storvokste i noen parti, med trær på 30-40 cm dbh. Dødvedelementer opptrer spredt til ganske frekvent av både gran og bjørk. Parti med høyere dødvedkonsentrasjon av gran skyldes vindfall, og disse var i midlere nedbrytningsklasser ved befarig. Ellers inngår læger av gran fordelt på de fleste nedbrytningsstadier og aldersklasser, men dødvedkontinuiteten er likevel tolket som kun moderat god. Dette skyldes at mye av skogen er glissen og lavproduktiv, og tilfanget av viktige strukturelementer derfor går sakte.</p> <p>Artsmangfold: Beliggenheten nær tregrensen gjør at potensialet for et høyt mangfold av krevende arter er dårlig. Kun et lite antall signalarter tilknyttet gammel granskog er påvist, slik som duftskinn, gammelgranskål og lungenever.</p> <p>Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er nesten ikke berørt av nyere inngrep, og har relativt velutviklet naturskogsstruktur. Likevel er det tydelig at det har vært drevet ganske omfattende plukkhogst fra gammelt av.</p> <p>Verdivurdering: Lokaliteten skiller seg positivt ut fra omgivelsene ved høyere dekning av sluttet og ganske storvokst granskog, samt bedre kontinuitet i gammelskogselement. Høy beliggenhet begrenser imidlertid utviklingspotensialet, og kun et fåtall gode signalarter for kontinuitet er påvist. Lokaliteten vurderes derfor som kun lokalt viktig.</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten noen form for inngrep.</p>	Klepsland 2011	
Osen	Austvassheim Ø	Gammel lauvskog	C	25	<p>Innledning: Naturtypelokaliteten er registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med utredning om mulig nasjonalpark</p>	Klepsland 2011	

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde	NB
					<p>(2010).</p> <p>Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden av Austvatnet i Osen kommune, og omfatter en vestvendt li med eldre løvskog. Den er avgrenset mot triviell fjellbjørkeskog og glissen blåbærgranskog.</p> <p>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en bratt, vestvendt li med bjørkedominert løvblandingsskog. Rogn er vanlig, og i tillegg inngår noe gran og selje, samt litt gråor. Vegetasjonen veksler mellom blåbærskog og lågurtpreget småbregneskog. I sistnevnte type inngår bl.a. ormetelg, hengeving, hvitveis, teiebær og skogstorkenebb. Trærne er ganske kortvokste, men mange er tydelig gamle og strukturrike. De største bjørker og seljer er 35-40 cm dbh.</p> <p>Artsmangfold: På gammel selje er det halvrike lungenever-samfunn med lungenever, skrubbenever og litt vanlig blåfillav.</p> <p>Verdivurdering: Lokaliteten skiller seg positivt ut ved forholdsvis høy treslagsvariasjon, gunstig lun beliggenhet, og forekomst av Lobarion-arter. Men pga lite areal og ingen helt spesielle kvaliteter vurderes den som kun lokalt viktig.</p> <p>Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten noen form for inngrep.</p>		

Tab. 6. Naturtypelokaliteter i Verran sin del av Daa-pma nasjonalpark utredningsområde som ligger på Naturbase august 2011 og som er mangelfullt beskrevet og lite egnet som underlag for forvaltningsbeslutninger.

"Kilde" angir publikasjon/referanse der avgrensning og områdebeskrivelse er gjort siste gang (mange relevante opplysninger om lokalitetene er i disse kildene hentet fra tidligere undersøkelser, bl.a. skytefeltundersøkelsene).

Lokaliteter som ligger innenfor nyere kartlagte lokaliteter står i kursiv.

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde
Verran	<i>Nordespjindalen (inngår i "Finnburshaugen-Nordespjindjøna" over)</i>	Viktig bekkedrag	B	40	<p>Kartleggingsstatus i Norge: Middels-dårlig</p> <p>Små vassdrag i kulturlandskapet og andre viktige bekkedrag.</p> <p>Bekkene er blodårer i landskapet, særlig i intensivt kulturlandskap og i fattige skogsmiljøer. Verdien ligger både i vannet og i kantsonen langs bekken. Kartleggingen fokuserer på spesielt verdifulle partier og bekker med landskapsøkologisk betydning.</p> <p>Av flere årsaker kan små vassdrag karakteriseres som biologiske oaser i landskapet. De inneholder ofte spesielle naturmiljøer som mangler ellers i landskapet. De fungerer dessuten som spredningskorridorer/vandringsveger. Den biologiske produksjonen er generelt høy, og naturtypen er ofte artsrik.</p> <p>Viktig økologisk funksjon, både elva i seg selv, men også sammen med vannet og tilgrensende vegetasjon forøvrig. her møtes flere økosystemer som gir grunnlag for høy artsdiversitet.</p>	Naturbase
Verran	Nord Espingen	Intakte lavlandsmyrer	B	2204	<p>Kartleggingsstatus i Norge: Middels</p> <p>Intakte myrtyper i lavlandet i Sør-Norge, med unntak av høgmyr, terrengdekkende myr og rikmyr (se egne fakta-ark).</p> <p>Myrtypene kan være vanskelige å skille, og siden myrene i lavlandet i Sør-Norge (nemoral, boreonemoral og sør-boreal sone) har vært i sterk tilbakegang, er det hensiktsmessig å bruke dette begrepet. Naturtypen «Intakt lavlandsmyr» vil derfor være en fellesbetegnelse på myrlokaliteter som er viktige for det biologiske mangfoldet fordi den har stor betydning for en eller flere sjeldne arter, har spesielt viktig landskapsøkologisk funksjon, er lokalt eller regionalt sjelden, eller på andre måter utmerker seg spesielt i biologisk mangfold-sammenheng.</p> <p>En rekke arter i vår flora og fauna har myra som sitt eneste levested. Mange av disse artene kan være sjeldne og omfattes av rødlista, det gjelder spesielt karplanter og insekter, men også mange fuglearter.</p> <p>Noen av myrtypene er naturtyper som er regionalt/nasjonalt sjeldne pga. størrelse, spesiell utforming e.l.</p> <p>Mange myrer har en spesiell landskapsøkologisk funksjon.</p> <p>Norge har Europas rikeste torvmoseflora, med sjeldne arter, bl.a. trøndertorvmose. Orkideen myggblom vokser bare på de aller våteste delene av myrene. Klokkesøte er et eksempel på en sørlig art knyttet til myr og fukthei. En rekke fuglearter er avhengig av større myrarealer i hekkeperioden, også rødlistearter. Arter som brushane og fjellmyrløper vil ha viktige hekkeområder på slike myrer.</p> <p>Store arealer med myr i lavlandet har blitt oppdyrket eller grøftet i jord- og skogbruksammenheng. I tillegg har mange myrområder forsvunnet eller blitt skadet pga. vassdragsreguleringer og veibygging. I noen deler av landet er flere av myrtypene på denne måten blitt så sterkt redusert at de kan regnes som truede naturtyper. I mindre skala er ofte motorisert ferdsel skadelig.</p>	Naturbase

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde
					<p>En rekke arter er eksklusivt knyttet til lavlandsmyrer. Ellers vil naturtypen omfatte mange forskjellige myrtyper.</p> <p>Myrer av en viss størrelse vil være viktige å kartlegge, primært over 50 daa. Tilstand og grad av myrpreg vil også være viktig mht. kartlegging og prioritering.</p> <p>Skarsetermyrin er egentlig et enormt kompleks av mer eller mindre sammenhengende myrer. Avgrensningen er foretatt skjønnsmessig og både avgrensning og endelig verdi kan justeres etter evt. feltregistreringer.</p>	
Verran	Torsvatnet N	Intakte lavlandsmyrer	B	158	<p>Kartleggingsstatus i Norge: Middels</p> <p>Myrtyper kan være vanskelige å skille, og siden myrene i lavlandet i Sør-Norge (nemoral, boreonemoral og sør-boreal sone) har vært i sterk tilbakegang, er det hensiktsmessig å bruke dette begrepet. Naturtypen «Intakt lavlandsmyr» vil derfor være en fellesbetegnelse på myrlokalteter som er viktige for det biologiske mangfoldet fordi den har stor betydning for en eller flere sjeldne arter, har spesielt viktig landskapsøkologisk funksjon, er lokalt eller regionalt sjelden, eller på andre måter utmerker seg spesielt i biologisk mangfold-sammenheng.</p> <p>En rekke arter i vår flora og fauna har myra som sitt eneste levested. Mange av disse artene kan være sjeldne og omfattes av rødlista, det gjelder spesielt karplanter og insektarter, men også mange fuglearter. Noen av myrtyperne er naturtyper som er regionalt/nasjonalt sjeldne pga. størrelse, spesiell utforming e.l.</p> <p>Mange myrer har en spesiell landskapsøkologisk funksjon.</p> <p>Norge har Europas rikeste torvmoseflora, med sjeldne arter, bl.a. trøndertorvmose. Orkideen myggblom vokser bare på de aller våteste delene av myrene. Klokkesøte er et eksempel på en sørlig art knyttet til myr og fukthei. En rekke fuglearter er avhengig av større myrarealer i hekkeperioden, også rødlistearter. Arter som brushane og fjellmyrløper vil ha viktige hekkeområder på slike myrer.</p> <p>Store arealer med myr i lavlandet har blitt oppdyrket eller grøftet i jord- og skogbruksammenheng. I tillegg har mange myrområder forsvunnet eller blitt skadet pga. vassdragsreguleringer og veibygging. I noen deler av landet er flere av myrtyperne på denne måten blitt så sterkt redusert at de kan regnes som truede naturtyper. I mindre skala er ofte motorisert ferdsel skadelig.</p> <p>En rekke arter er eksklusivt knyttet til lavlandsmyrer. Ellers vil naturtypen omfatte mange forskjellige myrtyper.</p> <p>Myrer av en viss størrelse vil være viktige å kartlegge, primært over 50 daa. Tilstand og grad av myrpreg vil også være viktig mht. kartlegging og prioritering.</p>	Naturbase
Verran	Torsvatnet S	Intakte lavlandsmyrer	B	190	<p>Kartleggingsstatus i Norge: Middels</p> <p>Myrtyperne kan være vanskelige å skille, og siden myrene i lavlandet i Sør-Norge (nemoral, boreonemoral og sør-boreal sone) har vært i sterk tilbakegang, er det hensiktsmessig å bruke dette begrepet. Naturtypen «Intakt lavlandsmyr» vil derfor være en fellesbetegnelse på myrlokalteter som er viktige for det biologiske mangfoldet fordi den har stor betydning for en eller flere sjeldne arter, har spesielt viktig landskapsøkologisk funksjon, er lokalt eller regionalt sjelden, eller på andre måter utmerker seg spesielt i biologisk mangfold-sammenheng.</p> <p>En rekke arter i vår flora og fauna har myra som sitt eneste levested. Mange av disse artene kan være sjeldne og omfattes av rødlista, det gjelder spesielt karplanter og insektarter, men også mange fuglearter. Noen av myrtyperne er naturtyper som er regionalt/nasjonalt sjeldne pga. størrelse, spesiell utforming e.l.</p> <p>Mange myrer har en spesiell landskapsøkologisk funksjon.</p> <p>Norge har Europas rikeste torvmoseflora, med sjeldne arter, bl.a. trøndertorvmose. Orkideen myggblom vokser bare på de aller våteste delene av myrene. Klokkesøte er et eksempel på en sørlig art knyttet til myr og fukthei. En rekke fuglearter er avhengig av større myrarealer i hekkeperioden, også rødlistearter. Arter som brushane og fjellmyrløper vil ha viktige hekkeområder på slike myrer.</p> <p>Store arealer med myr i lavlandet har blitt oppdyrket eller grøftet i jord- og skogbruksammenheng. I tillegg har mange myrområder forsvunnet eller blitt skadet pga. vassdragsreguleringer og veibygging. I noen deler av landet er flere av myrtyperne på denne måten blitt så sterkt redusert at de kan regnes som truede naturtyper. I mindre skala er ofte motorisert ferdsel skadelig.</p> <p>En rekke arter er eksklusivt knyttet til lavlandsmyrer. Ellers vil naturtypen omfatte mange forskjellige myrtyper.</p> <p>Myrer av en viss størrelse vil være viktige å kartlegge, primært over 50 daa. Tilstand og grad av myrpreg vil også være viktig mht. kartlegging og prioritering.</p>	Naturbase
Verran	Flatmyrin	Intakte	B	320	<p>Kartleggingsstatus i Norge: Middels</p>	Naturbase

Kommune	Område	Naturtype	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde
		lavlandsmyrer			<p>Myrtypene kan være vanskelige å skille, og siden myrene i lavlandet i Sør-Norge (nemoral, boreonemoral og sør-boreal sone) har vært i sterk tilbakegang, er det hensiktsmessig å bruke dette begrepet. Naturtypen «Intakt lavlandsmyr» vil derfor være en fellesbetegnelse på myrlokaliteter som er viktige for det biologiske mangfoldet fordi den har stor betydning for en eller flere sjeldne arter, har spesielt viktig landskapsøkologisk funksjon, er lokalt eller regionalt sjelden, eller på andre måter utmerker seg spesielt i biologisk mangfold-sammenheng. En rekke arter i vår flora og fauna har myra som sitt eneste levested. Mange av disse artene kan være sjeldne og omfattes av rødlista, det gjelder spesielt karplanter og insektarter, men også mange fuglearter. Noen av myrtypene er naturtyper som er regionalt/nasjonalt sjeldne pga. størrelse, spesiell utforming e.l.</p> <p>Mange myrer har en spesiell landskapsøkologisk funksjon. Norge har Europas rikeste torvmoseflora, med sjeldne arter, bl.a. trøndertorvmose. Orkideen myggblom vokser bare på de aller våteste delene av myrene. Klokkesøte er et eksempel på en sørlig art knyttet til myr og fukthei. En rekke fuglearter er avhengig av større myrarealer i hekkeperioden, også rødlistearter. Arter som brushane og fjellmyrløper vil ha viktige hekkeområder på slike myrer.</p> <p>Store arealer med myr i lavlandet har blitt oppdyrket eller grøftet i jord- og skogbruksammenheng. I tillegg har mange myrområder forsvunnet eller blitt skadet pga. vassdragsreguleringer og veibygging. I noen deler av landet er flere av myrtypene på denne måten blitt så sterkt redusert at de kan regnes som truede naturtyper. I mindre skala er ofte motorisert ferdsel skadelig.</p> <p>En rekke arter er eksklusivt knyttet til lavlandsmyrer. Ellers vil naturtypen omfatte mange forskjellige myrtyper.</p> <p>Myrer av en viss størrelse vil være viktige å kartlegge, primært over 50 daa. Tilstand og grad av myrpreg vil også være viktig mht. kartlegging og prioritering.</p>	
Verran	Reinsjøelva	Viktig bekkedrag	B	32	<p>Kartleggingsstatus i Norge: Middels-dårlig</p> <p>Små vassdrag i kulturlandskapet og andre viktige bekkedrag. Bekkene er blodårer i landskapet, særlig i intensivt kulturlandskap og i fattige skogsmiljøer. Verdien ligger både i vannet og i kantsonen langs bekken. Kartleggingen fokuserer på spesielt verdifulle partier og bekker med landskapsøkologisk betydning.</p> <p>Av flere årsaker kan små vassdrag karakteriseres som biologiske oaser i landskapet. De inneholder ofte spesielle naturmiljøer som mangler ellers i landskapet.</p> <p>De fungerer dessuten som spredningskorridorer/vandringsveger. Den biologiske produksjonen er generelt høy, og naturtypen er ofte artsrik.</p> <p>Viktig økologisk funksjon, som en kanal mellom to vann.</p>	Naturbase

2.3 Viltområder

Viktige viltområder er basert på Ranke (2011), Winnem (2011), Reitan et al. (1982) og enkelte andre kilder og observasjoner, samt enkelte egne vurderinger. Sensitive lokalitetsopplysninger er ikke gitt (hekkelokaliteter for rovfugl). Det er registrert 14 områder med viltverdi i området (11 B-verdi, 3 C-verdi), fordelt på 4 i Osen, 4 i Åfjord, 2 i Verran og 4 i Namdalseid. Disse dekker totalt 114,5 km².

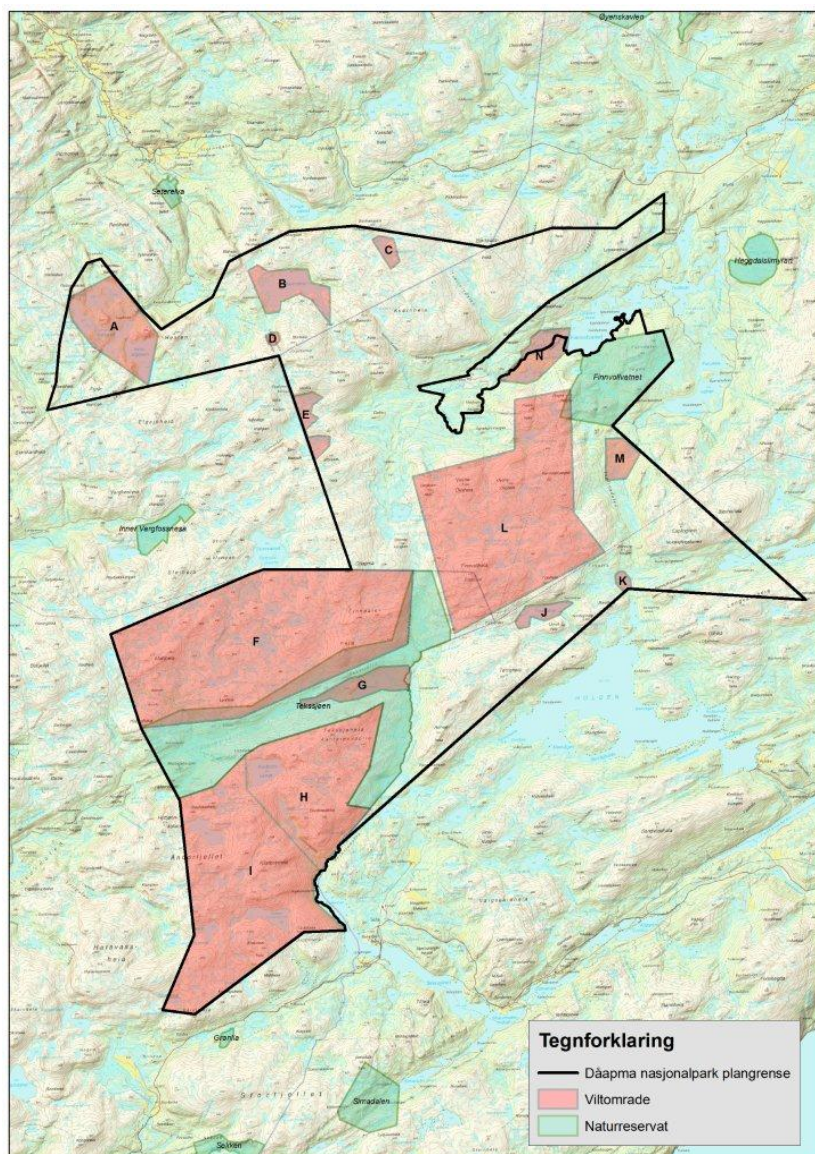

Fig. 2.2. Viktige viltområder for fugl innenfor Dåapma utredningsområde.

Tab. 7. Viktige viltområder i Dåapma nasjonalpark utredningsområde.

"Kilde" angir publikasjon/referanse der avgrensning og områdebeskrivelse er gjort siste gang (noen relevante opplysninger om lokalitetene er i disse kildene hentet fra tidligere undersøkelser, bl.a. skytefeltundersøkelsene).

Kommune	Område	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde
Osen	A Elgsjøan	B	5601	Vurdert til kategori B. Et storlompar ble sett i Fremmerelgsjøen. Det er sannsynlig at disse hekker i området og at flere av de nærliggende vannene benyttes til næringssøk. Et varslerpar ble sett i hekkebiotop ved Øystre Geilvatnet, og det er sannsynlig at arten hekker i området. Strandsnipe ble registrert ved to vann, og gluttsnipe ble sett ved to mulige hekkelokaliteter. Området hadde flere syngende rødstjert. Gode forhold for tretåspett.	Winnem 2011, THH egne obs.
Osen	B Austvatnet	B	2482	Vurdert til kategori B. En storlom med hekkeatferd ble sett i vestenden av vannet, og det er sannsynlig at den hekket på en av de små øyene her. Både strandsnipe, rødstilk, gluttsnipe og småspove ble registrert innenfor et svært begrenset område, og alle artene hekker trolig her. 11 fiskemåker hadde også tilhold samme sted, men noen direkte hekkeatferd kunne ikke konstateres hos disse.	Winnem 2011
Osen	C Tverrelvtjønnin	C	494	Vurdert til kategori C. En syngende lappspurv, en svært fåtallig hekkefugl på Fosen, ble registrert. En fiskemåke ruget. Det skal ha vært observert storlom i dette vannet tidligere, men denne arten ble ikke funnet her under feltarbeidet.	Winnem 2011
Osen	D Grasvasskardet	C	140	Vurdert til kategori C. Et dvergalkpar varslert kraftig og hadde åpenbart reir med egg eller unger.	Winnem 2011
Namdalseid, Roan	E Sørtjønna-Grasvatnet	B	1828	Vurdert til kategori B. Et sangsvanepar hadde tilhold her, og den ene fuglen lå på land i vannkanten og lå trolig og ruget. Stor observasjonsavstand gjorde imidlertid at det ikke var mulig å konstatere dette med sikkerhet. I forhold til	Winnem 2011, THH egne vurderinger

Kommune	Område	Verdi	Areal	Beskrivelse	Kilde
				Winnem (2011) som kun inkluderer Grasvatnet, tas her også Sørtjøna og myrområdene omkring med som viktig viltområde. Området ligger dels i Namsdalseid, men mest i Roan.	
Åfjord	F Fjellplataet nord for Tekssjøen naturreservat	B	34262	Vurdert til kategori B. Stor tetthet av hekkende vadefugl, med heilo og rødstilk som de dominerende artene. Varslende småspove ble også registrert. Et fiskemåkepar ble registrert i hekkebiotop.	Winnem 2011
Åfjord	G Tekssjøen	B	2048	Vurdert av Aune (2003) som naturtypelokalitet med verdi C. En vil nå vurdere området som viltverdi B. Rygh (1981) nevner sannsynlig hekking av bl.a. krikkannd, brunnakke, stokkannd og enkeltbekkasin, Haldås (1985) rapporter hekking av sangsvane både i 1984 og 1985, og fuglene hekket kanskje også i 1983. Hekking av fiskemåke 2010 (Winnem 2011).	Aune 2003, THH egne vurderinger
Åfjord	H Tekssjøheia-Kastbotnvatnet	B	13273	Vurdert til kategori B. Et par med storlom med 4 pull ble observert på vannet, og det er derfor sannsynlig at arten hekker her. De voksne benyttet også andre nærliggende innsjøer og er sannsynligvis avhengig av hele området for næringsøk. Det er dessuten en aktiv reirhulle med fjellvåk i samme område. Kongeørn synes også å jakte i dette området. Det var i tillegg stor tetthet av hekkende vadefugl, med særlig heilo som dominerende art. Varslende rødstikker og småspover ble også registrert. En fiskemåke ble registrert i hekkebiotop.	Ranke 2011
Åfjord	I Andorfjellet-Kastbotnheia	B	23787	Vurdert til kategori B. Stor tetthet av hekkende vadefugl, med heilo som dominerende art. Noen rødstilk ble også registrert. To par fiskemåke ble registrert i passende hekkebiotop.	Ranke 2011
Verran	J Torsvatnet	B	750	Vurdert til kategori B. En storlom ble observert i vestenden av vannet, og det er sannsynlig at arten kan hekke her.	Winnem 2011
Verran	K Nordesplingen	B	229	Vurdert til kategori B. Et storlompar ble observert på vannet, og det er sannsynlig at arten hekker her.	Winnem 2011
Namdalseid	L Fjellplataet vest for Esplingdalen	B	26319	Vurdert til kategori B. Svartandpar ble registrert på to vann, og det er sannsynlig at arten hekker her. Toppand og kvinand ble også observert. To tiggende, juvenile varslere ble sett, og arten har åpenbart hekket her. Området har en god tetthet av heilo, og flere varslende rødstilk ble observert. En fiskemåke varslet kraftig. Dvergalk ble konstatert hekkende, og området har en brukbar tetthet med ryer. Både lirype og fjellrype ble observert. I 1982 ble mulig hekking av svømmesnipe registrert.	Winnem 2011, Reitan et al. 1982
Namdalseid	M Esplingdalen N	C	1147	Vurdert til kategori C. Brukbar forekomst av vadere med varslende gluttsniper på tre lokaliteter, varslende rødstilk og spillende rugde. Duetrost ble konstatert hekkende, og det var territoriell svartspett her. Ekskrementer av storfugl ble funnet. Flere syngende rødstjerter ble hørt, og et toppmeiskull ble sett.	Winnem 2011
Namdalseid	N Finnvollvatnet-Selja	B	2109	Vurdert til kategori C. To spillende enkeltbekkasin, varslende gluttsniper og rødstilk ble registrert innenfor et begrenset område, og det er sannsynlig at ytterligere par med vadefugler hekker her. Et stokkanndkull ble sett. Også deler av selve Finnvollvatnet bør ansees som viktig viltområde (med bl.a. sannsynlig hekking av sandlo i 1982, og generelt god tetthet av ender), og hele området vurderes nå samlet som verdi B.	Winnem 2011, Reitan et al. 1982, THH egne vurderinger

3 Referanser

- Angell-Petersen, I. 1994. Inventering av verneverdig barskog i Sør-Trøndelag. Økoforsk rapport 1988:8.
- Artskart 2011. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Asplan AS 1983. Samlerapport om Nord-Fosen regionfelt. Asplan AS, Institutt for samfunnsplanlegging. Rapport til Forsvarets Bygningstjeneste.
- Aune, E.I. 2003. Biologisk mangfold i Åfjord kommune. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 2003-2: 1-88.
- Bergmann, H.H. 1989. Inventering av verneverdig barskog i Nord-Trøndelag. Notat, upubl.
- Blindheim, T., Hofton, T.H., Gaarder, G., Klepsland, J.T., Abel, K. & Høitomt, T. 2011. Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Buskerud, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms 2008-2010. BioFokus-rapport 2011-2.
- Bredesen, B. (red.), Midteng, R., Hofton, T.H., Gaarder, G., Lorås, J., Iversen, M., Prestø, T., Holtan, D. & Abel, K. 2003. Våre siste villmarker i skog. Norges Naturvernforbund, rapport.
- Børset, A. 1979. Inventering av skogreservater på statens grunn. Institutt for naturforvaltning, NLH. NF-rapport 3/79.
- Direktoratet for Naturforvaltning 1991. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1991-1.
- Direktoratet for Naturforvaltning 1998. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1998-3.
- Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Naturfaglige registreringer i skog: Mal for metodikk og rapportering. – Direktoratet for Naturforvaltning, upubl., juni 2007. 9 s.
- Engan, G. & Bratli, H. 2003. Biologisk mangfold i Roan kommune. NIJOS Rapport 2002:11.
- Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2000. Verdier i Årgårdsvassdraget, Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag. Direktoratet for Naturforvaltning og NVE. VVV-rapport 2000-22.
- Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2008. Vern av skog på Statskog, Opplysningsvesenets fond sine eiendommer og div. private areal i Nord-Trøndelag fylke. Høringsutkast til verneplan. Rapport 2008-6.
- Fylkesmennene i Nord- og Sør-Trøndelag 2010. Kunngjøring om oppstart av planarbeid – utredning av Dåapma nasjonalpark. Kunngjøring 24.9.2010.
- Gaarder, G., Håpnes, A., Tønsberg, T. & Holien, H. 1997. Boreal regnskog i Midt-Norge. Registreringer. DN-rapport 1997-2.
- Gaarder, G. 1998. Inventering av verneverdig barskog i Midt-Norge og Buskerud i 1997. Miljøfaglig Utredning rapport 1998-1.
- Hofton, T. H., Brandrud, T. E. og Bendiksen, E. 2004. Biologiske registreringer av 11 skogområder på Østlandet i forbindelse med pilotprosjektet "Frivillig vern av skog". NINA Oppdragsmelding 816, s.96. http://biolitt.biofokus.no/rapporter/NINAoppdragsmelding816_frivilligvern2003.pdf
- Hofton, T.H., Reiso, S. & Abel, K. 2005. Naturverdier for lokalitet Tekssjøen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2004, DP 1. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig Utredning.
- Hofton, T.H. 2007. Naturverdier for lokalitet Elgsjøen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2006, Fosen. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig Utredning.
- Hofton, T. H. og Blindheim, T. 2007. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer Del 3. Årsrapport for registreringer i Hedmark og Midt-Norge sør for Saltfjellet 2006. NINA Rapport 268, s.194. http://biolitt.biofokus.no/rapporter/aarsrapport_statskog-2006_saltfjellet-sor.pdf
- Hofton, T. H. 2011a. Naturverdier og naturforhold i utredningsområdet for Dåapma (Nord-Fosen) nasjonalpark. BioFokus-rapport 2011-41.
- Hofton T. H. 2011b. Naturverdier for lokalitet Lomtjønnheia, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.
- Hofton T. H. 2011c. Naturverdier for lokalitet Kastbotnen, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

- Hofton, T. H. & Klepsland, J. T. 2011. Naturverdier for lokalitet Langvatnet-Torsvatnet, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.
- Holien, H. 2003. Botanisk mangfold i Namdalseid kommune. Høgskolen i Nord-Trøndelag. HINT – Rapport nr. 13, 2003: 1-140.
- Klepsland, J. 2006. Naturverdier for lokalitet Esplingdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2006, Fosen. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig Utredning.
- Klepsland, J. 2011. Naturverdier for lokalitet Austvatnet, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.
- Korbøl, A. 2003. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i statskoger og statsallmenninger i Midt-Norge. Delrapport 2. Prevista Rapport 3 – 2003.
- Korsmo, H., Angell-Petersen, I., Bergmann, H.H. & Moe, B. 1989. Verneplan for barskog. Regionrapport for Midt-Norge. – NINA Utredning 6.
- Lyngstad, A. & Prestø, T. 2002. Biologisk mangfold i Osen kommune. NTNU Vitenskapsmuseet. Botanisk notat 2002-5: 1-43.
- Miljøverndepartementet 1992. St. meld. nr. 62 (1991-92). Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.
- Moen, A. & Selnes, M. 1979. Botaniske undersøkelser på Nord-Fosen med vegetasjonskart. K.norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1979-4: 1-96, 1 kart.
- Moen, A. 1983. Myrundersøkelser i Sør-Trøndelag og Hedmark i forbindelse med den norske myrreservatplanen. K. norske Vitensk. Selsk. Mus. Rapport Bot. Ser. 1983-4.
- Moen, A. m.fl. 1983. Myrundersøkelser i Nord-Trøndelag i forbindelse med den norske myrreservatplanen. K. norske Vitensk. Selsk. Mus. Rapport Bot. Ser. 1983-1.
- Naturbase 2011. Direktoratet for Naturforvaltning. http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp
- NVE 2010. 420 kV kraftlinje Namsos-Roan. Div. dokumenter og kart. Norges Vassdrags- og Energidirektorat. <http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Konsesjonssaker/Nett/?soknad=1417&stadium=4&type=51>
- Ranke, P.S. 2011. Fugleregistreringer i Dåapma 2011. NOF-notat 2011-14. 7 sider m.vedlegg.
- Reiso, S., Hofton, T.H., Klepsland J. 2006. Naturverdier for lokalitet Finnvollidalen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2006, Fosen. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig Utredning.
- Reitan, O., Jordhøy, P., Leifseth, A.B. & Andersen, R. 1982. Viltbiologi, jakt og fiske i Nord-Fosenområdet. Undersøkelser i anledning planlagt skytefelt. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Reguleringsundersøkelsene. Rapport 6-1982.
- Sollid, J.L. & Sørbel, L. 1981. Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge. Miljøverndepartementet, avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-524.
- Sør-Trøndelag fylkeskommune 2008. Fylkesdelplan Vindkraft Sør-Trøndelag 2008-2020.
- Winnem, A. 2011. Fugleregistreringer i Dåapma 2010. NOF-notat 2011-5. 10 sider.

4 Vedlegg: områdebeskrivelser (faktaark) for skogområder

Lomtjønneheia

*

Referanse:

Hofton T. H. 2011. Naturverdier for lokalitet Lomtjønneheia, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=3727>)

Referansedata

Fylke: Nord-Trøndelag
Kommune: Namdalseid
Kartblad: 1623 II
H.o.h.: 220-366moh
Areal: daa

Prosjektilhørighet: Fosen nasjonalpark
Inventør: THH
Dato feltreg.: 21.09.10
Vegetasjonsone: alpin 20% nordboreal 50% mellomboreal 30%
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Lomtjønneheia er en nordøstlig forlengelse av fjelltraktene nord for Finnvoll dalen, vest i Namdalseid kommune, og utgjør en del av utredningsområdet for Fosen nasjonalpark.

Området består av en slak fjellrygg der toppområdet så vidt når opp over skoggrensa. Terrenget består for det meste av nokså slake hellinger, og fattig furuskog (for det meste røsslyng-blokkebærskog) stedvis oppbrutt av små myrdrag dekker det meste av arealet. Granskog (i form av blåbærskog og små partier fattig sumpskog) er begrenset til mindre partier i fuktigere søkk og skråninger, mest i det mer småkuperte terrenget i nordøst, omkring Lomtjønnehaugen.

Med unntak av et par små ungskogfelt, dekket området av gammelskog. Skogen er imidlertid betydelig påvirket av tidligere gjennomhogster. Det meste av skogen er sjiktet aldersfaseskog; glissen furuskog på ryggene og i fjellbandet, mer sluttet furu-barblandskog på lavere nivåer omkring Lomtjønna, og mer kompakt granskog i søkk og hellinger på og vest for Lomtjønnehaugen. Skogen er gjennomgående fattig på trær av høy alder, grove dimensjoner og død ved (særlig i seine nedbrytningsstadier). I furuskogen finnes spredte, gamle gadd, høgstubber og læger, men slike elementer nydannes ikke. Kjerneområde 2 skiller seg noe ut ved å være fuktig, relativt gammel granskog der det også inngår en del temmelig gamle trær og død ved.

Artsmangfoldet er relativt fattig. Størst interesse er knyttet til den fuktige granskogen i kjerneområdene, der det inngår en del typiske arter for fuktig, eldre granskog i distriktet, inkludert et mindre utvalg signal- og rødlistearter. 7 rødlistearter (1 EN (praktdoggnål *Sclerophora amabilis*), 1 VU (meldrøpelav *Cliostomum leprosum*), 5 NT) er påvist.

Området har begrensete naturverdier (relativt lite areal, fattig barskog, tidligere stor gjennomhogstpåvirkning, relativt høyt over havet (regnskog mangler)). På den annen side er det visse kvaliteter knyttet til at det er sammenhengende gammelskog, to mindre kjerneområder med middels kvaliteter mht humid eldre granskog, og landskapsøkologisk interesse i kraft av å være en del av "Fosen naturskogskompleks", og nordøstlige utløper av det store Finnvoll dalen-området (selv om den fysiske sammenhengen til Finnvoll dalen er smal, i form av det øverste fjellskogsbandet). Isolert sett oppfyller området i liten grad mangler påpekt i mangelanalysen for skogvern i Norge (Framstad et al. 2002, 2003).

Lomtjønneheia vurderes isolert sett som lokalt verneverdig (*), men vurderes likevel som et greit tilfang til planlagt nasjonalpark (i kraft av maksimert areal gammelskog, små felt med humid granskog, litt gammel furu og død furu), selv om det ikke tilfører spesielt viktige kvaliteter eller har egenskaper som ikke er representert andre steder i Finnvoll dalen-traktene.

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 21. september 2010. Hele det aktuelle undersøkelsesområdet ble da sjekket. Befaringsruta ble lagt fra Langvassheimen til Lomtjønna, videre en runde om Lomtjønnehaugen, oppover nordhellene til vestsiden av selve Lomtjønneheia, og tilbake østover på sørsiden av heia. Værforholdene var stort sett gode. Alle aktuelle parametre (vegetasjon, skogstruktur, avgrensning og også arts mangfold) vurderes som relativt godt dekket.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er en del av utredningsområdet for Fosen nasjonalpark, som definert av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag pr. september 2010. Avgrenset lokalitet er i stor grad identisk med undersøkelsesområdet, med unntak av noen små justeringer (litt areal lagt til nordøst for Lomtjønna og i nordhellene av Lomtjønneheia, mens noe areal på Lomtjønnehaugen er utelatt pga ungskog). Området ligger i sin helhet på statsgrunn.

Tidligere undersøkelser

Det ligger ikke inne avgrensede lokaliteter eller artsfunn fra området i sentrale databaser (Naturbase 2011, Artskart 2011). Deler av området er fanget opp gjennom nøkkelbiotopkartleggingene av statsskogene i fylket (hensynsområde 95 "Meungan-Lomtjønne", nøkkelbiotop 41 "Lomtjønnehaugen").

Beliggenhet

Lomtjønneheia ligger vest i Namdalseid kommune, nærmere bestemt mellom Finnvollvatnet og riksvei 715.

Naturgrunnlag

Topografi

Lomtjønnehaia er en lav, avrundet fjellrygg som er østligste avslutning på fjellområdene som strekker seg fra Finnvollvatnet og langt vestover ut på Fosen. Toppartet er skogløst, mens det ned på alle sider er relativt slake skogdekte hellingene, en del oppbrutt av små myrdrag, som mot sør faller ned mot Finnvollvatnet, mot nord til Øyungen-vassdraget. Terrenget er rolig og uten skarpe formasjoner. Terrenget i nordøst (mot Lomtjønnehaugan) er mer kupert, med små bekkedaler og avrundete åsrygger mellom.

Geologi

Området ligger i sin helhet på migmatittisk og granittisk gneis (Sigmond et al. 1984).

Klima

Fosen-halvøya har et utpreget oseanisk klima, med kjølige somre, milde vintre og rikelig nedbær året rundt. Hele den planlagte nasjonalparken ligger i klart oseanisk (O2) vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Lokalklimaet i området er derimot for det meste relativt "tørt" (åpent og slakt terreng), bortsett fra i de lavere nordvendte hellingene og søkkene omkring Lomtjønnehaugan der det er mer stabilt fuktig.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Området ligger i mellom- og nordboreal vegetasjonssone, og dekkes av fattige gran- og furuskogssamfunn. Røsslyng-blokkebærfuruskog med varierende (men ofte lite) innslag av gran er vanligst. Denne typen dekker store deler av de slake hellingene på begge sider av Lomtjønnehaia og det flattere terrenget omkring Lomtjønna. Mer velutviklet barblandingskog med større innslag av gran finnes særlig på kollene omkring og øst-nordøst for Lomtjønna. På ryggene overtar glissen knausfuruskog. Toppområdet er helt dominert av fattig, mer eller mindre småvokst og vindpint furuskog.

Granskog inntar mindre arealer i beskyttede hellingene. De største granarealene finnes i nordøst, dvs omkring Lomtjønnehaugan og vestover, samt i de litt brattere hellingene sørover vest for Lomtjønna. Dette er i all hovedsak fattig blåbærskog, med fattig sumpskog i forsenkningene, men små felt med småbregneskog inngår også.

Bjørk inngår spredt, ellers er det lite løvtrær. Enkelte rogn finnes isprengt granskogen.

Skogen brytes hyppig opp av små myrdrag. Dette er for det meste fattige fastmatte-bakkemyrer (med bl.a. rome), men det finnes også små flatmyrer.

Skogstruktur og påvirkning

Innenfor avgrenset området er det aller meste av skogen gammelskog som ikke er påvirket i nyere tid. Hele området er imidlertid i mer eller mindre betydelig grad preget av tidligere gjennomhogster – med få trær av høy alder, mangel på grove trær, lite død øved, og mangel på død ved i seine nedbrytningsstadier.

Det meste av furuskogen er dominert av middelaldrende og til dels halvgamle trær, med god aldersspredning opp til (grovt anslått) aldersklassen rundt 200 (-250) år, med et fåtall spredtstående trær av høyere alder (disse mest i form av seinvokste, middelsdimensjonerte trær). Furuskogen i toppområdet er mer eller mindre glissen (småvokste, vridde, vindpinte trær), mens det på lavere nivåer omkring Lomtjønna er mer sluttet furuskog med mer høyreiste trær, dels med noe innblandet gran. Spredt og sparsomt finnes gamle gadd, høgstubber og læger, og det finnes også enkelte ferskere rotveltede trær, mens det av midlere nedbrytningsstadier knapt finnes noe overhodet av furu. Brannspor finnes på gamle læger. Grove og gamle furulæger er viktige nøkkelementer i området, men de er få og ligger spredt. Gammel furugadd og furulæger er "urskogselementer" som bare i svært liten grad nyskapes i området, siden det er stor mangel på gamle stående trær som ville bli til død ved i framtida. Det er derfor et klart kontinuitetsbrudd i slike elementer. Enkelte mindre furupartier i fjellbandet er temmelig gammel skog, med større andel gamle trær, og noe større innslag av gadd og sparsomt læger. Noen steder er det snakk om gammel naturskog, med til dels meget gamle, vridde furutrær, men slike felt er begrenset til det øvre, fattigste fjellbandet.

Granskogen er for det meste sjiktet aldersfaseskog, dominert av middelaldrende trær, og med spredt død ved i tidlige og midlere nedbrytningsstadier. Enkelte gamle bjørk og rogn (og stående døde trær av disse) finnes sparsomt (men utgjør viktige nøkkelementer). Granskogen i kjerne 2 er noe eldre, her inngår temmelig gamle og dels grove trær, og det er også en del læger (mest vindfelte trær i tidlige nedbrytningsstadier, men også noen få gamle og sterkt nedbrutte stokker (restelementer, midlere nedbrytningsstadier mangler helt)).

Svære ungskogfelt dekker liene på lavere nivåer i retning Finnvollvatnet, og også mot nord er det en del ungskog. På sørsiden er granskogsliene uthogd praktisk talt helt opp til fjellbandet (står igjen et smalt belte med fattig furudominert skog på toppen, og noen helt små felt med nokså gammel granskog). Denne ungskogen er i dag hogstklasse 2-3, dels litt rotete med en del bjørk isprengt. Innenfor området er det ung granskog etter flatehogst på to mindre felt på nordsiden av Lomtjønnehaia, som av arronderingsmessige grunner er vanskelig å utelate.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Lomtjønnehaia. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Lomtjønnhaugan

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 215-250 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 21.9.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Lomtjønnhaugan nordvest for Langvatnet, og består av et slakt nordvendt søkk og tilhørende hellinger, avgrenset av tørrere og fattigere skog med furu på kantene, og mot ungskog i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Humid blåbærgranskog dekker området. Skogen er gammelskog i aldersfase, med ganske god sjiktning og aldersspredning, med for det meste middelaldrende til halvgamle trær. Enkelte litt eldre og også grovere trær inngår, men tydelig gammel gran og kraftige dimensjoner mangler. Det er lite død ved, og omtrent bare i ferske nedbrytningsstadier). Sparsomt inngår også bjørk og rogn i granskogen, inkludert noen gamle og grove rogn og stående døde rogn.

Artsmangfold: Skogen er humid, og har gode forhold for fuktighetskrevende arter, og en del gammelskogs-lavarter ble påvist, men mangel på trær av høy alder, få løvtrær, og lite stående og liggende død ved (betinget av tidligere plukkhogstpåvirkning) begrenser artsutvalget. Det er relativt mye gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*), og en del skrukelav (*Platismatia norvegica*) på grantrærne. På rogn finnes lungenever (*Lobaria pulmonaria*) og kystårenever (*Peltigera collina*). Ved basis av eldre grantrær inngår noe huldrelav (*Gyalecta friesii*). På granstammene er gammelgranlav (*Lecanactis abietina*) ganske vanlig og enkelte trær har også brun dråpelav (*Cliostomum griffithii*), men mer krevende arter i dette lavsamfunnet ble ikke påvist. På stående død rogn ble det påvist flere gammelskogsarter av knappnålslav, med dvergullnå (*Chaenotheca brachypoda*), langnål (*C. gracillima*) og den meget sjeldne praktdoggnål (*Sclerophora amabilis*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av kjerneområdene i gammelskogsområdet omkring Lomtjønnheia.

Verdivurdering: Dette er et parti med svært fuktig, eldre granskog og således med gode forhold for fuktighetskrevende arter, men tidligere betydelig plukkhogstpåvirkning har gitt mangel på trær av høy alder og død ved. Skogstruktur og arts mangfold generelt tilsier helst C-verdi, men funn av praktdoggnål trekker opp til B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

2 Lomtjønnheia NØ

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 215-260 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 21.9.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger et stykke vest for Lomtjønnhaugan, i nordøsthellingen av Lomtjønnheia, og består av ei nordvendt, dels relativt bratt helling og flere mindre søkk. Området grenser til tørrere skog med mye furu i omgivelsene, og mot ungskog i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En utpreget humid blåbærgranskog dekker det meste av området, med fattig sumpskog nede i bunnen. Skogen er gammelskog i aldersfase, med god aldersspredning og sjiktning, inkludert flere temmelig gamle og til dels ganske grove trær. Det er også en god del læger, mest vindfelte i tidlige nedbrytningsstadier, men også noen få gamle og sterkt nedbrutte stokker (restelementer, midlere nedbrytningsstadier mangler helt). Det er også noe gadd og høgstubber. Spredte gamle bjørk og rogn og død ved av disse står isprengt grana.

Artsmangfold: Området har et middels godt utvalg av typiske fuktighetskrevende gammelskogs-lavarter (men ligger for høyt til at det er utviklet regnskog). Det er mye gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) og skrukelav (*Platismatia norvegica*) på trærne, mens det på granstammene er en del gammelgranlav (*Lecanactis abietina*) samt noe meldråpelav (*Cliostomum leprosum*). Huldrelav (*Gyalecta friesii*) finnes flere steder innunder rothalsene. På rogn inngår sparsomt lungeneversamfunnet, med lungenever (*Lobaria pulmonaria*), skrubbenever (*L. scrobiculata*) og kystårenever (*Peltigera collina*). På stående død gran finnes bl.a. dvergullnål (*Chaenotheca brachypoda*), langnål (*C. gracillima*), mens det på stående død rogn ble funnet praktdoggnål (*Sclerophora amabilis*) (meget sjelden, norsk tyngdepunkt i Midt-Norge). Vedsopplungaen er fattig, men på grov gammel granlåg (restelement) ble det funnet svartsonekjuka (*Phellinus nigrolimitatus*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av kjerneområdene i gammelskogsområdet omkring Lomtjønnheia.

Verdivurdering: Lokaliteten har humid, relativt gammel granskog med en ganske godt utviklet lavflora av typiske gammelskogsarter (inkludert 6 rødlistearter), og vurderes som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

Artsmangfold

Med total dominans av fattige furu- og granskogssamfunn, tidligere omfattende gjennomhogstpåvirkning med påfølgende redusert mengde og kontinuitet av gamle trær og død ved, og dessuten beliggenhet relativt høyt over havet (i hovedsak fjellskog) (for høyt for regnskogsarter), gjør at arts mangfoldet i området er relativt ordinært. Det ble påvist bare et begrenset antall signal- og rødlistearter, og de fleste av disse er relativt vanlige arter i eldre skog i dette høydelaget i distriktet.

De to granskogs-kjerneområdene skiller seg noe positivt ut mht arts mangfoldet. Her er det stabilt fuktig, eldre granskog med gode forhold for fuktighetskrevende arter, og et moderat til middels bra utvalg av gammelgranlavs-lavarter ble påvist. Mye gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) henger i trærne. Størst verdi har kjerne 2, fordi det der inngår en del temmelig gamle og grovbarkete grantrær, mens kjerne 1 i stor grad mangler slike elementer. Mest interessant er praktdoggnål (*Sclerophora amabilis*), som ble funnet på stående død rogn i begge kjerneområdene. Denne arten er meget sjelden, med et klart nasjonalt tyngdepunkt i de fuktige kystskogene i Midt-Norge. Den er for eksempel også påvist inne i Finnvollidalen. I kjerne 2 ble også den relativt kravfulle meldråpelav (*Cliostomum leprosum*) funnet på flere trær. Av andre arter er det mer ordinære, typiske arter for skogtypen som ble påvist.

Furuskogen er artsfattig, men det er biomangfoldmessig interesse knyttet til de gamle lægrene, som er viktige habitat for vedlevende arter (men området har på ingen måte betydelig kvalitet for furuved-arter). Tyrikjuka (*Skeletocutis lenis*) er en typisk art på slike læger i fuktig furuskog, og ble funnet flere steder. Det er trolig potensial for en del flere interessante vedlevende sopp på lægrene (ikke minst av barksopp), men dette lite undersøkt. Imidlertid ligger lægrene spredt, og de nydannes i svært liten grad, slik at arts mangfoldet knyttet til disse lægrene i framtida vil gå gjennom en (enda smalere)

"økologisk flaskehals".

Tabell: Artsfunn i Lomtjønnheia. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)	
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT	10	₃ 1 ₃ 2 ₄	
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		4	1 ₂ 2 ₂	
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		1	2 ₁	
	Parmeliella triptophylla	Stiffiltlav		2	1 ₂	
	Peltigera collina	Kystårenever		5	1 ₂ 2 ₃	
	Platismatia norvegica	Skrukkelav		25	1 ₁₀ 2 ₁₅	
	Skorpelav	Chaenotheca brachypoda	Dvergullnål		4	1 ₂ 2 ₂
Chaenotheca gracillima		Langnål	NT	7	1 ₃ 2 ₄	
Cliostomum griffithii		Brun dråpelav		3	1 ₃	
Cliostomum leprosum		Meldråpelav	VU	2	2 ₂	
Gyalecta friesii		Huldrelav	NT	7	1 ₃ 2 ₄	
Lecanactis abietina		Gammelgranlav		10	1 ₁₀	
Sclerophora amabilis		Praktoggnål	EN	2	1 ₁ 2 ₁	
Sopp vedboende		Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjuke	NT	1	2 ₁
		Skeletocutis lenis	Tyrikjuke	NT	5	5

Avgrensing og arrondering

Området utgjør arronderingsmessig en høytliggende rygg som utgjør en nordøstlig forlengelse av fjellområdene nord for Finnvollaldalen, og grenser både i nord, øst og sør til lavereliggende skogområder som for en stor del er uthogd av flatehogster. Området er avgrenset slik at det sammenhengende gammelskogsarealet rundt Lomtjønnheia fanges opp, grensa er derfor konsekvent satt mot ungskogfelt og sterkere påvirket skog nedover i liene. Mot vest grenser området mot snauffjell, og mot sørvest er det glissen, dels myrlendt, fjellfuruskog i det øvre fjellbandet (ved Steinbekktjønnin). Via dette smale fjellskogbandet henger området sammen med Finnvollaldalen (**-***-område kartlagt ifbm vern av skog på statsgrunn (Reiso et al. 2007, Hofton & Blindheim (red.) 2007)).

Av landskapsmessige og arronderingsmessige hensyn bør en søke å inkludere mest mulig av landskapsrommet rundt Finnvollvatnet, dvs ta med all gammelskog og evt. også ta med liene et stykke østover i retning Storvassbukta – Lomtjønnheia, selv om en del ungskog da kommer med. Denne ungskogen er da å betrakte som restaureringsareal.

Andre inngrep

Med unntak av de omtalte ungskogfeltene etter flatehogst, er området uten nyere inngrep.

Vurdering og verdisetting

Lomtjønnheia har nokså begrensede naturverdier. Området er relativt lite, det dekkes av fattige furu- og granskogstyper, og tidligere gjennomhogstpåvirkning har ført til at viktige naturskogsegenskaper som trær av høy alder, mye død ved, og kontinuitet i slike elementer, er mangelvare. I tillegg ligger området relativt høyt over havet, og mangler derfor regnskogsegenskaper.

Området har likevel visse kvaliteter knyttet til at det er sammenhengende gammelskog som (med unntak av et par små ungskogfelt) ikke er påvirket i nyere tid. Det er også to mindre kjerneområder, med middels kvaliteter knyttet til humid eldre granskog, med innslag av en del typiske fuktighetskrevende gammelskogsarter (inkludert et par kravfulle). Landskapsøkologisk har området interesse i kraft av å være en del av "Fosen naturskogskompleks", og utgjør nordøstlige utløper av det store Finnvollaldalen-området (selv om den fysiske sammenhengen til Finnvollaldalen er smal, i form av det øverste fjellskogbandet).

Isolert sett oppfyller området i liten grad mangler påpekt i mangelanalysen for skogvern i Norge (Framstad et al. 2002, 2003).

Lomtjønnheia vurderes isolert sett som lokalt verneverdig (*), men vurderes likevel som et greit tilfang til planlagt nasjonalpark (i kraft av maksimert areal gammelskog, små felt med humid granskog, litt gammel furu og død furu), selv om det ikke tilfører spesielt viktige kvaliteter eller har egenskaper som ikke er representert andre steder i Finnvollaldalen-traktene.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Lomtjønnheia. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Topografisk variasjon	Vegetasjonsvariasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Lomtjønnhau-gan	***	*	0	*	*	—	*	*	*	0	*	-	—	**
2 Lomtjønnheia NØ	***	**	*	**	*	—	*	*	*	0	**	-	—	**
Samlet vurdering	***	**	*	**	*	—	*	*	*	0	*	*	*	*

Referanser

Artskart 2011. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

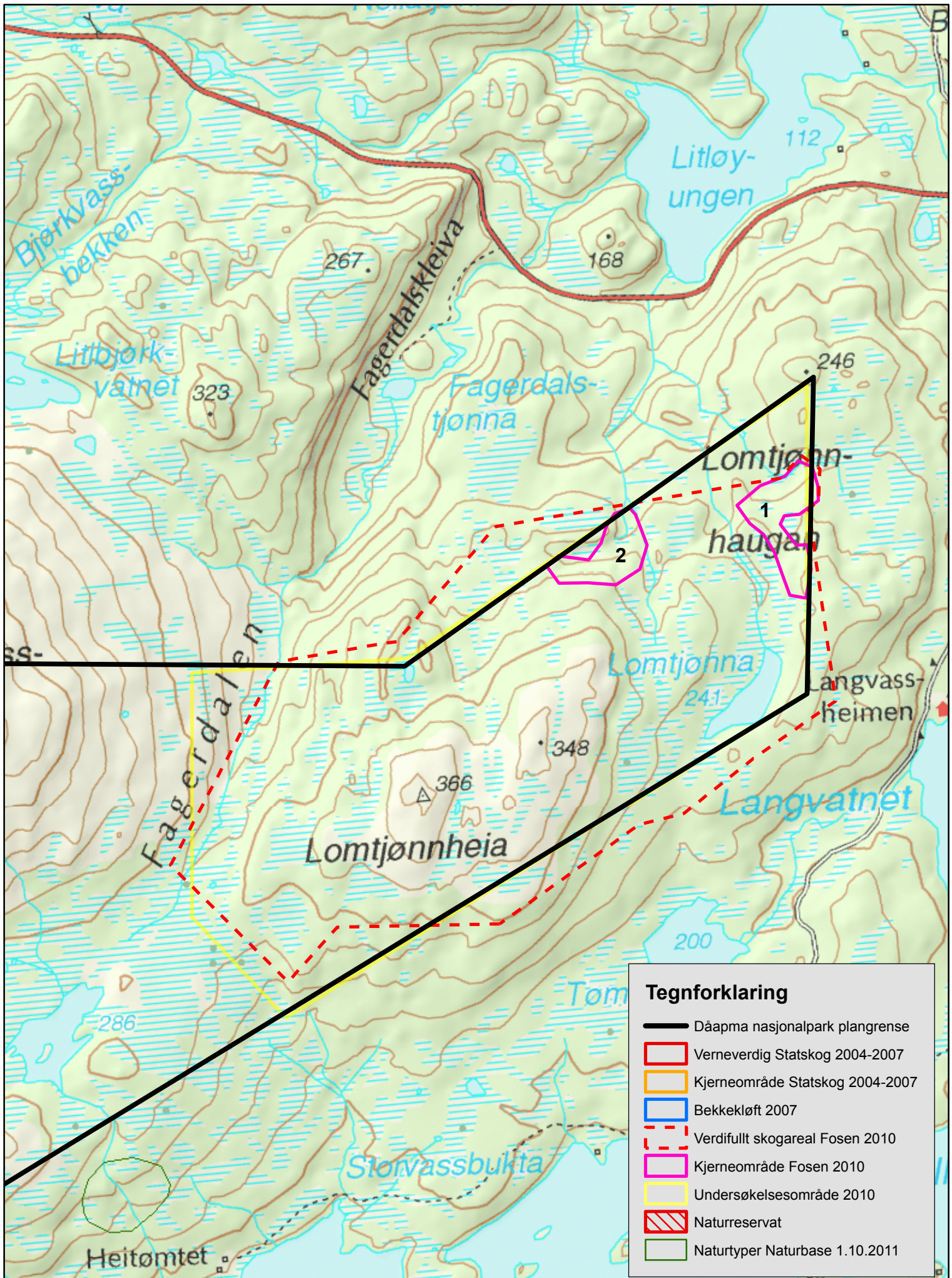
Hofton, T.H., Blindheim, T. (red.), Klepsland, J., Reiso, S., Heggland, A., Abel, K., Brandrud, T.E. & Fjeldstad, H. 2007. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer. Del 3 Årsrapport for registreringer i Hedmark og Midt-Norge sør for Saltfjellet 2006. - NINA Rapport 268. 185 s + vedlegg.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Naturbase 2010. Direktoratet for Naturforvaltning. http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp

Reiso S., Hofton T. H. & Klepsland J. 2006. Naturverdier for lokalitet Finnvollaldalen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2006, Fosen. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge – M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Bilder fra området Lomtjønnheia

Et parti med eldre furuskog øst for Lomtjønnna. Foto: Tom Hellik Hofton

Fuktig, relativt gammel granskog i kjerne 2. Foto: Tom Hellik Hofton

Lomtjønnna. Foto: Tom Hellik Hofton

Mot Finnvollvatnet. Foto: Tom Hellik Hofton

Finnvoll dalen**

Referansedata

Fylke: Nord-Trøndelag
Kommune: Namdalseid
Kartblad: 1623 II
UTM: Ø:590680, N:7116678
H.o.h.: 178-609moh
Areal: 32243 daa

Prosjekttilhørighet: Statskog 2006, Fosen
Inventør:
Dato feltreg.:
Areal: 32243 daa
Vegetasjonssone: Mellomboreal
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Finnvoll dalen er et stort dalføre lengst vest i Namdalseid kommune. Dalen strekker seg i 8-9 kilometers lengde vestover fra Finnvollvatnet. Dalføret er vidt og åpent, med slak dalbunn som fylles ut av mye skog og myr, mens liene opp mot fjellet er brattere. En privateid "enklave" på 3-4 km² ligger inneklemt i statsallmenningen i dalbunnen, omkring de gamle gårdene er det her også et stort areal innmark som fortsatt brukes aktivt som beite.

Store gran- og furuskoger dekker dalbunnen. Granskogene dekker store arealer, og mye av dette er en mosaikk mellom fuktig blåbærtype og småbregnetype, men med til dels ganske mye rik granskog i tillegg (storbregne- og høgstaudetype). Ulike type sumpskog, mest av fattig type, er også vanlig. Langs vassdragene i dalbunnen er det stedvis lagt igjen tykke, finkornete løsmasser. Her dekker en meget frodig gråor-heggeskog til dels store, sammenhengende arealer. Denne veksler stedvis med meget fuktige granskoger. Furuskogene er i alle hovedsak av røsslyng-blokkebærtype, med bærlyngskog fragmentarisk tilstede i sørvendte, lokalt varme hellinger, iblant sammen med knaus-lav-skog.

Mye av skogen har vært utnyttet ganske betydelig i plukkhogstepoken, noe som har ført til betydelig redusert mengde gamle trær og lite død ved. Dette er særlig markert i furuskogen. Granskogen varierer derimot over hele skalaen fra gammel naturskog til plantefelt. Større og mindre ungsogsarealer ("uryddig" hogstklasse 2 og 3, antakelig en del plantet) står på statsgrunn på begge sider gjennom hele dalføret. De eldste granskogene står i hovedsak i liene på sørsiden fra Finnvollvatnet innover mot Middagshaugen. Her er mye av skogen uvanlig grov og storvokst, med et tett og virkesrikt skogbilde som likevel er godt sjiktet, og med skogbilde vekslende mellom aldersfase og oppløsningsfase. Stedvis er her velutviklet glennedynamikk, og generelt har disse liene rikelige mengder død ved av gran, men kontinuiteten i død ved er svak. Karakteristisk for granskogene gjennom hele området er et meget humid preg, med til dels rik epifyttflora. I partier står det ganske mye selje, rogn, bjørk og osp isprengt granskogen. Løvtrærne bærer en til dels rik lavflora. Langs vassdragene står over lange strekninger (men i mosaikk med gran) en til dels gammel flommarks-gråor-heggeskog, med gamle og grove trær og stedvis mye stående og liggende død ved. Denne skogen har i partier rike Lobarion-samfunn, uten at mer sjeldne arter ble påvist.

Dette er et mektig og skogrikt dalføre, som til tross for inngrepene har betydelige naturverdier. Skogtypevariasjonen er stor, alle skogtyper (med unntak av furuskog og boreal regnskog) er representert med ganske store arealer i velutviklet naturskogsutforming, artsmangfoldet er ganske rikt innen flere grupper, og ikke minst er arealet meget stort. Dalen utgjør en viktig "brikke" i det store skog- og fjelllandskapet på Nord-Fosen. I negativ retning trekker de ganske store ungsogsarealene, samt også det uheldige ved at selve dalbunnen ikke er inkludert i området, noe som reduserer helheten i et evt. verneområde. De største kvalitetene er knyttet til flommarksskogene med gråor og til de tunge, kompakte granskogsliene østover fra Middagshaugen. Dalføret bidrar i betydelig grad til å dekke flere viktige skogvern mangler, særlig (1) store områder, men også (2) rike skogtyper, (3) gammel skog under naturlig dynamikk og (4) viktige forekomster av rødlistearter er kriterier som er brukbart oppfylt. I tillegg utgjør området et vesentlig bidrag til å dekke inn behovet for vern av oseanisk påvirkete granskoger (internasjonalt ansvar), selv om boreal regnskog ikke er påvist i området.

Samlet sett har Finnvoll dalen temmelig store verneverdier på mange egenskaper, og ligger på grensen mellom ** og ***. Pga. de store ungsogsfeltene og det uheldige arronderingsmessige ved privatarealet i dalbunnen vurderes området foreløpig som regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Området ble feltbefart av Sigve Reiso (indre deler), Tom H. Hofton (sørlige deler) og Jon Klepsland (nordlige deler) den 19.06.2006. Det ble lagt vekt på å fange opp bredden i skog- og vegetasjonstyper. Det ble også lagt vekt på å gjennomgå de mest produktive skogarealene, samt tidligere registrerte nøkkelbiotoper.

Tidspunkt og værets betydning

Vær og tidspunkt var gunstig med tanke på registrering av de fleste ettersøkte organismegruppene (karplanter, vedboende sopp, lav og fugl) og for vurdering av avgrensning og verdi (god sikt). Tidspunktet var mindre gunstig for inventering av jordboende sopp ettersom disse i stor grad fruktifiserer senere på året.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er valgt ut av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, DN og Statskog SF i forbindelse med opptrappingen av skogvernet.

Verneforslaget avviker noe fra undersøkelsesområdet. På nordsiden av Finnvollvatnet er et større areal utelatt grunnet hard hogstpåvirkning i nyere tid. Sør for vannet, nordøst for eksisterende naturreservat, er en intakt liseide med gammel fuktig granskog inkludert i avgrensingen.

Tidligere undersøkelser

Området er naturtype- og nøkkelbiotopkartlagt tidligere (DN-Naturbase 2006 og Prevista 2003b). En rekke naturtyper og nøkkelbiotoper i skog er avgrenset i dalføret, flere er videreført som kjerneområder.

Beliggenhet

Finnvoll dalen er et stort dalføre lengst vest i Namdalseid kommune, ca 20 km sørvest for Namdalseid kommunesenter. Dalen strekker seg i 8-9 kilometers lengde vestover fra Finnvollvatnet, og er omkranset av vidstrakte fjellområder på alle kanter.

Naturgrunnlag

Topografi

Dalføret er vidt og åpent, med slak dalbunn som fylles ut av mye skog og myr, mens liene opp mot fjellet er brattere med enkelte mer markerte bekkedaler. Stedvis markert topografi finnes også i dalbunnen rundt småkoller og langs sidevassdragene Finnskruelva og Seterelva. Begge elvene har stedvis gravd seg ned i tykke løsmasser og danner trange bekkedaler/raviner med bratte rasutsatte lisider. Flere steder har lisiden nylig rast ut og nakne grus og sandmasser ligger eksponert. Før møtet med hovedvassdraget inngår større areal med flatere flommpåvirkede areal.

Geologi

I følge berggrunnsgeologisk kart (NGU 2006a) domineres berggrunnen av fattig granittisk gneis. Langs åssidene inngår øst-vestgående striper rikere amfibolitt. Morenedekket i dalbunnen er stedvis av stor mektighet. Tykke morenemasser var spesielt tydelig mellom Finnskruelva og Seterelva. Langs hovedvassdraget finnes større areal elveavsetninger (NGU2006b).

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk, vektasjonsone: mellomboreal 20% (ca 6450daa) nordboreal 40% (ca 12900daa) alpin 40% (ca 12900daa) .

Etter Moen (1998) ligger området i mellomboreal, nordboreal og alpin sone i klart oseanisk seksjon (O2).

Økologisk variasjon

Avgrensingsforslaget omfatter et helt dalføre med god høydegradient fra 179 moh til tregrensa på 300-400 moh. Topografien er overveiende rolig med flat bunn og slake lisider. Alle eksposisjoner og mange helningsvinkler er representert. Markerte bekkedaler/raviner i løsmasser langs enkelte sidebekker øker variasjonen ytterligere. Rike vegetasjonstyper er godt representert, med dominans av fuktige typer. Skogtypevariasjonen er stor, alle skogtyper (med unntak av furuskog og boreal regnskog) er representert med ganske store arealer i velutviklet naturskogsutforming. Området har fremdeles intakte areal med høyproduktiv løv- og barskog, med totalt sett en relativt variert treslagssamensetning. Totalt sett vurderes den økologiske variasjonen å være høy.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Store gran- og furuskoger dekker dalbunnen. Lange, sammenhengende lisider med kompakt og tung granskog veksler med vide furuskogsdominerte flyer omkring myrene i dalbunnen. Granskogene dekker store arealer, og mye av dette er en mosaikk mellom fuktig blåbærtype og småbregnetype, men med til dels ganske mye rik granskog i tillegg (storbregne- og høgstaude type). Bjørkeinnslaget er stedvis stort, særlig på ungsogsareal etter tidligere flatehogster. Stedvis finnes også spredte forekomster av selje, rogn og enkelte steder også noen større og mindre holt av gammel osp isprengt granskogen. Ulike type sumpskog (mest av fattig type) er også vanlig. Særlig de bratte, nordvendte liene fra Middagshaugen og utover har mye tung granskog på god bonitet. Langs vassdragene i dalbunnen er det stedvis lagt igjen tykke, finkornete løsmasser. Her dekker en meget frodig gråor-heggeskog til dels store, sammenhengende arealer. Denne veksler stedvis med meget fuktige middelsrike gransumpskoger, småbregne- og høgstaudegranskoger. Furskogene er i alle hovedsak av røsslyng-blokkebærtype, med bærlyngskog fragmentarisk tilstede i sørvendte, lokalt varme hellinger, iblant sammen med knaus-lav-skog. Myrer overveiende fattige fastmatter med overgang mot røsslyng-blokkbærmark. Et større parti med svakt intermediær trådstarrmyr finnes langs Finnvollvatnet. Stedvis har myrene innslag av beitebegunstigete arter som blåknapp og finnskjegg, flere av myrene er også mest sannsynlig tidligere slått.

Av de registrerte vegetasjonstypene i Finnvoll dalen er høgstaudegranskog og rik sumpskog oppført som truede vegetasjonstyper (Fremstad og Moen 2001). Av disse er det først og fremst høgstaudegranskog har god inndekning innenfor området.

Skogstruktur og påvirkning

Skogen i dalen har en variert brukshistorie. Mye av skogen har vært utnyttet ganske betydelig i plukkhogstepoken, noe som har ført til redusert mengde gamle trær og lite død ved. Virkelig gamle og grove trær finnes kun som enkeltstående re-stelementer. Dette er særlig markert i furuskogen, som med få unntak er homogent meget fattig på viktige nøkkelementer (trealder opp til rundt 200 år, svært spredt med død ved). Furskogen har også et glissent preg over det meste.

Granskogen varierer derimot over hele skalaen fra gammel naturskog til plantefelt. De eldste granskogene står i hovedsak i liene på sørsiden fra Finnvollvatnet innover mot Middagshaugen. Her er mye av skogen uvanlig grov og storvokst, med et

tett og virkesrikt skogbilde som likevel er godt sjiktet, og med skogbilde vekslende mellom aldersfase og oppløsningsfase. Stedvis er her velutviklet glennedynamikk, og generelt har disse liene rikelige mengder død gran. Kontinuiteten virker imidlertid noe svak, i og med at gamle stokker bare finnes meget spredt. Denne gamle naturskogen står i mosaikk med mer ensjiktet optimalfaseskog. Også ellers i området kommer det stedvis inn gamle gran-naturskoger, men vanligere er et mer moderat naturskogspreg; aldersfase til sein optimalfase, brukbart sjiktet, trealder 100-150 år, spredt og sparsomt med død ved. Karakteristisk for granskogene gjennom hele området er et meget humid preg.

Større og mindre ungsogsarealer ("uryddig" hogstklasse 2 og 3, antakelig en del plantet) står på statsgrunn på begge sider gjennom hele dalføret. Disse inngrepene er konsentrert til de mest produktive arealene, og dekker store sammenhengende areal. Spesielt uheldig er hogstene som er utført helt ned mot Selja i dalbunnen, dette har vært meget fuktige granskoger som høyst trolig har vært boreal regnskog. Samlet sett utgjør ungskogene i dalføret et relativt stort areal, særlig på produktive areal i lisdene på nordsiden av dalføret. Her er det aller meste av sammenhengende produktiv granskog hogd ut hele veien fra Brannhaugan og vestover forbi Sauheia.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Finnvollidalen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Finnvollvatnet SV

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 23,68daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 179-220 moh

Slak nordøstvendt forsenkning ned mot Finnvollvatnet, grensende til Finnvollvatnet naturreservat. Det er her fuktig blåbær-småbregnegranskog som dominerer. Skogen er plukkhogd aldersfaseskog; ganske kompakt og med bare moderat grad av sjiktning, men spredning på diameterklasser ganske bra. Trealder 120-150 år vanlig, dbh ofte rundt 30-40 cm. Skogen har stedvis dannet en god del rotvelter i stadium 1-3 (av 5). Beskyttet beliggenhet og kompakt skog gir et humid skogklima, og det er mye skjeggglav på grana. En har også innslag av kravfulle skorpelav på de gamle granstammene, med både meldråpelav og granbendellav. I nord inngår en del gamle løvtrær. Som en relativt gammel, meget fuktig granskog med brukbart artsmangfold av fuktighetskrevende lavarter, og med 6 rødlistearter, anses området som viktig - verdi B.

2 Nordre Rognlitjøna N

Naturtype: Gammel barskog - Gammel furuskog
BMVERDI: C
Areal: 36,84daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 224-264 moh

Her er avgrenset en slak sørvendt skråning opp fra det nordligste av Rognlitjønnin, grensende til Finnvollvatnet naturreservat i øst. Skogen består av fattig røsslyng-blokkebærfuruskog og noe blåbærgranskog. Furskogen er ganske gammel, med bra aldersspredning, inkludert trær opptil 300-350 år, men ingen over dette. Partiet skiller seg ut fra furuskogene ellers i traktene ved å ha en del gammel gadd og høgstubber, samt ganske mye furulæger. Mye er rotvelter etter 1-2 vindfellinger, men læger i alle stadier inngår. Noen grove osper finnes også (med brun blæreglye). Området er ganske spesielt pga relativt mye død furu, noe som er sjeldent i landskapet. Det vurderes likevel ikke som mer enn lokalt viktig - verdi C.

3 Østre Sørsellitjøna

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: A
Areal: 192,38daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 179-260 moh

Lokaliteten består av ei nordvendt 700-800 meter lang lisode opp fra Sørsellitjøna. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne- og mye fuktskog i hellende terreng. Det er en kompakt aldersfase-naturskog; tettheten varierer fra tettvokst, svakt sjiktet skog med trær på 20-30 cm til flersjiktet skog med god aldersspredning og trær på 30-45 cm. Stedvis (klumpvis fordelt) finnes ganske mye læger i tidlige og ferske nedbrytningsstadier, mest i form av rotvelter. I øst er et bratt, steinete søkk ned mot Finnvollvatnet; rotete skog som delvis er glennepreget, og med grov stein og bergvegger. Løvtrær inngår spredt og sparsomt, men dels er det mye stående død bjørk. Skogen har et svært fuktig preg, noe som sammen med mye egnet substrat fører til et rikt artsmangfold av fuktighetskrevende arter. Spesielt skorpe-lavsamfunnet på gamle granstammer, men særlig knappenålslav på stående døde løvtrær er ganske rikt utviklet. Sammen med gammelgranlav opptrer både granbendellav og meldråpelav. På ei død, avbarket, lutende rogn ble EN-arten praktdoggnål påvist. Interessant var også skorpepiggsopp på død rogn. 10 rødlistearter ble funnet i området.

Stort areal, kompakt og stovokst skog på god bonitet, svært fuktig preg og et ganske rikt artsmangfold fører til at området vurderes som svært viktig - verdi A.

4 Vestre Sørsellitjøna S

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 58,03daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 190-220 moh

Slak nordvendt helling med fuktig granskog. Frodig, høyproduktiv småbregneskog dominerer, isprengt noe sumpskog. Skogen er kompakt og stovokst, virkesrikt aldersfaseskog, med vanlig dbh på 40-50 cm. Det er ganske mye granlæger i stadium 1-3 (av 5), både rotvelter og knekk med høgstubber. Området er svært fuktig, det er store mengder skjeggglav på trærne, og skogen ligger nært opp til boreal regnskog. I nedkant grenser det til et parti plantet ung granskog ned mot elva, dette har ganske sikkert vært enda fuktigere og rikere. Lokaliteten har viktige kvaliteter som en stovokst, kompakt og samtidig meget fuktig skog, med bra potensial for fuktighetskrevende arter (det er leitet lite etter arter). Det vurderes som viktig - verdi B.

5 Hundtjønna S

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: A
Areal: 150,71daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 207-300 moh

Området ligger mellom Hundtjønna og snaufjellet, og består av nordvendte moderat til middels bratte nordvendte hellinger med tung granskog. Størsteparten er frodig, fuktig småbregneskog, men det er også en del storbregneskog, som stedvis nærmer seg høgstaudentypen (kranskonvall, turt). Det finnes også en del sumpskog (noen steder i forsenkninger større sammenhengende arealer).

Skogen er høyproduktiv, kompakt og storvokst granskog i aldersfase, partvis også oppløsningsfase, stort sett bra sjiktet og med relativt gamle trær og mye død ved. Vanlig trealder ligger trolig rundt 140-180 år, men med innslag av en del trær på sikkert 200 år på fattigere mark. Dbh ligger gjerne rundt 40-50 cm. Gjennom hele området er det mye læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier, både rotvelter og brekk, men kontinuiteten er ikke særlig god. Skogklimaet er stabilt meget fuktig. Sammen med mye grovbarked gammel gran gir dette et relativt bra arts mangfold av fuktighetskrevende arter. Trærne er behengt med mye gubbeskjegg, og det er også mye korallav, skrukkelav, groplav på greinene. På granstammer inngår både granbendellav og meldråpelav. På gamle løvtrær (som opptrer bare sparsomt) er funnet både skorpefylltav og olivenfylltav.

Området er en velutviklet gammel naturskog, med stor tetthet av nøkkelelementer. Sammen med et temmelig rikt arts mangfold (bl.a. 9 rødlistearter) vurderes derfor området som svært viktig - verdi A.

6 Finnkruelva

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 120,76daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 210-260 moh

Lokaliteten strekker seg oppover Finnkruelva rundt 1 km oppover fra utløpet i Finnvollelva. Elva har gravd seg markert ned i løsmassene og danner en ganske bred dalbunn. I bunnen er det delvis en frodig elvekantskog av gran og noe gråor, mens sidene har en blanding av småbregneskog, høgstaudeskog og blåbærskog. Et sted har det nylig rast ut en større bit av en brattskråning og nakne grusmasser har blitt eksponert. I søkk parallelt med elva blir det straks sumpskog (bekkeblom, mjødukt, skogsnelle etc.). Nederst vider elva seg noe ut, og en har utviklet ei elveslette med gråorskog. Denne skogen er noe åpen pga storfebeite.

Skogen er for det meste en plukkhogd naturskog i aldersfase, moderat sjiktet, med trær på 130-160 år og dbh 30-40 cm som ganske vanlig. Enkelte tydelig gamle graner inngår også. Spredt ligger noe død gran i tidlige nedbrytningsstadier. På østsiden høyt oppe er det hogd helt nedtil bekken. Skogen har et humid preg, med mye skjeggglav i trærne. Særlig i sumpskogssøkkene burde det være potensial for kravfulle arter, men dette ble ikke påvist. Det er heller ikke særlig mye lobarion-arter på gråor, slik at arts mangfoldet virker noe svakere enn forventet, selv om det ikke ble leitet særlig nøye etter arter.

I kraft av å være en fuktig, eldre gran-naturskog i et ganske langt parti langs en markert bekkedal, delvis på tjukke løsmasser, og med noe gråor-heggeskog nederst, vurderes området foreløpig som viktig - verdi B.

7 Seterelva

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: A
Areal: 386,44daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 210-300 moh

Variert område langs nordvendt sidebakk til Finnvollelva. Gammel granskog i mosaikk med rike løvskogslie. Flate løvdominerte (gråor, bjørk og vierarter) flommarkspartier på finkornede elvesedimenter inngår før sammøtet med Finnvollelva lengst i nord. Høgstaudeskog, rik sumpskog og gråor-heggeskog dominerer, med innslag av småbregneskog på tørrere rygger. Videre sørover blir det mer granskog, fremdeles med et stedvis høyt løvinnslag. Enkelte lisisider er helt dominert av frodig høgstaudeskog med dominans av gråor, typisk i ustabile skrenter på finkornet materiale. Småbregne-, storbregne-, høgstaudegranskog domineres ellers i lisisidene. Betydelige areal med intermedieær gran-bjørkesumpskog finnes også på flate partier langs elva. Granskogen er tidligere påvirket av gjennomhogster og har kun spredt med gamle trær og død ved. Gammel gråor, selje og bjørk med rike Lobarionsamfunn preger enkelte av løvliene i øvre deler av vassdraget. Her ble det bl.a. registrert 25-30 trær med sølvnever og blåfylltav, i tillegg til skrubbenever, lungenever, vrengearter og kystårerenever. På flommarksareal langs Finnvollelva er også løvskogen gammel men tydelig mer påvirket av tidligere beite og hogst. Lobarionsamfunnet er noe svakere utviklet her med dominans av skrubbenever. Gransumpskogen langs elva har rike gubbeskjeggforekomster. Enkelte gamle trær hadde også forekomster den mer krevende trådregg. På en gammel 50 cm grov gran satt igjen ved siste hogst ble de to krevende skorpefavene granbendellav og rosa tusselav registrert.

Området er variert med rik flora og gode forekomster av fuktighetskrevende lav på både løv og gran. Området er vurdert som svært viktig (A).

8 Kvernvatnet N

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 145,86daa

UTM: Ø:590600, N:7118250
Hoh: 290-400 moh

Langstrakt, bratt og sørvendt biotop med eldre granskog og løvblandingskog. Granskogen er i tidlig aldersfase og relativt produktiv og volumiøs i avflatende parti. Læger i lave og midlere nedbrytningstrinn opptrer jevnt, mens grove gamle læger er så godt som fraværende. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne- og storbregneskog. På flate parti nederst i lia er det innslag av fattig gran-bjørkesumpskog. Løvinnslaget er varierende, men sett under ett er løvandelen høy eller dominerende. Foruten bjørk er det mye rogn og en del selje. Kontinuiteten i gamle relativt grove løvtrær og dødved av løv ser ut til å være rimelig god. Hegg og alm finnes lokalt i midtre del av avgrensingen ovenfor parti med grovsteinet ur. Vegetasjonen under almen er sterkt avvikende fra landskapet ellers med eksempelvis myskegras, maurarve, stankstorkenebb, vendelrot, lundrapp, skogsvinerot, grasstjerneblom og ormetelg. Lobarionsamfunnet er rimelig godt utviklet på rikkbarkstrær (rogn, selje, alm). Lokaliteten grenser til myr og hogstflater i bunn. Biotopen er ganske stor, og sammen med et variert naturgrunnlag, stedvis høy produktivitet, varierende vegetasjon med mye løv og rimelig langt fremskredet skogtilstand vurderes lokaliteten å ha regional verdi (B).

9 Tverrelva

Naturtype: Bekkekløft og bergvegg - Bekkekløft
BMVERDI: C
Areal: 71,98daa

UTM: Ø:591820, N:7118420
Hoh: 210-260 moh

Avgrensingen gjelder skog og myrareal langs Tverrelva. Store partier er uten eller med liten tredekning, mens andre parti har tettere granskog i sen optimalfase helt ned til elva. Dødvod mengden er generelt lav, og grove eldre læger mangler. Lokaliteten er først og fremst avgrenset på grunnlag av topografi og hydrologi. Elva løper ut i flere større stryk og små vannfall på strekningen, men lokaliteten har ikke noe særpreget bekkekløftmiljø. Likevel er et par relativt krevende skorpelav påvist. På grunn av variert terreng og fuktighetstilgang representerer lokaliteten et variert miljø med potensiale for å utvikle spesielle naturkvaliteter. Nåværende tilstand tilsier lokal verdi C.

10 Steinbekkheia S

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 152daa

UTM: Ø:593200, N:7119100
Hoh: 180-270 moh

Sørvendt dalside som grenser til bakkemyr eller bekk i bunn. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne-, storbregne- og fattig høystaudeskog. I de rikeste flekkene (kun i øst) finnes hegg, teiebær og turt. Granskogen særmerker seg ved høy produktivitet og ved å være uvanlig volumiøs, særlig den østre delen av avgrensingen. Tilstanden varierer fra sen optimal- til tidlig aldersfase. Dødvod mengden varierer fra nesten fraværende i partier i vest til høy i partier i øst. Dødvod profilen er i alle tilfeller sterkt forskjøvet mot yngre aldersklasser. Sparsomt forekommer gamle mosekleddede gjenliggende stokker etter et tidlig hogstuttak. De mest produktive partiene i øst har grantrær med diameter inntil 60 cm ved brysthøyde. Maksalder er anslått til 180 år. Skogbunnen er tett av gamle stubber inntil 80 cm i diameter i avskjæret. Det er foretatt plukk- og til dels flatehogst i nedre del av lia sentralt i avgrensingen i nyere tid. I mer skrinne, åpne og grunnlendte partier er det en del rogn med Lobarion. Den sårbare laven trådrag er påvist på gran i myrkant i østre del av avgrensingen. Høy produktivitet, brukbar skogtilstand, gunstig lokalklima og god forekomst fuktighetskrevende kryptogamer, inkludert trua og sjeldne arter tilsier på tross av nyere inngrep i allefall regional verdi B.

Artsmangfold

De mange fuktige kompakte granskogene i liene på sørsiden fra Finnvollvatnet innover mot Middagshaugen og og sumpskogene langs vassdragene gir grunnlag for en fuktighetskrevende epifyttflora på gran. Gubbeskjegg er stedvis rikelig forekommende i trekronene, sammen med fuktighetskrevende arter som korallav, skrukelav, mer spredt også groplav. Noen få trær med den sårbare trådrag ble også funnet i et sumpskogsparti langs Seterelva. Skorpelavselement på gran er også relativt godt utviklet med flere krevende arter. Granbendellav, vinflekklav, rosa tusselav, meldråpelav og huldrelav er alle karakteristiske for gamle grantrær i humide granskoger.

Løvskogen i området har stedvis godt utviklede Lobarionsamfunn, spesielt langs sidevassdragene og på løvtrær isprengt granskogen. Her inngår arter som lungenever, skrubbenever, kystårenever, sølvnever, vanlig blåfittlav, olivenlav og skorpefittlav. De store gråorskogene langs hovedvassdraget hadde et noe fattigere epifyttmangfold med dominans av skrubbenever. Flere krevende skorpelav ble også funnet på løvtrær. Mest interessant er funn av den sterkt truede praktdoggnål på en død, avbarket, lutende rogn.

Som følge av brutt kontinuitet i død ved er mangfoldet av krevende råtevedsopper dårlig utviklet og begrenser seg til spredte funn av mer vanlige naturskogsarter for regionen. Skeletocutis lenis var eneste krevende art påvist på furu. Skorpepiggsopp ble funnet på død ved av rogn.

Finnvoll dalen er trolig viktig for arelkrevende gammelskogsarter som tretåspett, storfugl og lavskrike. Trolig egner området seg også for en del myr- og våtmarkstilknyttede fugler.

*Tabell: Artsfunn i Finnvoll dalen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funn i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.*

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funn i kjerneområde (nr)
Bladmoser	Dicranum fragilifolium	Skjørsigd		1	5 ₁
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT	0	1 3 4 5 6 8 ₀ 9 ₀ 10 ₀
	Collema nigrescens	Brun blæreglye		2	2 ₂
	Degelia plumbea	Vanlig blåfittlav		55	1 ₄ 3 ₁₀ 5 ₅ 7 ₂₅ 8 ₉ 9 ₁ 10 ₁
	Fuscopannaria ignobilis	Skorpefittlav	VU	3	5 ₃
	Fuscopannaria mediterranea	Olivenlav	VU	1	5 ₁
	Leptogium saturninum	Filthinnelav		2	2 ₂
	Lobaria amplissima	Sølvnever		27	1 ₁ 7 ₂₅ 8 ₁
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		84	1 ₇ 3 ₂₅ 5 ₇ 6 ₈ 7 ₂₅ 8 ₁₀ 10 ₄
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		198	1 ₁₀ 3 ₂₅ 5 ₈ 6 ₃₀ 7 ₅₀ 7 ₅₀ 8 ₁₃ 9 ₂
	Nephroma laevigatum	Kystvrenge		46	1 ₅ 3 ₂₀ 5 ₁₀ 8 ₁₀ 9 ₁

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
	<i>Pannaria rubiginosa</i>	Kystfyllav		2	5 ₂
	<i>Peltigera collina</i>	Kystårenever		45	7 ₂₀ 7 ₂₀ 8 ₅
	<i>Ramalina thrausta</i>	Trådbygg	VU	3	7 ₂ 10 ₁
Skorpelav	<i>Arthonia vinosa</i>	Vinflekklav		3	1 ₁ 3 ₂
	<i>Bactrospora corticola</i>	Granbendellav	VU	6	5 ₄ 7 ₁ 9 ₁
	<i>Chaenotheca brachypoda</i>	Dverggullnål		3	3 ₂ 4 ₁
	<i>Chaenotheca gracillima</i>	Langnål	NT	23	1 ₂ 3 ₁₀ 4 ₁ 5 ₆ 6 ₃ 7 ₁
	<i>Cliostomum leprosum</i>	Meldråpelav	VU	8	1 ₂ 3 ₄ 5 ₂
	<i>Gyalecta friesii</i>	Huldrelav	NT	19	1 ₃ 3 ₁₀ 5 ₄ 10 ₂
	<i>Megalaria grossa</i>	Stor fløyelslav		2	5 ₂
	<i>Pyrrhospora elabens</i>			1	1
	<i>Schismatomma pericleum</i>		VU	1	7 ₁
	<i>Sclerophora amabilis</i>	Praktdoggnål	EN	2	3 ₂
	<i>Sclerophora peronella</i>	Kystdoggnål	NT	4	3 ₂ 6 ₁ 9 ₁
Sopp vedboende	<i>Climacocystis borealis</i>	Vasskjuke		4	1 ₁ 4 ₁ 8 ₁
	<i>Cystostereum murrayi</i>	Duftskinn	NT	3	1 ₁ 8 ₂
	<i>Gloiodon strigosus</i>	Skorpepiggsopp	NT	1	3 ₁
	<i>Phellinus chrysoloma</i>	Granstokkjuke		5	1 ₁ 3 ₂ 7 ₁ 10 ₁
	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Svartsonekjuke	NT	10	1 ₁ 1 ₂ 3 ₃ 4 ₁ 5 ₂ 10 ₁
	<i>Phlebia cornea</i>	Hornskinn	NT	1	1
	<i>Pseudographis pinicola</i>	Gammelgranskål	NT	16	1 ₁ 3 ₄ 5 ₅ 8 ₂ 10 ₄
	<i>Skeletocutis lenis</i>		NT	4	1 ₁ 2 ₃

Avgrensning og arrondering

Verneforslaget dekker et stort areal og omfatter et helhetlig landskapsrom. Det er riktignok uheldig at store deler av dalbunnen rundt gården Finnvollen ligger på privat grunn. Store gråordominerte flommarksareal og partier med gammel granskog blir dermed utelatt fra verneforslaget. Omkring de gamle gårdene inngår det også store areal innmark som er uinteressant i skogvernsammenheng. Grensene er ellers trukket naturlig mot fjell og mot mer påvirkede skogareal i nordøstre halvdel av Finnvollvatnet.

En stiplet linje er trukket for å skissere en mer streng avgrensning som utelater de mange hogstflatene og ungskogspartiene i liene på nordsiden av dalføret. Dette alternativet avgrenser de mest verdifulle og mest sammenhengende naturskogsa-realene i dalføret. Alternativet utelater riktignok flere kjerneområder og får en noe svakere arrondering, samt et betydelig mindre areal.

Vurdering og verdisetting

Finnvoll dalen utgjør et mektig og skogrikt dalføre, som til tross for de mange inngrepene har betydelige naturverdier. Skogtypevariasjonen er stor, alle skogtyper (med unntak av furuskog og boreal regnskog) er representert med ganske store arealer i velutviklet naturskogsutforming, artsmangfoldet er ganske rikt innen flere grupper, og ikke minst er arealet meget stort. Dalen utgjør en viktig "brikke" i det store skog- og fjellandskapet på Nord-Fosen. I negativ retning trekker de ganske store ungsogsa-realene, samt også det uheldige ved at selve dalbunnen ikke er inkludert i verneforslaget, noe som reduserer helheten i et evt. verneområde. De største kvalitetene er knyttet til flommarksskogene med gråor og til de tunge, kompakte granskogsliene østover fra Middagshaugen (som utgjør en naturlig fortsettelse av Finnvollvatnet naturreservat).

Dalføret bidrar i betydelig grad til å dekke flere viktige skogvern mangler, særlig (1) store områder, men også (2) rike skogtyper, (3) gammel skog under naturlig dynamikk og (4) viktige forekomster av rødlistearter er kriterier som er brukbart oppfylt. I tillegg utgjør området et vesentlig bidrag til å dekke inn behovet for vern av oseanisk påvirkete granskoger (internasjonalt ansvar), selv om boreal regnskog ikke er påvist i området.

Samlet sett har Finnvoll dalen temmelig store verneverdier på mange egenskaper, og ligger på grensen mellom ** og ***. Pga. de store ungsogsfeltene og det uheldige arronderingsmessige ved privatarealet i dalbunnen vurderes området som regionalt verneverdig (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Finnvoll-dalen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørt-het	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bar-trær	Gamle løvtrær	Gamle edel-løvtrær	Treslagsfordeling	Variasjon	Rik-het	Arter	Størrelse	Arron-dering	Samlet verdi
7 Seterelva	***	*	*	**	***	-	**	***	***	***	-	-	***
1 Finnvollvatnet SV	***	**	*	**	*	-	*	*	0	**	-	-	**
2 Nordre Rognlitjønna N	***	**	**	**	*	-	*	*	0	*	-	-	*
3 Østre Sørsellitjønna	***	**	*	**	**	-	**	**	*	***	-	-	***
4 Vestre Sørsellitjønna S	***	**	*	**	*	-	*	*	*	**	-	-	**
5 Hundtjønna S	***	***	*	**	*	-	*	**	**	***	-	-	**
6 Finnkrulva	**	*	*	*	**	-	**	**	**	*	-	-	**
8 Kvernvatnet N	***	**	*	**	**	*	**	**	**	**	-	-	**
9 Tverrelva	**	*	-	*	*	-	*	*	*	*	-	-	*
10 Steinbekkeia S	**	**	*	**	*	-	**	*	*	**	-	-	**
Totalt for Finnvoll-dalen	**	**	*	**	***	-	***	***	**	**	***	***	**

Referanser

Direktoratet for naturforvaltning - Naturbase 2006: <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Fremstad, E., Alm, T., Skogen, A. og Stabbetorp, O. 2001. Rasmark-, berg- og kantvegetasjon. I: E. Fremstad og A. Moen (Red.), Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU, Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk Serie, 2001-4, s. 105-124.

Korbøl A. 2003. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i statskoger og statsallmenninger i Midt-Norge. Delrapport 2. Prevista rapport 3/2003.

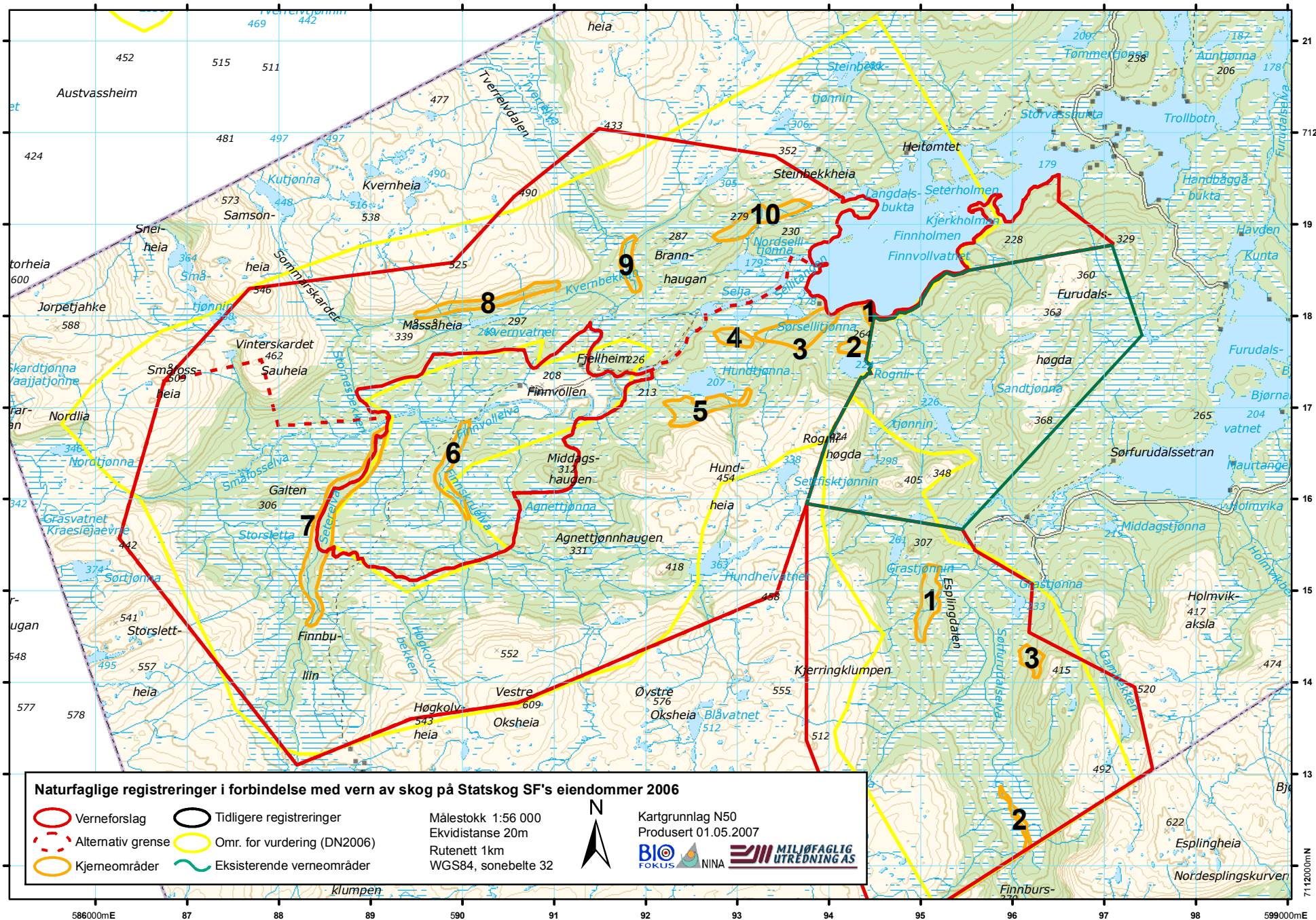
Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

NGU 2006a. Berggrunnen i Norge N250: www.ngu.no/kart/bg250/

NGU 2006b. Kvartærgeologiske kart: www.ngu.no/kart/losmasse/

Finnvoll dalen (Namdalseid, Nord-Trøndelag).

Areal 32.218daa, verdi **

Bilder fra området Finnvollaldalen

Fra indre enden av Finnvollvatnet, med det store våtmarksområdet Selja i bakgrunnen. Tung granskog typisk for de nordvendte liene i området i forgrunnen. Foto: Tom Hellig Hofton

Utsyn mot sørvest over selja-Fjellheim-området. Midt i bildet ses de uthogde skogarealene nedstrøms Finnvollen. Foto: Jon T. Klepsland

Skogen i de nordvendte liene har et meget fuktig lokalklima, med tynke mosematter på lægrene. Foto: Tom Hellig Hofton

Frodig gråorskog i bratte skråninger på finkornede løsmasser lang Seterelva. Foto: Sigve Reiso

Esplingdalen**

Referansedata

Fylke: Nord-Trøndelag
Kommune: Namdalseid
Kartblad: 1623 II
UTM: Ø:595279, N:7113685
H.o.h.: 215-562moh
Areal: 11231 daa

Prosjektilhørighet: Statskog 2006, Fosen
Inventør:
Dato feltreg.:
Areal: 11231 daa
Vegetasjonssone: Alpin
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Esplingdalen ligger sørvest for Furudalsvatnet og omtrent midtveis mellom kommunesentra for Namdalseid og Osen kommune.

Esplingdalen er en vid og slak sør-nord-gående dal med lite topografisk variasjon. Noe brattere lisider med løsmasseskrenter og berg finnes sørøst i dalen. Dalbunnen er bred, flat og myrdominert. Sørfurudalselva flyter i bunn i nordlig retning. Berggrunnen består av fattig granittisk og migmatittisk gneis. Det meste av skogen tilhører nordboreal sone, men deler av skogen i dalbunnen tilhører trolig mellomboreal sone.

Vegetasjonen er overveiende fattig og variasjonen i vegetasjonstyper og skogtyper er forholdsvis lav. Rik høystaudeskog eller tørrbakesamfunn mangler.

Skogressursene i Esplingdalen er mye utnyttet gjentatte ganger opp gjennom historien. Det som preger skogbildet i dag er striper med ungskog av gran i hogstklasse 2 og 3 i søndre del av dalen og flere store felt med ungskog og hogstflater nord i dalen. Mellom ungskogsarealene/ hogstflatene ligger gammelskog av gran og furu. Den gjenstående gammelskogen er rimelig produktiv i høydelaget under 320 m.o.h., og er mange steder i en suksesjonsfase som langt på vei er i ferd med å stabilisere seg mot naturskogsdynamikk. Den eldre granskogen har gjerne partier med en del dødved, mest læger, og disse er i lave og midlere nedbrytningsstadier. Med unntak av arealet rundt Grastjønnin virker furuskogen mindre intensivt utnyttet enn granskogen og den har bare i liten grad vært gjenstand for uttak siste 50-70 år. Aldersspredningen er ganske god opp til 250 år og innslaget av eldre trær inntil 500-600 år er rimelig høyt i partier. Stedvis er det en del gadd, mens læger kun forekommer svært spredt.

Det er avgrenset tre kjerneområder. To av disse er tidligere avgrenset som nøkkelbiotop, den tredje er ny, men avgrensingen er gjort innenfor den tidligere registrerte naturtypen/ hensynsområdet.

Den begrensede variasjonen i naturtyper og mangelen på basepåvirket vegetasjon setter begrensninger for artsmangfoldet i Esplingdalen. Også struktur- og kontinuitetsbetingete arter har generelt lav variasjon og frekvens i området, noe som skyldes skoghistorien og en lite variert topografi.

Ved å følge forslaget til avgrensing oppnås en god arrondering som ivaretar hele dalføret sør til kommunegrensa. En vurdering av utvidelsesmuligheter sørover inn i Verran vil være ønskelig for å optimalisere arronderingen og øke arealet eldre barskog.

I forhold til mangelanalysen bidrar området isolert sett verken til generelle (nasjonale) eller regionale prioriterte mangler. Sett i sammenheng med Finnvollvatnet naturreservat, og eventuell utvidelse videre innover Finnvollaldalen, vil den generelle mangelen "storområder" muligens innfris. Dette er med et lite forbehold ettersom produktive bestand opptar en relativt liten andel av totalarealet.

I totalvurderingen er det lagt særlig vekt på at det samlede arealet med gammel naturskog er rimelig stort, og at området i sammenheng med Finnvollvatnet NR og et eventuelt verneområde i Finnvollaldalen vil kunne bidra til mangeloppnåelse for den generelle mangelen "storområder". Samlet vurderes derfor Esplingdalen som (så vidt) regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Området ble feltbefart av Jon Klepsland den 17.06.2006. Det ble lagt vekt på å fange opp bredden i skog- og vegetasjonstyper. Det ble også lagt vekt på å gjennomgå de mest produktive skogarealene, samt tidligere registrerte nøkkelbiotoper.

Tidspunkt og værets betydning

Vær og tidspunkt var gunstig med tanke på registrering av viktige organismegrupper (karplanter, vedboende sopp, lav og fugl) og for vurdering av avgrensing og verdi (god sikt). Tidspunktet var mindre gunstig for inventering av jordboende sopp ettersom disse i stor grad fruktifiserer senere på året.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er valgt ut av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, DN og Statskog SF i forbindelse med opptrappingen av skogvernet. Undersøkelsesområdet gjelder Esplingdalen sør for Furudalen naturreservat, sør til kommunegrensa med Verran. Avgrensingsforslaget avviker i liten, nærmest ubetydelig grad fra undersøkelsesområdet.

Tidligere undersøkelser

Området er naturtype-kartlagt i 2001 (DN-Naturbase 2006). Naturtypebeskrivelsene later til å bygge på nøkkelbiotopregistreringer som ble foretatt av PreVista noe tidligere. Innenfor undersøkelsesområdet er det tidligere avgrenset 5 nøkkelbiotoper og ett hensynsområde. Hensynsområdet og den nordligste nøkkelbiotopen er videreført som naturtyper, begge er gitt høyeste verdivurdering - svært viktig (DN-Naturbase 2006). Naturtypene og nøkkelbiotopene er alle klassifisert som "gammel barskog/ granskog".

Beliggenhet

Esplingdalen ligger sørvest for Furudalsvatnet og omtrent midtveis mellom kommunesentra for Namdalseid og Osen kommune.

Naturgrunnlag

Topografi

Esplingdalen er en vid og slak sør-nord-gående dal med lite topografisk variasjon. Noe brattere lisider med skrenter og noe berg finnes på østsiden av dalen, først og fremst lengst sør. Dalbunnen er bred, flat og myrdominert. Gjennom hele dalens lengde flyter Sørurudalselva rolig mot nord.

Geologi

I følge berggrunnsgeologisk kart (Sigmond et al. 1984) består berggrunnen av basefattig granittisk og migmatittisk gneis i hele undersøkelsesområdet.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk, vegetasjonssone: alpin 20% (ca 2250daa) nordboreal 60% (ca 6740daa) mellomboreal 20% (ca 2250daa) .

Etter Moen (1998) ligger området i nordboreal og alpin sone, samt i klart oseanisk seksjon (O2). Trolig hører deler av dalbunnen heller hjemme i mellomboreal sone.

Klima

Veldrenerte SV-ventede skrenter forekommer i indre del av Esplingdalen. Stabile elvesletter og fuktdrag i skog gir lokalt stabilt høy luftfuktighet. For øvrig er klimaet styrt av makroklimaet.

Økologisk variasjon

Innen undersøkelsesområdet er det vann- og vassdrag, myrer, furu- og granskog, løvsuksesjoner, berg- og rasmarker (lite) og fjellvegetasjon. Fuktige, relativt artsfattige vegetasjonssamfunn dominerer sterkt, men mer urterike tørketolerante samfunn finnes flekkvis i bratt terreng. Grasrik løvskog med innslag av urter finnes langs Sørfurudalselvas sørligste del. Basepåvirket vegetasjon mangler. Topografi og geografisk beliggenhet (relativt høyt, og i innlandet) gir ikke grunnlag for spesielt utpreget fuktige skogsmiljø. Samlet sett vurderes den økologiske variasjonen som liten til middels (*-**).

Vegetasjon og treslagsfordeling

Myrene er i all hovedsak fattige fastmattemyrer med bjønnskjegg, rome og myrull. I dalbunnen er det store myrkompleks hvor også fatig løsbunntmyr dekker store areal. Mot elva er det partier med høystarmyr av flaskestarr, sjeldnere sennegras.

Fattige vegetasjonstyper preger også granskogen. Blåbærskog og småbregneskog er noenlunde like frekvent mens storbregneskog med eventuelt innslag av turt og skogstorkenebb opptrer relativt sjeldent. Furskogen er av typen røsslyng-blokkbær. Lyngfurskogen danner glidende overganger mot myrvegetasjonen.

Små flekker med mer urterik vegetasjon (lågurtvegetasjon) finnes i bratte løvrike vestvendte lier sør i dalen i overkant av blokkmark. Der inngår blant annet buskformet hegg, rød jonsokblom, hengeaks, vendelrot, jonsokkoll, markjordbær, teiebær, skogfiol og firkantperikum. Noen urter er også iblandet den graminid-dominerte vegetasjonen langs deler av Sørfurudalselva.

Furu dominerer skogbildet i det myrdominerte landskapet som preger dalbunn og dalen i nordvest. Gran dekker store areal i lisdene opp til 350 moh i vest og til 400 moh i øst. Bjørk har et jevnt høyt innslag, mens rogn opptrer mer spredt og selje kun sporadisk og helst tilknyttet bratte sørberg.

Skogstruktur og påvirkning

Skogressursene i Esplingdalen er tydelig mye utnyttet gjentatte ganger opp gjennom historien. I dag preges den søndre halvdelen av Esplingdalen av striper med ungskog i hogstklasse 2 og 3 som med ganske korte intervaller bryter opp den eldre gran-naturskogen. Stripene strekker seg som regel i full lengde fra dalbunn til skoggrensa. Hogsten er trolig gjort i løpet av 70-årene og muligens innpå 80-tallet. I nordøst er det store flater som er hogd ut for ca 10 år siden. Store ungskogsfelt, hogstflater og sterkt uthogd furskog preger også mye av arealet i nord i området rundt Grastjønnin og langs Sørfurudalselva.

Også den eldre granskogen, som i stor grad er i tidlig aldersfase, er fra gammelt av tydelig hardt utnyttet, men påvirkningen

ligger trolig mer enn 70 år tilbake i tid. Den eldre granskogen har gjerne partier med en del dødved, mest i form av læger i lave og midlere nedbrytningsstadier. De i midlere stadier er vesentlig rotvelt, mens de yngre er knekt etter angrep av patogene sopper. Spredt til sjelden finnes gamle grove gjenlagte stokker etter tidligere uttak.

Med unntak av arealet rundt Grastjønnin virker furuskogen mindre intensivt utnyttet enn granskogen og den har bare i liten grad vært gjenstand for uttak siste 50-70 år. Det furudominerte landskapet nordvest i dalen gir inntrykk av til dels svært gammel furuskog. Skogen er imidlertid glissen og elementene står spredt. Aldersspredningen er ganske god opp til 250 år og innslaget av eldre trær inntil 500-600 år er rimelig høyt i partier. Stedvis er det også en del gadd, mens læger kun forekommer svært spredt og da er det som regel snakk om gjenlagte stokker etter et historisk tidlig uttak. Uttaket har vært kraftig i gamle dager, noe som bevitnes av høy stubbetetthet selv i helt marginale partier som i dag er nesten uten tredekning og som tydelig har vansker med re-etablering av furu.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Esplingdalen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Esplingdalen N

Naturtype: Gammel barskog - Granskog
BMVERDI: B
Areal: 129,38daa

UTM: Ø:595100, N:7114800
Hoh: 240-300 moh

Overveiende blåbærganskog i tidlig aldersfase. Partier er nærmere sen optimalfase med tett bestokking og lite dødved. Beste partier har en del vindfall (rotvelt) og selvtynningsstokker i lite og midlere nedbrytningsklasser. Spredt inngår noen relativt grove læger (40-50 cm dbh). Gjennom hele biotopen finnes rester av gamle grove stokker fra tidligere gjennomhogst. Stedvis er det en del relativt grove levende grantrær med begynnende grovbarkdannelse. Lokaliteten skiller seg mest ut ved å være et større granskogsområde med relativt god bonitet. Den østvendte beliggenheten sikrer en relativt konstant høy luftfuktighet. Bestanden har mye gubbeskjegg, brun korallav og en del gammelgranslav. Lokaliteten grenser til mer glissen myrlandt barblandingskog i overkant og nedkant. Skogtilstand, artsinventar og størrelse tilsier i alle fall lokal verdi C, kanskje helst svak B.

2 Sørfurudalselva S

Naturtype: Gammel lauvskog - Gamle bjørkesuksesjoner
BMVERDI: C
Areal: 34,17daa

UTM: Ø:596160, N:7112300
Hoh: 270-280 moh

Lokaliteten gjelder en bjørkedominert flommarksskog langs Sørfurudalselva. Elva meandrerer gjennom et fattigmyrkompleks og gir gjennom periodevis overflom grunnlag for en rikere grasdominert vegetasjon i en relativt smal stripe langs elva. Noen partier er dominert av flaskestarr, andre av blåtopp, stedvis er vegetasjonen mer variert med sølvbunke, teiebær, hvitveis, mjødukt, småbregner, engsoleie, tepperot, hvitmaure og bekkeblom, og ett felt har dominans av sennegrass og skogrøyrkvein. Skogen gir et åpent og skjøttet inntrykk. Gran opptrer i mindre konsentrasjoner og skogholtene er generelt i tidlig aldersfase, men uten nevneverdig dødved. Bjørka når dimensjoner til 40 cm dbh. Noe dødved av bjørk finnes, hovedsakelig etter flom. Naturtypen er sjelden i landskapet og er vurdert som lokalt viktig.

3 Esplingdalen Ø

Naturtype: Gammel barskog - Granskog
BMVERDI: C
Areal: 52,77daa

UTM: Ø:596250, N:7114300
Hoh: 280-380 moh

Småbregnegranskog i tidlig aldersfase og sen optimalfase med til dels mye dødved etter stormfelling. Stormfelling har gitt glennepreg i deler av bestanden. Læger ligger ofte i store vaser og er i samme nedbrytningsfase (middels nedbrutt). Andre deler av skogen har unngått stormfelling og er tett bestokket og noe dårlig sjiktet, men med relativt godt utviklet bunn og feltsjikt. Særlig i øvre del opptrer en del løv, mest bjørk og rogn, lite selje. Bestanden grenser til eldre hogstflater på begge sider. Skogen er over gjennomsnittet produktiv og gir derfor lokal verdi C.

Artsmangfold

Den begrensede variasjonen i naturtyper og mangelen på basepåvirket vegetasjon setter også begrensinger for arts mangfoldet i Esplingdalen. Også struktur- og kontinuitetsbetingete arter har generelt lav variasjon og frekvens i området, noe som skyldes skoghistorien og en lite variert topografi.

De vanligste artene i lungeneversamfunnet er vidtutbredt på rogn, men opptrer aldri i masseforekomst. Mer eksklusive/krevende arter er ikke påvist, og finnes trolig heller ikke. Skorpelavselementet er svakt utviklet. Mer produktive skogbestand har god forekomst av gammelgranslav, men sjeldnere arter i denne øko-taksonomiske gruppen ikke er påvist. Ascomyceten gammelgranskål (NT) finnes spredt i disse miljøene. Gubbeskjegg (NT) opptrer rikelig i partier, noe som er vanlig for regionen.

For gruppen råtevedsopp er rødlisteartene svartsoneskjule og duftskinn påvist h.h.v. 4 og 1 gang ved denne befaringen. Svartsoneskjule opptrer kun på gamle gjenlagte stokker som ligger igjen etter uttak for mange tiår tilbake. Skogen er i en fase og dynamikk som gjør at arten bør ha mulighet for å kunne gå over på yngre læger etter hvert. For øvrig er kun de relativt svake signalartene vasskjule og praktbarksopp påvist som vednedbrytere tilknyttet gammelskog. Tidligere er også rødlistearten harekjule (NT) påvist fra naturtypen som ligger like på nordsiden av Grastjønnin (DN-Naturbase 2006). Ingen signal- eller rødlistearter er påvist tilknyttet furu på tross av større areal med relativt gammel furuskog. Kontinuiteten i dødved av furu er svak eller brutt. Tatt i betraktning det ganske store arealet med partivis elementrik eldre furuskog så er det ikke usannsynlig at enkelte kontinuitetsavhengige furuskogsarter finnes.

Dalføret er trolig viktig for en del myr- og våtmarkstilknyttede fugler, samt for pattedyr og fugler med krav til store areal med eldre barskog. Spillplasser for storfugl er påvist på 90-tallet (se Fylkesmannen i nord-Trøndelag 1994). I tillegg er området oppgitt som et godt mhp. skogsfugl og lirype. I samme rapport er det oppgitt at hønsehauk er påvist hekkende på 70-tallet, men ikke senere, og at kongeørn er observert på slik måte at det kan indikere hekking. Fjellvåk og dvergfalk er også dokumentert hekkende i området tidligere.

Tabell: Artsfunn i Esplingdalen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Spettefugler	Picoides tridactylus	Tretåspett	NT	0	1 ₀
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT	1	1 ₀ 2 ₁ 3 ₀
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		6	1 3 ₅
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		7	2 3 ₅
	Nephroma laevigatum	Kystvrenge		7	2 3 ₅
	Peltigera collina	Kystårenever		5	3 ₅
Skorpelav	Chaenotheca gracillima	Langnål	NT	1	1
Sopp vedboende	Climacocystis borealis	Vasskjuke		3	1 1 2 ₁
	Cystostereum murrayi	Duftskinn	NT	1	1
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjuke	NT	4	3 1 ₁
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	NT	5	1 2 3
		Veluticeps abietina	Praktbarksopp		2

Avgrensing og arrondering

Forelagte forslag til avgrensing medfører at Esplingdalen forenes med eksisterende naturreservat (Finnvollvatnet NR) i nord. Forslaget medfører at betydelige areal med eldre hogstflater og sterkt plukkhogget skog inkluderes i verneområdet. Inngrepene ligger så vidt utbredt at noen alternativ avgrensing ikke er hensiktsmessig. Ganske store areal med sterkt uthogd skog er allerede inkludert i det eksisterende reservatet Finnvollvatnet, ettersom dette vernearealet strekker seg sør til Grastjønnin (se kapittel om skogstruktur og påvirkning). I nordøst følger forelagte avgrensningsforslag elveløpet sør til gangbrua, før den med rette linjer er trekt langs topografiske høydepunkt like nordøst for Gristjønnna og videre langs høydedragene i alpin sone mot sør. Dette er gjort for å inkludere intakt skog rundt Gristjønnna, men ekskludere biologisk uinteressant ungskog like øst og nord for denne og samtidig oppnå en tilfredsstillende arrondering.

Ved å følge forslaget til avgrensing oppnås en god arrondering som ivaretar hele dalføret sør til kommunegrensa. Ved befaring gav dalen videre sørover inn i Verran kommune inntrykk av å være noenlunde intakt eldre barskog. En vurdering av utvidelsesmuligheter sørover vil være ønskelig for å optimalisere arronderingen og øke arealet eldre barskog.

Andre inngrep

Det verneverdige arealet er uten tyngre tekniske inngrep. Det foreligger en flerbruksplan med presentasjon av diverse tiltaksplaner som vil kunne medføre store inngrep med konsekvenser for naturverdiene (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 1994).

Vurdering og verdsetting

Esplingdalen presenterer et typisk utsnitt mellom- til nordboreal barskog for indre fjordstrøk i Nord-Trøndelag. Mangfoldet av naturtyper og skogtyper er middelmådig tatt områdets geografiske beliggenhet i betraktning.

Området er betydelig negativt påvirket gjennom flere hogstperioder slik at villmarkspreget tilknyttet store sammenhengende gammelskogsareal må sies å være borte. Likevel står mer enn halve skogarealet igjen som gammelskog i form av større flekker innover dalen, oppbrutt av myrer og ungskog. Den gjenstående gammelskogen er rimelig produktiv i høydelaget under 320 m.o.h. og er mange steder i en suksesjonsfase som langt på vei er i ferd med å stabilisere seg mot naturskogsdynamikk. Furuskogen har høyere tetthet av nøkkellementer (gamle grove trær og død ved) enn annen furuskog observert i løpet av feltrunden. Området vurderes godt egnet for å ivareta eksisterende biomangfold, og på sikt å kunne fange opp en større diversitet av kontinuitetskrevende gammelskogsarter. Dette begrunnes blant annet i at det samlede areal med gammelskog er forholdsvis stort. Skogen er generelt meget hardt utnyttet i denne regionen, særlig i en periode få tiår tilbake, og Esplingdalen fremstår derfor tross alt som et lite hogstpåvirket dalføre i et større perspektiv.

Det er avgrenset tre kjerneområder. To av disse er tidligere avgrenset som nøkkelbiotop, den tredje er ny, men avgrensingen er gjort innenfor den tidligere registrerte naturtypen/ hensynsområdet. Resterende nøkkelbiotoper er ikke omtegnet som kjerneområder fordi disse skiller seg lite ut i forhold til gammelskogen for øvrig og er små. Naturtypen som ligger på

nordsiden av Grasstjørnin "Grastjønnin N" er ikke omtegnet ettersom denne i følge DNs naturbase i sin helhet ligger innefor eksisterende naturreservat.

I forhold til mangelanalysen (Framstad et al. 2002, 2003) bidrar området isolert sett verken til generelle (nasjonale) eller regionale prioriterte mangler. Sett i sammenheng med Finnvollvatnet naturreservat, og eventuell utvidelse videre innover Finnvolltdalen, vil den generelle mangelen "storområder" muligens innfris. Dette er med et lite forbehold ettersom produktive bestand opptar en relativt liten andel av totalarealet.

Kriteriet urørthet/ påvirkning er lavt verdisatt på grunn av omfattende hogstpåvirkning i nyere tid. Arrondering når ikke full score ettersom den sørlige delen av dalen må utelates p.g.a. grunneierstatus, og den nordøstre delen utelates p.g.a. kraftig kulturpåvirkning (granplantasjer). Treslagsfordelingen er middels god med spredt innslag av ulike boreale løvtreslag. Kriteriet dødvedmengde er gitt to stjerner med vekt på gammelskogsbestandene hvor det er til dels mye dødved. Øvrige kriterier er gitt én stjerne ettersom innslaget av rike vegetasjonstyper, artsmangfold og dødved kontinuiteten er lav.

I totalvurderingen er det lagt særlig vekt på at det samlede arealet med gammel naturskog er rimelig stort, og at området i sammenheng med Finnvollvatnet N.R. og et eventuelt verneområde i Finnvolltdalen vil kunne bidra til mangelloppnåelse for den generelle mangelen "storområder". Samlet vurderes derfor Esplingdalen som (så vidt) regionalt verneverdig (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Esplingdalen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Esplingdalen N	**	*	*	**	*	-	*	*	*	**	-	-	**
3 Esplingdalen Ø	*	**	*	*	*	-	**	*	*	*	-	-	*
2 Sørfurudalselva S	**	*	*	*	**	-	*	*	*	*	-	-	*
Totalt for Esplingdalen	*	**	*	**	*	-	**	**	*	*	**	**	**

Referanser

Direktoratet for naturforvaltning - Naturbase 2006: <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

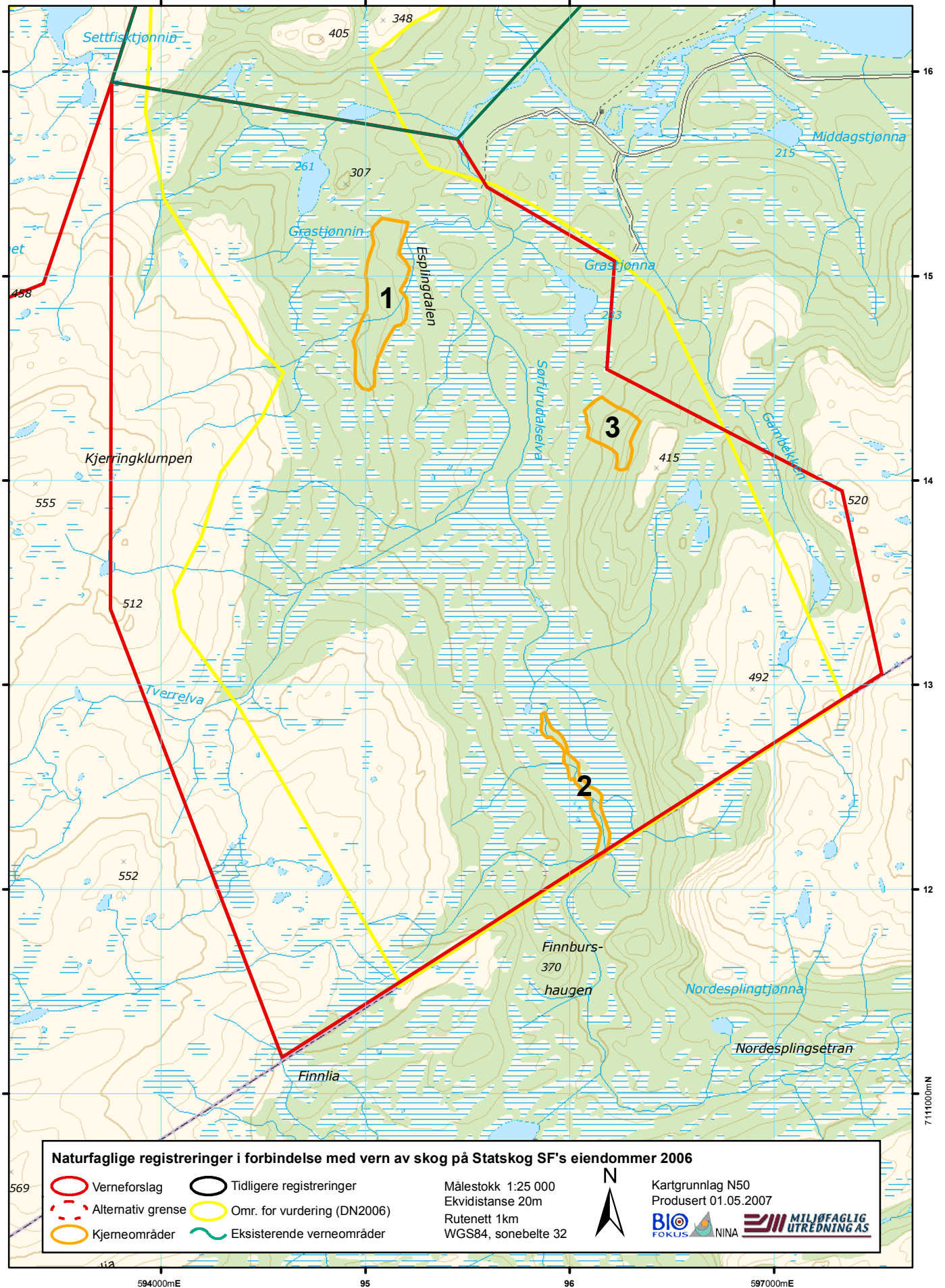
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 1994. Furudalsprosjektet. Flersidig skogbruk på statens grunn i Nord-Trøndelag. Forfattere: Wiseth, B. & Svanøe-Hafstad, T. Rapport 8-94. 61s.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge - M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Esplingdalen (Namdalseid, Nord-Trøndelag).

Areal 11.222daa, verdi **

Bilder fra området Esplingdalen

Utsikt nordvestover fra bergrygg helt sørøst i verneforslaget (på grensen mot Verran). Myr dekker store areal. Foto: Jon T. Klepsland

Fra midtveis inn Esplingdalen. Bilde tatt sørover. Parti med glissen barblandingskog i langt fremskredet naturskogstilstand, men lite død ved. Foto: Jon T. Klepsland

Relativt produktiv blåbærgranskog i tidlig aldersfase, fra kjerneområde 1 (Esplingdalen N). Foto: Jon T. Klepsland

Interiør fra flommarksskogen i kjerneområde 2 (Sørfurudalselva S). Foto: Jon T. Klepsland

Langvatnet-Torsvatnet

**

Referanse:

Hofton T. H., Klepsland J. T. 2011. Naturverdier for lokalitet Langvatnet-Torsvatnet, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=3721>)

Referansedata

Fylke: Nord-Trøndelag
Kommune: Verran
Kartblad: 1623 II
H.o.h.: 320-505moh
Areal: daa

Prosjekttilhørighet: Fosen nasjonalpark
Inventør: JKL, THH
Dato feltreg.: 08.06.10
Vegetasjonsone: alpin 10% nordboreal 50% mellomboreal 40%
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Området ligger nord-nordøst for den store innsjøen Holden sentralt på Fosen-halvøya, nord i Verran kommune, og strekker seg fra Torsvatnet i vest til midt på Langvatnet i øst. I nord grenser det mot Esplingdalen i Namdalseid (kartlagt som **-verneverdig skogområde 2006, Statskog).

Fattig mellom- til nordboreal granskog, furuskog og åpne myr- og heiområder dekker området. Mer eller mindre kompakt blåbærgranskog dominerer lisider og bekkedaler. Rikere skogsfunn er lite utbredt, men finnes i tilknytning til rikere bergarter i et smalt belte Finnburshaugen-Nordesplingsetran (-Bjørnaheia), i form av høgstaude-, småbregne- og storbregneskog. Små partier fattig gransumpskog er vanlig i dalbunner. Granskogen brytes opp av glissen røsslyng-blokkeberufuruskog (ofte med noe gran) på flatere terreng og skrinne rygger. Større og mindre myrpartier er vanlig i dalsenkningene (mest fattige minerotrofe fastmattemyrer). En olivinkolle finnes rundt topp 491 øst for Søresplingskurven (ikke undersøkt for arter, men potensial for rik flora).

Området har et uberørt preg, og er i praksis uten nyere inngrep, og totalt dominert av gammelskog. Mye er naturskog i aldersfase, mer eller mindre godt sjiktet, og med spredt innslag av biologisk gamle trær og død ved (men gamle stokker mangler nesten helt). Deler av kjerneområdene har ganske gammel skog, med høy tetthet av tydelig gamle trær, og lokalt også med ganske nye død ved (men nesten bare ferskt-middels nedbrutt). Enkelte mindre felt med mer homogen, oppkvistet skog (dels optimalfase) finnes også, bl.a. i tilknytning til den gamle setra Nordesplingseteren. Furuskogen er glissen, bestokket av smådimensjonerte, halvgamle trær (med et fåtall tydelig gamle overstandere), og svært fattig på død ved.

Kvalitetene er isolert sett i første rekke knyttet til at det er et større gammelskogsområde uten nyere inngrep og med stor grad av uberørthet, og at en nokså stor arealandel har kjerneområdekvaliteter med stedvis godt innslag av biologisk gamle gran og endel gammel bjørk og noe rogn. Stor verdi ligger i at området er en del av det meget store, sammenhengende naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Esplingdalen – Langvatnet, som samlet sett har klare nasjonale naturverdier (knyttet til stort areal kombinert med viktige og til dels urskogsne kjerneområder, samt god arrondering der man har inkludert hele dalfører og større nedslagsfelt helt uten nyere inngrep). Langvatnet-Torsvatnet bidrar til dette gjennom (1) økt areal gammelskog/naturskog, (2) intakte dalfører, og (3) som "nøkkel-sammenbindingområde". Området mangler imidlertid spesielle kvaliteter som gjør at det skiller seg ut som spesielt verdifullt. Rike vegetasjonstyper er lite utbredt, urskogs nær skog forekommer ikke, området er uten furunaturskogs kvaliteter, og området ligger for høyt til at kravfulle regnskogsarter kan leve her. Dette fører også til at arts mangfoldet ikke er spesielt rikt (selv om kjerneområdene (særlig 7 Finnburshaugen) har innslag av en del interessante arter). I tillegg er forhåndsdefinert avgrensning klart mangelfull (mot Holden og langs Langvatnet).

Isolert sett oppfylder området i begrenset grad viktige mangler påpekt i mangelanalysen for skogvern i Norge (Framstad et al. 2002, 2003), og ingen spesielt prioriterte skogtyper nevnt i mangelanalysen finnes (men oseanisk preget granskog er en skogtype som Norge har internasjonalt ansvar for, og i så måte kan sies å være en prioritert skogtype). Som del av det meget store naturskogsområdet er imidlertid Langvatnet-Torsvatnet med på å forsterke den høye graden av mangeloppfylling som dette "storområdet" samlet sett har.

Langvatnet-Torsvatnet vurderes som regionalt (**) verneverdig. Det utgjør likevel et verdifullt tillegg til det store naturskogsområdet det er en del av (selv om det ikke innehar skogtyper eller arter som ikke finnes eller er lite representert andre steder i "storområdet"), og bidrar til å gjøre dette til et samlet sett nasjonalt verneverdig skogområde (***).

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Tom H. Hofton og Jon Klepsland (begge BioFokus) 8. juni 2010. JTK sjekket vestre del (Torsvatnet-Nordesplingen), mens THH undersøkte østre del, fra Langvatnet til Nordesplingen. Værforholdene var gode. Undersøkellesområdet er godt dekket ved at alle større bestand med produktiv granskog er oppsøkt, og alt annet areal er i det minste betraktet og vurdert på avstand.

Befaringen ble gjort relativt tidlig på året, og vekstsesongen var ikke kommet helt godt i gang, uten at dette har vesentlig betydning for vurderingene (karplanter og ettårige sopp (både jordboende og vedboende) er uansett artsgrupper med dårlig potensial for spesielle/sjeldne arter i området). Artsundersøkelsene i et såpass stort område må nødvendigvis bli noe stikkprøvemessige, og det vil sikkert være mer å finne av interessant arter ved nøyere undersøkelser i flere av kjerneområdene (først og fremst av skorpelav), men en har likevel fått et ganske godt inntrykk også av dette elementet.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes samlet sett som tilfredsstillende for målsettingen med undersøkelsene, bortsett fra at det er betydelige tilgrensende gammelskogsarealer utenfor undersøkelsesområdet (Søresplingen – Holden) som ikke er vurdert.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er en del av utredningsområdet for Fosen nasjonalpark, som definert av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag pr. juni 2010, og et av 4 skogområder som ble valgt ut til supplerende feltundersøkelser i 2010. Grov avgrensning av undersøkelsesområdet ble gjort av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Tidligere undersøkelser

På Naturbase (2011) ligger det flere svært grovt avgrensede og mangelfullt beskrevne naturtypelokaliteter i området Torsvatnet – Esplingheia (myr, skog, viktige bekkedrag). Moen & Selnes (1979) beskriver skogen på Finnburshaugen som meget rik enggranskog, en type som dekker knapt 1% av Nord-Fosen-området. På Artskart (2011) ligger det observasjoner av en del vanlige fugl (samt NT-artene strandsnipe, fiskemåke og storlom), flest fra Langvatnet (obs. Henry Skevik 2010-2011) og vanlige lav fra Esplingheia-Bjørnaheia (Håkon Holien 5.8.2008).

Beliggenhet

Området ligger lengst nord i Verran kommune, midt inne på Fosen-halvøya, nord for Holden. Det strekker seg fra Torsvatnet i øst til midt på Langvatnet i øst, fra nordenden av Søresplingen i sør til kommunegrensa mot Namdalseid i nord (her ligger det tilgrensende **-området Esplingdalen, kartlagt 2006 ifbm skogvernplanene på Statskogs eiendommer (Klepssland 2006)).

Naturgrunnlag

Topografi

Området består av nokså åpne og slake dalganger innelukket av større fjellmassiver. Vestre del er en åpen dalsenkning på vannskillet mellom Holden og Esplingdalen, innrammet av Finnvollheia-Torsheia i vest og Esplingheia-Søresplingskurven i øst, og med store myrarealer sentrert rundt vatnet Noresplingen i dalbunnen. Vatnet har utløp både nordover (Esplingdalen) og sørover (Holden). Mindre dalganger går opp mot øst til vannskillet mot Langvatnet. Østre del er en dalgang der Langvatnet fyller ut dalbunnen, med bekkedaler fra vest og nord- og sørvendte hellinger opp fra vatnet til fjellmassivene Esplingheia-Bjørnheia i nord og Langvassheia i sør.

Geologi

Berggrunnen består i stor grad av basefattig granittisk og migmatittisk gneis (Sigmond et al. 1984), men ved Finnburshaugen og over mot Bjørnaheia inngår det soner med amfibolitt som også inneholder striper av kalkspatmarmor. Dette gir et forholdsvis baserikt jordsmonn i denne delen av undersøkelsesområdet.

Klima

Fosen-halvøya har et utpreget oseanisk klima, med kjølige somre, milde vintre og rikelig nedbær året rundt. Hele den planlagte nasjonalparken ligger i klart oseanisk (O2) vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Området mangler skarp topografi som gir grunnlag for store kontraster i lokalklimaet, men nordvendte hellinger har et humid lokalklima sammenliknet med de noe tørrere sørvendte hellingene.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Området dekkes av mellom- til nordboreale skogsamfunn, og i all hovedsak er det fattige vegetasjonstyper som dominerer. Generelt har skråninger og bekkedaler med tjukkere og veldrenert jordsmonn mer eller mindre tung granskog, mens det på slakere, fuktigere og mer grunnlendt mark veksler mellom fattig myr, glissen røsslyng-blokkebær-furuskog (ofte med spredt småvokst gran) og åpen lynghei. Mot vest når lukkede bestand med produktiv granskog til Finnlia ved Finntjørna.

Ved (midtre-)østre Langvatnet dominerer skrinns furuskog, med små lommer av gran i hellingene, lenger vestover langs Langvatnet kommer grana tyngre inn, og gran dominerer også hele dalgangen nordover til Esplingdalen. Her er furu begrenset til små myrholmer og lave berglendte rygger i åpent landskap. Bjørk inngår vanlig, rogn spredt til lokalt frekvent i granskogen, mens selje er mer sjelden. På høyereliggende terreng kommer bjørk sterkere inn, og dominerer stedvis over grana. Det er også ofte mye bjørk (i form av småvokst krattskog) i overgangene mot myr og lynghei.

Granskogen er i all hovedsak blåbærskog, ofte av en oseanisk utforming typisk for distriktet. Skogen i solsidehellene er gjennomgående hakket rikere (med sparsomt småbregneinnslag i tillegg til blåbærskog), og dessuten noe mer produktiv og kompakt enn i skyggesideliene. Rikere vegetasjonstyper i form av godt utviklet småbregneskog, storbregneskog og høgstaudeskog er begrenset til et par smale soner med rikere bergarter som løper vest-øst i liene under Finnburshaugen – Nordesplingsetran – Bjørnaheia, med Finnburshaugen som det rikeste delområdet (se kjerneområdebeskrivelse).

Myrvegetasjonen er nesten utelukkende fattig. Minerotrof tuemyr og fastmattemyr-bakkemyr er vanligst. Typiske myrarter er dvergbjørk, blåtopp, rome, hvitlyng, røsslyng, klokkeling, bjørnskjegg, duskull, torvull, stjernestarr og flaskestarr. Blåknapp opptrer også ganske frekvent. I glissen krattskog og lynghei inngår også noe einer, finnskjegg, krekling og tyttebær. Over skoggrensa synes vegetasjonen å være fattig. Imidlertid finnes en olivinkolle rundt topp 491 øst for Søresplingskurven, med potensial for rikere flora (ikke undersøkt).

Skogstruktur og påvirkning

Hele undersøkelsesområdet er gammelskog, dvs skog som ikke er påvirket nevneverdig i nyere tid (siste 50-60 år). Enkelte steder er det likevel hogd ut noe bjørk og et fåtall grantrær ganske nylig (trolig vedhogst og/eller materialer til nærliggende hytter). Ved østre del av Langvatnet ble det også observert at gammel furugadd var hogd til ved (betydelig negativ påvirkning som ikke bør forekomme). Derimot har hele området vært gjenstand for gjennomhogster i tidligere tider, med varierende intensitet. Generelt synes skogen i nedslagsfeltet til Holden-Esplingdalen å være noe sterkere utnyttet enn ved Langvatnet.

I vid omkrets rundt Nordesplingsetran (gammel seter) har granskogen fremdeles kulturskogspreget; relativt tett og homogen optimalfaseskog med dårlig sjiktning og aldersspredning, lite død ved (bortsett fra mindre vindfellingsparti med konsentrasjoner av læger i tidlige nedbrytningsstadier). Spredte gamle dødvedrester av gran finnes imidlertid også, og det inngår også gamle løvtrær (først og fremst bjørk).

Det meste av skogen (også på strekningen Søresplingen – Esplingdalen) kan likevel karakteriseres som naturskog i aldersfase, vekslende mellom nokså homogen svakt-moderat sjiktet skog og godt sjiktet skog med god aldersspredning. Trærne er i hovedsak "halvgamle", mens trær av høy alder bare inngår spredt-sparsomt (og virkelig gamle er (svært) sjeldne). Død ved av gran og bjørk finnes spredt til lokalt ganske rikelig. Av gran er det klar overvekt av tidlige til midlere nedbrytningsstadier, mens gamle og grove læger (restelementer) er svært sjeldne.

Skogen omkring vestre del av Langvatnet (kjerne 3, 4, 5) er mindre intensivt påvirket enn resten av området. Her er granskogen gjennomgående av høy alder, inkludert stedvis godt innslag av til dels meget gamle trær, og det er også en god del død ved (men også her mangler sterkt nedbrutte læger nesten helt). Også kjerneområdene 7 og 8 skiller seg ut positivt mht naturskogstilstand. Det finnes også små lommer med granskog som har kjerneområdekvaliteter enkelte andre steder (småpartier som av praktiske hensyn ikke er skilt ut).

Tallrike stubberester etter furu tyder på at dette treslaget var mer utbredt tidligere, før (harde) gjennomhogster desimerte furuskogen kraftig. Til forskjell fra i Esplingdalen finnes det sørover mot Holden nesten ikke biologisk gammel furu, med bare et lite antall trær i aldersgruppen 200-400 år, og dødvedelementer i form av grøvre gadd eller læger er også praktisk talt fraværende. Det samme gjelder langs Langvatnet (med unntak av noen få spredte enkelttrær).

Skrinn, halvgammel røsslyng-blokkebær-furuskog dekker også det meste av arealet ved østenden av Langvatnet, mens det i bekkedalen fra Langvatnet til Storfjerja står tung, eldre granskog (en del tung granskog også langs selve Storfjerja, men også to større felt med hogsklasse 3-4), det samme gjelder i solsideliene langs østre del av Langvatnet.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Langvatnet-Torsvatnet. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Langvatnet SØ

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 339-360 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av Langvatnets østre del, og består av et mindre granskogsparti i en slak nordvendt helling, omgitt av glisnere furudominert skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Humid blåbærgranskog dominerer helt, med spredt småvokst rogn i tillegg til gran. Skogen er godt sjiktet aldersfaseskog, med god spredning på trealder, inkludert innslag av temmelig gamle grantrær. Det er også en del læger, men gamle stokker mangler.

Artsmangfold: Skogen er humid, og holder et moderat utvalg av naturskogsarter av lav typisk for slik skog i distriktet, så som gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*), skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*) (på rogn), skrukkelav (*Platismatia norvegica*), huldrelav (*Gyalecta friesii*), *Lecidea leprarioides*, på stående død ved av bjørk og rogn også dverggullnål (*Chaenotheca brachypoda*) og den relativt sjeldne taiganål (*C. laevigata*). Med unntak av taiganål er dette nokså vanlige arter i eldre granskog i distriktet. Skogen ligger for høyt til at det er potensial for regnskogsarter. Vedsoppmangfoldet er dårlig utviklet, med gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*) på grangadd som eneste av interesse.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollidalen.

Verdivurdering: Lokaliteten har kvaliteter knyttet til fuktig, eldre granskog med ganske gamle grantrær, med en moderat rik flora av naturskogsarter av lav som biomangfoldmessig mest interessant, men kvalitetene er ikke spesielt store, og vurderes som viktig (verdi B) (svak).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

2 Mehaugen ved Langvatnet

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: C

Hoh: 339-385 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Mehaugen midt på Langvatnet, og består av en nokså bratt sørvendt granskogshelling.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Denne lokalklimatisk gunstige skråningen har humid blåbærgranskog som til dette høydelaget å være av god bonitet. Store mengder bjørnkam er typisk i skogbunnen. Skogen er kompakt, grovvokst og virkesrik, nokså godt sjiktet aldersfaseskog. Trærne er relativt gamle, men virkelig gamle trær mangler. Det er spredt gadd og relativt mye læger (men gamle

læger mangler helt, og kontinuiteten i død ved er dårlig).

Artsmangfold: Det ble påvist et mindre utvalg av ganske vanlige naturskogsarter av lav og vedlevende sopp: gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (sparsomt), skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*) (på rogn), svartsonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) på gammel grånål (restelement), og gammelgrånål (*Pseudographis pinicola*) på grangadd.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen.

Verdivurdering: Lokaliteten har lokalt viktige kvaliteter i kraft av å være relativt produktiv og storvokst gammelskog med mye død ved (det klart mest dødvedrike partiet i solsideleiene ved Langvatnet), men naturskogs-kvalitetene er begrensete og arts-mangfoldet ordinært, og området vurderes derfor som lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

3 Langvatnet S, SV for Mehaugen

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 339-400 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørsiden av Langvatnet et stykke sørvest for Mehaugen, og består av en nokså bratt nord-nordvestvendt granskogshelling.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Det meste av lia har blåbærgranskog, men det finnes også noe småbregne- og storbregne-skog. I tillegg til gran inngår en del bjørk og smådimensjonert rogn. Skogen er relativt gammel aldersfaseskog, med variert skogstruktur, god sjiktning og god spredning på alder og dimensjoner. Spredte til dels meget gamle grantrær inngår. Det er også ganske mye død ved, men gamle læger mangler (dårlig kontinuitet i død ved). For noen år siden er spredte enkeltrær hogd.

Artsmangfold: Skogen er stabilt fuktig, og har en del naturskogsarter av lav typiske for gammel granskog i dette høydelaget i distriktet – gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*), skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*) (vanlig på rogn), skrukkelav (*Platismatia norvegica*) (vanlig), på stammen av gamle grantrær sukkernål (*Chaenotheca subroscida*) og *Lecidea leprarioides*, ved basis av grantrær huldrelav (*Gyalecta friesii*), og på bjørkehøgstubber langnål (*Chaenotheca gracillima*). Vedsoppmangfoldet er (som vanlig i distriktet) dårlig utviklet, med vassskjuka (*Climacocystis borealis*) og svartsonekjuka (*Phellinus nigrolimitatus*) som de eneste signalarter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen.

Verdivurdering: Lokaliteten har klare kvaliteter knyttet til stabilt fuktig, temmel gammel naturskog, med (meget) gamle grantrær og en del gammel rogn og bjørk, med et moderat rikt arts-mangfold (men uten at sjeldne/kravfulle arter er påvist). Området vurderes som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

4 Langvatnet SV, ved Langvassetran

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 339-380 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest for Langvatnet, omkring Langvassetran, og består av ei ca 800 m lang nordvendt lisode med granskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia dekkes av humid granskog iblandet en god del rogn og bjørk. Blåbærskog er vanligst, men det er også noe småbregneskog og småpartier med storbregneskog og fattigsumpskog. Det meste er relativt gammel naturskog i aldersfase, godt sjiktet og med variert skogstruktur som veksler mellom kompakt skog og mer glisne partier. En del trær av til dels høy alder inngår. Flere steder er det glenner etter mindre stormfelling og mye rotveltet gran. Det er derfor mye læger, men gamle stokker mangler. Mye rogn og bjørk har kommet opp i glennene. Litt øst for Langvassetran er det et parti med dominans av rogn og bjørk, kanskje har dette delvis vært beite for lenge siden. Umiddelbart omkring hytta er det for øvrig mer ordinær og yngre skog. Enkelte små plukkhogstingrep er gjort for en del år tilbake noen steder.

Artsmangfold: Skogen er stabilt fuktig, og har gode forhold for fuktighetskrevenende naturskogs-lav (men ligger for høyt for regnskogsarter). Typiske arter for slik skog i distriktet som gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*), skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*) (mye), dverggullnål (*Chaenotheca brachypoda*), sukkernål (*C. subroscida*), vassskjuka (*Climacocystis borealis*), gammelgrånål (*Pseudographis pinicola*) ble påvist. Arts-mangfoldet er bare stikkprøvemessig sjekket, og næyere undersøkelser vil trolig avdekke flere arter, det er bra potensial for sjeldnere skorpelav i området.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollalen.

Verdivurdering: Området har klare kvaliteter knyttet til stabilt fuktig, gammel granskog, der kvalitetene først og fremst er knyttet til stående gammel gran, gammel rogn og bjørk, og stående død ved av rogn og bjørk, med tilhørende lavflora. Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

5 Langvatnet V

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 339-420 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i vestenden av Langvatnet, og består av granskogen i bekkedalene og tilhørende helling som renner ut i Langvatnet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området dekkes nesten utelukkende av blåbærgranskog, med sparsomt innslag av bjørk i tillegg til grana. Skogen er gammel naturskog i aldersfase, godt sjiktet, med variert skogstruktur. Trærne er gjennomgående gamle, inklu-

dert en del trær av tydelig (meget) høy alder (grov bark, mye grove greiner langt ned mot bakken). Det er også en del død ved, men lite av sterkt nedbrutte stokker. Skogen ned mot Langvatnet er noe mer påvirket (lavere andel gamle trær, mindre død ved) enn ellers i området.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er dårlig undersøkt, men det er bra potensial for fuktighetskrevende lav knyttet til gamle grantrær (men området ligger for høyt for regnskogsarter), selv om potensialet for sjeldne og kravfulle arter trolig er begrenset. Stikkprøver ga funn av bl.a. vasskjuke (*Climacocystis borealis*), svartsoneskjuke (*Phellinus nigrolimitatus*), gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*), gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*), sukkernål (*Chaenotheca subroscida*), rødmuslingmose (*Mylia taylorii*). Et gammelt hekkeshull av tretåspett ble også sett.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollidalen.

Verdivurdering: Området har klare kvaliteter knyttet til gammel gran-naturskog med til dels meget gamle trær, og tilhørende potensial for arter knyttet til slike trær, men uten at naturverdiene er spesielt store, og lokaliteten vurderes derfor som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

6 Langvatnet N, vis-a-vis Mehaugen

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: C

Hoh: 339-370 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av, omtrent midt på, Langvatnet, og består av et mindre parti i ei sørvendt relativt bratt lise opp fra vatnet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia har en noe steinete blåbær-småbregneskog dominert av gran, men i tillegg med en del rogn og noe bjørk. Skogen er eldre naturskog i aldersfase, med "halvgamle" gran, en del ferskt og dels middels nedbrutte granlæger, og en del gammel (men mest smådimensjonert) rogn.

Artsmangfold: På rogn finnes en del nokså vanlige arter i lungeneversamfunnet, bl.a. skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*), kystvrenge (*Nephroma laevigatum*) og kystårenever (*Peltigera collina*). En del gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) henger i trærne.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollidalen.

Verdivurdering: Området har visse kvaliteter på lokalt nivå i dette høydelaget mht granskog med mye eldre rogn, men har på ingen måte spesielle kvaliteter og mangler sjeldne/kravfulle arter, og lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

7 Finnburshaugen-Nordesplingtjøna

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Innledning: Naturtypelokaliteten er registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med utredning om mulig nasjonalpark (2010).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innerst i Esplingdalen, like nord for vannet Nordesplingen, i Verran kommune. Lokaliteten grenser mot skog og myr av gjennomgående lavere naturverdi, unntatt i nord hvor den grenser inntil en tidligere registrert naturtypelokalitet (Klepsland 2006).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter et større areal med eldre granskog, og er kartlagt som gammel barskog (gammel granskog). Blåbærskog er dominerende vegetasjonstype. Denne har ofte et oseanisk preg med mye bjørnekam og kystkransmose. Småbregneskog opptrer mer lokalt, og er sjelden av "ren" utforming. Den tenderer oftere mot høystaudeskog, med innslag av skogstorkenebb, tyrihjel, sumphaukeskjegg, turt og myskegras. Hvitveis er vanlig. Utpreget høystaudeskog opptrer derimot bare helt unntaksvis, og da fremst oppunder den østvendte brattskrenten til Finnburshaugen. Der opptrer en smal stripe med vanlig urterik vegetasjon hvor det også inngår skogstjerneblom, vendelrot, mjørdurt og litt strutseving, trollbær og lerkespore. Bergveggen bak er baserik og består av erodert amfibolitt med striper av kalkspatmarmor. Mangfoldet av moser og lav på denne bergveggen er forholdsvis stor (uten at spesielt krevende arter er påvist). Langs en rolig flytende del av hovedbekken (som drenerer mot nord) står det bjørkedominert skog på fluviale avsetninger, hvor feltsjiktet er dominert av sølvbunke og hvitveis. Ellers inngår små parti med forsumpet blåbærgranskog og diverse fattige til intermedieære myrer i avgrensingen.

Gran er dominerende treslag i hele avgrensingen, med få unntak hvor bjørk dominerer. Rogn opptrer lokalt ganske frekvent (på rikere mark i hellinger), mens selje opptrer spredt og sjeldent.

Skogen er gjennomgående i aldersfase, men nærmere Nordesplingtjøna i øst er skogen snarere i sen optimalfase, og temmelig aldershomogen. I sistnevnte område er stubbetettheten høy etter kraftig gjennomhogst for anslagsvis litt i overkant av 50 år siden. Resten av granskogen er også påvirket av hogst på denne tiden (og tidligere), men tilsynelatende mindre intensivt, da skogstrukturen er noe bedre utviklet, dvs aldersspredningen er større og tresjiktet mer ujevnt. Eldre trær i aldersklassen 80-150 år dominerer likevel skogbildet. Rådende stammediameter ved brysthøyde er 30-50 cm. Et fåtall grantrær er inntil 60 cm dbh. Dødvedelementer opptrer spredt og ganske sparsomt i mye av området, og dødvedprofilen er sterkt forskjøvet mye yngre aldersklasser. Lokalt er det store mengder læger etter vindfall/stormkast. Tydelig gamle læger (eller fragmenter av slike) finnes, men forekomsten er sparsom. Noen av de aller eldste grantrærne i området står inntil hovedbekken sør i avgrensingen, og disse er muligens 200-300 år gamle. I den flompåvirkete bjørkeskogen langs hovedbekken står flere strukturreike og forholdsvis gamle bjørketrær med og uten stammeskader, samt diverse dødvedelementer av bjørk.

Artsmangfold: Flere moderat krevende gammelskogsarter tilknyttet både gran, bjørk og rikbarkstrær (rogn) er påvist. Verd å fremheve er olivenfittlav, skorpeglye, *Bactrospora corticola*, kystdoggnål, langnål, lungenever, brun dråpelav, *Catinarina atropurpurea*, gammelgranskål og svartsoneskjuke. De fleste av disse lot til å opptre temmelig sparsomt. Gubbeskjegg derimot er en vanlig og dominerende skjegglav i området.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er uten nyere inngrep av betydning, men det går en gammel kjerrevei gjennom området som det foretas noe rydding langs.

Verdivurdering: Lokaliteten skiller seg positivt ut fra omgivelsene ved høyere produktivitet, større naturvariasjon, forekomst av rike vegetasjonstyper, og lokalt relativt lav påvirkingsgrad. Dette gir utslag i forholdsvis velutviklet naturskogsstruktur med høyere tetthet av viktige nøkkellementer og bedre utviklingspotensial enn omkringliggende skogareal. Flere moderat krevende gammelskogsarter (med krav på stabilt skogklima og kontinuitets-element) er dessuten påvist, inkludert sårbare arter etter gjeldene rødliste. Lokaliteten er dessuten relativt

stor i omfang. Historisk høy påvirkningsgrad og mangel på virkelig krevende arter begrenser verdivurderingen. På denne bakgrunn vurderes lokaliteten som klart viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten noen form for inngrep.

8 Søresplingskurven Ø

Naturtype: Kalkrike områder i fjellet - Ultrabasisk og tungmetallrik utforming
BMVERDI: C

Hoh: 440-491 moh

Innledning: Undersøkt (avstandsvurdert) av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst på fjellryggen Søresplingskurven, og består av en markert olivinkolle med bratte bergskrenter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er kun observert på avstand, og ikke undersøkt for arter. Lokaliteten har skrint vegetasjonsdekke, og den rødbrune olivinsteinen er lett synlig.

Artsmangfold: Liknende olivinkoller i distriktet har en spesialisert flora, inkludert en del basekrevende og (lokalt til regionalt) sjeldne arter, noe som trolig også gjelder Søresplingskurven. Dette må imidlertid avklares nærmere ved feltbesøk.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i planområdet for Dåapma nasjonalpark.

Verdivurdering: Dette er en markert olivinkolle, som de finnes flere andre av i traktene. Disse har uten unntak en spesialisert flora, og skiller seg ut som botanisk viktige arealer i et ellers overveiende fattig fjell-landskap. Dette gjelder høyst trolig også Søresplingskurven, og området har derfor trolig klare kvaliteter, men pga manglende opplysninger om artsinventaret settes verdien foreløpig til C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

9 Søresplingskurven S

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 355-420 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 8.6.2010 ifbm skogkartlegging tilknyttet prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Søresplingskurven, og består av skogen i indre del av den vestvendte bekkedalen som renner herfra ned i Søresplingen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Granskog dekker lisidene på begge sider av dalen. Det meste er blåbærskog, men på solside er det rikere og her finnes også en del (relativt frodig) småbregneskog. Langs bekkene er det en del fattigsumpskog. I tillegg til gran inngår spredt bjørk og sparsomt rogn. Skogen er gammel naturskog i aldersfase, godt sjiktet, med godt innslag av relativt gamle trær, og med en god del død ved (men gamle stokker mangler nesten helt). Det er også bra med gammel bjørk og død stående og liggende bjørk.

Artsmangfold: Området holder en del naturskogsarter av lav og vedboende sopp typiske for slik skog i distriktet, men uten at arts mangfoldet kan sies å være spesielt rikt. Gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) og skrukkelav (*Platismatia norvegica*) er ganske vanlige, på stammen av gammel gran finnes sukkernål (*Chaenotheca subroscida*), og på stående død bjørk er det flere steder dvergullnål (*C. brachypoda*), langnål (*C. gracillima*). På gammel rogn ble det også funnet vanlig sinoberlav (*Ramboldia/Pyrrhospora cinnabarina*). Av vedsopp kan nevnes vassskjute (*Climacocystis borealis*), duftskinn (*Cystostereum murrayii*), gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det meget store naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Langvatnet – Esplingdalen – Finnvollidalen.

Verdivurdering: Området har klare verdier knyttet til nokså gammel gran-naturskog og fattigsumpskog, der gamle grantrær og gammel bjørk og stående død bjørk er det viktigste nøkkelementene, med tilhørende arts mangfold. Det kan være potensial for enkelte noe mer kravfulle arter (men området ligger for høyt for regnskogsarter). Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

Artsmangfold

Området har ikke et særlig rikt arts mangfold, og stort sett er det snakk om ganske vanlige arter som er vidt utbredt i tilsvarende eldre granskog i distriktet. Likevel finnes det, først og fremst i kjerneområdene, en del typiske naturskogsarter som er knyttet til stabilt fuktig gammelskog. Det er i hovedsak av lav knyttet til biologisk gammel gran og til stående død ved (gran, bjørk, rogn), i mindre grad arter tilknyttet rikbarkstrær, at det er registrert interessante arter. Imidlertid er det også av disse i all hovedsak bare et mindre knippe av nokså vanlige naturskogsarter og rødlistearter som er påvist, mens sjeldne og kravfulle arter bare helt unntaksvis ble funnet. Av disse er skorpeglye (*Collema occulatum*) i kjerne 7 mest interessant, med granbendellav (*Bactrospora corticola*) og kystdoggnål (*Sclerophora peronella*) samme sted og taiganål (*Chaenotheca laevigata*) i kjerne 1 "hakked bak". En klar begrensning mht utvalget av sjeldne arter er at området ligger for høyt til at regnskogsarter kommer inn (for eksempel er det klart rikere arts mangfold ved Finnvollvatnet, som ligger 170 meter lavere enn Langvatnet).

Andre artsgrupper enn lav er av liten interesse. Vedsopp mangfoldet er ganske fattig, med noen få funn av vidt utbredte naturskogsarter som duftskinn (*Cystostereum murrayii*), svartonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) og gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*). Dette skyldes dels skyldes naturgeografiske årsaker (vedsoppfunngaen er fattig i hele dette oleaniske distriktet), men også at tidligere gjennomhogster har ført til at kontinuiteten i død ved er dårlig. Karplantefloraen er ganske frodig i Finnburshaugen – Nordesplingsetran, men uten at spesielle arter er påvist. Det er imidlertid trolig interessante karplanter på olivinkollen øst på Søresplingskurven.

Som del av et stort naturskogsområde som er lite berørt av nyere inngrep og med generelt stor grad av uberørthet og lite utsatt for forstyrrelser, har området trolig viktig funksjon for forstyrrelsesfølsomme fugl. Kongeørn og dvergfalk ble for øvrig observert ved Langvatnet 8.juni.

Tabell: Artsfunn i Langvatnet-Torsvatnet. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Valmuefamilien	Corydalis intermedia	Lerkespore			7
Levermoser	Mylia taylorii	Rødmuslingmose		1	5 ₁
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT	17	2 ₁ 2 ₁ 3 ₃ 4 ₂ 5 ₃ 6 ₁ 7 ₉ 4
	Cavernularia hultenii	Groplav			7
	Fuscopannaria mediterranea	Olivenfittlav	NT		7
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		2	1 ₁ 7 ₁
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		72	1 ₆ 2 ₁ 3 ₁₅ 4 ₃₀ 6 ₂₀ 7
	Nephroma bellum	Glattvrenge		5	6 ₅
	Peltigera britannica	Kystgrønnever			7
	Peltigera collina	Kystårenever		5	6 ₅ 7
	Platismatia norvegica	Skrukkelav		43	1 ₃ 3 ₂₀ 9 ₂₀
Skorpelav	Bactrospora corticola	Granbendellav	VU		7
	Chaenotheca brachypoda	Dverggullnål		4	1 ₁ 4 ₁ 9 ₂
	Chaenotheca gracillima	Langnål	NT	9	3 ₂ 7 ₄ 9 ₃
	Chaenotheca laevigata	Taiganål	VU	1	1 ₁
	Chaenotheca subroscida	Sukkernål		10	3 ₃ 4 ₂ 5 ₁ 9 ₄
	Gyalecta friesii	Huldrelav	NT	4	1 ₁ 3 ₃
	Lecidea leprarioides			9	1 ₅ 3 ₄ 7
	Pyrrhospora cinnabarina	Vanlig sinoberlav		1	9 ₁
	Sclerophora peronella	Kystdoggnål	NT	1	7 ₁
Sopp vedboende	Climacocystis borealis	Vassskjue		11	4 ₄ 3 ₁ 4 ₂ 5 ₂ 9 ₂
	Cystostereum murrayii	Duftskinn	NT	3	2 ₂ 9 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjue	NT	5	2 ₁ 5 ₁ 7 ₃
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	NT	17	1 ₁ 2 ₁ 3 ₄ 4 ₃ 5 ₂ 7 ₂ 9 ₄
	Veluticeps abietina	Praktbarksopp		1	1

Avgrensning og arrondering

Slik området er avgrenset vurderes arronderingen (mht landskapsformer) som middels god. Med unntak av mot sørvest (Holden) og øst (Langvatnet) (forhåndsdefinert grense for undersøkelsesområdet) er området naturlig avgrenset og "rammes inn" av snaufjell både i nord og sør. I nord følger grensa kommunegrensa mot Namdalseid (utgjør samtidig grense mot **-lokaliteten Esplingdalen (Statskog-kartlagt) (Klepsland 2006)). Lengst vest (omkring Torsvatnet) er skogkvalitetene små som følge av marginalt naturgrunnlag og lokalt stor påvkningsgrad.

Det forhåndsdefinerte undersøkelsesområdet gjør at avgrensningen er naturfaglig uheldig og økologisk ufornuftig både i retning Holden og mot Langvatnet. Ned mot Holden står det kompakt gammelskog av gran (trolig) helt ned til Holden. Det ville i betydelig grad ha bedret arronderingen, og vært klart naturfaglig å foretrekke (bedre samlet naturverdi) om området ble trukket helt ned til Holden, slik at en større del av det veldefinerte landskapsrommet Holden – Esplingdalen kom med. Dessuten er kjerne 8 bare så vidt tangert av forhåndsdefinert grense. Videre er det sannsynligvis sammenhengende eldre skog langs Holden videre vestover og over til Reinsjødalen-Tekssjøen, noe som gjør at man her har et meget stort sammenhengende område med gammelskog. Ved Langvatnet går grensa omtrent midt på vatnet, rett vest for Mehaugen, med kjerne 1, 2 og 6 rett utenfor. Også dette gir ei klart naturfaglig uheldig grense, området burde trekkes noe lenger øst slik at alle kjerneområdene kommer med. Det kan for øvrig også vurderes om arealet langs bekkedalen ned til Storferja bør inngå (ikke befart).

Andre inngrep

Området framstår som nesten uberørt av nyere inngrep. Det eneste som finnes av slike er noen få mindre hytter langs de større vannene, samt noen helt små partier der det er hogd enkelte bjørk og gran.

Vurdering og verdisetting

Området har isolert sett kvaliteter i første rekke knyttet til at det er et større gammelskogsområde (nesten) helt uten nyere inngrep og med stor grad av uberørthet, og at en nokså stor andel av området har kjerneområdekvaliteter med stedvis godt innslag av biologisk gamle gran og endel gammel bjørk og noe rogn. De mest interessante arealene finnes ved vestre del av Langvatnet (gammel skog) og ved Finnburshaugen (relativt gammel, rik lågurt-høgstaudegranskog med en del løvtrær). Området har i tillegg viktig verdi som en del av det meget store, sammenhengende naturskogsområdet Kastbotnen – Tekstjøen – Holden – Esplingdalen – Langvatnet. Dette naturskogslandskapet har samlet sett klare nasjonale naturverdier, og en viktig kvalitet ligger i det store arealet kombinert med viktige og til dels urskogsne kjerneområder (men slike finnes ikke innenfor Langvatnet-Torsvatnet), samt god arrondering der man har inkludert hele dalfører og større nedslagsfelt helt uten nyere inngrep. Langvatnet-Torsvatnet bidrar til dette gjennom (1) økt areal gammelskog/naturskog, (2) intakte dalfører, (3) rik granskog ved Finnburshaugen (dårlig representert i "storområdet"), og (4) som "nøkkelområde" ved å være sammenbinding mellom Finnvollvatnet-Esplingdalen i nord og Reinsjødalen-Tekstjøen i vest.

Langvatnet-Torsvatnet mangler imidlertid spesielle og særegne kvaliteter som gjør at det skiller seg ut som spesielt verdifullt. Rike vegetasjonstyper er lite utbredt, urskogsne skog forekommer ikke, området er uten furunaturskogs kvaliteter, og området ligger for høyt til at kravfulle regnskogsarter kan leve her. Dette fører også til at artsmangfoldet ikke er spesielt rikt (selv om kjerneområdene (særlig 7 Finnburshaugen) har innslag av en del interessante arter). I tillegg er forhåndsdefinert avgrensning klart mangelfull (mot Holden og langs Langvatnet).

Isolert sett oppfyller området i begrenset grad viktige mangler påpekt i mangelanalysen for skogvern i Norge (Framstad et al. 2002, 2003), og ingen spesielt prioriterte skogtyper nevnt i mangelanalysen finnes (men oseanisk preget granskog er en skogtype som Norge har internasjonalt ansvar for, og i så måte kan sies å være en prioritert skogtype). Som del av det meget store naturskogsområdet er imidlertid Langvatnet-Torsvatnet med på å forsterke den høye graden av mangeloppfylling som dette "storområdet" samlet sett har.

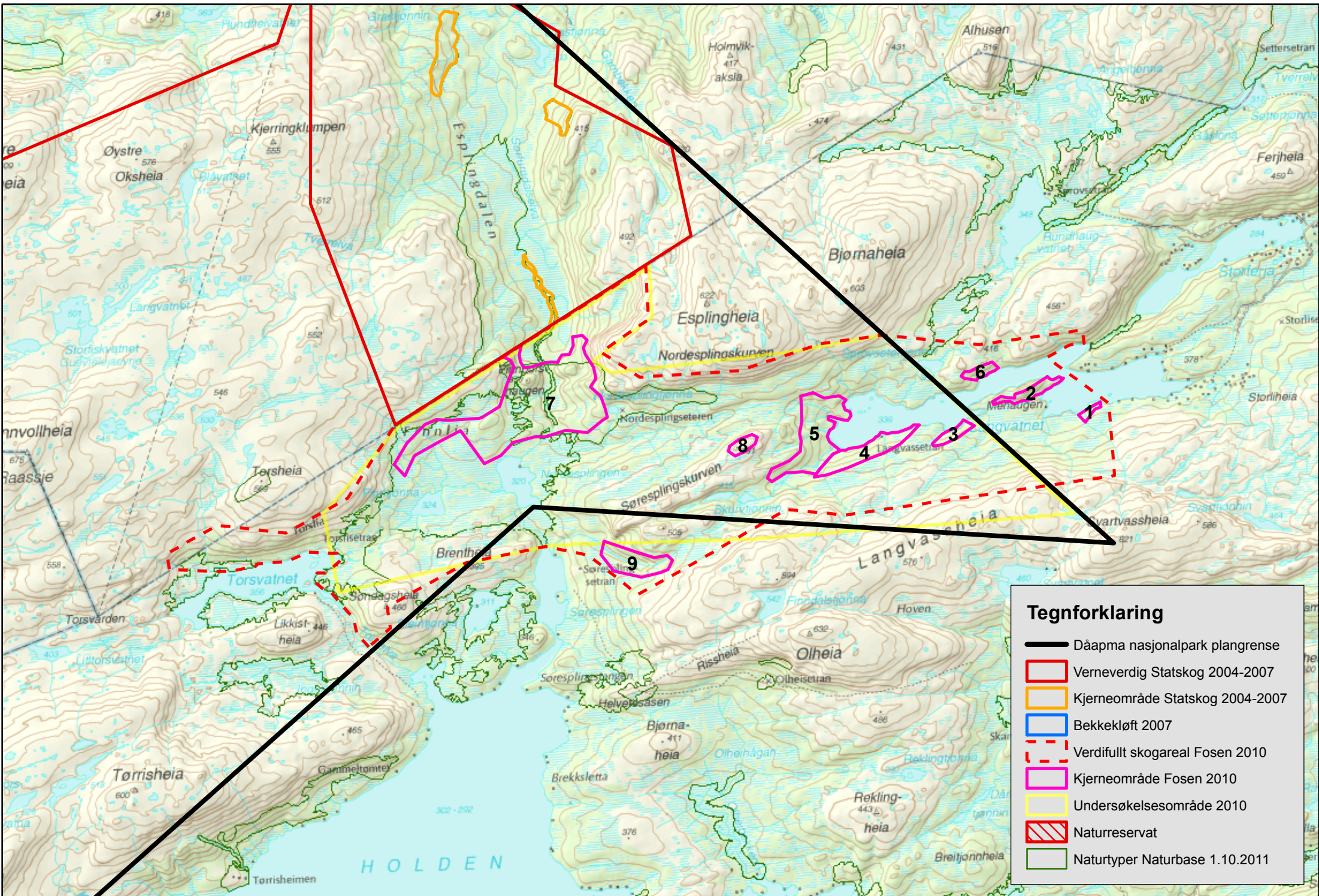
Langvatnet-Torsvatnet vurderes som regionalt (**) verneverdig. Det utgjør likevel et verdifullt tillegg til det store naturskogsområdet det er en del av (selv om det bare i liten grad innehar skogtyper eller arter som ikke finnes eller er lite representert andre steder i "storområdet"), og bidrar til å gjøre dette til et samlet sett nasjonalt verneverdig skogområde (***).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Langvatnet-Torsvatnet. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Topografisk variasjon	Vegetasjonsvariasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
7 Finnburshaugen-Nordesplingtjøna	***	**	*	*	*	—	*	**	**	**	**	-	—	**
1 Langvatnet SØ	***	**	*	**	*	—	*	*	*	0	**	-	—	**
2 Mehaugen ved Langvatnet	***	***	*	*	*	—	*	*	*	*	*	-	—	*
3 Langvatnet S, SV for Mehaugen	***	**	*	**	*	—	*	*	*	*	**	-	—	**
4 Langvatnet SV, ved Langvassetran	***	***	*	**	**	—	*	*	*	*	**	-	—	**
5 Langvatnet V	***	**	*	***	*	—	*	*	*	0	**	-	—	**
6 Langvatnet N, vis-a-vis Mehaugen	***	**	0	0	**	—	**	*	*	*	*	-	—	*
9 Sørespling-skurven S	***	**	*	**	*	—	*	*	*	*	**	-	—	**
8 Sørespling-skurven Ø	***	—	—	—	—	—	—	**	?	**	?	-	—	*
Samlet vurdering	***	**	*	**	**	—	*	**	*	*	*	**	**	**

Referanser

- Artskart 2011. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.
- Klepssland, J. 2006. Naturverdier for lokalitet Esplingdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2006, Fosen. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.
- Moen, A. & Selnes, M. 1979. Botaniske undersøkelser på Nord-Fosen med vegetasjonskart. K.norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1979-4: 1-96, 1 kart.
- Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.
- Naturbase 2010. Direktoratet for Naturforvaltning. http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp
- Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge – M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Tegnforklaring

- Dåpma nasjonalpark plangrense
- Verneverdig Statskog 2004-2007
- Kjerneområde Statskog 2004-2007
- Bekkekløft 2007
- Verdifullt skogareal Fosen 2010
- Kjerneområde Fosen 2010
- Undersøkellesområde 2010
- Naturreservat
- Naturtyper Naturbase 1.10.2011

Bilder fra området Langvatnet-Torsvatnet

Utsikt vestover Langvatnet fra Mehaugen. Foto: Tom Hellig Hofton

Dalgangen nordover mot Esplingdalen, med Finnburshaugen til venstre. Foto: Tom Hellig Hofton

Langvatnet og den nordvendte granskogslia i kjerne 3 til høyre. Foto: Tom Hellig Hofton

Rik høystaudevegetasjon og baserik bergvegg ved Finnburshaugen. Foto: Jon T. Klepsland

Kastbotnen

**

Referanse:

Hofton T. H. 2011. Naturverdier for lokalitet Kastbotnen, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=3726>)

Referansedata

Fylke: Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag
Kommune: Åfjord, Verran
Kartblad: 1623 II
H.o.h.: 260-500moh
Areal: daa

Prosjektilhørighet: Fosen nasjonalpark
Inventør: THH
Dato feltreg.: 09.06.10
Vegetasjonsone: alpin 25% nordboreal 50% mellomboreal 25%
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Kastbotnen er vestre og innerste "fjordarm" av Selavatnet, midt inne på Fosen-halvøya, og utgjør en del av utredningsområdet for Fosen nasjonalpark. Det aktuelle området strekker seg nordover fra Kastbotnen, og omfatter lisdene langs vatnet samt de to dalførene Finnburskardet og Reinsjødalen, sistnevnte strekker seg videre nordover over til Reinsjøene og Tekssjøen – Holden.

Området dekkes av fattige, mellom- til nordboreale gran- og furuskogssamfunn. Mer eller mindre kompakt granskog inntar lisdene (det meste av blåbærtype, helt lokalt småbregneskog), mens glisnere furu- og barblandingskog inntar skinnere rygger, deler av dalbunnen og deler av tørrere lisdere (mye av røsslyng-blokkbærtype). Mindre myrer (for det meste fastmatte-bakkemyrer) er vanlig i dalbunnen og i de slake hellingene langs Kastbotnen. Området er helt urørt av nyere inngrep, og gammelskog dekker hele arealet. Skogen i ytre og midtre deler er imidlertid betydelig påvirket av tidligere gjenomhogster og er stort sett en halvgammel aldersfaseskog med spredte innslag av gamle trær og sparsomt med død ved. Lenger inne i dalen er det gammel naturskog, og lia på vestsiden av Reinsjødalen har urskogsnær granskog med meget gamle trær og bra med død ved i ulike nedbrytningsstadier.

Området har klare naturverdier knyttet til at det er et større gammelskogslandskap helt uten nyere inngrep, delvis med gammel naturskog, inkludert urskogsnær granskog med svært gamle trær og god kontinuitet i død ved, og relativt gammel furuskog. Stor verdi ligger i at området er sørvestre ende av det meget store, sammenhengende naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Esplingdalen – Langvatnet, som samlet sett har klare nasjonale naturverdier (knyttet til stort areal kombinert med viktige og til dels urskogsnære kjerneområder, samt god arrondering der man har inkludert hele dalfører og større nedslagsfelt helt uten nyere inngrep. Kastbotnen bidrar gjennom både økt areal gammelskog, intakt dalføre og urskogsnær granskog til kvalitetene i dette naturskogskomplekset. Imidlertid er variasjonsbredden begrenset, og det er helt ordinære, fattige, mellom- til nordboreale gran- og furuskogssamfunn som dominerer. Dessuten finnes heller ikke partier med spesielt fuktig granskog. Slik sett mangler området naturgitte egenskaper som karakteriserer skog med store naturverdier i distriktet. Dette fører også til – selv om skogen er til dels meget gammel – at arts mangfoldet ikke er spesielt rikt, og at bare et begrenset antall signal- og rødlistearter er påvist (men flere ville opplagt blitt påvist ved grundigere undersøkelser) (6 rødlistearter, alle NT).

Isolert sett oppfyller området i begrenset grad viktige mangler påpekt i mangelanalysen for skogvern i Norge (Framstad et al. 2002, 2003), men forekomst av urskogsnær granskog har likevel interesse i så måte. Som del av det meget store naturskogsområdet er imidlertid Kastbotnen med på å forsterke den høye graden av mangeloppfylling som dette "storområdet" har.

Kastbotnen vurderes isolert sett som regionalt (**) til lokalt (*) verneverdig. Det utgjør likevel et verdifullt tillegg til det store naturskogsområdet det er en del av (selv om det ikke innehar skogtyper eller arter som ikke finnes eller er lite representert andre steder i "storområdet"), og bidrar til å gjøre dette til et samlet sett nasjonalt verneverdig skogområde (***).

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9. juni 2010, ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark". Værforholdene var gode (lettskyet oppholdsvær). Tilgang til området ble gjort fra Kruven over Skamnavatnet, videre ned vestsiden av Reinsjødalen, over Svartvassheia inn til Finnburtjønnna, ned Finnburskardet til nordenden av Kastbotnen, et lite stykke sørover på vestsiden av Kastbotnen, og tilbake østover over Klumptjønnna. Den delen av undersøkelsesområdet som ligger på vestsiden av Kastbotnen ble således ikke sjekket, fordi det var oversiktlig og enkelt å bedømme fra avstand, og fordi dette partiet på avstand ble vurdert til å være skog av samme type og påvirkning som skogen ved nordenden av vatnet. Generelle kartleggingsparametre (vegetasjon, skogstruktur, avgrensning) vurderes som godt dekket, mens undersøkelsene av arts mangfoldet var av mer stikkprøvemessig karakter.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er en del av utredningsområdet for Fosen nasjonalpark, som definert av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag pr. juni 2010. Undersøkelsesområdet var noe diffust avgrenset, og besto i utgangspunktet av arealer i Åfjord: det skogdekte arealet på vestsiden av Kastbotnen nord for Gurbheia, Finnburskardet og Reinsjødalen nord til Svartvatnet.

Tidligere undersøkelser

På Naturbase (2011) ligger det to myrlokalteter på Verran-siden av Reinsjødalen, kartlagt og beskrevet av Moen & Selnes (1979): "Siriklompn NV" (lokalt viktig, C), og "Sideren NV" (viktig, B). Beskrivelsene og avgrensningene er mangelfulle. Av artsfunn ligger det inne noen få observasjoner av vanlige karplanter (M. Selnes 1978), moser (A. Moen 1975), fugl og dessuten kadaverfunn (rein/sau) drept av jerv 2007.

Beliggenhet

Området ligger midt inne på Fosen-halvøya, på grensa mellom Åfjord (Sør-Trøndelag) og Verran (Nord-Trøndelag), nærmere bestemt nord for Kastbotnen, som er innerste "fjordarm" av Selavatnet.

Naturgrunnlag

Topografi

Området består av to markerte, men nokså åpne dalfører; Reinsjødalen som kommer fra nordøst, og Finnburskardet fra nordvest, som løper sammen ved innerste enden av den smale "fjordarmen" Kastbotnen som er innerste (vestre) ende av Selavatnet. Terrengstigningen stiger fra Kastbotnen på 260 moh til fjellområder på godt over 500 moh i nord og vest, mens det på østsiden av Reinsjødalen er et småkupert, lavere åsparti. Mye av arealet tas opp av skogdekte liser eksponert mot øst-sørøst (Reinsjødalen-Kastbotnen) og sørvest (Finnburskardet), men alle eksposisjoner er representert. Dalbunnene er relativt flate med noe myr, mens liserne dels er nokså bratte.

Geologi

Nordre del av området ligger på migmatittisk og granittisk gneis, mens søndre del (sør og sørøst for innerste ende av Kastbotnen) ligger på glimmerskifer og glimmergneis (Sigmond et al. 1984).

Klima

Fosen-halvøya har et utpreget oseanisk klima, med kjølige somre, milde vintre og rikelig nedbær året rundt. Hele den planlagte nasjonalparken ligger i klart oseanisk (O2) vegetasjonssesjon (Moen 1998). Området mangler skarp topografi som gir grunnlag for store kontraster i lokalklimaet, som veksler fra moderat fuktig i østvendte hellinger til relativt tørt i sør-sørvestvendte bratthellinger i Finnburskardet.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Området er nesten utelukkende dekket av fattige skog- og vegetasjonstyper. Til dels tung og kompakt granskog står i liene på begge sider av Kastbotnen, på solsida et stykke innover i Finnburskardet og i nedre del av solsidelia innover i Reinsjødalen. Denne er i all hovedsak av ordinær blåbærtype, mens småbregneskog opptrer helt lokalt på de "rikeste" stedene. En god del bjørk inngår i granskogen på litt åpnere steder, lokalt også enkelte rogn og selje. Solsideliene innover i Finnburskardet har et (lokalt) nokså varmt og lunt lokalklima, med små innslag av enkelte svakt næringskrevende karplanter. Her ser en tydelig hvilken innvirkning ulike eksposisjon og lokalklima har i fjellnære strøk i distriktet - på solsida er det her kompakt granskog langt inn, og bjørkeskog i indre del, mens det på skyggesida stort sett er treløst helt ned i dalbunnen (bortsett fra noen spredte treklynger).

På slakere terreng i dalbunnene og på skinnere deler av liserne, er det mye røsslyng-blokkebær-skog dominert av furu, dels som barblandingsskog, dels som renere furuskog. På kollene er det knauskog (med mye heigråmose). Ren furuskog finnes særlig på østsiden i Reinsjødalen.

Det småkuperte terrengstigningen øst for Kastbotnen, mot Klumptjønna, har småskalamosaikk mellom skinn furuskog på ryggene og tyngre granskog i hellingene.

Skogen er en del opprevet av myr, mest som fattige bakkemyrer. Dette er bl.a. lett synlig utover langs Kastbotnen, der det i den øst-nordøstvendte lia er karakteristisk veksling mellom striper av granskog og striper av bakkemyr.

Fjellområdene på sidene er (etter det en kunne se) utelukkende fattige, med skrinne berglendte rabber og fuktigere lyngheivevegetasjon og stedvis grassletter i liserne.

Skogstruktur og påvirkning

Granskogsliene på lavere nivåer, samt også på solsida et stykke innover i Finnburskardet, har gjennomgående et sluttet og dels kompakt skogbilde. På skinnere mark og høyere oppe er det mer opprevet og glissen skog, og furu- og barblandingsskogen er gjennomgående nokså åpen.

Gammelskog som ikke er påvirket av inngrep i nyere tid dekker hele området. En kan spore en klar påvirkningsgradient fra sør til nord, der granskogslia på vestsiden av Reinsjødalen indre del har tilnærmet urskogspreg, med grovdimensjonerte trær, mange meget gamle trær med grove tørrgreiner ned mot bakken, og en god del død ved i de fleste nedbrytningsstadier. Videre sørover er det ganske skarpt skille mot sterkere plukkhogst påvirket skog, men også skogen som står i nedre del av Reinsjødalen og litt innover i Finnburskardet er gammel, med trær av høy alder og en del stående død ved (men derimot er det her lite læger). Lenger sørover (liene langs Kastbotnen) er skogen klart mer påvirket også av tidligere gjennomhogster, og er for det meste mer eller mindre ordinær, moderat sjiktet aldersfaseskog dominert av halvgamle trær og med nokså lite død ved. I myrkanter og sumpskog står imidlertid også her trær av høy alder. Skogen utover på vestsiden av Kastbotnen ser tydelig ut til å ha samme karakter (avstandsvurdert i kikkert).

Furuskogen i Reinsjødalen og dels også i Finnburskardet har dels godt innslag av gamle levende trær (men ikke av grove dimensjoner) og gammel gadd, mens det er lite læger av furu. Antakelig har det for lenge siden vært ryddet ut død furu, evt har det opphav i plukkhogst for svært lenge siden.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Kastbotnen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Svartvasslia i Reinsjødalen

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: A

Hoh: 300-375 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9.6.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Svartvatnet i Reinsjødalen mellom Kastbotnen og Reinsjøene, for det meste i Åfjord men også med en liten bit i Verran. Den består av ei 1,4 km lang sørøstvendt liseide ned mot dalbunnen, avgrenset av snaufjell i bakkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia har fattig blåbær-fjellgranskog, med noe sumpskog helt nederst i dalbunnen. Skogen er helt ubetydelig påvirket gammel naturskog, med grove dimensjoner og mange meget gamle trær med tette, grove tørrgreiner langt ned mot bakken. Det er også mye gadd og en god del læger i ulike nedbrytningsstadier (inkludert gamle, sterkt nedbrutte). Ei svært tettkronet, men samtidig smal gran ("slangegran") står ned mot myra. Innslaget av løvtrær er lite, men enkelte gamle bjørk inngår. Lenger sørover er det relativt skarpt skille mot mer påvirket (men fortsatt relativt gammel) naturskog, der andelen gamle trær er lavere og det er mindre død ved.

Artsmangfold: Området har gode forhold for arter knyttet til gammel naturskog, men det ligger opp mot skoggrensa, noe som (særlig for lav) begrenser artsutvalget en del. Skorpelavfloraen på trærne er dårlig undersøkt. Spredte funn er gjort av vinflekklav (*Arthonia vinoso*), gammelgranlav (*Lecanactis abietina*) og *Lecidea leprarioides*, og det er klart potensial for flere arter. På stående død ved er påvist langnål (*Chaenotheca gracillima*), og innunder rothalsen på trærne vokser huldrelav (*Gyalecta friesii*). Av makrolav er det ganske mye gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) og noe skrukkelav (*Platismatia norvegica*). På læger er det svartonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*), og på grovbarkete trær (særlig gadd) gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*). Artsmangfoldet er generelt ganske dårlig undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det (meget) store naturskogsområdet som strekker seg fra Kastbotnen til Tekssjøen og østover forbi Holden til Esplingdalen og Langvatnet.

Verdivurdering: Her er uvanlig gammel naturskog, med meget gamle trær og mye død ved, og selv om det er fjellskog (noe som begrenser artsutvalget) vurderes lokaliteten som svært viktig (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

2 Finnburskardet nedre

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Hoh: 275-360 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9.6.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innenfor Kastbotnen, på grensa mot Verran, og består av sørvest- til sørøstvendte granskogslirer der Finnburskardet munner ut i Reinsjødalen. Området er avgrenset av glissen fjellskog i bakkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia dekkes for det meste av nokså tung og kompakt granskog (blåbærskog), mens det i de sørvestvendte hellingene innover Finnburskardet er tørrere og skrinne, og mest en glisnere blandingskog av gran og furu (røsslyng-blokkebærskog og blåbærskog). Noe fattig sumpskog finnes i myrkanter i bunnen, i mosaikk med dels åpen barblandskog. Skogen er gammel, men noe mer påvirket enn lenger inn i Reinsjødalen. Granskogen i nedre del er moderat plukkhogst påvirket aldersfaseskog, med relativt godt innslag av biologisk gamle trær, og spredte gadd og læger i ulike nedbrytningsstadier. Innover Finnburskardet er skogen mindre påvirket, med til dels meget gamle trær og mye gadd av både gran og furu, men nokså lite læger. Furutrærne er dels meget gamle, men ikke grovdimensjonerte. Det er nesten ikke læger av furu.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er av moderat interesse, med et mindre utvalg typiske naturskogsarter av lav og vedsopp. Eksposisjonen gjør at skogen ikke er spesielt fuktig, noe som gjør området lite egnet for fuktighetskrevede arter, og for eksempel er det bare sparsomme mengder gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*). Av andre påviste arter kan nevnes duftskinn (*Cystosterum murrayii*), gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*), praktbarksopp (*Veluticeps abietina*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det (meget) store naturskogsområdet som strekker seg fra Kastbotnen til Tekssjøen og østover forbi Holden til Esplingdalen og Langvatnet.

Verdivurdering: Lokaliteten har relativt gammel naturskog av både gran og furu, bl.a. med "urskogselementer" av gammel furu og furugadd. Artsmangfoldet er imidlertid ikke særlig rikt. Lokaliteten vurderes som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

3 Reinsjødalen østside

Naturtype: Gammel barskog - Gammel furuskog
BMVERDI: B

Hoh: 300-360 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 9.6.2010 ifbm prosjekt "Fosen nasjonalpark".

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av ei ca 1,2 km lang nordvestvendt liseide på østsiden av Reinsjødalen innenfor Kastbotnen, avgrenset av skrinne, dels nakne rygger i bakkant og den myrlendte dalbunnen i nedkant.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I den småkuperte hellingen dominerer fattig røsslyng-blokkebær-furuskog, med spredt gran innimellom. Skogen er relativt glissen, men gammel naturskog, med god aldersspredning, mange tydelig gamle trær (men mest av saktevoksende, små til moderate dimensjoner, selv om enkelte litt grøvre også finnes). Det står også en del furugadd (gammel "kelogadd"), mens det er få læger (men spredte finnes).

Artsmangfold: Artsmangfoldet er dårlig undersøkt, men området har et visst potensial for naturskogsarter knyttet til død stående og liggende furu.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av det (meget) store naturskogsområdet som strekker seg fra Kastbotnen til Tekssjøen og østover forbi Holden til Esplingdalen og Langvatnet.

Verdivurdering: Gammel furu-naturskog er sjeldent, og det er lite tilsvarende skog kartlagt på Fosen. Imidlertid er det relativt lite læger, noe som klart trekker ned (siden mye av biomangfoldkvalitetene i slik skog er knyttet til læger). Under noe tvil settes verdien til B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep).

Artsmangfold

Området har delvis gammel naturskog (til dels urskogsner), og har derfor i utgangspunktet gode forhold for kravfulle naturskogsarter knyttet til gamle trær og død ved. Imidlertid ligger området høyt over havet, og granskog med stabilt høy luftfuktighet mangler, noe som gjør at artsamangfoldet ikke framstår som spesielt rikt.

De største biomangfoldinteressene er knyttet til den meget gamle granskogen i Reinsjødalen (kjerne 1 og deler av 2), her er det brukbart potensial særlig for skorpelav knyttet til meget gamle trær (dårlig undersøkt). Det synes likevel som om heller ikke dette elementet er spesielt godt utviklet. Vedsoppmangfoldet er heller ikke spesielt rikt (dette er et regionalt trekk ved de fuktige granskogene i ytre Midt-Norge). Det er også et visst potensial for naturskogsarter knyttet til død stående og liggende furu, uten at det kan forventes spesielt sjeldne eller kravfulle arter. Artsmangfoldet på løvtrær er fattig, med sparsomt utviklede lungeneversamfunn (lungenever *Lobaria pulmonaria*, skrubbenever *L. scrobiculata*) på rogn i Finnburskardet, og enkelte gammelskogs-skorpelav på stående død bjørk i Reinsjødalen som eneste påviste av interesse.

Tabell: Artsfunn i Kastbotnen. Kolonnen Totalt antall av art summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen Funnet i kjerneområde henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Levermoser	<i>Mylia taylorii</i>	Rødmuslingmose		2	1 ₂
Busk- og bladlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Gubbeskjegg	NT	4	1 ₃ 2 ₁
	<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lungenever		2	2
	<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrubbenever		10	10
Skorpelav	<i>Arthonia vinosa</i>	Vinflekklav		2	1 ₂
	<i>Chaenotheca gracillima</i>	Langnål	NT	1	1 ₁
	<i>Gyalecta friesii</i>	Huldrelav	NT	2	1 ₂
	<i>Lecidea leprarioides</i>			5	1 ₅
Sopp vedboende	<i>Cystostereum murrayii</i>	Duftskinn	NT	4	2 ₂ 2 ₂
	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Svartsonekjuke	NT	1	1 ₁
	<i>Pseudographis pinicola</i>	Gammelgranskål	NT	8	1 ₄ 2 ₄
	<i>Veluticeps abietina</i>	Praktbarksopp		1	2 ₁

Avgrensning og arrondering

Området er naturlig velavgrenset mot snau fjell langs hele vest- og nordsiden, mot innsjøen Kastbotnen i nedkant, og mot vannskillet på toppen av åskollene Klumptjønnna – Skamnavatnet på østsiden av Reinsjødalen (slik at hele nedslagsfeltet til Kastbotnen er inkludert). Området er i praksis en sørvestlig forlengelse av Tekssjøen-området, kartlagt ifbm vern av skog på statsgrunn i 2004, og gitt nasjonal verneverdi (***) (Hofton et al. 2005). Den delen av området som ligger på Åfjord-siden er i dag vernet som naturreservat.

Området favner et velavgrenset landskapsrom, idet en her har et naturområde uten nyere inngrep på hele strekningen fra liene langs Kastbotnen, gjennom Finnburskardet opp til snau fjellet, og hele Reinsjødalen inn til Reinsjøene. Landskapsmessig sett må dette ses på som sørvestenden av dalsystemet som omfatter den vide dalbunnen omkring Reinsjøene og fortsetter videre nordover til Tekssjøen og østover til Holden (og enda videre østover til Esplingdalen og Langvatnet). Samlet sett utgjør dette et (meget) stort naturskogsområde.

En viktig del av kvaliteten til området ligger i at det er et velavgrenset, større gammelskogsområde. Det er derfor av arronderingsmessig stor betydning at hele dalsystemet fanges opp i størst mulig grad, dvs både Åfjord- og Verran-siden, og en bør også trekke grensa så langt utover liene på begge sider av Kastbotnen som mulig (noen få, små hytter her er av liten betydning). Det er derfor klart naturfaglig uheldig at forhåndsdefinert grense for området følger dalbunnen i Reinsjødalen.

Andre inngrep

Området er praktisk talt helt uten nyere inngrep. En gammel, forsiktig ryddet sti går inn Finnburskardet. Nederst, rett innenfor Kastbotnen, har det for lenge siden vært inngjerding for rein (bare rester i dag). Utover langs Kastbotnen ligger det noen få gamle hytter.

Vurdering og verdisetting

Isolert sett har området middels naturverdier. Klare kvaliteter er knyttet til at det er et større gammelskogslandskap helt uten nyere inngrep, delvis med gammel naturskog, inkludert urskogsgranskog med svært gamle trær og god kontinuitet i død ved, og relativt gammel furuskog. Området har også stor verdi som sørvestre ende av det meget store, sammenhengende naturskogsområdet Kastbotnen – Tekssjøen – Holden – Esplingdalen – Langvatnet. Dette naturskogslandskapet har samlet sett klare nasjonale naturverdier, og en viktig kvalitet ligger i det store arealet kombinert med viktige og til dels urskogsneare kjerneområder, samt god arrondering der man har inkludert hele dalfører og større nedslagsfelt helt uten nyere inngrep. Kastbotnen bidrar gjennom både økt areal gammelskog, intakt dalføre og urskogsgranskog til kvalitetene i dette naturskogskomplekset.

På den annen side er variasjonsbredden er begrenset, og det er helt ordinære, fattige mellom- til nordboreale gran- og furuskogssamfunn som dominerer. Dessuten finnes heller ikke partier med spesielt fuktig granskog. Slik sett mangler området naturgitte egenskaper som karakteriserer skog med store naturverdier i distriktet. Dette fører også til – selv om skogen er til dels meget gammel – at artsmangfoldet ikke er spesielt rikt, og at bare et begrenset antall signal- og rødlistearter er påvist (men flere ville opplagt blitt påvist ved grundigere undersøkelser). I tillegg er forhåndsdefinert avgrensning klart mangelfull.

Isolert sett oppfyller området i begrenset grad viktige mangler påpekt i mangelanalysen for skogvern i Norge (Framstad et al. 2002, 2003), men forekomst av urskogsgranskog har likevel interesse i så måte. Som del av det meget store naturskogsområdet er imidlertid Kastbotnen med på å forsterke den høye graden av mangeloppfylling som dette "storområdet" har.

Kastbotnen vurderes isolert sett som regionalt (**) til lokalt (*) verneverdig. Det utgjør likevel et verdifullt tillegg til det store naturskogsområdet det er en del av (selv om det ikke innehar skogtyper eller arter som ikke finnes eller er lite representert andre steder i "storområdet"), og bidrar til å gjøre dette til et samlet sett nasjonalt verneverdig skogområdet (***).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Kastbotnen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Topografisk variasjon	Vegetasjonsvariasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Svartvasslia i Reinsjødalen	***	**	***	***	*	—	*	*	*	0	**	-	—	***
2 Finnburskar-det nedre	***	**	**	**	*	—	*	*	*	0	*	-	—	**
3 Reinsjødalen østside	***	*	**	**	0	—	*	*	*	0	*	-	—	**
Samlet vurdering	***	**	**	***	*	—	*	**	*	0	*	**	**	**

Referanser

Artskart 2011. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

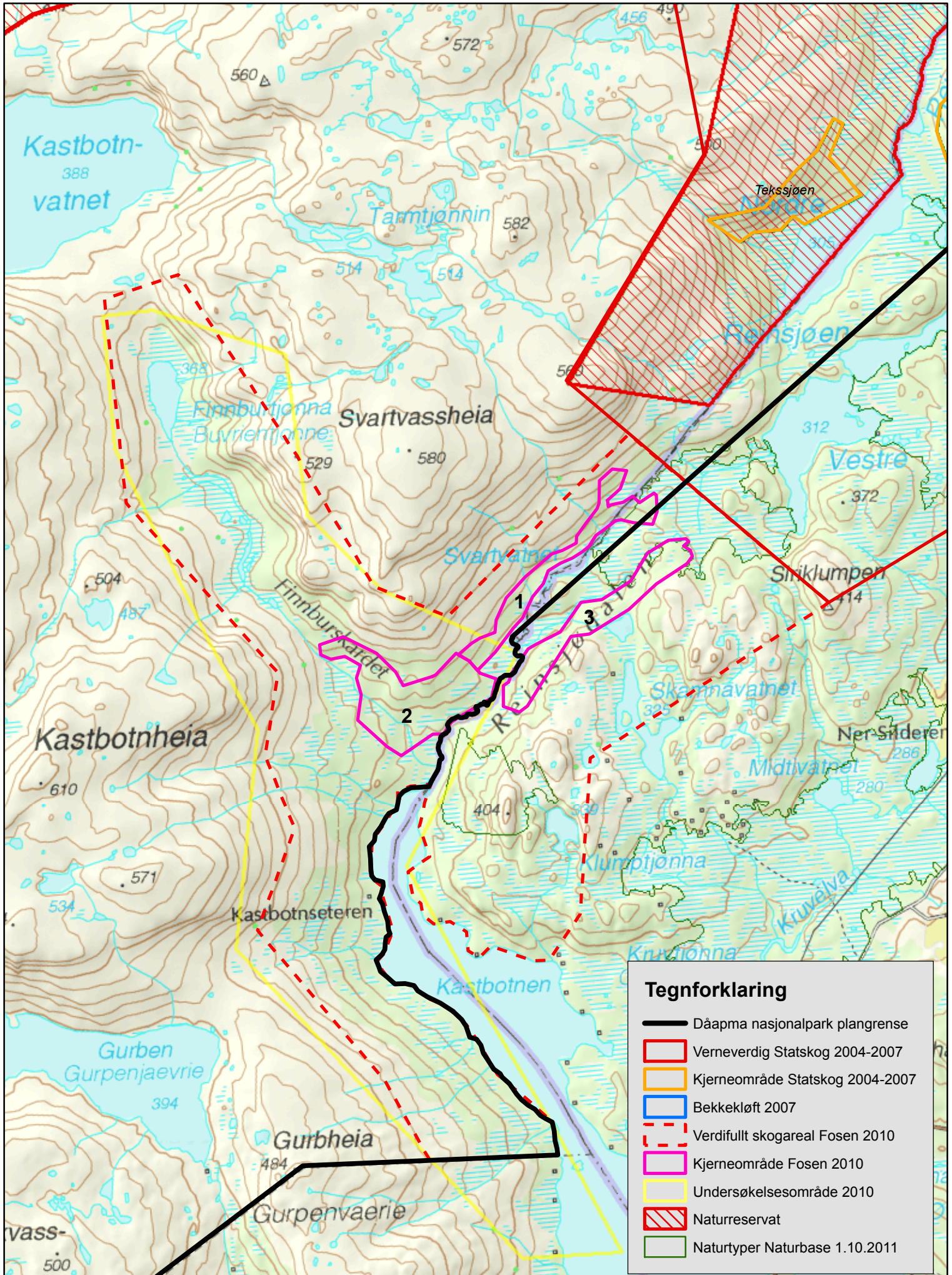
Hofton T. H., Reiso S. & Abel, K. 2005. Naturverdier for lokalitet Tekssjøen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2004, DP 1. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Moen, A. & Selnes, M. 1979. Botaniske undersøkelser på Nord-Fosen med vegetasjonskart. K.norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1979-4: 1-96, 1 kart.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Naturbase 2010. Direktoratet for Naturforvaltning. http://dnweb12.dirmat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp

Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge – M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Bilder fra området Kastbotnen

Kastbotnen sett utover fra Svartvassheia. Foto: Tom Hellig Hofton

Gammel naturskog i nedre del av Finnburskardet (kjerne 2). Foto: Tom Hellig Hofton

Relativt gammel furuskog på østsiden av Reinsjødalen (kjerne 3). Foto: Tom Hellig Hofton

Området er et naturskjønt gammelskogslandskap, her sett mot nordvest fra lia øst for Kastbotnen. Foto: Tom Hellig Hofton

Tekssjøen ***

Referansedata

Fylke:	Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	Prosjektilhørighet:	Statskog 2004, DP 1
Kommune:	Åfjord, Verran	Inventør:	THH, SRE, KAB
Kartblad:	1623 II Holden, 1623 III Roan	Dato feltreg.:	30.07.04-01.08.04
UTM:	Ø:588000, N:7107000	Areal:	38294 daa
H.o.h.:	200-600moh		
Vegetasjonssone:	Sørboreal		
Vegetasjonseksjon:	O2-KIart oseanisk		

Sammendrag

Tekssjøen-området ligger i et større villmarksområde sentralt på Fosen-halvøya, og består av hele øvre delen av nedbørsfeltet til Stordalselva. Området utgjør et meget velarrondert og naturlig avgrenset landskap som omfatter tre markerte dalfører med intakte gradienter fra vann og elver i dalbunnen, via skogdekte lier opp til høyfjellet.

Landskapet har en mosaikk mellom større og mindre granskogsarealer langs bekker og i luser, store arealer myrer i slake skrånninger og dalbunner (for det meste fattige bakkemyrer), og glissen furuskog på rygger og i fattige skrånninger. For det meste dominerer nøysomme vegetasjonstyper (blåbærgranskog, røsslyng-blokkebæruruskog), men det er også en del rikere granskog i hellinger med sigevann (rik småbregneskog, høgstaudeskog). Ganske store deler har et relativt glissent skogbilde av seintvoksende og gamle, men ikke særlig grove trær. I frodigere hellinger står imidlertid langt grovere og mer kompakt granskog. Skogen i indre del (innenfor Tekssjøen) er for en stor del gammel naturskog, der en del granskog har urskogs nær tilstand, med meget gamle trær, rikelig med grove læger i alle nedbrytningsstadier og høy kontinuitet. Furu-skogen er også gammel, med innslag av grove trær på 500 år og spredt dødved. Ytre deler av dalen er langt mer påvirket, med mye sein optimalfase og et mer homogent skogbilde. Imidlertid står de fuktigste skogpartiene her, selv om området ligger noe høyt til å ha utviklet boreal regnskog.

Artsmangfoldet er relativt rikt på naturskogsarter innen flere artsgrupper, og området har regionalt stor viktighet for vedlevende og epifyttiske organismer, samt trolig også for arealkrevende og forstyrrelsesfølsomme fugl. Likevel kan ikke lokaliteten sies å være spesielt viktig biomangfoldmessig, kanskje med unntak av skorpelavsamfunn på gammel gran.

Lokaliteten har et uvanlig uberørt preg, praktisk talt helt uten tekniske inngrep, og det er lenge siden det ble drevet skogbruk i området. Deler av granskogen i indre deler er noe av det minst påvirkete som er påvist på Fosen. Totalt sett har området store kvaliteter knyttet særlig til størrelse, urørthet og arrondering, og vurderes som nasjonalt verneverdig (***).

Feltarbeid

Hele undersøkelsesområdet, samt tilliggende areal på Åfjord-siden, ble undersøkt i løpet av tre dager. Været var svært varmt, noe som sammen med ganske mye insekter vanskeliggjorde feltarbeidet en del. Dette ga seg særlig utslag i at artsregistreringene ikke har vært like detaljerte overalt. Alle deler av området er likevel godt dekket. Tidspunktet på året innebærer at en del sopparter som danner fruktlegemer på høsten ikke har blitt fanget opp. Artsmangfoldet av vedboende sopp er imidlertid ganske svakt i denne regionen, derfor har ikke dette hatt særlig stor innvirkning på resultatene totalt sett.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med økt skogvern på statens grunn. Arbeidsgrensene for undersøkelsesområdet var på forhånd bestemt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Direktoratet for Naturforvaltning i samarbeid med Statskog SF. Undersøkelsesområdet ligger på Åfjord statsallmenning og på privat grunn i Verran (tidligere Norske Skog-skogene), og omfatter hele nedbørsfeltet til øvre del av Stordalselva ned til Lauvhattbekken ca. 1 km inn på Åfjord statsallmenning, med unntak av det tidligere avgrensede området "Teksjølia" (Direktoratet for Naturforvaltning 1991c, 1998). Arealet på undersøkelsesområdet var i underkant av 22 000 daa. I tillegg ble tilgrensende område på Åfjord statsallmenning i ytre deler også undersøkt og inkludert i avgrensningen, et areal på 4900 daa.

Tidligere undersøkelser

Sentrale deler av området har tidligere vært undersøkt i forbindelse med verneplan for barskog, fase I. Et areal på 3 700 daa under navnet "Teksjølia" ble undersøkt og avgrenset omkring Tekssjøen i 1985, og vurdert som nasjonalt verneverdig spesialområde (***). (Angell-Petersen 1994), på bakgrunn av bl.a. stor variasjon i skogtyper, svært frodig granskog og preg av gammel naturskog. Under prosessen til verneplan for barskog fase I ble dette utvidet til å omfatte større deler av dalen fra innenfor Tekssjøen og et stykke nedover, totalt 11 300 daa. Dette området ble så vurdert vernet i både fase I og fase II (Direktoratet for Naturforvaltning 1991c, 1998), men ble trukket ut under høringsrundene. Teksjølia er også omtalt i Naturvernforbundets rapport om storområder i skog (Bredesen et al. 2003).

Beliggenhet

Området ligger sentralt på indre del av Fosen-halvøya, lengst nordøst i Åfjord kommune og nordvest i Verran kommune. Det omfatter hele øvre del av Stordalselvas nedbørsfelt, og er stort sett naturlig avgrenset mot snaufjell på alle kanter. I vest grenser området til privat grunn videre nedover langs Stordalselva.

Naturgrunnlag

Topografi

Lokaliteten består av hele øvre del av Stordalselvas nedbørsfelt, og består av et ganske stort, bredt og åpent dalføre som stiger til dels ganske bratt opp til snau fjellet rundt. Fra en bred og åpen forsenkning i sør med flere større og mindre vann, omgitt av myrer og slake åsrygger, starter vassdraget sin ferd mot havet. Fra Reinsjøene renner Reinsjøelva ganske rolig rett nordover, tar opp i seg Finndalselva fra sidedalen Finndalen som kommer ned i hoveddalen fra nord, og svinger så skarpt vest-sørvestover gjennom Tekssjøen og blir til Stordalselva. En rekke småbekker faller ned i hovedelva fra begge sider. Fra Tekssjøen og noen kilometer nedover er dalføret ganske trangt, og skog er begrenset til et smalt belte langs elva. Lenger nede vider dalføret seg ut igjen, og det blir plass til koller og slake skoglier på begge sider.

Geologi

Berggrunnen består av grunnfjell av prekambrisk alder, og er dominert av migmatittisk gneis av granittisk og granodiorittisk sammensetning (Sigmond et al. 1984). Lokalt rik vegetasjon har trolig opphav i små partier med rikere berggrunn, trolig amfibolitt.

Opplendte partier, særlig i øvre deler, har ganske avskrapte forhold med en del berg i dagen, og fjellområdene har en del nakent fjell. Størsteparten av de skogdekte partiene har et ganske tynt, men likevel relativt jevnt avsatt overdekke av morene. Mer beskyttede hellinger kan lokalt ha ganske tykke løsmasser. I tillegg har temmelig store arealer i slakere, konkave skråninger og på flater mark i dalbunnene torvdekke (dvs. myr).

Klima

Lokaliteten ligger i klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2) (Moen 1998), og klimaet er humid og fuktig med et oseanisk preg. Meget høy nedbørhyppighet er karakteristisk, med over 240 dager i året med nedbør over 0,1 mm (Moen 1998). Nedbørmengden ligger trolig oppunder 2000 mm, avtakende mot øst. Værstasjonen Momyr (280 moh.) i Åfjord ca. 10 km vest-nordvest for området hadde i perioden 1961-1990 gjennomsnittlig årsnedbør på 2010 mm (Meteorologisk Institutt 2005). Det er ingen temperaturstasjoner i nærheten av området.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Landskapet preges av mosaikker mellom granskog i lisdaler og langs bekker og elver, glisne furuskoger på rygger og i myrkanter, og store arealer med myrer. Totalt sett er skogdekt areal relativt begrenset pga. alle myrene. Et karakteristisk trekk for indre deler av området er at sammenhengende og kompakt granskog står i større og mindre enheter i lisdalene, ovenfor myrmosaikker i dalbunnene. Vegetasjonen har generelt et humid og oseanisk preg, med rikelig dekning av fuktighetskrevede arter med oseanisk utbredelse.

Granskogen står konsentrert til brattere skråninger og bekkedaler. Mye av granskogen er blåbærskog (humid utforming med mye skrubbe og bjønnekam), men småbregneskog av varierende rikhet med mye bregner i feltsjiktet er også vanlig i hellinger og søkk. En del rikere skog kommer også inn i hellinger med sigevann og i fuktige drag, både storbregneskog og særlig høgstaudeskog. Slike steder inngår arter som skogburkne, turt, kvitbladtistel og tyrihjel, og på fuktige steder gulstarr, sumphaukeskjegg, fjelltistel og svarttopp. Disse rike partiene er trolig i stor grad betinget av lokale lommer av rikere berggrunn. En del fattig sumpskog og små partier rikere sumpskog inngår også langs bekkedrag og i myrkanter, samt i form av hellesumpskog i fuktige skråninger. Lågurtskog finnes sparsomt i de tørreste skråningene. Det er totalt sett ganske stor variasjon i granskogstyper, selv om fattige utforminger dominerer. Trolig er andelen rike vegetasjonstyper større i selve Tekssjølia enn i det området som ble undersøkt i 2004 (jf. Angell-Petersen 1994).

Innslaget av vanlig bjørk varierer men er generelt ganske stort, spesielt i glissen skog oppe i lisdalene og i tilknytning til myrkanter, langs vassdraget og opp mot fjellet. I mer påvirkete deler av granskogen, dvs. i ytre deler av dalen, inngår også partier med mye bjørk som er suksesjonsbetinget (bjørk etablert etter hogst som har åpnet opp granskogen). Andre løvtrær, som rogn, selje, osp og gråor er langt sjeldnere.

Furuskogen, som dekker mye av skogarealet i området, er for en stor del av røsslyng-blokkebærtype. Denne står både i fuktige skråninger og på grunnlendte rygger. I skråninger er det noen steder innblandet en del gran i røsslyng-blokkebærskogen. De tørreste, sørvendte hellingene har enkelte steder fragmenter av bærlyngskog, men klimaet er for humid til at denne typen gjør noe av seg. I dalbunnen går røsslyng-blokkebærskogen iblant over i furumyrskog i myrkantene.

Store deler av arealet under skoggrensa dekkes av myr, for det meste fastmattemyrer. Særlig bakkemyr er vanlig og kan utgjøre bølgende tepper i slake hellinger. Myrvegetasjonen er stort sett fattig, med blåtopp, rome, klokkeling og torvull som karakteristiske arter. Intermediærmyr med arter som gulstarr, dvergjamne, jåblom og bjønnbrodd inngår imidlertid også enkelte steder. Ved Skurvseteren lengst vest er noe av myrarealet tidligere grøftet.

Fjellområdene er utelukkende fattige, og veksler mellom naken, avskrapte fjellgrunn, fattig heivegetasjon og lisdaler med røsslyng og dvergbjørk. Fattige snøleier finnes også sparsomt i de fuktigste bakhellene.

Skogstruktur og påvirkning

Indre deler av området (innenfor Tekssjøen), har stort sett eldre naturskog. Granskogspartiene her består for det meste av skog i aldersfase, med et godt flersjiktet og gjerne litt åpent skogbilde mange steder. Typisk på mager mark er et glissent preg der det i tillegg til grana kommer det inn spredt furu og mye bjørk i tillegg. Mange gamle trær inngår, men dimensjonene er oftest ikke spesielt grove. I lisdaler med bedre bonitet er skogen betydelig grovere og mer kompakt, og med mindre innslag av andre treslag. Utenfor kjerneområdene er det snakk om naturskog som i varierende grad er tydelig plukkhogst-påvirket, med spredt forekomst av gamle trær og død ved. Påvirkningen har generelt vært størst i de produktive, nedre

deler av liene.

Spesielt Finndalen og et lite parti oppe i lia vest for Reinsjøelva (kjerneområde 1 og 2) har mye virkelig gammel naturskog, der størsteparten har urskogsnaere forhold. Store deler er i bledningsfase eller oppløsningsfase, med utpreget glennepreg pga. småskalaforstyrrelse, og god naturlig foryngelse i glennene. Skogen er derfor variert og godt flersjiktet. Mange trær har tydelig høy alder, med grov bark, grove og tørre greiner og glisne toppe. Gran på over 250 år er vanlig, og spredt inngår trolig også en del trær over 300 år. Dimensjonsspredningen er generelt stor, men mange trær er grove. Dimensjoner på rundt 40-55 cm dbh er vanlig, trær på 60-70 cm inngår jevnt, og enkelte meget kraftige gulrotgraner på 80-90 cm finnes også noen steder. Skogen har også rikelig med gadd og læger av kraftige dimensjoner og i alle nedbrytningsstadier, men muligens er de aller eldste nedbrytningsstadiene noe underrepresentert. Noen få eldgamle stubberester og greinavkapp ble da også observert, om enn i meget liten tetthet. Totalt sett har disse partiene høy og ubrutt kontinuitet i gamle trær, og trolig også høy kontinuitet i læger. Kjerneområdene 3 og 4 ved Reinsjøene er mer påvirket, med klart mindre innslag av gamle trær og død ved, men også her er det lenge siden det er blitt hogd, og da kun i form av plukkhogst.

Furuskogen er utpreget glissen, stort sett i en slags aldersfase, og har god aldersspredning fra ungfuru til meget gamle trær. Det er gjerne ganske god tetthet av tydelig gamle trær med flat krone, vridde stamme og grove greiner. Slike trær er grove, men ganske kortvokste og seintvoksende. Borprøver av to furuer ved Reinsjøtjønnin viste aldre på ca. 450 og 500 år, slike trær finnes spredt i områdets indre deler. Grov furugadd og -læger i de fleste nedbrytningsstadier finnes spredt til sparsomt. Selv om det er få synlige spor etter hogster i dag, viser klar mangel på gadd og særlig læger, samt underrepresentasjon av de eldste aldersklassene av levende trær at det har vært en god del uttak av furu i eldre tid.

Det synes å gå et klart påvirkningsskille omtrent ved Tekssjøen. Granskogen i Tekssjølia er ikke undersøkt i denne omgang, men beskrives av Angell-Petersen (1994) som tydelig plukkhogstpreget, bl.a. med mange stubber og mye bjørk i en suksesjonsfase som er på vei ut, og det skal ha vært hogd i området omkring 1910. På tross av plukkhogstpåvirkningen har imidlertid også skogen her preg av gammel naturskog, inkludert en del gadd og læger. Det er uvisst hvor langt mot sørvest fra Finndalen i retning Tekssjøen den meget gamle skogen i kjerneområde 1 fortsetter, siden dette ligger innenfor det tidligere registrerte området som det ikke ble tid til å undersøke i denne omgang.

De ytre deler av dalen har vært gjenstand for langt større skogbruksaktiviteter lengre fram i tid i plukk- og gjennomhogstepoken enn områdene lenger inn, og det er da også stor tetthet av gamle stubber her. Store deler av de kompakte granskogene i lisdaler og bekkedaler domineres av sein optimalfase. Skogbildet har ofte et ganske homogent og oppkvistet preg med svak sjiktning, få tydelig gamle trær, ganske dårlig dimensjonsspredning og relativt moderate dimensjoner (gjærne rundt 25-35 cm dbh). Mengden dødved er stort sett lav. Skogen i lia sør for Øystre Hyttjønnna har et mer oppbrutt og variert preg pga. lokale vindfellinger. Her er det derfor mer dødved. Åpningene har også gitt grunnlag for stort innslag av bjørk, og det er også en del død bjørk, mens granskogen ellers er fattig på andre treslag. Mindre arealer i høyreliggende partier har et eldre preg med aldersfase. Her er skogbildet noe mer variert, med bedre sjiktning, høyere innslag av gamle trær og litt mer dødved (men stort sett bare ferske og midlere nedbrytningsstadier). Enkelte steder står en del litt eldre løvtrær som rogn og selje isprengt granskogen, iblant med en del Lobarion-samfunn.

I den glisne furuskogen og i røsslyng-blokkbær-barblandingsskog står spredt enkelte grove furuer av tydelig høy alder. Enkelte gadd og noen få læger inngår også. Et parti på salen sørøst for Middagshaugen har fint utviklet barblandingsskog med god sjiktning og preg av gammel naturskog, men dette er bare et lite restareal. Stort sett er tettheten av gamle furuelementer lav, og klart lavere enn i indre deler.

Granskogene i bekkedaler og nord- til østvendte lier har et utpreget stabilt fuktig skogklima. Slik granskog finnes spredt i hele området, men den aller fuktigste skogen står i nordvestskråningen av Middagshaugen ned mot Stordalselva lengst vest i området. Denne skogen er dessverre ganske hardt påvirket, men har et betydelig utviklingspotensial, selv om området trolig ligger noe høyt for å kunne huse velutviklet boreal regnskog.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Tekssjøen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Finndalen

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:589100, N:7109400
BMVERDI:	A	Hoh:	290-400 moh
Areal:	1333daa		

Sørvendt slakt dalføre med mye myr i dalbunnen og lisdaler med granskog opp mot snauffjellet på begge sider, til dels ganske bratt på vestsiden der det også er noen bekker som delvis har gravd seg ned i morene og skapt v-daler. Terrenget er mosaikk mellom bakkemyrer, rygger med røsslyng-blokkbærfuruskog og større arealer granskog (mest blåbærskog, noe småbregneskog, innslag av rikere høgstaudevegetasjon noen steder). Skogen er til dels urskogsnaer, mye alders- og bledningsfase, med utpreget glennepreg mange steder. Trærne er grove og til dels meget gamle (250-300 år), enkelte kjempetrær opptil 80-90 cm inngår. Det er mye gadd og rikelig med grove læger i alle nedbrytningsstadier. Kontinuiteten er generelt høy, selv om et fåtall eldgamle stubberester finnes. Skogen har stor tetthet av flere signalarter.

2 Reinsjøelva V

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:588500, N:7106000
BMVERDI:	A	Hoh:	315-340 moh
Areal:	32daa		

Slak østvendt li i overkant av myr. Blåbærgranskog dominerer med en del bjørkeinnslag. Granskogen er flersjiktet, mangler synlige hogstspor, og er urskogsnaer med god kontinuitet. Det er rikelig med læger, gadd, høystubber og gamle trær på rundt 40 cm dbh. God

kontinuitet.

3 Nordre Reinsjøen

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:588000, N:7104200
BMVERDI:	B	Hoh:	305-410 moh
Areal:	155daa		

Bratt østvendt li med produktiv granskog. Stedvis finnes en del steinblokker i de bratteste partiene. Vegetasjonen varierer mellom blåbærskog, småbregneskog, storbregneskog og stedvis mindre flekker med høgstaudeskog. Gran dominerer med en del bjørk og noe innslag av rogn. Flere gran på rundt 50 cm dbh finnes. Skogen er plukkhogget fra tidligere men har stedvis mye død ved av både gran og bjørk. Godt nedbrutte og ferske læger dominerer, mens det er mindre av middels nedbrutte. Gadd finnes spredt. Lokaliteten har et fuktig lokalklima med en del hengelav på trærne.

4 Reinsjøklumpen

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:589100, N:7104200
BMVERDI:	B	Hoh:	320-420 moh
Areal:	551daa		

Sør- til vestvendt lise med mosaikk mellom blåbærgranskog og røsslyng-blokkebær-barblandingsskog. Litt småbregnegranskog finnes nederst. Aldersfase dominerer. Skogbildet er stort sett ganske glissent, særlig på magrere mark (furu, gran, bjørk i blanding), noe mer kompakt på ren granmark. Skogen er ganske gammel, med en del tydelig gamle trær, gadd og læger i flere nedbrytningsstadier, selv om tettheten ikke er veldig stor. Det inngår også noe spredt gammel furugadd og enkelte furulæger.

Artsmangfold

Betydelige deler av områdets indre deler består av gammel naturskog som gir potensial for et ganske rikt mangfold av krevende naturskogsarter knyttet til gamle trær, død ved og lang kontinuitet. Særlig kjerneområde 1 Finndalen skiller seg ut, og det var da også her at de største forekomstene av interessante arter ble funnet. Ytre deler er betydelig sterkere påvirket, og arts mangfoldet er da også mer utarmet i denne delen, med funn av bare noen få, mindre krevende signalarter.

Oseaniske områder har generelt et betydelig fattigere mangfold av vedboende sopp enn mer kontinentale områder, og størsteparten av Midt-Norge har derfor et ganske lite utvalg av arter innen denne gruppen i forhold til for eksempel indre deler av Østlandet. Til å være Fosen-regionen ble det likevel påvist en del signalarter, hvorav svartsonekjuka er temmelig vanlig. Området er utvilsomt av de beste på Fosen når det gjelder vedboende sopp på gran. Mest interessante enkeltfunn er utvilsomt barksoppen *Chaetoporellus curvisporus* (= *Hyphodontia* c.), en sårbar art som er tydelig knyttet til gammel naturskog og som tidligere er funnet 17-20 ganger i Norge og to ganger i Trøndelag (Ryvarden et al. 2003, egne obs.). Arten ble funnet på ei furulåg i furumyrskog litt sør for Tekssjøtømmet. Sjelden er også *Hyphodontia floccosa*, en barksopp som ble funnet på ei granlåg i kjerneområde 4 Reinsjøklumpen. Denne arten har ca. 20 kjente norske funn (Ryvarden et al. 2003), og betraktes som sjelden også i Sverige (Hallingbäck & Aronsson 2005). Den karakteristiske, mørkt blå gråblå barksopp er ganske vanlig i Finnmark, men lenger sør temmelig spredt og sjelden.

Stor tetthet av meget gammel og grov gran med stabil sprekkebark og grove greiner i fuktig miljø gir grunnlag for rike skorpelavsamfunn på gran, både knappenålslav og arter i gammelgranslavsamfunnet. Gammelgranslav forekommer da også ganske vanlig i de eldste skogpartiene. Andre, mer krevende arter i samfunnet ble ikke påvist, men dette skyldes delvis manglende kompetanse hos registrantene på det aktuelle tidspunktet, og delvis fordi disse gruppene er tidkrevende å registrere. Med de gjeldende vær- og insektsforholdene på inventeringstidspunktet ble derfor disse artsgruppene dårlig undersøkt. Mest interessante lav er rimnål, en art som er ganske frekvent i gammel granskog på deler av indre Østlandet, men som i Midt-Norge er svært sjelden og bare funnet tre ganger tidligere (Botanisk Museum 2004a).

Som følge av liten andel rikbarksløvtrær og høyden over havet er makrolavfloraen betydelig fattigere, og det ble bare påvist en del mindre krevende signalarter på spredte rikbarksløvtrær. Det kan likevel nevnes at de eldste granskogspartiene har ganske bra med skjeggjav på trærne. Området ligger trolig for høyt til at velutviklet boreal regnskog kan forekomme, med et mulig unntak for de nederste partiene nær elva i vest.

Karplantefloraen er frodig og velutviklet i de rike partiene, men likevel ikke særlig artsrik. Mosefloraen kan være ganske rik i de gamle skogene, særlig er potensialet brukbart for dødvedmoser. Dette elementet er dårlig undersøkt.

Det er totalt registrert 4 rødlistearter (alle vedboende sopp, hvorav 1 sårbar) og 5 kandidatarter. Biomangfoldmessig er de største kvalitetene trolig knyttet til skorpelav på gammel gran i fuktig skog. I regional sammenheng har også området i kraft av sin urørthet stor verdi for vedlevende organismer. Totalt sett kan likevel ikke området sies å være spesielt viktig for biomangfoldet.

Vilt

Området har utvilsomt viktig funksjon for arealkrevende fuglearter, både skoglevende arter og fugl knyttet til vann og myr. Forstyrrelsesfølsomme fugl kan her finne et fristed. Et varslende par av dvergalk i Finndalen tyder på hekking her. Nevnes kan også at det seint på kvelden kom ei haukugle inn på overnattingsplassen vår ved Austre Reinsjøen. Fuglen var veldig "snakkesalig", og artikulerte seg med mange merkelige lyder.

Tabell: Artsfunn i Tekssjøen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Spettefugler	Picoides tridactylus	Tretåspett		0	0
Levermoser	Anastrophyllum hellerianum	Pusledraugmose		3	1 ₁ 4 ₂
Levermoser	Mylia taylorii	Raudmuslingmose		4	0 1 ₄
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg		0	0 1 ₀ 2 ₀ 3 ₀ 4 ₀
	Cavernularia hultenii	Groplav		0	0 1 ₀
	Degelia plumbea	Vanlig blåfylltav		5	4 1 ₁
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		20	20
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		15	15
	Nephroma bellum	Glattvrenge		20	7 1 ₃ 3 ₁₀
	Nephroma laevigatum	Kystvrenge		5	2 1 ₃
	Nephroma parile	Grynvrenge		15	3 1 ₂ 3 ₁₀
	Nephroma resupinatum	Lodnevrenge		3	1 ₂ 3 ₁
	Pannaria conoplea	Grynfylltav		1	1
	Parmeliella triptophylla	Stiffylltav		20	17 1 ₃
	Peltigera collina	Kystårenever		5	4 1 ₁
	Platismatia norvegica	Skrukkelav		0	0 1 ₀ 3 ₀ 4 ₀
Skorpelav	Chaenotheca gracillima	Langnål		3	1 1 ₂
	Chaenotheca subroscida	Sukkernål		5	1 1 ₃ 4 ₁
	Chaenothecopsis viridialba	Rimnål		1	1 ₁
	Gyalecta friesii			4	1 ₃ 2 ₁
	Lecanactis abietina	Gammelgranlav		22	0 1 ₂₀ 2 ₁ 4 ₁
Sopp vedboende	Aleurodiscus lividocaeruleus	Gråblå barksopp	R	1	1
	Antrodia heteromorpha	Grankvitkjuke		4	1 1 ₂ 4 ₁
	Chaetoporellus curvisporus		V	1	1
	Climacocystis borealis	Vasskjuke		7	1 ₄ 2 ₂ 4 ₁
	Cystostereum murrari	Duftskinn	DC	21	11 1 ₃ 2 ₃ 3 ₁ 4 ₃
	Hyphodontia floccosa			1	4 ₁
	Leptoporus mollis	Kjøttkjuke		4	3 1 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsoneskjuke	DC	45	9 1 ₃₀ 2 ₃ 3 ₂ 4 ₁
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	DC	11	1 ₀ 2 ₁ 4 ₁₀
	Skeletocutis lenis			6	6

Avgrensning og arrondering

Hele øvre del av nedbørsfeltet til Stordalselva er inkludert, med sammenhengende og intakte gradienter fra vassdraget til snauffjellet gjennom hele området. Arronderingen er derfor meget god. I vest (nedover vassdraget) er området en del utvidet, for å få med mest mulig av nedbørsfeltet og ikke minst større skogarealer i den lavestliggende delen av området. Dette vil samtidig gi en mer helhetlig avgrensning av landskapsrommet. De skoglige kvalitetene i dette området er imidlertid ikke like store som lengst inne i området, men trolig ikke dårligere enn resten av skogene fra Tekssjøen og nedover. Ut fra avstandsvurderinger står det trolig også en del fuktig og eldre naturskog omkring Stordalselva et stykke videre nedover mot Olakjerkfossen, samt sørover mot Hyttjønnskollen.

Andre inngrep

Skogbruk har ikke vært drevet på lang tid. Området er også nærmest helt uberørt av tekniske inngrep, med unntak av et fåtalls hytter av lav standard og en kjøretrasé for terrengmotersykel sør og øst for Austre Reinsjøen, kanskje brukt i forbindelse med reindriften. Trolig kjøres det inn fra Øver-Silderen like sør for området. Totalt sett framstår hele lokaliteten som uvanlig uberørt.

Vurdering og verdisetting

Tekssjøen er et stort skogområde som omfatter et stort nedbørsfelt med tre markerte dalfører, med intakte gradienter i dette landskapet fra dalbunn med vann og vassdrag til høyfjell. Det fanger opp betydelig variasjon i skogtyper i indre del av nedbørsfeltet til Stordalselva, inkludert en god del ganske frodig granskog. Hele området er praktisk talt helt uten moderne inngrep, og i store deler av området er det lenge siden det ble hogd. Betydelige arealer har gammel naturskog av både gran og furu, inkludert en del urskogsgranskog. Så gammel skog er svært uvanlig, særlig i ytre, oseaniske deler av regionen, og Finndalen er noe av den minst påvirkete granskogen som er kjent på Fosen. Den svært gode arronderingen, med hele nedbørsfeltet fanget opp, kombinert med svært liten grad av inngrep gjør området velegnet som referanseområde.

Biomangfoldmessig kan ikke området sies å ha spesielt store kvaliteter, selv om området i kraft av sin urørthet trolig har regional verdi for vedlevende organismer (en gruppe som i utgangspunktet har lav diversitet i regionen i forhold til mer kontinentale områder). Mulig unntak kan være skorpelav på stabil og grov granbark, et samfunn som trolig er velutviklet i deler av området.

I negativ retning veier at skogarealet er oppstykket av store myrarealer, slik at totalt skogdekt areal er relativt lite det store totalarealet tatt i betraktning. Det trekker også ned at ytre deler er betydelig plukkhogstpåvirket, men disse delene er samtidig viktige for å få med mest mulig skogareal og for å øke spennet i skogtyper, inkludert de fuktigste partiene i hele området. Disse faktorene har imidlertid mindre betydning for verdiene totalt sett.

Området oppfyller flere kriterier påpekt i mangelanalysen av skogvern (Framstad 2002, 2003) relativt godt. Av de høyest prioriterte behovene er det særlig større forekomster av gammel skog under naturlig dynamikk / urskog som er godt oppfylt. Viktig er også størrelsen, idet det er en generell mangel på store skogområder som er vernet. Andre påpekte mangler som oppfylles gjelder særlig representativitet: (1) manglende dekning av verneområder for klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2), og (2) manglende dekning i kystnære områder.

Totalt sett har Tekssjøen-området store kvaliteter knyttet til størrelse, urørthet og arrondering. Lokaliteten er trolig noe av det mest verdifulle som er av gammel naturskog i regionen (av det som ikke er regnskog), og er nasjonalt verneverdig (***).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Tekssjøen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bartær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Finndalen	***	***	***	***	*	-	*	*	*	**	-	-	***
2 Reinsjøelva V	***	**	***	***	*	-	*	*	*	*	-	-	***
3 Nordre Reinsjøen	**	**	**	*	**	-	**	**	**	*	-	-	**
4 Reinsjøklumpen	**	**	**	**	*	-	*	*	*	*	-	-	**
Totalt for Tekssjøen	***	***	**	***	*	-	*	**	*	**	***	***	***

Referanser

Angell-Petersen, I. 1994. Inventering av verneverdig barskog i Sør-Trøndelag. Økoforsk

Rapp. 1988:8: 1-241.

Botanisk Museum 2004a. Norwegian Lichen Database (NLD): www.nhm.uio.no/botanisk/lav.

Direktoratet for Naturforvaltning 1991c. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1991-1.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1998. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. Fase II. DN-rapport 1998-3.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Hallingbäck, T. & Aronsson, G. (red.) 2005. Ekologisk katalog över storsvampar och myxomyceter (nätversionen). ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Meterologisk Institutt 2005. Klimastatistikk Norge: <http://met.no/observasjoner/index.html>.

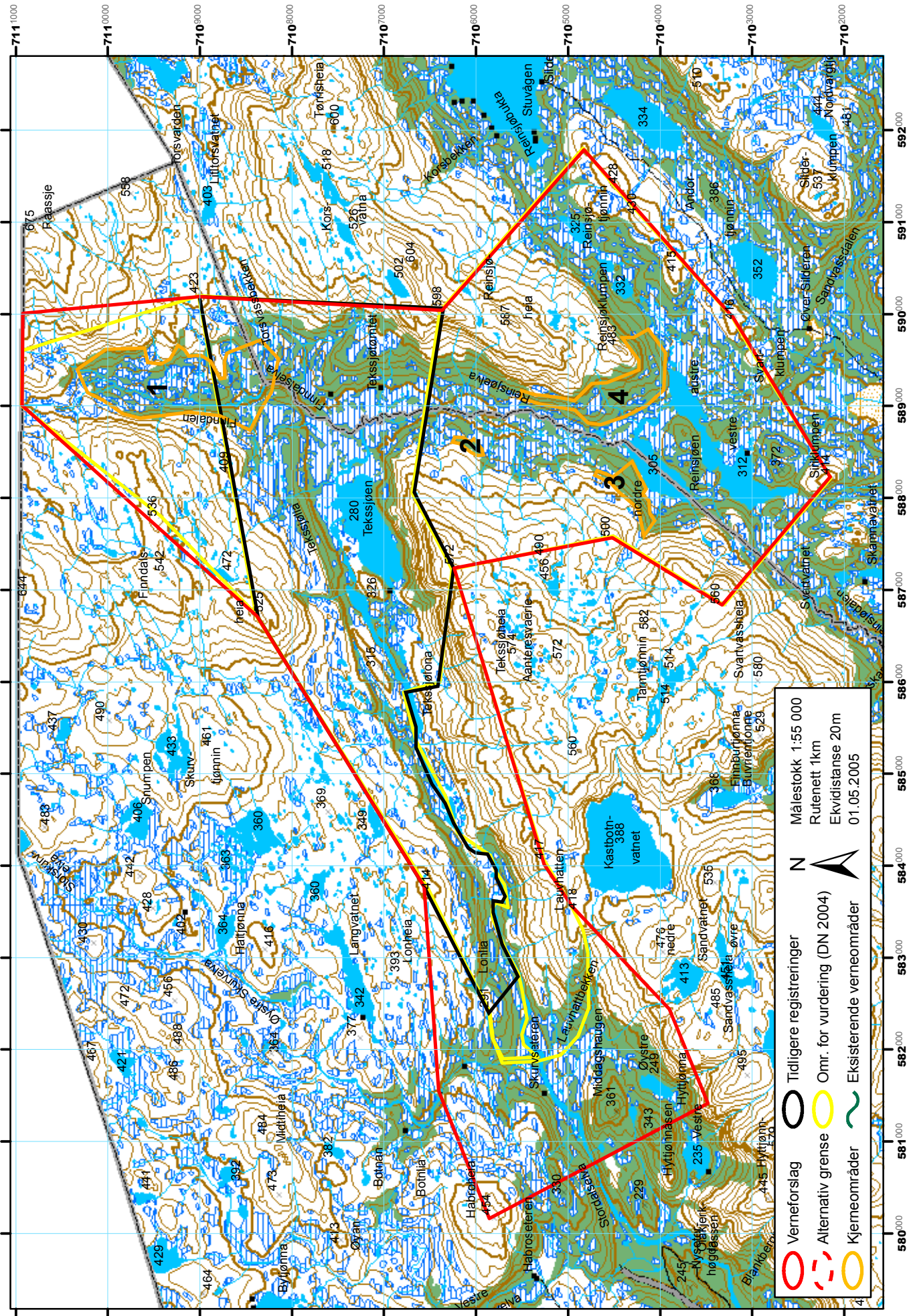
Midteng, R., Hofton, T.H., Gaarder, G., Lorås, J., Iversen, M., Prestø, T., Abel, K. og Bredesen, B (red). 2003. Våre siste villmarker i skog. Skogutvalget, Norges Naturvernforbund.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Ryvarden, L., Stokland, J. & Larsson, K-H. 2003. A critical checklist of corticoid and poroid fungi of Norway. Synopsis Fungorum 17. Fungiflora, Oslo.

Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge - M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Tekssjøen, (Åfjord og Verran). Grenser for verneverdig skogområde.

○ Verneforslag ○ Tidligere registreringer
○ Alternativt grense ○ Omr. for vurdering (DN 2004)
○ Kjerneområder ○ Eksisterende verneområder

Målestokk 1:55 000
 Ruteneett 1km
 Ekvidistanse 20m
 01.05.2005

Bilder fra området Tekssjøen

Bassenget med Reinsjøene der Stordalselva har sine kilder, sett sørover fra Reinsjøheia. Foto: Tom Hellik Hofton

Urskogsnær fjellgranskog i Finndalen. Foto: Tom Hellik Hofton

Karakteristisk landskap for Tekssjøen-området er store, bølgende myrområder som veksler med større og mindre granskoger i hellingene. Foto: Tom Hellik Hofton

*Typisk substrat for skorpelaven *Gyalecta friesii*. Arten kan såvidt skimtes innunder rota. Foto: Tom Hellik Hofton*

Elgsjøen***

Referansedata

Fylke: Sør-Trøndelag
Kommune: Osen, Roan
Kartblad: 1623 III
UTM: Ø:579269, N:7118342
H.o.h.: 228-489moh
Areal: 13158 daa

Prosjektilhørighet: Statskog 2006, Fosen
Inventør: THH
Dato feltreg.: 16/06/2006-17/06/2006,
Areal: 13158 daa
Vegetasjonzone: Sørboreal
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Elgsjø-området omfatter ei vid dalgryte nedsenket i et større fjellparti, i sørvestre del av Bjørnør statsallmenning. Terrenget er til dels sterkt kupert, og dalbunnen preges av en rekke større vann med kronglete strandlinjer, omgitt av bratte skråninger, småkoller, åpne furuflyer i mosaikk med mindre fattigmyrer, og stedvis lengre lisider opp mot fjellet. Området drenerer via Elgsjøelva nordover til Seterelva og videre ned til Steindalselva.

En rekke ulike skogtyper finnes i området. Store arealer på flater mark domineres av en oseanisk preget røsslyng-blokkbær-furuskog, som hyppig veksler med fattigmyrer. Granskog dominerer lisider, hellinger og bekkedaler med tykkere løsmasser, av en rekke ulike typer. Blåbær- og småbregneskog er nok vanligste type totalt sett, men arealmessig er det også et ganske betydelig innslag av storbregneskog, sumpskog og (mer lokalt) høgstaudeskog. Karakteristisk i mange deler av granskogen er et relativt høyt innslag av eldre løvtrær (rogn, selje, bjørk). I de bratteste skrentene finnes stedvis noe rasmark, og her kan løvtrær utgjøre et dominerende innslag. På nordsiden av Inner-Elgsjøen finnes små almeskogsfragmenter innunder berggrøtter på oversiden av treløse rasmarker.

Området er uvanlig lite preget av inngrep, og størsteparten av området har et uberørt preg nesten helt uten nyere inngrep. Eldre naturskog dominerer. Det meste er gjennomhogd, men påvirkningsgraden varierer en del. Sentralt i området, dvs. arealene omkring Ytter-Elgsjøen, har hardt plukkhogd granskog med bare spredte innslag av gamle trær og død ved, men skogen er likevel bra sjiktet, stort sett. Både inne ved Inner-Elgsjøen, og (i enda større grad) i den nordvestlige delen av området (dvs. Granholvatnet-Rokkoneshaugen-området) står en gammel naturskog som til dels er ganske ubetydelig påvirket; høy andel gamle trær (mange graner 250-300 år), mye grove læger (men gamle stokker er oftest mangelvare). Den minst påvirkete skogen finnes i vest-nordvest. Karakteristisk for mye av granskogen er rikelig med skjeggjav (særlig gubbeskjegg) på trærne. Løvtrærne har ofte frodige lobarion-samfunn. I en østskråning sør for Granholvatnet finnes en middels godt utviklet lokalitet med boreal regnskog; typisk utforming av Fosen-Brønnøy-typen; veksling blåbær-småbregne-storbregneskog, tydelig gamle graner og lokalt høyt innslag av gamle (men ikke særlig grove) løvtrær (særlig rogn og selje, samt noe ganske grov osp). Her ble funnet bl.a. gullprikklav på 8-10 rogn+selje, samt skorpefyllav på flere trær.

Furuskogen er en oseanisk preget skog; glissen og oftest småvokst, seintvoksende trær, krokete. Alderspredningen er god. I midtre del mangler gamle trær og det er lite dødved. Derimot er furuskogen som står i nordvest fint utviklet, gammel naturskog; med bra andel gamle trær (vanlig alder trolig 300-350 år, enkelte sikkert opp mot 500 år), samt noe gadd og læger innimellom.

I forhold til mangelanalysen vurderes området samlet sett som middels godt. Det er særlig manglende skogvern i den mest oseaniske delen av granskogsområdet i Midt-Norge som området i betydelig grad bidrar til å dekke, og er i så måte også med på å dekke inn en skogtype som Norge har internasjonalt ansvar for (1). Herunder kommer også boreal regnskog. Mangelinndekking gjelder også kriteriene (2) større arealer skog under naturlig dynamikk, og (i mindre grad) (3) viktige forekomster av rødlistearter.

Området utgjør et ganske stort og meget godt arrondert landskap, det har stor variasjon i skogtyper og velutviklet naturskog av både gran, furu og løv. Høy andel løvtrær i granskogen er et viktig element, som i betydelig grad bidrar til arts mangfoldet - som preges av det meget fuktige klimaet og har frodige lavsamfunn. Artsmangfoldet er generelt relativt rikt på fuktighetskrevede arter. Selv om det ligger noe høyt over havet har skogen innslag av ganske kravfulle lavararter på både gran (skorpelav) og løvtrær (lobarion-arter). Det er påvist 15 rødlistearter, 4 VU (skorpefyllav, gullprikklav, granbendellav, meldrâpelav), resten NT. Når det samtidig forekommer en ganske velutviklet lokalitet med boreal regnskog, og skogen i deler av området er uvanlig gammel (særlig til å være så kystnært), vurderes dette som et område med store naturverdier.

Området anses derfor som nasjonalt verneverdig, ***.

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Tom H. Hofton iløpet av to lange dager i midten av juni 2006. Været var vekslende men generelt fuktig med en del regn, uten at dette skapte nevneverdige problemer for feltarbeidet. Det meste av området ble undersøkt og rimelig godt dekket, men den meget tunge topografien i visse partier medførte at noen deler av området ikke ble oppsøkt. Artsmangfoldet anses moderat godt undersøkt, det ble lagt størst vekt på lavfloraen. Nøyere undersøkelser ville sikkert kunne avdekke betydelig flere forekomster av interessante arter i den gamle skogen, kanskje særlig av skorpelav.

Været var vekslende men generelt fuktig med en del regn, uten at dette skapte nevneverdige problemer for feltarbeidet.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med økt skogvern på statens grunn. Arbeidsgrenser for undersøkelsesområdet var på forhånd bestemt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Direktoratet for Naturforvaltning i samarbeid med Statskog SF. Undersøkelsesområdet omfattet hele Elgsjøområdet, et areal på 16 995 daa. Her inngikk også en del areal på Roan-siden av kommunegrensa, dette er imidlertid privateid og inngår derfor ikke i lokalitetens avgrensning. Ellers er grensene uendret

Tidligere undersøkelser

Det har blitt utført flere naturfaglige kartlegginger i området, helt tilbake til midten av 1980-tallet. I 1985 ble et areal på 200 daa omkring sørenden av Inner-Elgsjøen undersøkt i forbindelse med verneplan for barskog fase 1 (Angell-Petersen 1994). Området ble imidlertid ikke videreført i verneplanprosessen, og det ser ikke ut til at det ble gitt noen stjerneverdi i noen del av prosessen.

I 1997 ble området igjen oppsøkt i forbindelse med fase 2 av verneplan for barskog (Gaarder 1998). Det ble da avgrenset et mindre areal (rundt 30 daa) med boreal regnskog nordvest for Fremmer-Elgsjøen (Svartholet), som ble gitt verdien *T som regnskogsområde. Gaarder beskriver området som en relativt artsfattig regnskogslokalitet, men som er interessant særlig pga. den høytliggende posisjonen. Av nevneverdige arter fant han sølvnever (1 tre), gullprikklav (3 trær), meldråpelav (2 trær), og svartsonekjuke (1 låg). Heller ikke denne gang kom området med videre i verneplanprosessen. Arealet utgjør sentrale del av kjerneområde 3. Undersøkelsen i 1997 hadde sterk fokus på boreal regnskog, og det kan synes som om verdivurderingen fra den gang var noe streng (jf. bl.a. betydelig flere funn av interessante arter i 2006 (skyldes mer uttømmende feltundersøkelser)).

Det er ikke gjort feltarbeid i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen, men de to avgrensede delområdene fra verneplanregistreringene er videreført i naturtypekartet (Lyngstad & Prestø 2002).

Sammen med en rekke andre statsallmenninger ble Bjørnør statsallmenning nøkkelbiotopkartlagt i 2000. Under dette arbeidet ble det avgrenset 5 nøkkelbiotoper, og hele resten av undersøkelsesarealet ble avgrenset som et stort hensynsområde (Korbøl 2003).

Beliggenhet

Elgsjø-området ligger lengst sør i Osen kommune, inne i de kupert fjell- og skogtraktene som strekker seg sentralt på langs av hele Fosenhalvøya. Det er stort sett naturlig avgrenset mot snau fjell på alle kanter, bortsett fra mot nordøst, der terrenget faller utover langs Elgsjøelva og til sterkere påvirkete skogområder.

Naturgrunnlag

Topografi

Lokaliteten omfatter ei vid dalgryte nedsenket i et større fjellparti, i sørvestre del av Bjørnør statsallmenning. Terrenget er til dels sterkt kupert, og dalbunnen preges av en rekke større vann med kronglete strandlinjer, omgitt av bratte skråninger, småkoller, åpne furuflyer i mosaikk med mindre fattigmyrer, og stedvis lengre lisider opp mot fjellet. Bortsett fra en liten del i sørvest som renner ut mot Roan, drenerer hele området via Elgsjøelva mot nordøst til Setereviva, og videre ned til Steindalselva.

Geologi

Berggrunnen er homogen, og består av migmatittisk gneis av prekambrisk alder (Sigmond et al. 1984). Dette gir ikke grunnlag for rike vegetasjonstyper. Løsmassedekket varierer mye i mektighet, men er stort sett ganske sparsomt. Unntak gjelder forsenkningene i lavere deler av området der det lokalt kan ligge litt tjukkere morenemateriale. Enkelte partier særlig i bratte sørvendte skråninger har også litt ras- og forvitningsmateriale

Klima

Området ligger i "regnskogsbeltet" på Trøndelagskysten, i overgangen mellom klart oseanisk (O2) og sterkt oseanisk (O3) vegetasjonsseksjon. Klimaet er meget fuktig, og preget av milde vintre, kjølige somre, relativt høy nedbør og spesielt høy nedbørhyppighet med ca. 240 dager i året med nedbør over 0,1 mm (Moen 1998).

Vegetasjon og treslagsfordeling

Dette store området innehar stort sett alle typer og utforminger av fattige og intermedie barskogs- og boreale løvskogs-samfunn som forekommer i dette høydelen i regionen. Vegetasjonen veksler i grove trekk mellom større og mindre granskoger i lisider og bekkedaler, stedvis oppbrutt av ur og med mye løvtrær, mye glissen furuskog på flattere partier og rygger, samt mye myr nede i dalgryta i mosaikk med furuskogen.

Furuskogen, som dominerer store arealer på flattere mark, er av en utpreget oseanisk type. I all hovedsak er dette en humid røsslyng-blokkebærskog, som ofte er noe forsumpet i slake hellinger. På grunnlendte rygger er det knauskog, med mye heigråmose. Helt lokalt, først og fremst i noen bratte vestvendte hellinger opp fra østenden av Innerelgsjøen, finner en også overgang mot mer bærlyngpreget furuskog, men dette er bare helt fragmentarisk.

Granskogene i liene er for det meste av blåbærtype, men en del steder er det også vanlig med mosaikk med småbregne-, storbregne- og litt høgstaudekog, samt et hyppig men arealmessig ganske begrenset innslag av sumpskog. En kan også helt lokalt finne små partier lågurtskog i de "tørreste" skråningene (bl.a. med liljekonvall). Skogen er av en meget humid

type, med høyt innslag av vestlige arter som bjønnekam, blåtopp, skrubbe og storfrytle, samt store mengder kystjammemo-se. I hellinger er det mange steder en rask overgang mot fuktskog, med en blanding av arter fra blåbærskog og sumpskog. Enkelte bekkedaler ned mot Elgsjøen skiller seg ut fra det overveiende fattige preget ved å ha mye frodig høgstaudekog. Det er til dels snakk om ganske store, sammenhengende høgstaudepartier på sørvestsiden av sjøen.

Området karakteriseres av generelt god treslagsvariasjon i granskogen, men høyt innslag av ulike løvtrær. Bjørk, rogn og selje inngår hyppig, mens osp er mer sparsom og mest i form av mindre holt. Andelen løvtrær varierer imidlertid mye, fra mer eller mindre fraværende i plukkhogd, homogen blåbærskog, til å utgjøre et viktig innslag i litt ujevne hellinger (særlig på steder med en del stein). Et par steder i tilknytning til gjengroende kulturlandskap, men også innunder noen østvendte berghamre er det til dels snakk om rene løvskoger av selje, rogn og bjørk. Dette er spesielt utpreget i Hestlia (dvs. kjerne-område 1), der det på tidligere slåttemark nå står en suksesjonsskog av ulike løvtrær.

I brattskråningene er det stedvis en del grov ur, dels i form av åpen blokkmark, dels glissent skogdekt. Berggrunnen er noe spesiell, den sprekker opp tilnærmet vertikalt og gir store, flate blokker. Dette har bl.a. skapt to trange skar under Hesten, som har fått lokalnavnet "Gullgruva". Et par steder under de luneste, sørvendte berghamrene mot Hesten står noen små isolerte almeforekomster oppunder bergrøttene på oversiden av til dels store rasvifter. Det er også ganske store partier med nakne, overrislete gras-høgstaude-enger omkring.

Skogstruktur og påvirkning

Området er uvanlig lite preget av inngrep, og størsteparten av området har ligget lenge urørt og har et temmelig uberørt preg. Eldre naturskog dominerer hele området.

Granskogen veksler fra svakt sjiktet aldersfase med liten spredning på dimensjonene og med herskende alder rundt 100-120 år til opprevet gammelskog med et velutviklet, heterogent naturskogsreg. Vanligst er en aldersfaseskog som er middels godt sjiktet og med ganske god dimensjonsspredning. Mye av granskogen har et bra innslag av gamle trær, med alder rundt 200 år som ganske vanlig, og diametre på rundt 40 cm. Under ett er det ganske mye død ved i granskogene, lokalt som store konsentrasjoner etter vindfelte sammenbrudd, men vanligere er et jevnt høyt innslag av læger inne i lukket skog. Imidlertid mangler de eldste stokkene i stor grad, og området under ett kan ikke sies å ha mer enn middels kontinuitet i død ved.

Hele området har vært gjennomhogd tidligere, men påvirkningsgraden varierer. Sentralt i området, dvs. arealene omkring Fremmerelgsjøen, har hardt plukkhogd skog som er ganske fattig på nøkkelementer og med relativt moderat trealder og få gamle trær, men det generelle skogbildet er likevel bra sjiktet, stort sett.

Lenger inne, dvs. både ved Inner-Elgsjøen og (i enda større grad) i den nordvestlige delen av området (dvs. Vestre Geilvatnet - Granholvatnet - Rokkoneshaugen) står en gammel naturskog som til dels er ganske ubetydelig påvirket og som trolig bare har vært utsatt for én plukkhogst. Granskogen i disse delene er tung, kompakt og grovvokst, men høy andel tydelig gamle trær (mange graner 250-300 år) og med mye læger, også i store dimensjoner. Imidlertid er det klar overvekt av læger i stadium 3-4, mens særlig de mest nedbrutte lægrene er sjeldne. Dette kontinuitetsbruddet skyldes plukkhogst for lenge siden, noe en finner spor etter i form av gamle, mosegrodde stubberester i skogbunnen.

Et vanlig trekk mange steder i granskogene er et jevnt høyt innslag av rogn, selje, bjørk og en og annen osp. Imidlertid varierer løvinnslaget mye, fra tilnærmet manglende i homogen, hardt plukkhogd blåbærskog, til å utgjøre en betydelig andel av tresjiktet i litt brattere, ujevne skråninger med stein og bergframspring. Enkelte slike steder kan løvtrær dominere helt. I hele området er det løvtrær i alle aldre, både gamle og unge, samt også en god del dødt trevirke. Dimensjonene er imidlertid oftest ganske moderate, men noen unntak. Suksesjonssløvskog forekommer et par steder i tilknytning til gjengroende kulturmark, Hestlia (K1) og ytterst i Elgsjøedalen (ved Elgsjøseteren). Her står et stort løvskogsfelt av middelaldrende trær, trolig gjengroing etter en tidligere halvåpen beiteskog. Selve setervollen er fortsatt åpen, men i sterk forvilling. Beiteskader fra elg har mange steder på Fosen gått hardt utover løvtrærne, spesielt rogn. I Elgsjø-området er beiteskadene fortsatt ganske moderate, noe som er meget positivt. Kanskje trekker elgen ut av området vinterstid.

I en østskråning sør for Granholvatnet (K3) finnes en middels godt utviklet lokalitet med boreal regnskog; typisk utforming av Fosen-Brønnøy-typen; veksling blåbær-småbregne-storbregneskog, tydelig gamle graner og lokalt høyt innslag av gamle (men ikke særlig grove) løvtrær (særlig rogn og selje, samt noe ganske grov osp). Her er også svært fuktig sumpskog av gran. Dette partiet har rike lavsamfunn særlig på løvtrærne.

Omtrent eneste nyere "hogst" i hele området er et lite parti ved sørenden av Innerelgsjøen. Her er det ryddet et lite parti, lagt opp litt ved, fjernet noen rotvelter. Her ligger det også en gammel rypesekk, en motorsykkelmoter og ei eksospotte...

Furuskogen har et typisk oseanisk preg; glissen og oftest småvokst, med seintvoksende, krokete og flate furuer av lav høyde. Selv om skogen er glissen er alders- og dimensjonsspredningen god. På samme måte som for granskogen er det en klar påvirkningsgradient, ved at skogen i midtre del mangler gamle trær (dvs. over 200-250 år) og har svært lite død ved. Nordvestlige del har på den annen side en fint utviklet gammel naturskog, med vanlig alder på trærne kanskje rundt 300-350 år (enkelte sikkert opp mot 500 år), samt noe gammel gadd og læger innimellom. Dimensjonene på de største furuene når opp i 50-60 cm, men vanligere er trær på 30-40 cm. Furuskogen i de "tørrere" bærlyngskråningene opp fra Innerelgsjøens sørøstside skiller seg ut ved å ha et mer kompakt og sluttet preg. Trærne er også mer rettstammete og høyvokste her. Dette er imidlertid bare små arealer. Generelt er det ganske lite død ved i furuskogen. Lokalt finnes likevel en del gamle, til dels grove læger, særlig innenfor Innerelgsjøen og i nordvestlige del. I det meste av området er dette gamle overliggere fra tidligere, og det er i liten grad nydannelse av læger, men igjen med unntak for nordvestlige del der gammel gadd kontinuerlig faller overende og opprettholder en viss, om enn lav, kontinuitet.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Elgsjøen. Nummereringen referer til inn-tegninger vist på kartet.

1 Hestlia

Naturtype: Gammel lauvskog -
BMVERDI: B
Areal: 66,1daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 230-320 moh

Lokaliteten er ei norvestvendt lise opp fra Elgsjøelva med gammel løvskog som er resultat av et gjengrodd kulturlandskap. Ifølge infotavle ble området, med lokalnavnet Hestlia, brukt til slåttemark i hvert fall fram til noen år etter 1913. Lia har mest bjørk, men det er også en god del selje og rogn, samt en del gråor i fuktige søkk. Fuktig småbregne-storbregneskog dominerer. I sør er ei lita ravine gravd ut i leirete materiale, og med åpen, frodig og fuktig høgstaude-sump-skog (bl.a. bekkeblom). Skogen har nå stått så lenge siden kulturlandskapet gikk ut av bruk at det har utviklet seg en gammel suksesjonsløvskog, med gamle trær av alle treslag, selv om dimensjonene foreløpig ikke er spesielt store. Det er også en hel del døde løvtrær. Rogn, selje og gråor har frodige lobarionsamfunn, men karakteristisk nok er det i hovedsak snakk om "standardarter" (jf. trolig dårlig kontinuitet i gamle løvtrær). Unntak er sølvnever, men denne ble bare funnet på grove gråor i sørlige hjørne (i den delen som kanskje har vært minst brukt). Mange gamle løvtrær, frodig skog og ganske velutviklet rikbarks-lavflora tilsier B-verdi.

2 Innerelgsjøen SV

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: A
Areal: 72,89daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 241-300 moh

Opp fra Innerelgsjøens sørvestbreidd stiger ei tung granskogsli med uvanlig gammel naturskog. En mosaikk mellom blåbær-småbregne-storbregne er vanlig, ofte noe steinete i partier. I bunnen kommer det også inn litt høgstaudeskog. Skogbildet bærer preg av liten påvirkning, er kompakt og sluttet, men likevel godt flersjiktet pga. terrenget og småskaladynamikk. Trærne er kraftige og har høy alder (50-60 cm vanlig, flere rundt 70 cm dbh, alder trolig vanlig rundt 250-300 år). Det er også mye læger, men de eldste stokkene er få (pga. en forsiktig plukkhogst langt tilbake i tid). Særlig viktig nøkkelementer er noen meget kraftige læger og en del uvanlig kraftig og "rufsete" grantrær i bunnen av søkk. Spredt står også litt bjørk, rogn og selje. Skogen har et meget fuktig preg, og det er mye epifyttisk lav. Trolig er skorpe-lavsamfunnene på de grove granstammene rike, men dette er lite undersøkt. Både meldrøpelav og granbendellav ble imidlertid påvist, som to av fem rødlistearter i området. Skogstruktur og potensial for fuktighetskrevede arter tilsier verdi A.

3 Svartholet

Naturtype: Kystgranskog - Glissen granskog med stort innslag av lauvtrær
BMVERDI: A
Areal: 83,12daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 241-300 moh

Området består av ei øst-nordøstvendt lise opp fra Granholvatnet og Fremmerelgsjøen. Skogen er grandominert, men med et flekkvis betydelig innslag av rogn, litt selje og lokalt også gammel osp. Vegetasjonen veksler mellom blåbær-, småbregne- og storbregneskog, samt på slakere mark i sør også noe gransumpskog. I nord er terrenget brattere, med en rikere, noe steinete storbregne-høgstaudeskog der løvinnslaget er betydelig. Skogen er relativt gammel - aldersfase, varierende sjiktet, tresjiktet heterogent og variert særlig i bratte partier, med god treslagsblanding. Skogen er tidligere plukkhogd, men det er likevel et betydelig innslag av tydelig gammel gran (mer enn 250 år, dbh 40-45(-50) cm vanlig). Mange gamle graner er grovbarkete, lutende og med tett krone (viktige substrater for skorpe-lav). Løvtrærne varierer mye i alder, men mange trær er gamle selv om dimensjonene for det meste er ganske moderate (10-20-30 cm) (bortsett fra enkelte selje og osp). Beiteskader av elg forekommer, noe som har gitt redusert foryngelse av løvtrærne, men situasjonen er likevel bedre enn i mange andre skogområder på Fosen. En del død gran i midlere stadier finnes, men kontinuiteten er svak. Det er også noe dødt løvtrevirke.

Skogen er svært fuktig, og er en ganske velutviklet utforming av Fosen-typen av boreal regnskog. Løvtrærne har meget frodige og artsrike lobarionsamfunn, der det også inngår kravstore arter, med gullprikklav (8 trær) og skorpefylllav (5 trær) som mest interessant. Det er også rike skorpe-lavsamfunn på grov gran, bl.a. med både granbendellav og meldrøpelav, førstnevnte ganske vanlig. Grana har generelt rikelig med skjegg-lav, groplav er vanlig, dvergfylllav finnes, og flere steder inngår også skrubbenever på grankvistene. 7 rødlistearter, hvorav 4 sårbare, ble påvist. Tross den høytliggende beliggenheten er lokaliteten en relativt velutviklet boreal regnskog av Fosen-typen, med brukbart arts mangfold, og i tillegg ganske gammel naturskog. Den vurderes derfor som svært viktig - verdi A.

4 Geilvassnova S

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 32,55daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 263-330 moh

Kjerneområdet er ikke inventert, men vurdert på avstand.

Det er en lun, sørvendt skråning opp fra Vestre Geilvatnet, der det står tung og kompakt, grov gammel granskog isprengt spredt bjørk og rogn. Det er mye gubbeskjegg i granene. Nøkkelbiotopnotatet (Korbøl 2003) sier "relativt bra med død ved", men samtidig "mange stubber (40-50 år siden)", slik at en her har en eldre naturskog som har vært tidligere plukkhogd. Verdien settes tentativt til B.

5 Geilvassnova Ø

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: A
Areal: 183,12daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 246-310 moh

Lokaliteten omfatter en vel kilometerlang, noe småkupert østvendt lise opp fra Granholvatnet, bestående av tung, kompakt og gammel gran-naturskog. Det er hovedsakelig blåbærskog, med fattig sumpskog i søkkene. Skogen er plukkhogd for lenge siden (en del mosegrodde, gamle stubber), men har stått urørt i lang tid og har i dag et lite påvirket preg. Trærne er gjennomgående av høy alder (vanlig

rundt 250 år (over 300 år trolig heller ikke uvanlig), grovbarkete, kvistrike og kraftige, med vanlig dimensjon 40-45 cm. Det er jevnt over ganske mye læger, men overvekt av stadium 3-4 (få 1-2, svært få 5) (pga. plukkhogsten). Hele området, men spesielt i sumpskogssøkene, har et fuktig preg, bl.a. med store mengder gubbeskjegg i trærne. De gamle granene har også innslag av interessante skorpelav i gammelgranlavsamfunnet, bl.a. ble granbendellav påvist på 3 trær. 6 rødlistearter ble sett. Først og fremst på bakgrunn av skogens høye alder, samt også det fuktige preget med innslag av kravfulle skorpelav, anses området som svært viktig - verdi A.

6 Rokkoneshaugen V

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 98,85daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 246-310 moh

Dette er ei sørvendt, noe inneklemt gryte opp mot fjellet, med Granholvatnets nordlige utløper i nedkant. Her står en tung, kompakt, gammel granskog av blåbærtype som er plukkhogd for lenge siden, men som har stått lenge urørt og utviklet et fint naturskogspreg. Det er mange gamle trær og en del død ved. Imidlertid er den ikke like fuktig som skogen i lia litt lenger sør, og anses derfor som noe mindre verdifull, og gis verdier B - viktig.

7 Elgsjøelva NV

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B
Areal: 19,42daa

UTM: Ø:, N:
Hoh: 230-270 moh

Her er avgrenset ei trang lita sørstvendt kløft som munner ut i Elgsjøelva like nedenfor utløpet av Fremmerelgsjøen. Skogen er litt steinete, mest av blåbærtype, og svært fuktig. Det er en gammel naturskog, bra sjiktet og med vanlig innslag av tydelig gamle trær på 200-250 år, og også en del læger finnes. Skogen er svært fuktig, og kan muligens være boreal regnskog, men pga. kveldsmørke var det ikke mulig å gjennomføre nøyere artsundersøkelser. Det er store mengder gubbeskjegg i trærne, rikelig med gammelgranlavs på stammene, og det ble også funnet et tre med granbendellav (et tre som sto såpass åpent at det var lyst nok til å kikke på). Foreløpig vurderes området som viktig - verdi B.

Artsmangfold

Området har flere viktige egenskaper som gir det relativt stor verdi for arts mangfoldet. Særlig er det kombinasjonen av et svært fuktig klima, mye gammel skog med god kronekontinuitet, høy alder på grantrærne, og mange gamle løvtrær som er viktige. Det er utvilsomt for fuktighetskrevede arter at området har sin største verdi.

Lavfloraen

Mye grovbarket, gammel gran i fuktig skog gir grunnlag for rike skorpelavsamfunn på stammene. Gammelgranlavsamfunnet er stedvis temmelig velutviklet, bl.a. med en del funn av de relativt kravfulle VU-artene granbendellav *Bactrospora corticola* og (mer sjeldent) meldråpelav *Cliostomum leprosum* flere steder. Makrolavsamfunnene på grana er mer ordinære og det er ikke påvist spesielt sjeldne arter, men det er generelt store mengder gubbeskjegg, samt skrukelav, korallav og stedvis også groplav på greinene.

Løvtrærne preges av frodige lobarionsamfunn, der "standardsettet" av arter (lungenever, skrubbenever, kystfylltav, vanlig blåfylltav etc.) inngår svært hyppig og i store mengder i hele området. Mer lokalt får en også inn litt mer uvanlige arter som sølvnever og kystvrenge. Et trekk som er verdt å merke seg er at suksesjonsløvskogene (Hestlia og Elgsjøseteren) generelt har dårligere artsutvalg enn andre løvrike partier der det er bedre kontinuitet i gamle løvtrær.

Skorpelav og knappenålslav er ganske dårlig ettersøkt, og det kan forventes et betydelig antall flere funn av interessante arter innen disse gruppene, spesielt av knappenålslav.

Imidlertid ligger området noe høyt over havet og omgitt av snau fjell på alle kanter. Dette gir klimatiske forhold, bl.a. med såpass lave temperaturer og ikke minst uttørkende vindeffekter fra fjellområdene, at en ikke har utviklet en spesielt rik lavflora sammenliknet med mer lavereliggende skoger i regionen. Dette er bakgrunnen for at regnskogsarter mangler i det meste av området. Imidlertid er lavfloraen rikere enn det en på forhånd skulle forvente av et såpass høytliggende område, noe som gjør det noe spesielt. En har også et verdifullt unntak i form av Svartholet-lokaliteten (K3), som har en rik flora også av flere regnskogsarter (bl.a. gullprikklav og skorpefylltav). Dette er også eneste sted i området der en har påvist lobarionsamfunn på grankvister, dessuten også dvergfilltav.

Andre artsgrupper

Andre artsgrupper er trolig av mindre interesse. Unntaket kan være mosefloraen, som kan være ganske rik, men dette er i praksis ikke undersøkt. Oseaniske granskogsområder er generelt fattige på vedboende arter, selv om det er mye velegnet substrat i form av grove granlæger. Dette gjelder også Elgsjø-området. Stokkene domineres i stor grad av vanlige arter som tjærekjuka (særlig på rotvelter), fiolkjuka og rødrandkjuka. Et lite sett "standardarter" knyttet til naturskog er også ganske vanlige i området (duftskinn, svartonekjuka, gammelgranlavs). Flere steder ble svartonekjuka funnet ved basis av grove grangadd, noe som er meget uvanlig for denne arten. Kanskje kan den avvikende oppførselen skyldes det fuktige klimaet. På furulæger er påvist enkeltforekomster av furuplett og *Skeletocutis lenis* som de mest interessante. Forbehold må tas for evt. helt ukjente forhold knyttet til gammel naturskog under sterk oseanisk påvirkning, kanskje kan det være vedlevende arter/artssamfunn her som en ennå kjenner dårlig.

Området har trolig viktige kvaliteter for vilt, i kraft av å være stort, velavgrenset og med lite trafikk. Både arealkrevende gammelskogsarter og forstyrrelsesfølsomme arter vil her ha et område som oppfyller mange viktige egenskaper. Tretåspett virker for eksempel ganske vanlig. Antakelig kan en også forvente en del rovfugl og ulike vannfugl i området, uten at slike ble observert på inventeringstidspunktet.

Tabell: Artsfunn i Elgsjøen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Spettefugler	Picoides tridactylus	Tretåspett	NT		6
Almefamilien	Ulmus glabra	Alm	NT	20	20
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT		1 2 3 5 6 7
	Degelia plumbea	Vanlig blåfittlav		70	1 ₅₀ 3 ₂₀
	Fuscopannaria ignobilis	Skorpefittlav	VU	5	3 ₅
	Lobaria amplissima	Sølvnever		20	2 ₁ 1 ₁₀ 2 ₂ 3 ₆
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		465	300 1 ₁₀₀ 2 ₁₀ 3 ₅₀ 5 ₅
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		670	500 1 ₁₀₀ 2 ₁₅ 3 ₅₀ 5 ₅
	Nephroma laevigatum	Kystvrenge		105	1 ₅₀ 2 ₅ 3 ₅₀
	Pannaria rubiginosa	Kystfittlav		30	1 ₂₅ 2 ₁ 3 ₄
	Peltigera collina	Kystårenever		65	1 ₃₀ 3 ₃₀ 5 ₅
	Pseudocyphellaria crocata	Gullprikklav	VU	8	3 ₈
Skorpelav	Arthonia vinosa	Vinflekklav		2	3 ₂
	Bactrospora corticola	Granbendellav	VU	20	2 ₂ 2 ₅ 3 ₁₀ 5 ₃
	Chaenotheca gracillima	Langnål	NT	1	5 ₁
	Cliostomum leprosum	Meldrøpelav	VU	6	2 ₃ 3 ₃
	Gyalecta friesii	Huldrelav	NT		3
	Sclerophora peronella	Kystdoggnål	NT	1	3 ₁
Sopp vedboende	Chaetoderma luna	Furuplett	NT	3	3 ₅
	Cystostereum murrayi	Duftskinn	NT	8	3 ₁ 1 ₂ 2 ₁ 5 ₂ 6 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjuke	NT	26	4 ₂ 2 ₄ 3 ₆ 5 ₉ 6 ₃
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	NT	6	5 ₅ 6 ₁
	Skeletocutis lenis		NT	5	5
	Veluticeps abietina	Praktbarksopp		4	1 ₂ 1 ₁ 5 ₂

Avgrensning og arrondering

Avgrensningen fanger opp praktisk talt hele dalgryta og nedbørsfeltet. Det innehar derfor også alle aktuelle gradienter, fra de fuktigste granskogene i "lavlandet" til snaufjellet. Området må sies å være sjeldent velavgrenset og utgjør en velfungerende økologisk enhet med tilnærmet optimal arrondering. Optimalisert avgrensning betinger imidlertid at også arealet på Roan-siden (dvs. sørøst for Innerelgsjøen) bør inkluderes. En kunne ideelt sett også ønske seg at området strakte seg noe videre nedover langs Elgsjøelva, i hvert fall så langt nedover som gammelskogen går (ned til rundt 200 moh.) (ned mot Kvennlandsseteren overtar yngre skog).

Andre inngrep

Området er i praksis uten nyere tids inngrep. Eneste unntak gjelder ei gangbru over eidet mellom Inner-Elgsjøen og Fremmer-Elgsjøen, et fåtall hytter, samt en opparbeidet sti fra Kvennlandsseteren inn til Åfjord fjellstyre sin hytte ved utløpet av Fremmerelgsjøen. Dette har på ingen måte betydning for landskapets urørte preg.

Vurdering og verdsetting

Elgsjøområdet har store naturverdier. Det er et et uvanlig naturskjønt, villmarkspreget og helhellig landskap som i hovedsak består av gammel naturskog. Selv om fattige og intermedieære vegetasjonstyper dominerer er det også innslag av rikere typer, og spennvidden i skogtyper er stor. En har dessuten også mye svært fuktig granskog, inkludert et parti boreal regnskog som er noe av det mest høytliggende som er kjent. På denne bakgrunn har lokaliteten stor vitenskapelig verdi. En viktig kvalitet ligger i områdets uberørthet, med mye gammel naturskog.

I forhold til mangelanalysen vurderes området samlet sett som middels godt. Det er særlig manglende skogvern i den mest oseaniske delen av granskogsområdet i Midt-Norge som området i betydelig grad bidrar til å dekke, og er i så måte også med på å dekke inn en skogtype som Norge har internasjonalt ansvar for (1). Herunder kommer også boreal regnskog. Ikke minst er det en stor styrke at området fanger opp kystnær granskog i så lite påvirket form. I tillegg er kriteriet (2) større arealer gammel naturskog/skog under naturlig dynamikk godt dekket, og (i mindre grad) også (3) viktige forekomster av rødlistearter.

Området utgjør et ganske stort og meget godt arrondert landskap, det har stor variasjon i skogtyper og velutviklet natur-

skog av både gran, furu og løv. Høy andel løvtrær i granskogen er et viktig element, som i betydelig grad bidrar til arts-mangfoldet - som preges av det meget fuktige klimaet og har frodige lavsamfunn. Når det samtidig forekommer en ganske velutviklet lokalitet med boreal regnskog, og skogen i deler av området er uvanlig gammel (særlig til å være så kystnært), vurderes dette som et område med store naturverdier.

Elgsjø-området anses derfor nasjonalt verneverdig ***.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Elgsjøen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørt-het	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bar-trær	Gamle løvtrær	Gamle edel-løvtrær	Treslags-fordeling	Varia-sjon	Rik-het	Arter	Stør-relse	Arron-dering	Samlet verdi
1 Hestlia	**	**	0	*	***	0	***	*	**	*	-	-	**
2 Innerelgsjøen SV	***	***	**	***	*	0	*	*	*	**	-	-	***
3 Svartholet	***	**	*	**	***	0	***	**	*	***	-	-	***
4 Geilvassnova S	***	**	**	***	*	0	*	*	0	*	-	-	**
5 Geilvassnova Ø	***	**	**	***	*	0	*	*	0	**	-	-	***
6 Rokkoneshaugen V	***	**	**	***	*	0	*	*	0	**	-	-	**
7 Elgsjøelva NV	***	**	*	**	*	0	*	*	*	*	-	-	**
Totalt for Elgsjøen	***	***	**	***	***	*	***	***	*	**	**	***	***

Referanser

Angell-Petersen, I. 1994. Inventering av verneverdig barskog i Sør-Trøndelag. Økoforsk

Rapp. 1988:8: 1-241.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Gaarder, G. 1998 Inventering av barskog i Midt-Norge og Buskerud i 1997. Miljøfaglig utredning, rapport 1998:1.

Korbøl A. 2003. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i statskoger og statsallmenninger i Midt-Norge. Delrapport 2. Prevista rapport 3/2003.

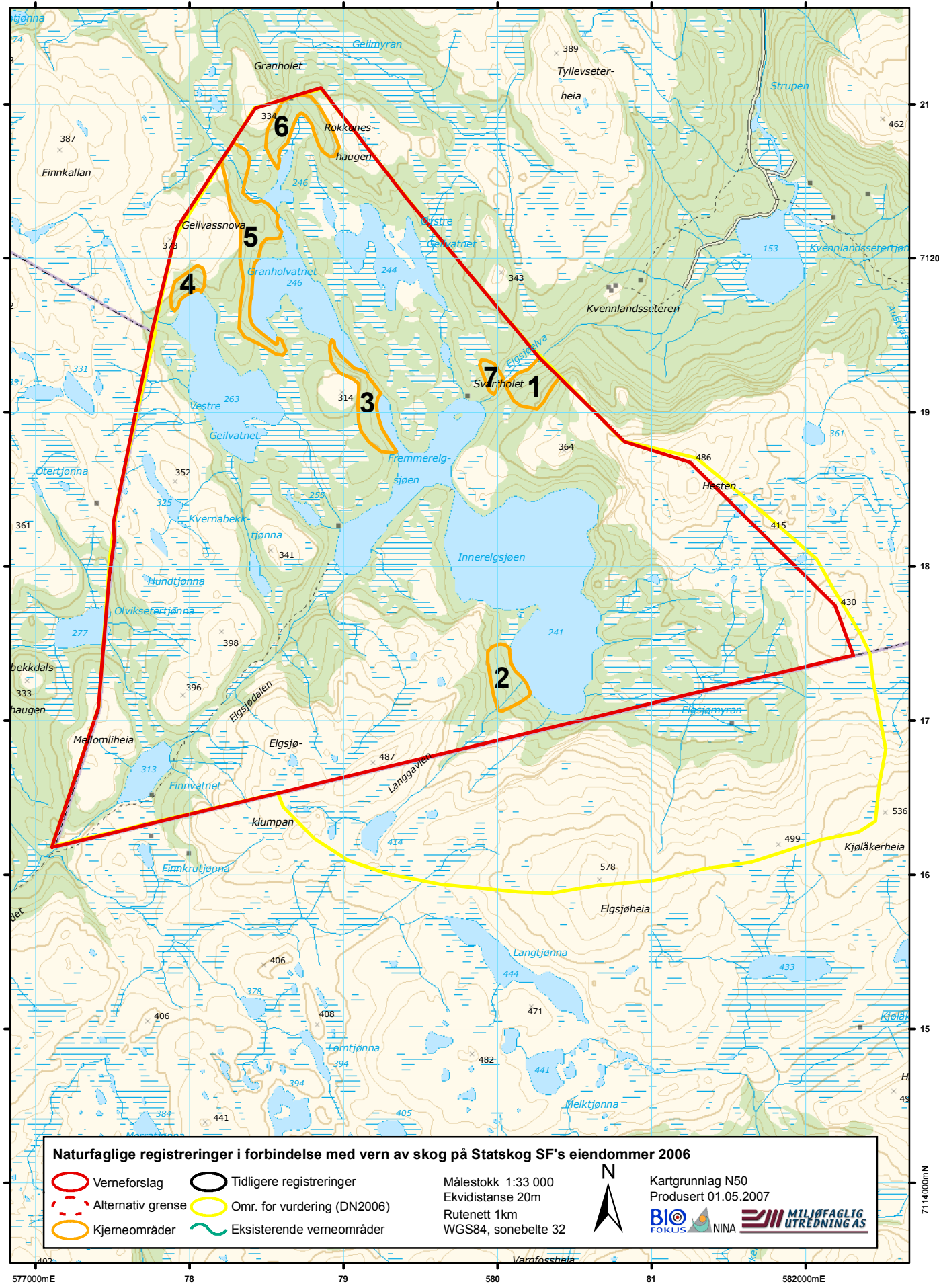
Lyngstad, A & Prestø, T. 2002. Biologisk mangfold i Osen kommune. NTNU Vitenskapsmuseet. Botanisk notat 2002-5.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge - M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Elgsjøen (Osen, Sør-Trøndelag).

Areal 13.146daa, verdi ***

Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SF's eiendommer 2006

Verneforslag	Tidligere registreringer	Målestokk 1:33 000	Kartgrunnlag N50 Produsert 01.05.2007
Alternativ grense	Omr. for vurdering (DN2006)	Ekvidistanse 20m	
Kjerneområder	Eksisterende verneområder	Rutenett 1km WGS84, sonebelte 32	

577000mE 78 79 580 81 582000mE 714000mN

Bilder fra området Elgsjøen

Elgsjø-området utgjør et velavgrenset og ganske stort landskap med villmarkspreget. Utsikt mot sørøst fra oppunder Geilvassnova. Foto: Tom Hellik Hofton

Stedvis inngår endel løvtrær i granskogen. Gammel selje med bl. a. gullprikklav i kjerne 3. Foto: Tom Hellik Hofton

Endel av granskogen er uvanlig lite påvirket og har mye nøkkelementer i form av død ved og gamle trær. Dette er en viktig bakgrunn for områdets høye verdi. Fra kjerne 2. Foto: Tom Hellik Hofton

Skorpefylltav (VU) er en av de rødlistede lavartene som ble funnet i regnskogen i kjerne 3. Foto: Tom Hellik Hofton

Austvatnet

Referanse:

Klepssland J. T. 2011. Naturverdier for lokalitet Austvatnet, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=3720>)

Referansedata

Fylke: Sør-Trøndelag
Kommune: Osen
Kartblad: 1623 II
H.o.h.: moh
Areal: daa

Prosjektilhørighet: Fosen nasjonalpark
Inventør: JKL
Dato feltreg.: 09.06.10
Vegetasjonsone: nordboreal 100%
Vegetasjonseksjon: O2-Klart oseanisk

Sammendrag

Undersøkellesområdet omfatter terrenget omkring Austvatnet opp til alpin sone, og vest til Blåheia og Hesten. I vest ned til ca 280 moh.

To kjerneområder/naturtypelokaliteter er avgrenset, begge med lokal verdi. Det ene kjerneområdet omfatter et parti gammel granskog, det andre en skråning med rikere løvblandingsskog. Undersøkellesområdet er ellers sterkt preget av glis-sen uproduktiv skog og kratt av bjørk og spredt gran, fattige myrer og lynghei. Mye av arealet er å betrakte som biologisk impediment, og med unntak av kjerneområdene er det ikke spesielle naturverdier knyttet til skog i området. Området er derfor ikke funnet verneverdig i skogvernsammenheng.

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Jon T. Klepssland (BioFokus) den 9. juni 2010. Kun østre del av undersøkellesområdet ble befart (nordøstsiden av Austvatnet). Resten av området (med unntak av de vestvendte skrentene lengst vest) ble betraktet på av-stand og vurdert som biologisk lite interessant, i alle fall mht skoglige kvaliteter. Området anses tilstrekkelig godt undersøkt for å gjøre en vurdering av verneverdi etter gjeldene metodikk, og for avgrensning av eventuelt verneverdig areal.

Tidspunkt og værets betydning

Pent vær og god sikt gav gode registreringsforhold. Befaringen ble gjort relativt tidlig på året, og vekstsesongen var ikke kommet helt godt i gang. Likevel er det bare elementet av ettårige sopp som ikke er fanget opp av de organismegrupper det ble fokusert på (karplanter, moser, lav og sopp).

Utvelgelse og undersøkellesområde

Området er valgt ut som supplement til de naturfaglige registreringene som ble gjort på Fosen i 2006 i forbindelse med skogvernplaner på Statskog sine eiendommer, på grunn av utredning om mulig nasjonalpark.

Enkel kartskisse med inntegning av undersøkellesområdet ble mottatt av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i forkant av feltarbeidet.

Beliggenhet

Undersøkellesområdet omfatter terrenget omkring Austvatnet opp til alpin sone, og vest til Blåheia og Hesten. I vest ned til ca 280 moh.

Naturgrunnlag

Topografi

Terrenget omkring Austvatnet er relativt slakt. I vest inngår et stort myrområde som ligger ca 80 meter lavere enn Austvatnet. Myra og vannet er omgitt av avrundete fjellområder som når opp i 500-600 meters høyde.

Geologi

Berggrunnen består av migmatitt og amfibolittisk gneis i østre del, mens vestre del består av glimmerskifer (NGU 2010a).

Vegetasjon og treslagsfordeling

Vegetasjonen i området er overveiende fattig, med dominans av blåbærskog, fattige tuemyrer og fastmattemyrer, og lynghei. Lynghei, med eller uten kratt av fjellbjørk, fjellvegetasjon og fattigmyrer, har større dekning innenfor undersøkellesområdet enn skog. Litt rikere vegetasjon (småbregneskog med urteinnslag) forekommer sparsomt innenfor kjerneområdene (se beskrivelsen av disse).

Skogstruktur og påvirkning

Den eldste og best utviklede naturskogen står innenfor kjerneområdene (se disse). Omkring Austvassheim står det også grandominert gammelskog, men den har mindre aldersspredning og lavere elementtetthet sammenlignet med kjerneområde 1. Hhv vest for kj.omr. 1 og øst for kj.omr. 2 glisner skogen raskt ut, og tilsvarende kompakte skogbestand opptrer ikke på andre sider av Ausvatnet.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Austvatnet. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Austvatnet NØ

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: C

Innledning: Naturtypelokaliteten er registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med utredning om mulig nasjonalpark (2010).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøstsiden av Austvatnet i Osen kommune, og omfatter en sør- til vestvendt li med eldre skog. Den er avgrenset mot mer påvirket granskog, eller mer fjellnær og glissen skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gran og bjørk dominerer tresjiktet. Rogn opptrer spredt. Småvokst osp inngår helt unntaksvis. Vegetasjonen er for det meste ganske fattig og dominert av blåbærskog og fattige myrflækker. Stedvis er det småbregneskog med innslag av bl.a. skogburkne, hvitveis, bittekonvall, skogstorkenebb og turt. Enkelte myrsig er også intermediære i rikhet med bl.a. bekkeblom, sumphaukeskjegg og blåknapp. Skogen er forholdsvis gammel, flersjiktet og betydelig fleraldret. For gran er det god aldersspredning opp til ca 200-250 år, og det inngår også spredte grantrær som trolig er litt eldre. De eldste grantrærne har typisk gulrotformete stammer med bred basis. De største er 50-60 cm dbh. Også bjørk og rogn er forholdsvis storvokste i noen parti, med trær på 30-40 cm dbh. Dødvedelementer opptrer spredt til ganske frekvent av både gran og bjørk. Parti med høyere dødvedkonsentrasjon av gran skyldes vindfall, og disse var i midlere nedbrytningsklasser ved befaring. Ellers inngår læger av gran fordelt på de fleste nedbrytningsstadier og aldersklasser, men dødvedkontinuiteten er likevel tolket som kun moderat god. Dette skyldes at mye av skogen er glissen og lavproduktiv, og tilfanget av viktige strukturelementer derfor går sakte.

Artsmangfold: Beliggenheten nær tregrensen gjør at potensialet for et høyt mangfold av krevende arter er dårlig. Kun et lite antall signalarter tilknyttet gammel granskog er påvist, slik som duftskinn, gammelgranskål og lungenever.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er nesten ikke berørt av nyere inngrep, og har relativt velutviklet naturskogsstruktur. Likevel er det tydelig at det har vært drevet ganske omfattende plukkhogst fra gammelt av.

Verdivurdering: Lokaliteten skiller seg positivt ut fra omgivelsene ved høyere dekning av sluttet og ganske storvokst granskog, samt bedre kontinuitet i gammelskogsselement. Høy beliggenhet begrenser imidlertid utviklingspotensialet, og kun et fåtall gode signalarter for kontinuitet er påvist. Lokaliteten vurderes derfor som kun lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten noen form for inngrep.

2 Austvassheim Ø

Naturtype: Gammel lauvskog - Gammel bjørkesuksesjon
BMVERDI: C

Innledning: Naturtypelokaliteten er registrert av Jon T. Klepsland (BioFokus) i forbindelse med utredning om mulig nasjonalpark (2010).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden av Austvatnet i Osen kommune, og omfatter en vestvendt li med eldre løvskog. Den er avgrenset mot triviell fjellbjørkeskog og glissen blåbærgranskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen omfatter en bratt, vestvendt li med bjørkedominert løvblandingsskog. Rogn er vanlig, og i tillegg inngår noe gran og selje, samt litt gråor. Vegetasjonen veksler mellom blåbærskog og lågurtpreget småbregneskog. I sistnevnte type inngår bl.a. ormetelg, hengeving, hvitveis, teiebær og skogstorkenebb. Trærne er ganske kortvokste, men mange er tydelig gamle og strukturreike. De største bjørker og seljer er 35-40 cm dbh.

Artsmangfold: På gammel selje er det halvrike lungenever-samfunn med lungenever, skrubbenever og litt vanlig blåfilltav.

Verdivurdering: Lokaliteten skiller seg positivt ut ved forholdsvis høy treslagsvariasjon, gunstig lun beliggenhet, og forekomst av Lobarionarter. Men pga lite areal og ingen helt spesielle kvaliteter vurderes den som kun lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør avsettes til fri utvikling uten noen form for inngrep.

Artsmangfold

Nesten alle funn av signalarter er gjort innenfor kjerneområdene. Disse er tilknyttet gran og rikbarkstrær (rogn, selje). Kun to av disse er rødlistet (Kålås et al. 2010). Potensialet for mer krevende arter vurderes som svakt for alle organismegrupper.

Tabell: Artsfunn i Austvatnet. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Busk- og bladlav	Degelia plumbea	Vanlig blåfittlav		1	2 ₁
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		3	1 ₁ 2 ₂
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		1	2 ₁
	Tholurna dissimilis	Trolllav		1	1
Skorpelav	Cliostomum griffithii	Brun dråpelav		3	1 ₃
Sopp vedboende	Cystostereum murrayii	Duftskinn	NT	1	1 ₁
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	NT	2	1 ₂

Avgrensning og arrondering

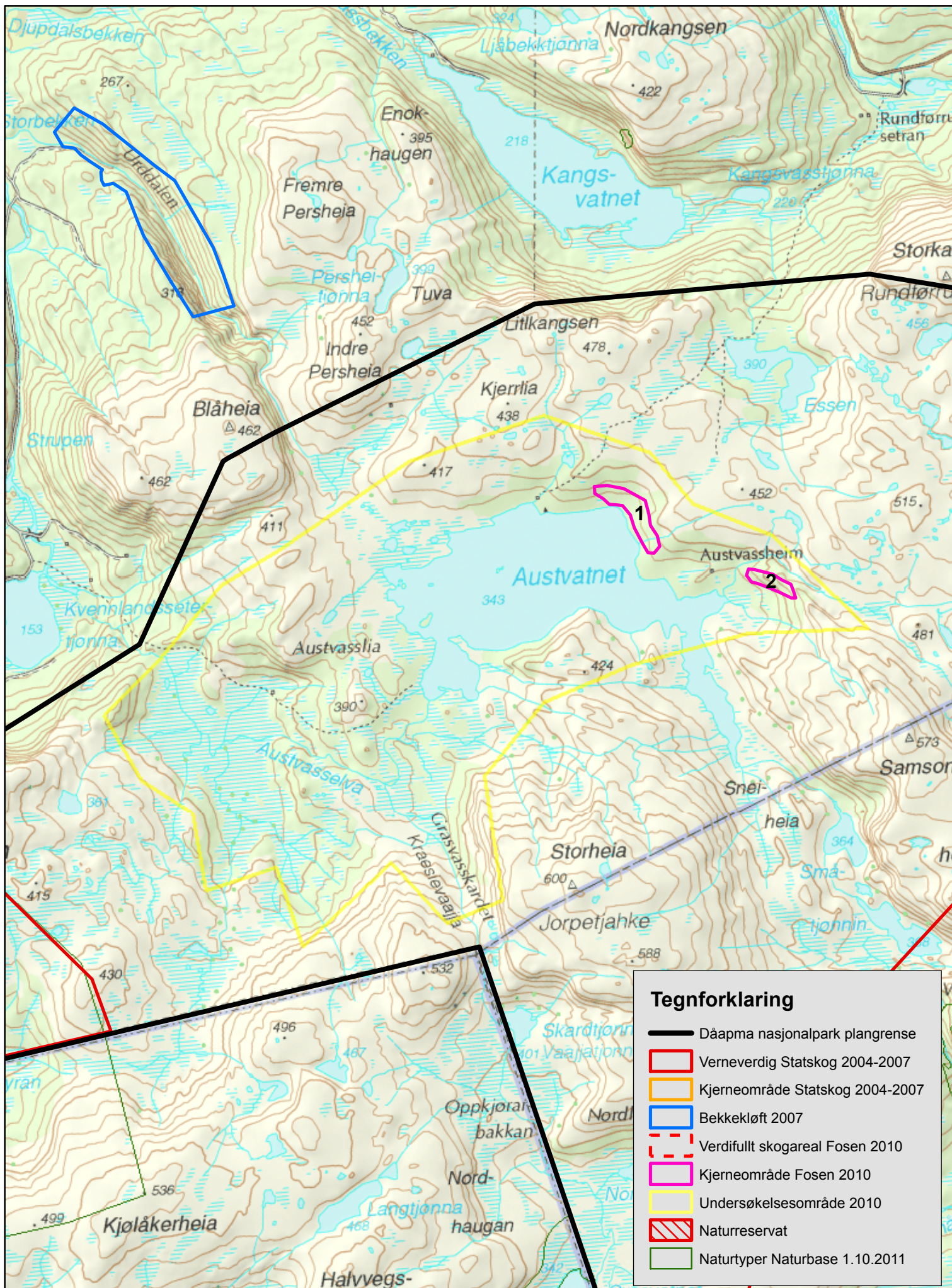
Området er vurdert som ikke-verneverdig etter gjeldene metodikk (se kapittel om verdi og vurdering). Avgrensning av "verneverdig areal" er derfor ikke gitt.

Vurdering og verdisetting

Området er ikke funnet vernverdig etter gjeldene metodikk for naturfaglige registreringer i skog. Dette begrunnes i at kun to, relativt små, naturtypelokaliteter av lokal verdi er identifisert, og at resten av arealet nærmest er å betrakte som biologisk impediment, i alle fall med hensyn til naturverdier i skog. Det store myrområdet i vest har muligens en viktig betydning for våtmarkstilknyttet fugl. Vegetasjonen der er ikke undersøkt i denne omgang.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Austvatnet. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Topografisk variasjon	Vegetasjonsvariasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Austvatnet NØ	***	**	**	**	*	—	*	*	**	*	*	-	—	*
2 Austvassheim Ø	***	**	**	0	**	—	**	**	**	*	*	-	—	*
Samlet vurdering	***	**	**	*	*	—	**	*	*	*	*	—	—	-

Bilder fra området Austvatnet

Utsikt over Austvatnet og den undersøkte skogslia. Foto: Jon T. Klepsland

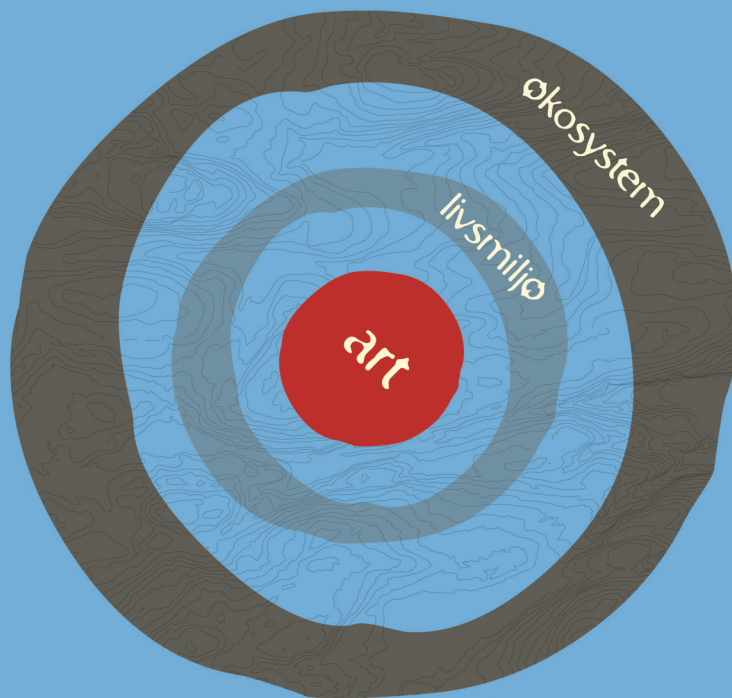
Bjørkedominert blåbærskog på nordsiden av Austvatnet. Foto: Jon T. Klepsland

Læger i ulike nedbrytningsstadier i blåbærgranskog. Kjerneområde 1. Foto: Jon T. Klepsland

Gammel løvskog med selje og rogn. Kjerneområde 2. Foto: Jon T. Klepsland

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetning av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir en digital rapportserie som heter BioFokus-rapport, <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-177-0

BioFokus-rapport 2011-42